

TAKORAN VADİSİ TURİZM GELİŞİM STRATEJİSİ VE EYLEM PLANI (2022-2025)

ÖNCELİKLİ PROJELERE AİT FİZİBİLİTE RAPORU

EYLÜL 2021

**TAKORAN VADİSİ
SÜRDÜRÜLEBİLİR EKOLOJİK TURİZMİ
GELİŞTİRMEK VE UYGULAMAK PROJESİ
FİZİBİLİTESİ**

Proje Koordinatörü
Musa BİLGİSEVEN

Proje Danışmanları
İbrahim TUĞRUL
Gürsel GÜNDOĞDU
Özlen UZUN

“Takoran Vadisi Sürdürülebilir Ekolojik Turizmi Geliştirmek ve Uygulamak Fizibilite Projesi, 2020 Yılı Fizibilite Desteği kapsamında Karacadağ Kalkınma Ajansı tarafından sağlanan mali destek ile yürütülmüştür.”

Sözleşme No: “TRC2/20/FZD/SOP-3/0002”

1. GELİR FONKSİYONU OLMAYAN YATIRIMLAR	10
1.1. TAKORAN VADİSİ'NDE EV PANSİYONCULUĞU ALTYAPISININ GELİŞTİRİLMESİ FİZİBİLİTE RAPORU	10
1.1.1. Projenin Gerekçesi	10
1.1.2. Mal ve/veya Hizmetlerin Satış-Üretim Programı	11
1.1.3. Proje Yeri/Uygulama Alanı	13
1.1.4. Teknik Analiz ve Tasarım	20
1.1.5. Proje Girdileri	22
1.1.6. Organizasyon Yapısı, Yönetim ve İnsan Kaynakları	22
1.1.7. Proje Yönetimi ve Uygulama Programı	23
1.1.8. İşletme Dönemi Gelir ve Giderleri	23
1.1.9. Toplam Yatırım Tutarı ve Yıllara Dağılımı	25
1.1.10. Projenin Finansmanı	27
1.1.11. Proje Analizi	28
1.2. TAKORAN VADİSİ'NDE KAMP-KARAVAN TURİZMİ İÇİN İKİ ALANDA ALTYAPI ÇALIŞMALARI YAPILMASI FİZİBİLİTE RAPORU	36
1.2.1. Projenin Gerekçesi	36
1.2.2. Mal ve/veya Hizmetlerin Satış-Üretim Programı	37
1.2.3. Proje Yeri/Uygulama Alanı	39
1.2.4. Teknik Analiz Ve Tasarım	43
1.2.5. Proje Girdileri	45
1.2.6. Organizasyon Yapısı, Yönetim ve İnsan Kaynakları	45
1.2.7. Proje Yönetimi ve Uygulama Programı	46
1.2.8. İşletme Dönemi Gelir ve Giderleri	47
1.2.9. Toplam Yatırım Tutarı ve Yıllara Dağılımı	48
1.2.10. Projenin Finansmanı	49
1.2.11. Proje Analizi	50
1.3. TAKORAN VADİSİNDE ERGEN MAHALLESİNE AİT ALANDA PLAJ DÜZENLEMESİ YAPILMASI FİZİBİLİTE RAPORU	56
1.3.1. Projenin Gerekçesi	56
1.3.2. Mal ve/veya Hizmetlerin Satış-Üretim Programı	58
1.3.3. Proje Yeri/Uygulama Alanı	60
1.3.4. Teknik Analiz ve Tasarım	64
1.3.5. Proje Girdileri	66
1.3.6. Organizasyon Yapısı, Yönetim ve İnsan Kaynakları	67
1.3.7. Proje Yönetimi ve Uygulama Programı	67
1.3.8. İşletme Dönemi Gelir Ve Giderleri	68
1.3.9. Toplam Yatırım Tutarı ve Yıllara Dağılımı	70
1.3.10. Projenin Finansmanı	71
1.3.11. Proje Analizi	72
1.4. TAKORAN VADİSİ BAKI -DESMAN VE NİĞİT KALESİ YÜRÜYÜŞ GÜZERGAHI TREKKİNG ROTALARININ BELİRLENEREK GEREKLİ ALTYAPI ÇALIŞMALARININ TAMAMLANMASI FİZİBİLİTE RAPORU	79
1.4.1. Projenin Gerekçesi	79
1.4.2. Mal ve/veya Hizmetlerin Satış-Üretim Programı	80
1.4.3. Proje Yeri/Uygulama Alanı	81
1.4.4. Teknik Analiz ve Tasarım	86
1.4.5. Proje Girdileri	88
1.4.6. Organizasyon Yapısı, Yönetim ve İnsan Kaynakları	89
1.4.7. Proje Yönetimi ve Uygulama Programı	89
1.4.8. İşletme Dönemi Gelir ve Giderleri	90
1.4.9. Toplam Yatırım Tutarı Ve Yıllara Dağılımı	90
1.4.10. Projenin Finansmanı	92
1.4.11. Proje Analizi	93
1.5. TAKORAN VADİSİNDE BULUNAN BATIKLARA YÖNELİK TANITIM AMAÇLI DALIŞ TURİZMİ EĞİTİMİ VE DALIŞ TURİZMİNİN	

GELİŞTİRİLMESİ PROJESİ FİZİBİLİTE RAPORU	99
1.5.1. Projenin Gerekçesi	99
1.5.2. Mal ve/veya Hizmetlerin Satış-Üretim Programı	100
1.5.3. Proje Yeri/Uygulama Alanı	101
1.5.4. Teknik Analiz ve Tasarım	106
1.5.5. Proje Girdileri	108
1.5.6. Organizasyon Yapısı, Yönetim ve İnsan Kaynakları	109
1.5.7. Proje Yönetimi ve Uygulama Programı	109
1.5.8. İşletme Dönemi Gelir ve Giderleri	110
1.5.9. Toplam Yatırım Tutarı ve Yıllara Dağılımı	112
1.5.10. Projenin Finansmanı	114
1.5.11. Proje Analizi	115
1.6. TAKORAN VADİSİ'NDE OLTA BALIKÇILIĞININ TANITIMI İÇİN "BALIKÇILIK FESTİVALİ" PROJESİ FİZİBİLİTE RAPORU	122
1.6.1. Projenin Gerekçesi	122
1.6.2. Mal ve/veya Hizmetlerin Satış-Üretim Programı	123
1.6.3. Proje Yeri/Uygulama Alanı	123
1.6.4. Teknik Analiz ve Tasarım	128
1.6.5. Proje Girdileri	129
1.6.6. Organizasyon Yapısı, Yönetim ve İnsan Kaynakları	129
1.6.7. Proje Yönetimi ve Uygulama Programı	129
1.6.8. İşletme Dönemi Gelir ve Giderleri	130
1.6.9. Toplam Yatırım Tutarı ve Yıllara Dağılımı	130
1.6.10. Projenin Finansmanı	130
1.6.11. Proje Analizi	130
1.7. TAKORAN VADİSİNDE ERGEN MAHALLESİ (BAYRAKTEPE) VE NİĞİT KALESİNDE SEYİR TERASI YAPILMASI PROJESİ FİZİBİLİTE RAPORU	132
1.7.1. Projenin Gerekçesi	132
1.7.2. Mal Ve/Veya Hizmetlerin Satış-Üretim Programı	133
1.7.3. Proje Yeri/Uygulama Alanı	134
1.7.4. Teknik Analiz ve Tasarım	139
1.7.5. Proje Girdileri	141
1.7.6. Organizasyon Yapısı, Yönetim ve İnsan Kaynakları	141
1.7.7. Proje Yönetimi ve Uygulama Programı	142
1.7.8. İşletme Dönemi Gelir ve Giderleri	142
1.7.9. Toplam Yatırım Tutarı ve Yıllara Dağılımı	142
1.7.10. Projenin Finansmanı	144
1.7.11. Proje Analizi	145
1.7.12. Ekler	150
1.8. YEREL HALKIN EKOTURİZM VE ÇEVRE KONUSUNDA EĞİTİLMESİ PROJESİ FİZİBİLİTE RAPORU	152
1.8.1. Projenin Gerekçesi	152
1.8.2. Mal ve/veya Hizmetlerin Satış-Üretim Programı	153
1.8.3. Proje Yeri/Uygulama Alanı	154
1.8.4. Teknik Analiz Ve Tasarım	161
1.8.5. Proje Girdileri	161
1.8.6. Organizasyon Yapısı, Yönetim ve İnsan Kaynakları	162
1.8.7. Proje Yönetimi ve Uygulama Programı	162
1.8.8. İşletme Dönemi Gelir ve Giderleri	162
1.8.9. Toplam Yatırım Tutarı ve Yıllara Dağılımı	162
1.8.10. Projenin Finansmanı	163
1.8.11. Proje Analizi	163
1.9. TAKORAN VADİSİNDE BALIKÇILARA YÖNELİK ÖRGÜTLENME VE KOOPERATİFÇİLİK KONUSUNDA EĞİTİMLER VERİLMESİ PROJESİ FİZİBİLİTE RAPORU	165
1.9.1. Projenin Gerekçesi	165

1.9.2.	Mal ve/veya Hizmetlerin Satış-Üretim Programı	166
1.9.3.	Proje Yeri/Uygulama Alanı	166
1.9.4.	Teknik Analiz ve Tasarım	173
1.9.5.	Proje Girdileri	173
1.9.6.	Organizasyon Yapısı, Yönetim ve İnsan Kaynakları	173
1.9.7.	Proje Yönetimi ve Uygulama Programı	174
1.9.8.	İşletme Dönemi Gelir ve Giderleri	174
1.9.9.	Toplam Yatırım Tutarı ve Yıllara Dağılımı	174
1.9.10.	Projenin Finansmanı	174
1.9.11.	Proje Analizi	175
2.	KAR AMACI GÜTMİYEN ANCAK GELİR FONKSİYONU OLAN YATIRIMLAR	176
2.1.	TAKORAN VADİSİ'NDE YER ALAN MAHALLELERDE KÜÇÜK ÖLÇEKLİ NAR VE DUT İŞLEME, PAKETLEME VE DEPOLAMA PROJESİ FİZİBİLİTE RAPORU	176
2.1.1.	Projenin Gerekçesi	176
2.1.2.	Mal ve/veya Hizmetlerin Satış-Üretim Programı	178
2.1.3.	Proje Yeri/Uygulama Alanı	179
2.1.4.	Teknik Analiz ve Tasarım	187
2.1.5.	Proje Girdileri	188
2.1.6.	Organizasyon Yapısı, Yönetim ve İnsan Kaynakları	188
2.1.7.	Proje Yönetimi ve Uygulama Programı	189
2.1.8.	İşletme Dönemi Gelir ve Giderleri	189
2.1.9.	Toplam Yatırım Tutarı ve Yıllara Dağılımı	189
2.1.10.	Projenin Finansmanı	189
2.1.11.	Proje Analizi	190
2.2.	YEREL HALKIN PANSİYON İŞLETMECİLİĞİ KONUSUNDA EĞİTİMİ PROJESİ FİZİBİLİTE RAPORU	192
2.2.1.	Projenin Gerekçesi	192
2.2.2.	Mal ve/veya Hizmetlerin Satış-Üretim Programı	193
2.2.3.	Proje Yeri/Uygulama Alanı	193
2.2.4.	Teknik Analiz ve Tasarım	201
2.2.5.	Proje Girdileri	201
2.2.6.	Organizasyon Yapısı, Yönetim ve İnsan Kaynakları	201
2.2.7.	Proje Yönetimi ve Uygulama Programı	201
2.2.8.	İşletme Dönemi Gelir ve Giderleri	202
2.2.9.	Toplam Yatırım Tutarı ve Yıllara Dağılımı	202
2.2.10.	Projenin Finansmanı	202
2.2.11.	Proje Analizi	202
2.3.	GELENEKSEL DESENLER VE MOTİFLERİ TEMEL ALARAK SOFRA BEZİ, YAZMA GİBİ HEDİYELİK EŞYALARIN TAHTA BASKI İLE ÜRETİMİ İÇİN KADINLARIN EĞİTİMİ PROJESİ FİZİBİLİTE RAPORU	204
2.3.1.	Projenin Gerekçesi	204
2.3.2.	Mal ve/veya Hizmetlerin Satış-Üretim Programı	205
2.3.3.	Proje Yeri/Uygulama Alanı	205
2.3.4.	Teknik Analiz ve Tasarım	213
2.3.5.	Proje Girdileri	213
2.3.6.	Organizasyon Yapısı, Yönetim ve İnsan Kaynakları	213
2.3.7.	Proje Yönetimi ve Uygulama Programı	213
2.3.8.	İşletme Dönemi Gelir ve Giderleri	214
2.3.9.	Toplam Yatırım Tutarı ve Yıllara Dağılımı	214
2.3.10.	Projenin Finansmanı	214
2.3.11.	Proje Analizi	215
2.4.	FIRAT NEHRİ ÜZERİNDE KANO, YUNUS GİBİ SU SPORLARI ALETLERİNİN TURİSTİK AMAÇLA KULLANIMI PROJESİ FİZİBİLİTE RAPORU	216
2.4.1.	Projenin Gerekçesi	216

2.4.2.	2. Mal ve/veya Hizmetlerin Satış-Üretim Programı	218
2.4.3.	Proje Yeri/Uygulama Alanı	219
2.4.4.	Teknik Analiz ve Tasarım	223
2.4.5.	Proje Girdileri	225
2.4.6.	Organizasyon Yapısı, Yönetim ve İnsan Kaynakları	226
2.4.7.	Proje Yönetimi ve Uygulama Programı	226
2.4.8.	İşletme Dönemi Gelir ve Giderleri	227
2.4.9.	Toplam Yatırım Tutarı ve Yıllara Dağılımı	228
2.4.10.	Projenin Finansmanı	230
2.4.11.	Proje Analizi	231
2.4.12.	Ekler	237
2.5.	MINİ İPEK YOLU PROJESİ: SİVEREK - TAKORAN VADİSİ GÜZERGAHININ MINİ İPEK YOLU KONSEPTİ ÇERÇEVESİNDE DÜZENLENMESİ VE YOL ÜZERİNDE YÖRESEL ÜRÜNLERİN VE HEDİYELİK EŞYALARIN SATIŞININ YAPILDIĞI SATIŞ BİRİMLERİNİN KURULMASI PROJESİ FİZİBİLİTE RAPORU	238
2.5.1.	Projenin Gerekçesi	238
2.5.2.	Mal ve/veya Hizmetlerin Satış-Üretim Programı	239
2.5.3.	Proje Yeri/Uygulama Alanı	240
2.5.4.	Teknik Analiz ve Tasarım	248
2.5.5.	Proje Girdileri	250
2.5.6.	Organizasyon Yapısı, Yönetim ve İnsan Kaynakları	250
2.5.7.	Proje Yönetimi ve Uygulama Programı	251
2.5.8.	İşletme Dönemi Gelir ve Giderleri	251
2.5.9.	Toplam Yatırım Tutarı ve Yıllara Dağılımı	253
2.5.10.	Projenin Finansmanı	255
2.5.11.	Proje Analizi	256
2.5.12.	Ekler	263
2.6.	TAKORAN VADİSİ'NDE BİR YEME -İÇME TESİSİNİN KURULMASI PROJESİ FİZİBİLİTE RAPORU	264
2.6.1.	Projenin Gerekçesi	264
2.6.2.	Mal Ve/Veya Hizmetlerin Satış-Üretim Programı	265
2.6.3.	Proje Yeri/Uygulama Alanı	266
2.6.4.	Teknik Analiz ve Tasarım	273
2.6.5.	Proje Girdileri	275
2.6.6.	Organizasyon Yapısı, Yönetim ve İnsan Kaynakları	275
2.6.7.	Proje Yönetimi ve Uygulama Programı	276
2.6.8.	İşletme Dönemi Gelir ve Giderleri	276
2.6.9.	Toplam Yatırım Tutarı ve Yıllara Dağılımı	279
2.6.10.	Projenin Finansmanı	280
2.6.11.	Proje Analizi	281
2.6.12.	Ekler	288

Tablo Listesi

Tablo 1 Pansiyon Doluluk Oranları.....	12
Tablo 2 Köy Nüfusları.....	14
Tablo 3 Hayvan Varlığı	16
Tablo 4 Kış Sezonu Gelir Tablosu	24
Tablo 5 Bahar Sezonu Gelir Tablosu	24
Tablo 6 Yaz Sezonu Gelir Tablosu	25
Tablo 7 Takoran Vadisi Ev Pansiyonculuğu Yatırım Harcamaları	26
Tablo 8 Mekân Tefrişat Listesi	35
Tablo 9 Takoran Vadisi Kamp Karavan Alanı Doluluk Oranları	38
Tablo 10 Köy Nüfusları	40
Tablo 11 Takoran Vadisi Ev Pansiyonculuğu Yatırım Harcamaları	48
Tablo 12 Kamp Karavan Projesi İçin Mekan Tefrişat Listesi.....	56
Tablo 13 Takoran Vadisi Plaj Tesisi Doluluk Oranları	59
Tablo 14 Köy Nüfusları	61
Tablo 15 Plaj Tesisi Kış Sezonu Gelir Tablosu.....	68
Tablo 16 Plaj Tesisi Bahar Sezonu Gelir Tablosu	69
Tablo 17 Plaj Tesisi Yaz Sezonu Gelir Tablosu	69
Tablo 18 Takoran Vadisi Plaj Tesisi Yatırım Harcamaları	70
Tablo 19 Plaj Tesisi İhtiyaç Listesi	78
Tablo 20 Takoran Vadisi Trekking/Yürüyüş Katılımcıları	81
Tablo 21 Köy Nüfusları	83
Tablo 22 Takoran Vadisi Yeme-İçme Tesisi Yatırım Harcamaları	90
Tablo 23 Yürüyüş Güzergahı Projesi İhtiyaç Listesi	98
Tablo 24 Takoran Vadisi Dalış Turizmi Sayıları.....	101
Tablo 25 Köy Nüfusları	102
Tablo 26 Dalış Turizmi Kış Sezonu Gelir Tablosu.....	110
Tablo 27 Dalış Turizmi Bahar Sezonu Gelir Tablosu.....	111
Tablo 28 Dalış Turizmi Yaz Sezonu Gelir Tablosu	111
Tablo 29 Takoran Vadisi Dalış Turizmi Yatırım Harcamaları	112
Tablo 30 Dalış Turizmi Proje Gereksinim Listesi	121
Tablo 31 Köy Nüfusları	124
Tablo 32 Girdi Fiyatları ve Harcama Tahmini.....	129
Tablo 33 Uygulama Planı	129
Tablo 34 Takoran Vadisi Seyir Terası Doluluk Oranları	134
Tablo 35 Köy Nüfusları	135
Tablo 36 Takoran Vadisi Yeme-İçme Tesisi Yatırım Harcamaları	143
Tablo 37 Seyir Terası Projesi İhtiyaç Listesi.....	150
Tablo 38 Köy Nüfusları	155
Tablo 39 Hayvan Varlığı	157
Tablo 40 Projenin Girdi İhtiyacı	162
Tablo 41 Köy Nüfusları	168
Tablo 42 Takoran Vadisi Hayvan Varlığı.....	169
Tablo 43 Proje Girdi Fiyatları ve Harcama Tahmini	173
Tablo 44 Proje Uygulama Programı	174
Tablo 45 Takoran Vadisi Köy Nüfusları	181
Tablo 46 Takoran Vadisi Hayvan Varlığı.....	182
Tablo 47 Proje Girdi İhtiyacı.....	188
Tablo 48 Takoran Vadisi Köy Nüfusları	195
Tablo 49 Takoran Vadisi Hayvan Varlığı.....	196

Tablo 50 Proje Girdi Fiyatları ve Harcama Tahmini	201
Tablo 51 Proje Uygulama Programı (Termin Planı)	202
Tablo 52 Takoran Vadisi Köy Nüfusları	207
Tablo 53 Takoran Vadisi Hayvan Varlığı.....	209
Tablo 54 Proje Girdi Fiyatları ve Harcama Tahmini.....	213
Tablo 55 Proje Uygulama Programı	214
Tablo 56 Takoran Vadisi Su Sporları Sayısı.....	218
Tablo 57 Takoran Vadisi Köy Nüfusları	220
Tablo 58 Su Sporları Kış Sezonu Gelir Tablosu	227
Tablo 59 Su Sporları Bahar Sezonu Gelir Tablosu	228
Tablo 60 Su Sporları Yaz Sezonu Gelir Tablosu	228
Tablo 61 Takoran Vadisi Su Sporları Yatırım Harcamaları.....	229
Tablo 62 Su Sporları Gereksinim Listesi	237
Tablo 63 Takoran Vadisi Yöresel Satış Birimleri Alışveriş Oranları.....	240
Tablo 64 Takoran Vadisi Köy Nüfusları	242
Tablo 65 Takoran Vadisi Hayvan Varlığı.....	243
Tablo 66 Mini İpek Yolu Projesi Kış Sezonu Gelir Tablosu	252
Tablo 67 Bahar Sezonu Gelir Tablosu	252
Tablo 68 Yaz Sezonu Gelir Tablosu	253
Tablo 69 Takoran Vadisi Yeme-İçme Tesisi Yatırım Harcamaları	254
Tablo 70 Mini İpek Yolu Gereksinim Listesi	263
Tablo 71 Takoran Vadisi Yeme İçme Tesisi Doluluk Oranları	266
Tablo 72 Takoran Vadisi Köy Nüfusları	267
Tablo 73 Takoran Vadisi Hayvan Varlığı.....	269
Tablo 74 Yeme İçme Tesisi Kış Sezonu Gelir Tablosu.....	277
Tablo 75 Yeme İçme Tesisi Bahar Sezonu Gelir Tablosu.....	278
Tablo 76 Yeme İçme Tesisi Yaz Sezonu Gelir Tablosu	278
Tablo 77 Takoran Vadisi Yeme-İçme Tesisi Yatırım Harcamaları	279
Tablo 78 Takoran Vadisi Yeme-İçme Tesisi Yatırımı Harcamaları	288

Resim Listesi

Resim 1 Kırsal Pansiyonlar	11
Resim 2 Karavan Parkı Örnek Projeler	37
Resim 3 Takoran Vadisi Kıyıları	57
Resim 4 Avusturya - Wörthersee	58
Resim 5 Fırat Gezinler Kulübünün Bir Yürüyüş Etkinliği	79
Resim 6 Dalış Etkinliklerinden	99
Resim 7 Fırat Vadisi.....	122
Resim 8 Seyir Terası Uygulama Örnekleri	132
Resim 9 Takoran Vadisi.....	152
Resim 10 Kooperatifçilik Eğitimi	165
Resim 11 Nar İşleme Tesisi	176
Resim 12 Pansiyon İşletmeciliği Eğitimleri	192
Resim 13 Tahta Baskı Aletleri ve Uygulaması	204
Resim 14 Fırat Nehri Boyunca Yapılan Kano Etkinliği	216
Resim 15 Fırat Nehri Su Sporları Etkinlikleri	217
Resim 16 Yol üstü Yerel Ürün Satış Birimleri	238
Resim 17 Kırsal Alanda Bir Lokanta.....	264

1. GELİR FONKSİYONU OLMAYAN YATIRIMLAR

1.1. Takoran Vadisi’nde Ev Pansiyonculuğu Altyapısının Geliştirilmesi Fizibilite Raporu

1.1.1. Projenin Gerekçesi

i. Ulusal ve Bölgesel Düzeyde Talep Analizi

Takoran Vadisine olan mevcut talebi ve bilinirliğini ölçmek için odak grup görüşmeleri yapılmıştır. Odak grup görüşmelerinde başta muhtarlar olmak üzere, çiftçiler, balıkçılar, tekne sahipleri, kadınlar ile görüşme yapılmıştır. Güncel durumda Takoran Vadisinde hemen hemen hiç tesis olmadığı unutulmamalıdır.

Tekne turu için Baki Köyüne gelen günübirlik ziyaretçiler bölgedeki en önemli ve kayda değer turistik aktivite içinde sayılabilir. Sezon dönemi içinde günübirlik ziyaretçilerin sayısının 50 ila 200 arasında değiştiği belirtilmiştir. Özellikle ilkbahar ve sonbaharda aylık ortalama günübirlik ziyaretçi sayısının 5000 civarı olduğu tespit edilmiştir. Kış ayları ve yaz aylarında ise bu sayının aylık ortalama 1000 kişi olduğu, yıllık ziyaretçi sayısının 20.000 ziyaretçi civarında olduğu belirtilmiştir.

Karaburun

Assos - Çanakkale

Resim 1 Kırsal Pansiyonlar

ii. Ulusal ve Bölgesel Düzeyde Gelecekteki Talebin Tahmini

“Türkiye Turizm Stratejisi–2023 Belgesi”nde belirlenen stratejik yaklaşımlar çerçevesinde yapılacak çalışmaların tamamlanması, geliştirilmesi öngörülen bölgelerdeki altyapı ve konaklama ihtiyaçlarının karşılanması durumunda, 2023 yılında, 63 milyon turist, 86 milyar \$ dış turizm geliri ve turist başına yaklaşık 1350 \$ harcamaya ulaşılması öngörülmektedir.” denilmektedir. Ülke geneli hedeflenen bu hacimsel büyümeden tüm illerin ve bölgelerin de benzer oranda yararlanacağı düşünülmektedir. Bu beklenen turizm genişlemesinden Takoran Vadisinin de alternatif bir nokta olarak payını alması hedeflenmektedir.

- Talebin gelecekteki gelişim potansiyeli ve talebin tahmini.

GAP tarafından hazırlanan “Siverek İlçesi Köylere Hizmet Götürme Birliği Entegre Kırsal Kalkınma Programı Siverek Alt Bölge Kırsal Kalkınma Planı 2012-2023” kapsamında Takoran Vadisi Siverek İlçe bütününde Karacadağ ile birlikte turizm açısından geliştirilmesi gereken bölge olarak tespit edilmiştir. Takoran Vadisinde yapılan tekne turu, olta balıkçılığı, kamp ve trekking aktiviteleri son yıllarda giderek önem kazanmaktadır.

1.1.2. Mal ve/veya Hizmetlerin Satış-Üretim Programı

i. Satış Programı

Takoran Vadisinde beş köyde pansiyon altyapısı oluşturulup hizmetler verileceğinden bu aile işletmelerinin geliri de bir kaç noktadan oluşacaktır:

- Konaklama ücreti –
- Yöresel ürün satış geliri

Takoran Vadisinde aylara göre ziyaretçi sayılarının değişiklik göstereceği düşünülmektedir. Yıl üç sezona bölünerek planlama yapılmaktadır: Kış sezonu: Aralık, Ocak, Şubat Bahar sezonu: Mart, Nisan, Mayıs, Ekim, Kasım Yaz sezonu: Haziran, Temmuz, Ağustos, Eylül

Her üç sezon için tahmini ziyaretçi sayıları aşağıdaki tabloda verilmektedir. Her sezonun bir de hafta içi günleri ile hafta sonu günleri kırılımı yapılmaktadır. Tabloda gösterilen sayılar her bir gün için belirtilmektedir. Pansiyonlarda belirtilen sayı kiralanacak oda sayısı olup, her evde ortalama 2 kişinin konaklayacağı öngörülmektedir. Tablo incelendiğinde hafta içi her bir gün 25 pansiyondan 7'sinin kiralanacağı, hafta sonu ise 25 pansiyondan 14'ünün kiralanacağı görülmektedir.

Tablo 1 Pansiyon Doluluk Oranları

Takoran Vadisi Pansiyon Doluluk Oranları						
	Kış Sezonu		Bahar Sezonu		Yaz Sezonu	
	Hafta İçi	Hafta Sonu	Hafta İçi	Hafta Sonu	Hafta İçi	Hafta Sonu
Pansiyonlar	7	14	7	14	7	14

Gelen ziyaretçilerin belirli bir oranda lokantayı ve yöresel ürünlerden de alışveriş yapması planlanmaktadır. Günübirlikçi gelenlerden her dört kişiden birisinin lokanta ve yöresel ürün satış birimlerinden alışveriş yapacağı, kampçıların yarısının lokanta ve yöresel ürün satış birimlerinden alışveriş yapacağı ve pansiyonlarda kalanların tamamının lokanta ve yöresel ürün satış birimlerinden alışveriş yapacağı öngörülmektedir. Lokanta ve büfe gelirleri 7. bölümde detaylı olarak analiz edilmektedir.

ii. Üretim Programı

Takoran Vadisindeki pansiyonlar bir üretim tesisi olmayıp hizmet sektöründe faaliyet

göstermektedir. Hizmet satışı ile ilgili detaylar satış programı bölümünde verilmektedir

iii. Pazarlama Stratejisi (fiyatlandırma, tanıtım ve dağıtım)

Pazarlama ve tanıtım faaliyetleri, turizm sektörünün genelinde olduğu gibi konaklamada da büyük önem taşımaktadır. Bu amaçla tüm reklam ve tanıtım kanalları, özellikle sosyal medya aktif kullanılacaktır. Ziyaretçilerin sosyal medya üzerinden, henüz tesislerden ayrılmadan paylaşımlar yapmaları teşvik edilmelidir. Bunun yanında çevre illerde faaliyet gösteren yerel turizm acenteleri ile irtibat kurularak onların kendi şehirlerinde Takoran Vadisinin tanıtımını yapmaları ve tur organize etmeleri teşvik edilecektir. Tesis içerisinde yapılacak farklı organizasyon ve aktivitelerle Takoran Vadisinin cazibesi artırılabilir.

1.1.3. Proje Yeri/Uygulama Alanı

i. Fiziksel ve coğrafi özellikler

Siverek ilçesi dünyanın ilk yerleşim alanlarından biri olan Mezopotamya adı verilen Fırat ve Dicle nehirleri arasında kalan arazi üzerine kurulmuştur.

Fırat Nehri'nin oluşturduğu Takoran Vadisi, Siverek ilçesine 40 kilometre uzaklıktaki Baki Köyü ve etrafındaki köyleri kapsamaktadır. Vadi, bakir doğasıyla görenleri kendine hayran bırakmaktadır.

Zengin bitki örtüsünün yanı sıra kanyonu, şelalesi, ören yerleri, kaya mezarları, tarihi yapıları ve eşsiz görüntüsüyle bölge halkının "saklı cennet" olarak isimlendirdiği vadi, yerli ve yabancı turistlerin de ilgisini çekmeye başlamıştır.

ii. Ekonomik ve Fiziksel Altyapı (hammadde kaynaklarına erişilebilirlik, ulaşım ve haberleşme sistemi, su-elektrik-doğal gaz şebekeleri, arazi kullanımı, yan sanayi, dağıtım ve pazarlama olanakları vb.)

İlçe merkezinin kuzeyi özellikle Takoran Vadisinin olduğu kısımlarda Fırat Vadisi yamaçlarında

eğim %10-78 arasında değişmektedir. Bu yamaçlarda fundalık alanlar mevcuttur. Yöre halkının tahribine açık olan bu alan baltalık olarak kullanılmakta ve buradaki meşe birlikleri risk altındadır. Yörede, seyrek olan ağaç formasyonunun bu yamaçlarda azalması, ince olan toprak tabakasını erozyona açık hale getirecektir. Eğimin fazla olduğu bu yamaçlarda yer alan fundalık alanların tahribinin önlenmesi gerekmektedir.

Tarımsal amaçlar için açılan yamaç düzlüklerinin ise meyve bahçesi olarak kullanımı doğru olacaktır. Eğimin arazi kullanımı açısından ortaya çıkardığı bir diğer durum ise toprak oluşumu ve kalınlığıdır. Eğimle toprak oluşumu arasında sıkı bir ilişki vardır. Eğim arttıkça toprak kalınlığı azalırken, eğim azaldıkça toprak kalınlığı artmaktadır. Araştırma sahasında düz ya da hafif eğimli alanlarda toprak derinliği fazla iken, eğimin arttığı alanlarda toprak derinliği azalmaktadır.

iii. Sosyal Altyapı (nüfus, istihdam, gelir dağılımı, sosyal hizmetler, kültürel yapı)

Çalışma alanı olarak Baki Köyü (eski adı Takoran) ve yakın çevresindeki 4 köy olmak üzere 5 köy (Mezra, Divan, Ergen ve Bahçe) belirlenmiştir. Muhtarlardan alınan bilgiye göre, bu 5 köydeki toplam hane sayısı 197 ve nüfus 1320'dir.

Tablo 2 Köy Nüfusları

Köy	Hane Sayısı	Nüfus
Baki	40	250
Ergen	50	270
Divan	30	150
Bahçe	32	350
Mezra	45	300
Toplam	197	1320

Bu köylerden sınırlı sayıda haneden mevsimlik tarım işçiliği yapmak üzere başka yerlere mevsimlik göç yaşanmaktadır. Baki köyünden 5 haneden hanenin gençleri (10-15 kişi), Ergen'den 10-15 evden 40-50 kişi, Mezra'dan 5-10 haneden mevsimlik işçi gitmektedir. Divan'da sadece 1 hanenin mevsimlik tarım işçiliğine gittiği rapor edilmiştir. Bahçe'de böyle bir olay rapor

edilmemiştir.

Takoran Vadisinde bulunan beş köyde arazi tarım ve hayvancılık amacıyla kullanılmaktadır. Hububat ekimi temel geçim kaynağı olmayıp araziler meyvecilik ve sebzeçilik içinde kullanılmaktadır.

Bölgede toplam tarla bitkileri (buğday, arpa) alanı 3000 da ve bölge halkı için önemli bir gelir kaynağı haline gelen nar bahçeleri alanı ise 1865 da'dır. En fazla tarla bitkileri alanına sahip mahalleler 1000'er da ile Ergen ve Divan mahalleleridir. Aynı durum nar bahçeleri için de geçerlidir. Muhtarların ifadesine göre Ergen'de 1000 dekar, Divan'da 700 da nar bahçesi bulunmaktadır. Nar kayda değer bir gelir getirmekte, çoğunluğu ham nar olarak satılmakta, ham olarak satılamayanlar ise nar pekmezi yapıp satılmaktadır. Bölgede turizmin gelişmesi ve gerekli altyapının kurulması halinde nar pekmezinden ve nar suyundan daha fazla gelir elde edilmesi mümkündür.

Hububatın yanı sıra Takoran Vadisinde, başta nar, dut ve incir olmak üzere meyvecilik de ticari amaçla yapılmaktadır. Son zamanlarda susam ve silajlık mısır ekiminin de yapıldığı görülmektedir.

Baki köyünde; tarımsal olarak nar ve dut ağaçları daha fazla yer kaplamakta olup, narların bir bölümü nar pekmezi olarak, çatlamamış narlarda meyve olarak pazara sunulmaktadır.

Bağcılık eskiden fazla üretim alanına sahipken yağışların azalmasıyla bağ alanlarının da azaldığı ancak son zamanlarda yeni bağ alanlarının kurulduğu belirtilmiştir.

Özellikle karadut bölgede fazla olup, dutun işlenerek dut pekmezi şeklinde pazara sunulduğu gözlemlenmiştir. Baki Köyünde, balıkçılık yerel ekonomide son yıllarda giderek önemini artırmaktadır. Av sezonunda her iki günde bir en az iki ton balığın satıldığı bildirilmiştir.

Takoran Vadisi'nde bulunan köylerde küçükbaş hayvancılık faaliyeti üreticilerin ana uğraş alanlarından biridir. Yörede büyükbaş ve küçükbaş hayvan sayısı aile ölçeğinde bakımı yapılacak kadardır. Divan mahallesinde daha çok sütü için büyükbaş hayvan beslendiği görülmüştür. Küçükbaş hayvan yetiştiriciliğinin bölgede kurbanlık olarak beslendiği ifade edilmiştir. Kurban bayramından yaklaşık altı ay önce alınan kuzular bakılarak kurbanda tüccarlara satılmaktadır.

Tablo 3 Hayvan Varlığı

Mahalle	Büyükbaş		Koyun		Keçi		Arı	
	Hane	Baş	Hane	Baş	Hane	Baş	Hane	Koloni
Baki	35	400	x	x	3	x	-	-
Ergen		500		2000				
Divan	30	900					1	200
Bahçe		150	15	1000	10	500		
Mezra	20	100	10	x				
Toplam		2050		3000		500		200

Bölgede hayvancılık önemli geçim kaynaklarındandır. Genellikle büyükbaş hayvanlar sütü için, küçükbaş hayvanlar ise eti için beslenmektedir. Elde edilen sütte peynir yapılmakta ve pazarlanmaktadır. Yukarıdaki tablodan da görülebileceği gibi tüm mahallelerde hayvancılık vardır ve hemen hemen tüm haneler hayvancılık yapmaktadır. Ergen ve Bahçe mahallelerinde, büyükbaş hayvancılık yanında küçükbaş hayvancılık da önemli bir yere sahiptir. Bu iki köyde küçükbaş hayvanların sütünden de yararlanılmaktadır.

Bahçe mahallesinde hayvancılık için önemli bir sorun meraya yol olmaması ve merada hayvanlar için yeterli içme suyu bulunmamasıdır.

Bölgede Siverek ilçesine özgü bir peynir üretilmektedir. Bu peynirin üretiminde kalite standartlarının sağlanması ve uygun bir paketlemenin yapılması durumunda, üretilen peynir

turistlere sunulabilecek ve yöre halkının gelirinde artış sağlanabilecektir.

Yörede küçükbaş ve büyükbaş hayvancılık çayır-orman-mera arazilerinin çok kısıtlı olması nedeniyle genelde besicilik şeklinde yapılmaktadır. Konsantre yem bayilerden satın alınmakta ve hayvanlara yedirilmektedir. Yem bitkisi ekilişleri oldukça azdır. Mısır silajı ve yem bitkileri ekimi münavebeli olarak yapılmaktadır. Hayvan besleme açısından tüm köylerde kaliteli kaba yem açığı vardır.

Köylerde hayvan barınaklarının çoğu evlere bitişiktir. Eski ahırlarda havalandırma ve aydınlatma koşulları oldukça yetersiz görülmektedir. Ahır içinde buzağılar için ayrı bölmeler genelde planlanmamıştır.

Özellikle Baki köyünde balıkçılık yerel ekonomide önemli bir rol oynamaktadır. On haneden dokuzunun tekne sahibi ve/veya ortağı olduğu tespit edilmiştir. Gezi tekneleri de aynı zamanda balık avlamak için kullanılmaktadır. Nisan ve Temmuz ayları balıklar için üreme dönemi olarak tespit edilmiş olup bu aylarda balık avı yasaklanmıştır. Ancak bu av yasağına uyulmadığı ve aynı zamanda balık satışlarının da devam ettiği ifade edilmiştir.

Baki ve Mezra mahallelerinde 20-25 tekne ile balıkçılık da yapılmaktadır. Fakat balıkçılar arasında av yasağı, avlanma bölgeleri ve avlanma biçimleri konusunda bir gerilim olduğu gözlemlenmiştir. Bu nedenle, balıkçıların örgütlenme ve avlanma konularında eğitim almalarında yarar vardır.

Baraj yapıldıktan sonra özellikle Baki mahallesinde balıkçılık önemli bir gelir kaynağı haline gelmiştir. Kısmen de Mezra mahallesinde balıkçılık vardır. Baki mahallesinde 20 balıkçı teknesi bulunmakta ve bu teknelerden 30 hane yararlanmaktadır. Mezra mahallesinde ise 3 balıkçı teknesi bulunmaktadır. Bu tekneler Atatürk Baraj Gölünde 9. Bölge denen alanda (asma köprüden Çermik'e kadar olan bölge) avlanma iznine sahiptirler. Ancak bu bölgenin kıyısında olan bazı köylerin ahalisi tarafından, yasa dışı olarak, bu balıkçıların avlanması engellenebilmektedir. Balıkçıların temel isteği bu zorbalığın devlet tarafından engellenmesidir. Bu durum nedeniyle

kooperatifçiliğin bir avantajı görülmemekte ve kooperatif kurulmamaktadır.

iv. Kurumsal Yapılar

Şanlıurfa ili, Karacadağ Kalkınma Ajansı bölgesinde olup, Ajans “bölge içi ve bölgeler arası gelişmişlik farkını azaltmaya katkı sağlayan, bölgesel ve ulusal paydaşların hedeflerine ulaşmasında destek veren, kurumsal kapasite geliştirmeyi ön planda tutan ve bölgesinde kalkınma süreçlerine liderlik eden bir kuruluştur.

Şanlıurfa Ticaret Odası; bölgenin ekonomik ve sosyal kalkınmasına katkı sağlama amacı ile üyeleri ve sivil toplum örgütleri ile il ekonomisinin geliştirilmesi için faaliyetlerde bulunan, Şanlıurfa’nın bölgesel ulusal arenada tanıtımını yapan, yatırımlar için altyapı çalışmalarını yürüten kuruluştur.

Harran Üniversitesi bünyesinde 2021 yılı itibariyle; 14 Fakülte, 4 Yüksekokul, 1 Devlet Konservatuvarı, 13 Meslek Yüksekokulu, 3 Enstitü, 15 Araştırma ve Uygulama Merkezi ile faaliyetlerini sürdürmektedir. İlgili bölümlerinde tarım ekonomisiyle ilgili birçok araştırma yapılmaktadır. Tüm bakanlıkların Şanlıurfa ilinde İl Müdürlükleri bulunmaktadır.

GAP: Proje alanı Fırat-Dicle Havzası ile yukarı Mezopotamya ovalarında yer alan 9 ili (Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak) kapsamaktadır. GAP kapsamındaki illerin alan ve nüfus büyüklüğü, Türkiye’nin ortalama % 10,8’ i civarındadır.

GAP’ın temel hedefleri; Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin sahip olduğu kaynakları değerlendirerek, yöre halkının gelir düzeyini ve yaşam kalitesini yükseltmek, bu Bölge ile diğer bölgeler arasındaki gelişmişlik farkını gidermek, kırsal alandaki verimliliği ve istihdam olanaklarını artırarak ulusal düzeyde ekonomik gelişme ve sosyal istikrar hedeflerine katkıda bulunmaktır.

GAP, 1989 yılında hazırlanan Master Plan ile tarım, sanayi, ulaştırma, eğitim, sağlık, kırsal ve kentsel altyapı yatırımlarını da içine alan bir bölgesel kalkınma projesine dönüşmüştür. Proje, gelecek kuşaklar için kendilerini geliştirebilecekleri bir ortam yaratılmasını amaçlayan

sürdürülebilir insani kalkınma felsefesi üzerine kurulmuştur; kalkınmada adalet, katılımcılık, çevre korunması, istihdam, mekansal planlama, alt yapı geliştirilmesi, yatırım uygulamalarında kamu-özel sektör ve halk katılımının sağlanması GAP'ın temel stratejileridir.

Çok sektörlü, sürdürülebilir insani gelişmeye dayalı, Bölge'nin rekabet gücünü artırmayı, ekonomik ve sosyal bütünleşmeyi güçlendirmeyi hedefleyen, entegre bir bölgesel kalkınma projesi olarak uygulanmakta olan GAP, hazırlandığı dönem dikkate alındığında, bugün ağırlıklı olarak vurgulanan yenilikçi yaklaşımları içeren vizyoner bir bakış açısıyla planlanmıştır.

Siverek Belediyesi: Siverek Şanlıurfa ilinde bulunan merkez ilçeler dışında en fazla nüfusa sahip ilçedir. 4314 km² lik yüzölçümüne sahip Siverek'te; 151 köy ve 372 mezra bulunmaktadır.

v. Çevresel Etkilerin Ön-değerlendirmesi

Takoran Vadisi'nin kullanıma açılması ile ziyaretçilerden kaynaklı evsel atıkların oluşması öngörülmektedir. Bunun için günübirlik kullanım alanları, kır lokantası, yürüyüş yolları ve manzara seyir noktaları gibi tüm kullanım alanlarına, uygun sayıda çöp kutusu konulacaktır. Ziyaretçiler tarafından çöp kutularına atılmayan evsel atıklar da düzenli olarak belediye görevlileri tarafından toplanacaktır. Alandan çıkan atık miktarına göre çevre sorunlarına neden olmayacak sıklıkta katı atıkların düzenli olarak toplanması ve en yakın yerel yönetim çöp toplama alanına götürülmesi planlanmaktadır.

Takoran Vadisinde yer alacak olan tuvalet, banyo, lavabo gibi alanların kullanılması ile oluşacak sıvı atıkların da ilgili mevzuatlarda belirtilen özelliklere sahip sızdırmaz fosseptik çukurlar ile kontrolü ve bertarafı sağlanacaktır.

Ziyaretçilerin etrafa verebilecekleri zararlara karşı tesiste yer alan görevlilerce tüm alan sürekli kontrol altında tutulacaktır ve gerekli uyarılar yapılarak çevreye verilecek zararların önüne geçilmesi planlanmaktadır.

vi. Alternatifler, Yer Seçimi ve Arazi Maliyeti (kamulaştırma bedeli)

1.1.4. Teknik Analiz ve Tasarım

i. Kapasite Analizi ve Seçimi

Takoran Vadisi Ev Pansiyonculuğu' nun Geliştirilmesi Projesi için her köyde 5 köy evinde birer odanın yenilenmesinin yapılması planlanmaktadır.

ii. Alternatif Teknolojilerin Analizi ve Teknoloji Seçimi

Günümüz turizm aktiviteleri genel de tek amaçlı, tek konseptli değil çok amaçlı, çok konseptli tercih edilmektedir. Turist gittiği noktada bir den çok konsepti ve aktiviteyi yaşamak istiyor. Bu anlamda Takoran Vadisinin cazibesinin artırılması için sadece piknik yapılan dinlenme alanı olarak değil, bünyesinde farklı konsept ve aktiviteleri barındıran bir yapıda organize edilmesi gerekmektedir.

Bu amaçla gerek yurt içi gerekse yurt dışı örnekler incelendiğinde Takoran Vadisi bünyesinde uygulanabilecek farklı öneriler sunulmaktadır:

- Takoran Vadisi içerisinde muhtelif yerlerde doğa ile uyumlu farklı görsel, sanatsal çalışmalar yapılması,
- Yöresel hediyelik eşyaların ön plana çıkarılması,
- Yürüyüş rotalarının tanıtılması,
- Dalış turizmi, ekoturizm, foto safari ve bisiklet turlarının tanıtımının yapılması,
- Takoran Vadisi içerisinde yürüyüş rotalarının geçtiği uygun yerlere minyatür ahşaptan imal köprüler yapılması ve bu sayede yürüyüş parkurunun zenginleştirilmesi,
- Takoran Vadisi içerisinde muhtelif noktalara ve yine yürüyüş parkurları üzerine Takoran Vadisinde bulunan ağaçlar, bitkiler ve hayvanlar ile ilgili bilgilendirme tabelaları konulması.
- Takoran Vadisine özel bitki örtüsünün yerinde görülmesi için yürüyüş parkurlarının ona göre düzenlenmesi. Örneğin park içerisinde yer alan özel nitelikli ağaçlar mutlaka ziyaretçilere gösterilmelidir.
- Takoran Vadisi içerisinde çocuklara uygun parkurlar belirlenerek ve düzenlenerek çocuk doğa

kamplarının organize edilmesi.

iii. Seçilen Teknolojinin Çevresel Etkileri, Koruma Önlemleri ve Maliyeti

Takoran Vadisi, sürdürülebilir, çevreye duyarlı, koruma kullanma dengesi içinde, toplumun giderek artan açık hava rekreasyon gereksinimini düzenli bir şekilde temin edecek, ziyaretçilerin Takoran Vadisinin kaynak değerlerini yakından tanınmasına olanak sağlayacak, doğa sevgisi ve doğal ortamlarda yaşama arzusunu güçlendirecek şekilde planlanacaktır. Takoran Vadisinde az enerji tüketen tasarruflu güneş enerjili aydınlatma sistemleri kullanılacak, aydınlatma armatürleri ve direkleri doğal görüntüyü bozmayacak malzemeden olacak ve görüntü kirliliği yaratmayacak şekilde projelendirilecektir. Günübürlük ve diğer kullanım alanlarına uygun aydınlatma armatürleri yerleştirilecektir. Takoran Vadisi içerisinde yer alan tüm yapılarda çevrenin korunması kapsamında çevresel gerekliliklerin yerine getirilmesi dikkate alınacaktır. Yapılacak pansiyonlar, günübürlük alanlar, kamp ve çadır alanları için bölgenin peyzaj dokusuna özel doğal ve doğaya uygun malzeme kullanımı esas olup her birinin yer seçimi hiçbir ağaca zarar vermeyecek şekilde belirlenmiştir. Bu sayede çevreye duyarlı yapılar ile bölgenin doğal dokusunun ve görsel bütünlüğünün korunması planlanmaktadır.

iv. Teknik Tasarım (süreç tasarımı, makine-donanım, inşaat işleri, arazi düzenleme, yerleşim düzeni, iller bazında dağılım vb.)

Alt ve üst yapı tesislerinin (yol, su, elektrik, kanalizasyon vb.) inşası ve bakım onarımı çalışmalarında ortaya çıkabilecek doğal peyzaj yapısındaki bozulmalar restore edilecektir. Restorasyon çalışmalarında alana özgü bitki türleri kullanılacaktır. Bitkilendirme çalışmaları doğal yapıya uyumlu olarak yapılacaktır.

v. Yatırım Maliyetleri (inşaat, makine-donanım, il bazında dağılımı vb.)

Takoran Vadisinde yapılan hesaplamalar doğrultusunda yatırım maliyeti 300.000 TL'dir. Yatırıma ilişkin detaylı bilgiler 8.bölümde sunulmaktadır.

1.1.5. Proje Girdileri

i. Girdi İhtiyacı (ham ve yardımcı maddeler)

Takoran Vadisinde kurulması planlanan tesiste her hangi bir imalat yapılmayacağından girdi ihtiyacı da bulunmamaktadır. Tesiste temizlik, bakım onarım, yakıt gibi emtialar tüketilmekte olup bunlar hammadde veya yardımcı madde olarak değil, sarf malzemesi olarak değerlendirilmektedir. Yöresel ürün satış birimlerinde satılacak ürünler için hammadde ve mamül madde incelemesi yapılabilir. Yemeklerde kullanılmak üzere çok çeşitli gıda maddesi alınacaktır. Yöresel ürün satış birimlerinde ise hazır doğal ve yerel ürünlerin satışı yapılacaktır.

ii. Girdi Fiyatları ve Harcama Tahmini

Takoran Vadisinde kurulması planlanan tesiste her hangi bir imalat yapılmayacağından girdi ihtiyacı da bulunmamaktadır. Yapılacak yemekler için ayrı ayrı satış fiyatı veya yemek maliyet hesabı yapılmamaktadır. Yapılan tüm ürünlerden brüt %60 kar elde edildiği varsayılmaktadır. Yöresel ürünler satış birimlerinde de satış brüt kar hesabı yapılmaktadır.

1.1.6. Organizasyon Yapısı, Yönetim ve İnsan Kaynakları

i. Kuruluşun Organizasyon Yapısı ve Yönetimi

Pansiyonların işletilmesi için oluşacak masraflar analiz edilmektedir. Tesis esasen bir otel gibi hizmet vermeyecektir. Evin bir odası yenilenerek ziyaretçilerin konaklamalarına tahsis edilecektir.

ii. Organizasyon ve Yönetim Giderleri (genel giderler vb.) olmak üzere yıllık toplam 10.000 TL internet sayfası gideri oluşacağı tahmin edilmektedir.

ii. İnsan gücü İhtiyacı ve Tahmini Giderler

Takoran Vadisinde Ev Pansiyonculuğu ile ilgili ekstra bir işgücü ihtiyacı öngörülmemektedir.

1.1.7. Proje Yönetimi ve Uygulama Programı

i. Proje Yürütücüsü Kuruluşlar ve Teknik Kapasiteleri

Siverek Belediyesi içinde yer alan Proje Müdürlüğü bünyesinde yer alan personel projenin yürütülmesinde görev alacaktır. Düzenli olarak saha kontrolleri de aynı ekip tarafında ve takipleri yapılacaktır.

ii. Proje Organizasyonu ve Yönetim (karar alma süreci, yapım yöntemi vb.)

Takoran Vadisinde bulunan Ev Pansiyonları tamamlandıktan sonra organizasyonu ve yönetimi ev sahibi olan aileler tarafından gerçekleştirilecektir.

iii. Proje Uygulama Programı (Termin Planı)

Fizibilite çalışması yapılan Takoran Vadisinde pansiyonların işletmeye geçme süresi en fazla 2 yıl olarak planlanmaktadır.

1.1.8. İşletme Dönemi Gelir ve Giderleri

i. Üretimin ve/veya Hizmetin Fiyatlandırılması

Takoran Vadisin aylara göre ziyaretçi sayılarının değişiklik göstereceği düşünülmektedir. Yıl üç sezona bölünerek planlama yapılmaktadır:

Kış sezonu: Aralık, Ocak, Şubat

Bahar sezonu: Mart, Nisan, Mayıs, Ekim, Kasım

Yaz sezonu: Haziran, Temmuz, Ağustos, Eylül Ziyaretçi sayıları hafta içi ve hafta sonu günlerinde de farklılık gösterecektir dolayısıyla her sezonun bir de hafta içi günleri ile hafta sonu günleri kırılımı yapılmaktadır. Pansiyonların günlük kirasının 150 TL olacağı öngörülmektedir.

ii. İşletme Gelir ve Giderlerinin Tahmin Edilmesi

Gelir hesapları: Bölüm 8.1 de verilen fiyatlama ve hacim varsayımlarına göre her bir sezon için tam kapasitede aylık gelir hesapları yapılmaktadır.

Kış sezonu aylık gelir hesabı aşağıdaki Tablo'da verilmektedir. Hafta içi ve hafta sonu için verilen değerler her bir gün içindir. Aylık 22 hafta içi, 8 hafta sonu günü olduğu kabul edilmektedir. Buna göre Aralık, Ocak ve Şubat aylarında aylık 53.200 TL, üç aylık ise toplam 159.600 TL gelir elde edileceği öngörülmektedir.

Tablo 4 Kış Sezonu Gelir Tablosu

Hafta İçi		Hafta Sonu	
A	Ay İçindeki Gün Sayısı	22	8
B	Kır Evi Kiralama Sayısı (TL)	7	14
C	Gecelik Pansiyon Kirası	200	200
D=AxBxC	Pansiyon Geliri (Aylık)	30.800	22.400
E	Konaklama Sayısı (3 Aylık)	21	42
F=AxCx E	Pansiyon Geliri (3 Aylık)	92.400	67.200

Bahar sezonu aylık gelir hesabı aşağıdaki Tablo'da verilmektedir. Hafta içi ve hafta sonu için verilen değerler her bir gün içindir. Aylık 22 hafta içi, 8 hafta sonu günü olduğu kabul edilmektedir. Buna göre Mart, Nisan, Mayıs, Ekim, Kasım aylarında aylık 53.200 TL, beş aylık ise toplam 266.000 TL gelir elde edileceği, toplamda ise 190.400 TL gelir elde edileceği öngörülmektedir.

Tablo 5 Bahar Sezonu Gelir Tablosu

Hafta İçi		Hafta Sonu	
A	Ay İçindeki Gün Sayısı	22	8
B	Kır Evi Kiralama Sayısı (TL)	7	14
C	Gecelik Pansiyon Kirası	200	200
D=AxBxC	Pansiyon Geliri (Aylık)	30.800	22.400
E	Konaklama Sayısı (5 Aylık)	35	70
F=AxCx E	Pansiyon Geliri (5 Aylık)	154.000	112.000

Yaz sezonu aylık gelir hesabı aşağıdaki Tablo'da verilmektedir. Hafta içi ve hafta sonu için verilen değerler her bir gün içindir. Aylık 22 hafta içi, 8 hafta sonu günü olduğu kabul edilmektedir. Buna

göre Haziran, Temmuz, Ağustos, Eylül aylarında aylık 53.200 TL, dört aylık ise toplam 212.800 TL gelir elde edileceği öngörülmektedir.

Tablo 6 Yaz Sezonu Gelir Tablosu

Hafta İçi		Hafta Sonu	
A	Ay İçindeki Gün Sayısı	22	8
B	Kır Evi Kiralama Sayısı (TL)	7	14
C	Gecelik Pansiyon Kirası	200	200
D=AxBxC	Pansiyon Geliri (Aylık)	30.800	22.400
E	Konaklama Sayısı (4 Aylık)	28	56
F=AxCxExE	Pansiyon Geliri (4 Aylık)	123.200	89.600

Ev pansiyonlarının ilk açıldığı yıl %30 doluluk oranı ile yıllık 638.400 TL gelir elde edeceği, ikinci ve üçüncü yıl sırasıyla %40 ve %60 kapasite ile çalışacağı ve dördüncü yılda %80 kapasite ile çalışacağı öngörülmektedir. Beşinci yıl ve sonrasında tam kapasite çalışacağı öngörülmektedir. Tam kapasite çalıştığında tesisin 1.800.000 TL gelir elde edeceği öngörülmektedir.

Pansiyonlarda temizlik sarf malzemesi, elektrik, gıda ve bakım onarım giderlerinin ortaya çıkacağı öngörülmektedir. Ancak bunların ev ekonomisi içinde değerlendirilebileceği toplam gelirin %10'u ile bu giderlerin karşılanabileceği hesaplanmaktadır.

Yönetim gideri olarak bir internet sayfasının işletilmesi bulunmaktadır. Bunun içinde yıllık yaklaşık 5.000 TL bir gider kaleminin yeterli olacağı öngörülmektedir.

1.1.9. Toplam Yatırım Tutarı ve Yıllara Dağılımı

i. Toplam Yatırım Tutarı (iç ve dış para olarak)

Tablo 7 Takoran Vadisi Ev Pansiyonculuğu Yatırım Harcamaları

Sabit Yatırım Harcama Türü	Harcama Tutarı
Arazi Bedeli	0
Sabit Sermaye Yatırımı	300.000
İnşaat İşleri Giderleri	50.000
Tefrişat ve Donanım	200.000
Genel Giderler	25.000
Beklenmeyen Giderler	25.000
Toplam	300.000

- Arazi Bedeli (kamulaştırma giderleri)

Takoran Vadisi pansiyonculuğun geliştirilmesi kapsamında yatırımcıların herhangi bir arazi gideri oluşmayacaktır.

- Sabit Sermaye Yatırımı

- Etüt-Proje, Mühendislik ve Kontrollük Giderleri: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- Lisans, Patent, Know-How vb. Giderleri: Herhangi bir lisans, patent, Know-How vb gider bulunmamaktadır.
- Arazi Düzenleme ve Geliştirme Giderleri (peyzaj vb.): Arazi düzenleme gideri olarak Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- Hazırlık Yapıları (şantiye vb.): Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- İnşaat Giderleri (toprak işleri, altyapı, üstyapı, sanat yapıları vb.) : İnşaat giderleri olarak 50.000 TL öngörülmektedir
- Çevre Koruma Giderleri: Her hangi bir gider öngörülmemektedir.
- Ulaştırma Tesislerine İlişkin Giderler: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- Makine-donanım giderleri: 25 odanın pansiyona çevrilmesi
25 oda x 10 m2: 250 m2x800= 200.000 TL
- Taşıma, Sigorta, İthalat ve Gümrükleme Giderleri: Her hangi bir gider

öngörülmemektedir.

- Montaj Giderleri: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- Taşıt Araçları: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- Genel Giderler: Genel gider olarak 25.000 TL öngörülmektedir.
- İşletmeye Alma Giderleri: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- Beklenmeyen Giderler: Beklenmeyen gider olarak 25.000 TL öngörülmektedir.

- Yatırım Dönemi Faizleri: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.

- İşletme Sermayesi: Tesisin yıllık kapasite öngörülerine göre önceki bölümlerde belirlenen giderler dikkate alınmaktadır. Bu giderlerin tesis faaliyete geçtiği ilk ay için ödenmesi tutarların, tesisten gelir oluşmayacağı varsayımıyla yatırımcının elinde bulundurması, işletme sermayesi olması gerekmektedir.

1.1.10. Projenin Finansmanı

i. Yürütücü ve İşletmeci Kuruluşların Mali Yapısı

Siverek Belediyesi Stratejik Planında 2020 yılı geliri 157.103.000 TL, 2021 yılı için 172.800.000 TL olarak öngörülmüştür. Bu çerçevede gerekli mali ve yönetsel desteğin güvenle oluşturulabileceği görülmektedir.

ii. Finansman Yöntemi (özkaynak, dış kredi, hibe, YİD vb.)

Takoran Vadisi Ev Pansiyonculuğu Altyapısının Geliştirilmesi Projesi kapsamında kaynağın %90'ının Karacadağ Kalkınma Ajansı veya GAP BKİ'den sağlanması öngörülmektedir.

Yatırımın %10'luk kısmının öz kaynaklarından karşılanacağı öngörülmektedir.

iii. Finansman Kaynakları ve Koşulları

Siverek Belediyesi'nin projenin yapımı yönünde yatırım kararı almasıyla Karacadağ Kalkınma Ajansı'na veya GAP BKİ'ye %90, %10 öz kaynak kullanma koşulu ile güdümlü proje desteğine başvuru yapması öngörülmektedir.

iv. Finansman Maliyeti

Yatırımın %10'luk kısmının yani 30.000 TL'nin Siverek Belediyesi'nin öz kaynaklarından karşılaması öngörülmektedir.

v. Finansman Planı

Siverek Belediyesi'nin Takoran Vadisi Ev Pansiyonculuğu Altyapısının Geliştirilmesi Projesi kapsamında yatırım kararı almasıyla Karacadağ Kalkınma Ajansı'na/GAP BKİ'ye, %90 dış destek, %10 öz kaynak kullanma koşulu ile güdümlü proje desteğine başvuru yapılması planlanmaktadır.

1.1.11. Proje Analizi

i. FİNANSAL ANALİZ

1. Finansal Tablolar ve Likidite Analizi

Takoran Vadisi Ev Pansiyonculuğu Altyapısının Geliştirilmesi Projesi kapsamında eksi bir durum çıkmayacağı yatırım yapıldıktan sonra odalarını pansiyon olarak yeniletenlerin herhangi bir zarara uğramayacakları öngörülmektedir.

2. İndirgenmiş Nakit Akım Tablosu

Yatırımın nakit akışında herhangi bir indirgenme oranı kullanılmamıştır. Gelir ve giderlerin yıllık

enflasyon oranında artacağı, aynı oranın da indirgenme oranı olarak kullanılacağı düşünüldüğünden iki unsurun etkisinin de birbirini götürdüğü kabul edildiğinden her hangi bir indirgenme oranı uygulanmamaktadır.

3. Finansal Fayda-Maliyet Analizi (NBD, İKO vb.)

Net Bugünkü Değer: Yatırımın ekonomik ömrü boyunca sağladığı getirinin bugünkü değerinden, yatırım giderlerinin bugünkü değerinin düşülmesi ile elde edilen farkı ifade eder. Yani net bugünkü değer; yatırımın nakit girişlerinin bugünkü değeri ile nakit çıkışlarının bugünkü değeri arasındaki farka eşittir.

Her hangi bir indirgenme oranı kullanılmamıştır. Gelir ve giderlerin yıllık enflasyon oranında artacağı, aynı oranın da indirgenme oranı olarak kullanılacağı düşünüldüğünden iki unsurun etkisinin de birbirini götürdüğü kabul edildiğinden her hangi bir indirgenme oranı uygulanmamaktadır.

İç karlılık oranı: Bir yatırım projesinin net bugünkü değerini sıfıra eşitleyen diğer bir deyişle nakit girişlerinin bugünkü değerini nakit çıkışlarının bugünkü değerine eşitleyen iskonto oranı olarak tanımlanır. Bu yatırım için İKO %13'dür.

Geri Ödeme Süresi (GÖS), yatırım projelerinin değerlendirilmesinde paranın zaman değerini dikkate almayan statik yöntemlerden birisidir. Yatırımdan sağlanan net nakit akışlarının, yatırım için yapılan harcamaları karşılayabilmesi için geçmesi gerekli olan yıl sayısının belirlenmesi esasına dayanmaktadır.

Bir firmada kara geçiş noktasındaki üretim ve satış miktarı; sabit giderlerin, birim satış fiyatı ile birim değişken gider arasındaki farka bölünmesi ile bulunur. Bu üretim miktarında satış gelirleri üretim giderlerine denk olur. Bu üretim miktarına başa baş noktası ve bu işleme de başa baş noktası analizi denir. Bu yatırım için başa baş noktası analizleri verilmemiştir.

4. Devlet Bütçesi Üzerindeki Etkisi

Takoran Vadisi Ev Pansiyonculuğu Altyapısının Geliştirilmesi Projesi kapsamında öngörülen proje bütçesinin tamamının devlet bütçesinden elde edileceği ancak uzun vadede yatırımın yerel ekonomiye sağlanan çarpan etkisiyle devlet bütçesine vergi tutarında ciddi katkı sağlayacağı hedeflenmektedir.

ii. EKONOMİK ANALİZ

Ekonomik analizin temeli finansal değerlendirmelerin dışında görünmeyen, alternatif veya örtülü maliyet ve faydaların kullanılarak analizlerin yapılmasıdır.

- Ekonomik Maliyetler

Siverek Belediyesi güdümlü proje ile pansiyon yatırımından payına düşen 30.000 TL'yi kendi kaynaklarından ödemesi planlanmaktadır. Kurum bu yatırımı yapmasaydı bu kaynağı daha başka önemli bir yerde değerlendirebilirdi. En basitinden bu tutarı bankada faizde değerlendirebilecekti. Ancak yatırımı yapmakla faiz geliri alamayacağı için bu alternatif getiriden yoksun kalacağı için bu bir örtülü maliyettir. Yıllık faiz oranı %20 kabul edildiğinde yıllık yaklaşık 6.000 TL ek bir maliyet ekonomik analiz için değerlendirmeye alınmalıdır.

- Ekonomik Faydalar

Yapılacak tesis kapsamında başta Takoran Vadisi yol güzergahı üzerinde bulunan mahalleler olmak üzere, tüm bölge esnafının iş hacminin artması, yeni tesisler kurulması ve istihdamın artması sayesinde bölgede gelir ve refah seviyesinde artış beklenmektedir. Sadece Takoran Vadisi yatırımcısı değil bölge halkı da olumlu yönde etkilenecektir. Pansiyonu olan ailelerinin de refah seviyesinde artış sağlanacaktır. Pansiyonlar için yapılacak tüm satın almalar bölge ticaretini

olumlu yönde etkileyecektir.

Bu faydalar doğrudan yatırımın getirisi durumunda olmayıp örtülü, ekonomik faydalar durumundadır.

Bu faydaların hesaplanması mümkün olmayıp, Takoran Vadisi yatırımının yıllık gelirinin %20'si kadar olduğu varsayılmaktadır.

- Ekonomik Fayda-Maliyet Analizi (ENBD, EİKO vb.)

Takoran Vadisi pansiyonculuk yatırımının finansal analizinde kullanılan NBD tablosu ekonomik maliyet ve ekonomik gelire göre tekrar hesaplanmaktadır. Buna göre Siverek Belediyesinin faiz geliri kaybı 6.000 TL toplam maliyetlerde artış yapılacaktır. Ekonomik fayda olarak da yıllık getiri %20 arttırılacaktır. Bu değer ekonomik net bugünkü değer olmaktadır.

- Maliyet Etkinlik Analizi (karşılaştırmalı birim üretim ve yatırım maliyeti)

Daha çok büyük kamu projelerinde kullanılan maliyet etkinlik analizi, alternatif yöntemler ve yatırım çeşitleri arasında birim üretim ve yatırım maliyetlerinin karşılaştırılması esasına dayanmaktadır. Takoran Vadisi pansiyonculuk yatırımında farklı yöntem veya yatırım çeşidi öngörülmediğinden bu projede maliyet etkinlik analizi uygulanabilir olarak değerlendirilmemektedir.

- Projenin Diğer Ekonomik Etkileri (katma değer etkisi vb.)

Yatırım sonucu yürütülecek faaliyetler ile, yatırımcı kuruluşun elde edeceği fayda (kar) dışında ekonomiye katkısının hesaplanmasında, ücret ödemeleri, varsa faiz ödemeleri, kira giderleri, dolaylı vergiler ve amortisman giderleri hesaplanır. Bunun dışında personeller için SGK vergileri, bölgeye yapılacak kamu yatırımlarının artması (yol, konaklama, iletişim alt yapı yatırımları vb) ile katma değer sağlaması beklenmektedir.

Katma değer etkisi, bir projenin genel ekonomi üzerindeki genel etkilerini gösteren temel ölçüttür. Katma değer, belirli bir dönem içerisinde yatırım projesinin yaratacağı üretim faktörleri gelirlerinin toplamıdır. Yatırımın ekonomiye katkısının hesaplanmasında, ücret ödemeleri, varsa

faiz ödemeleri, kira giderleri, dolaylı vergiler ve amortisman giderleri hesaplanır.

Brüt Katma Değer = Vergiden Önceki Kar + Faiz + Maaş ve Ücretler + Kira Giderleri + Dolaylı Vergiler + Amortismanlar

iii. SOSYAL ANALİZ

1. Sosyal Fayda-Maliyet Analizi

Yapılan odak grup görüşmelerinde şu anki durumda Takoran Vadisinin ziyaretçilerinin büyük oranda Şanlıurfa'dan geldiği anlaşılmaktadır. Takoran Vadisini bir mesire alanı olarak gördükleri bilinmektedir. Pansiyonların işletilmeye başlaması ile düşündükleri mesire alanı özelliğini kaybetme durumu ortaya çıkabilecektir. Ancak bölgeye gelen ziyaretçi sayısındaki artıştan dolayı bölge halkının da fayda sağlayacağı, gelir düzeylerinde artış olacağı öngörülmektedir

- Takoran Vadisi pansiyonculuk yatırımı ile öncelikle bölgeye gelecek yerli yabancı turistlerin yerel esnaftan alış-veriş yapmasıyla kırsal kesimin turizmden gelir elde etmesi sağlanacaktır,
- Kırsal alanda yaşayan halk ile kentsel alanda yaşayanlar arasında oluşan ekonomik ve sosyal farkların azaltılmasına katkı sağlanacaktır,
- Yerli ve yabancı turist ile yerli halkın sosyal anlamda kaynaşması ve kültürler arası etkileşimin artmasına katkı sağlanacaktır,
- Takoran Vadisinde pansiyonculuk yapılan alanlarda çevre mahallelerde yer alan kişilerin istihdamı planlanmaktadır. Kırsal alandaki göç eğilimlerinin bir istikrara kavuşturulması dengeli ve sürdürülebilir kalkınma hedefiyle uyumlu bir nüfus yapısına ulaşılması sağlanacaktır,
- Kırsal kesimin turizmden elde ettiği gelir ile yaşam kalitelerinin artırılmasına ve refah düzeylerinin yükseltmelerine etki edilecektir,
- Kırsal alanda bulunan mevcut çevresel değerlerin ve doğal kaynakların korunması, geliştirilmesi ve sürdürülebilir gelişiminin sağlanması,
- Kırsal alandaki turizm yatırımlarına bağlı olarak inşaat sektörünün iş hacmi artar. Bu gelişme yörede inşaat sektörüne bağlı yan sektörlerin gelirlerinin artmasına

- Kırsal turizmin gelişmesiyle birlikte, Türkiye’de önemli bir kültürel zenginlik oluşturan geleneksel el sanatları ve diğer hediyelik eşyalar pazarlanarak yöre halkına ek bir gelir sağlamalarına etki edilecektir.

2. Sosyo-kültürel Analiz (katılımcılık, cinsiyet etkisi vb.)

Takoran Vadisi ile bölgenin sosyo kültürel bağlamda gelişimini destekleyecek birçok unsur bulunmaktadır. Öncelikle bölgede yaşayan kırsal kesim halkı için bölgeye yapılacak yatırımlardan faydalanmaları imkânı sağlanacaktır. Ekonomik anlamda gelirleri artan kırsal kesimin yaşam kalitelerinde de refah seviyelerinin artmasına etki edilecektir. Bölgeye gelecek yerli ve yabancı turistler ile kültürel anlamda yeni bağların oluşturulması, yeni kültürel etkileşimlerin yaşanmasına zemin oluşturacaktır. Burada turistlerin tutum ve davranışları ile turisti ağırlayan toplumun verdiği tepkiler kültürün etkilenmesinde ön plana çıkmaktadır. Katılımcılık ve cinsiyet konusunda doğrudan herhangi bir farkındalık oluşturulması öngörülmemektedir.

3. Projenin Diğer Sosyal Etkileri (istihdama katkı vb.)

Takoran Vadisi pansiyonculuk yatırımı ile öncelikle ilimize yayla turizmi alanında yeni bir alan kazandırılacaktır. Kazandırılan turizm tesisinde yer alan konaklama tesisleri ile yerli ve yabancı turistlerin konaklama sürelerinin uzatılması sağlanacaktır. Böylece, kırsalda yaşayanların turizmden gelir elde etmesi sağlanacaktır. Söz konusu yatırım çalışmalarının tamamlanmasıyla Takoran Vadisi, bölgemizin ve ülkemizin en önemli cazibe merkezlerinden biri haline gelebilecektir. Faaliyetlerin çeşitlendirilmesiyle turistlerin geceleme sayıları artırılacak ve bölgeye yakın ilçe merkezleri ve kırsal kesimdekiler başta olmak üzere Şanlıurfa ilinde turistlerin konaklama süreleri uzatılacaktır. Böylece, turizm sektöründe faaliyet gösteren oteller, tur acenteleri ve eğlence tesisleri başta olmak üzere bölge esnafı ve yöre halkının turizm gelirlerinden elde ettikleri pay artırılacaktır. Sonuç olarak, proje konusu girişim, bölgenin ekonomik ve sosyal gelişimine olumlu bir etki sağlayacak; refah seviyesinin artmasıyla, bölgenin işsizlik ve buna bağlı dışarıya verilen göç sorununun çözümünde de önemli bir rol oynayacaktır.

iv. BÖLGESEL ANALİZ

- Projenin bölgesel düzeydeki doğrudan ve dolaylı etkileri,
- Proje ile öncelikle Şanlıurfa'da turistlerin konaklamasına yönelik alternatif bir imkan oluşacaktır. Turistlerin Şanlıurfa'da daha çok vakit geçirmesi hedeflenmektedir. Böylece turizmden elde edilecek gelirlerde artış sağlanacaktır.
- Takoran Vadisi'nin turizme kazandırılması ile kırsal kesimin turizme dahil edilmesi ve turizmden gelir sağlanması da hedeflenmektedir.
- Proje ile Şanlıurfa'da turizmin gelişmesi, şehirde farklı yatırım alanlarının oluşturulması için örnek teşkil edecektir.
- Şanlıurfa'nın turizmden elde ettiği gelir ile diğer bölgeler arasında oluşan bölgesel gelişmişlik farkının azaltılmasına da katkı sağlanacaktır.
- - Yapılacak yatırımlar ile şehrin istihdam oranında artış sağlanacak ve işsizlik oranının azaltılmasına etki edilecektir.

Turizm alanında yapılacak bu proje ile kurumlar ve yatırımcılar açısından yeni yatırım imkânlarının geliştirilmesi ve bu alanda yapılacak yatırımlarla şehre turizm alanında yapılacak yatırım sayısında artış sağlanacaktır. Yatırımlar ile birbirine bağlı birçok sektörde (inşaat, mobilya, tekstil vb sektörler) de bu artıştan payını alarak ekonomik anlamda fayda sağlayacaktır. Birbirini etkileyen sektörlerde aynı zamanda istihdam olanaklarının da artması beklenmektedir. Dolayısıyla bölgenin ekonomik kalkınma ve istihdam oranındaki artış ile bölgesel gelişmişlik farklarının azaltılması da sağlanacaktır.

v. DUYARLILIK ANALİZİ

Duyarlılık analizlerinde finansal durumların belirlenmesinde kullanılan gelir ve gider varsayımlarının

olumsuz yönde değişiklik olması halinde sonuçları nasıl etkileyeceği test edilmektedir.

Bu amaçla Takoran Vadisi pansiyonculuk yatırımı için 3 senaryo test edilmektedir. Her senaryo için net bugünkü değer (NBD), iç karlılık oranı (İKO) ve geri ödeme süresi (GÖS) hesaplanmaktadır:

a- Beklenenden %20 daha az sayıda ziyaretçi gelmesi sonucu gelirlerin %20 düşmesi

b- Giderlerin %20 artması

c- Beklenenden %20 daha az sayıda ziyaretçi gelmesi sonucu gelirlerin %20 düşmesi

vi. RİSK ANALİZİ

Projenin en önemli risklerinden birisi Takoran Vadisindeki Pansiyonculuğun mevcut durumda bilinirliğinin az olmasıdır. Bu sebeple pansiyonların kapasite hesabı yapılırken ancak 5. yılda tam kapasiteye ulaşılabileceği planlanmaktadır. Ancak 5 yıl içinde yapılacak tanıtımlar ve ziyaretçilerin memnuniyeti ile tam kapasiteye ulaşılması mümkün görünmektedir. Diğer bir risk ise Takoran Vadisine gelecek ziyaretçi sayısının fazla olması ile bölgenin doğal dokusuna zarar verici faaliyetlerin meydana gelmesidir. Bu durumun hem Siverek Belediyesinin alacağı önlemler hem de çevreye konulacak uyarıcı levhalar ile turistlerin çevre bilinçlerinin artırılması, dikkatlerinin çekilerek oluşacak zararların önüne geçilmesi hedeflenmektedir. Tüm bu risklerin yanında temel varsayım, ülke ekonomik konjonktürünün yatırım yapmaya elverişli olması ve ülke geneli turizm aktivitesinin zayıflamamasıdır. Aksi durumda Takoran Vadisine konaklayacak müşteri de zor bulunacaktır.

1.1.12. Ekler

Tablo 8 Mekân Tefrişat Listesi

Mekan	Mekan Adedi	Malzeme	Mekandaki Adet
Pansiyon	25	Çift Kişilik Yatak	1
		TV	1
		Şofben	1
		Gardrop	1
		Aydınlatma Cihazı	1
		4 Kişilik Masa Sandalye	1
		Mini Buzdolabı	1
		Saç Kurutma Makinesi	1
		Tost Makinası	1

1.2. Takoran Vadisi’nde Kamp-Karavan Turizmi İçin İki Alanda Altyapı alışmaları Yapılması Fizibilite Raporu

1.2.1. Projenin Gerekçesi

i. Ulusal ve Bölgesel Düzeyde Talep Analizi

Takoran Vadisine yıllık 20.000 civarında günübirlik ziyaretçi potansiyeline sahiptir. Bununla birlikte turizm altyapısı çok zayıf olduğundan Vadide yaşanan hareketliliğin ekonomik olarak katkısının çok az olduğu görülmektedir. Güncel durumda Takoran Vadisinde Baki köyünde altyapısı bulunmayan bir alanın kamp ve karavan yeri olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. Nissibi Köprü yanında bulunan rekreasyon alanının da kamp ve karavancılar tarafından kullanıldığı görülmüştür.

Kamp ve karavan turizmi için Takoran Vadisine gelen ziyaretçiler doğa turizmi amaçlı olarak bölgede konaklama yapmaktadırlar. Bununla birlikte mevcut durumda kamp ve karavan turizmi için gerekli altyapının oluşturulamaması bölgeye çevresel açıdan bir yük oluşurmaktadır. Bu turizm türü ülkemizde ve güneydoğuda yeni yeni gelişmekte olup tam anlamı ile bir istatistik bulunmamaktadır. Bununla birlikte, özellikle bahar aylarında kamp karavan turizmi için hareketliliğin arttığı görülmektedir.

Trabzon karavan parkı projesi

Bursa karavan parkı projesi

Resim 2 Karavan Parkı Örnek Projeler

ii. Ulusal ve Bölgesel Düzeyde Gelecekteki Talebin Tahmini

“Türkiye Turizm Stratejisi–2023 Belgesi”nde belirlenen stratejik yaklaşımlar çerçevesinde yapılacak çalışmaların tamamlanması, geliştirilmesi öngörülen bölgelerdeki altyapı ve konaklama ihtiyaçlarının karşılanması durumunda, 2023 yılında, 63 milyon turist, 86 milyar \$ dış turizm geliri ve turist başına yaklaşık 1350 \$ harcamaya ulaşılması öngörülmektedir.” denilmektedir. Ülke geneli hedeflenen bu hacimsel büyümeden tüm illerin ve bölgelerin de benzer oranda yararlanacağı düşünülmektedir. Bu beklenen turizm genişlemesinden Takoran Vadisinin de alternatif bir nokta olarak kırsal turizm ve kamp ve karavan turizminden payını alması hedeflenmektedir.

- Talebin gelecekteki gelişim potansiyeli ve talebin tahmini.

GAP tarafından hazırlanan “Siverek İlçesi Köylere Hizmet Götürme Birliği Entegre Kırsal Kalkınma Programı Siverek Alt Bölge Kırsal Kalkınma Planı 2012-2023” kapsamında Takoran Vadisi Siverek İlçe bütününde Karacadağ ile birlikte turizm açısından geliştirilmesi gereken bölge olarak tespit edilmiştir. Takoran Vadisinde yapılan tekne turu, olta balıkçılığı, kamp ve trekking aktiviteleri son yıllarda giderek önem kazanmaktadır.

1.2.2. Mal ve/veya Hizmetlerin Satış-Üretim Programı

i. Satış Programı

Takoran Vadisinde Baki ve Mezra köylerinde iki farklı alanda kamp-karavan altyapısı oluşturulup

hizmetler verileceğinden bu aile işletmelerinin geliri de bir kaç noktadan oluşacaktır:

- Kamp karavan ücreti
- Yöresel ürün satış geliri

Takoran Vadisinde aylara göre ziyaretçi sayılarının değişiklik göstereceği düşünülmektedir. Yıl üç sezona bölünerek planlama yapılmaktadır: Kış sezonu: Aralık, Ocak, Şubat Bahar sezonu: Mart, Nisan, Mayıs, Ekim, Kasım Yaz sezonu: Haziran, Temmuz, Ağustos, Eylül

Her üç sezon için tahmini ziyaretçi sayıları aşağıdaki tabloda verilmektedir. Her sezonun bir de hafta içi günleri ile hafta sonu günleri kırılımı yapılmaktadır. Tabloda gösterilen sayılar her bir gün için belirtilmektedir. Kamp için belirtilen sayı kurulacak çadır sayısı olup, her çadırda ortalama 3 kişi kalacağı öngörülmektedir. Tablo incelendiğinde kış sezonunda hiç kampçı gelmeyeceği görülmektedir. Bahar ve Yaz sezonunda ise; hafta içi her bir gün 10 çadır kurulacağı, hafta sonu ise her bir gün 30 çadır kurulacağı görülmektedir.

Tablo 9 Takoran Vadisi Kamp Karavan Alanı Doluluk Oranları

	Kış Sezonu		Bahar Sezonu		Yaz Sezonu	
	Hafta İçi	Hafta Sonu	Hafta İçi	Hafta Sonu	Hafta İçi	Hafta Sonu
1 Nolu Alan	-	-	10	30	10	30
2 Nolu Alan	-	-	10	30	10	30

Gelen kamp ve karavan ziyaretçilerinin belirli bir oranda yeme-içme tesisini kullanacağı ve yöresel ürünlerden de alış veriş yapması planlanmaktadır.

ii. Üretim Programı

Takoran Vadisindeki kamp ve karavan alanları bir üretim tesisi olmayıp hizmet sektöründe faaliyet göstermektedir. Hizmet satışı ile ilgili detaylar satış programı bölümünde verilmektedir

iii. Pazarlama Stratejisi (fiyatlandırma, tanıtım ve dağıtım)

Pazarlama ve tanıtım faaliyetleri, turizm sektörünün genelinde olduğu gibi büyük önem taşımaktadır. Bu amaçla tüm reklam ve tanıtım kanalları, özellikle sosyal medya aktif kullanılacaktır. Ziyaretçilerin sosyal medya üzerinden, henüz tesislerden ayrılmadan paylaşımlar yapmaları teşvik edilmelidir. Bunun yanında çevre illerde faaliyet gösteren yerel turizm acenteleri ile irtibat kurularak onların kendi şehirlerinde Takoran Vadisinin tanıtımını yapmaları ve tur organize etmeleri teşvik edilecektir. Kamp ve karavan alanlarında yapılacak farklı organizasyon ve aktivitelerle Takoran Vadisinin cazibesi artırılabilir.

1.2.3. Proje Yeri/Uygulama Alanı

i. Fiziksel ve coğrafi özellikler

Siverek ilçesi dünyanın ilk yerleşim alanlarından biri olan Mezopotamya adı verilen Fırat ve Dicle nehirleri arasında kalan arazi üzerine kurulmuştur.

Fırat Nehri'nin oluşturduğu Takoran Vadisi, Siverek ilçesine 40 kilometre uzaklıktaki Baki Köyü ve etrafındaki köyleri kapsamaktadır. Vadi, bakir doğasıyla görenleri kendine hayran bırakmaktadır.

Zengin bitki örtüsünün yanı sıra kanyonu, şelalesi, ören yerleri, kaya mezarları, tarihi yapıları ve eşsiz görüntüsüyle bölge halkının "saklı cennet" olarak isimlendirdiği vadi, yerli ve yabancı turistlerin de ilgisini çekmeye başlamıştır.

ii. Ekonomik ve Fiziksel Altyapı (hammadde kaynaklarına erişilebilirlik, ulaşım ve haberleşme sistemi, su-elektrik-doğal gaz şebekeleri, arazi kullanımı, yan sanayi, dağıtım ve pazarlama olanakları vb.)

İlçe merkezinin kuzeyi özellikle Takoran Vadisinin olduğu kısımlarda Fırat Vadisi yamaçlarında eğim %10-78 arasında değişmektedir. Bu yamaçlarda fundalık alanlar mevcuttur. Yöre halkının tahribine açık olan bu alan baltalık olarak kullanılmakta ve buradaki meşe birlikleri risk altındadır. Yörede, seyrek olan ağaç formasyonunun bu yamaçlarda azalması, ince olan toprak tabakasını erozyona açık hale getirecektir. Eğimin fazla olduğu bu yamaçlarda yer alan fundalık alanların

tahribinin önlenmesi gerekmektedir.

Tarımsal amaçlar için açılan yamaç düzlüklerinin ise meyve bahçesi olarak kullanımı doğru olacaktır. Eğimin arazi kullanımı açısından ortaya çıkardığı bir diğer durum ise toprak oluşumu ve kalınlığıdır. Eğimle toprak oluşumu arasında sıkı bir ilişki vardır. Eğim arttıkça toprak kalınlığı azalırken, eğim azaldıkça toprak kalınlığı artmaktadır. Araştırma sahasında düz ya da hafif eğimli alanlarda toprak derinliği fazla iken, eğimin arttığı alanlarda toprak derinliği azalmaktadır.

iii. Sosyal Altyapı (nüfus, istihdam, gelir dağılımı, sosyal hizmetler, kültürel yapı)

Çalışma alanı olarak Baki Köyü (eski adı Takoran) ve yakın çevresindeki 4 köy olmak üzere 5 köy (Mezra, Divan, Ergen ve Bahçe) belirlenmiştir. Muhtarlardan alınan bilgiye göre, bu 5 köydeki toplam hane sayısı 197 ve nüfus 1320'dir.

Tablo 10 Köy Nüfusları

Köy	Hane Sayısı	Nüfus
Baki	40	250
Ergen	50	270
Divan	30	150
Bahçe	32	350
Mezra	45	300
Toplam	197	1320

Bu köylerden sınırlı sayıda haneden mevsimlik tarım işçiliği yapmak üzere başka yerlere mevsimlik göç yaşanmaktadır. Baki köyünden 5 haneden hanenin gençleri (10-15 kişi), Ergen'den 10-15 evden 40-50 kişi, Mezra'dan 5-10 haneden mevsimlik işçi gitmektedir. Divan'da sadece 1 hanenin mevsimlik tarım işçiliğine gittiği rapor edilmiştir. Bahçe'de böyle bir olay rapor edilmemiştir.

Takoran Vadisinde bulunan beş köyde arazi tarım ve hayvancılık amacıyla kullanılmaktadır. Hububat ekimi temel geçim kaynağı olmayıp araziler meyvecilik ve sebzecilik içinde

kullanılmaktadır.

Yörede küçükbaş ve büyükbaş hayvancılık çayır-orman-mera arazilerinin çok kısıtlı olması nedeniyle genelde besicilik şeklinde yapılmaktadır. Konsantre yem bayilerden satın alınmakta ve hayvanlara yedirilmektedir. Yem bitkisi ekilişleri oldukça azdır. Mısır silajı ve yem bitkileri ekimi münavebeli olarak yapılmaktadır. Hayvan besleme açısından tüm köylerde kaliteli kaba yem açığı vardır.

iv. Kurumsal Yapılar

Şanlıurfa ili, Karacadağ Kalkınma Ajansı bölgesinde olup, Ajans “bölge içi ve bölgeler arası gelişmişlik farkını azaltmaya katkı sağlayan, bölgesel ve ulusal paydaşların hedeflerine ulaşmasında destek veren, kurumsal kapasite geliştirmeyi ön planda tutan ve bölgesinde kalkınma süreçlerine liderlik eden bir kuruluştur.

Şanlıurfa Ticaret Odası; bölgenin ekonomik ve sosyal kalkınmasına katkı sağlama amacı ile üyeleri ve sivil toplum örgütleri ile il ekonomisinin geliştirilmesi için faaliyetlerde bulunan, Şanlıurfa’nın bölgesel ulusal arenada tanıtımını yapan, yatırımlar için altyapı çalışmalarını yürüten kuruluştur.

Harran Üniversitesi bünyesinde 2021 yılı itibariyle; 14 Fakülte, 4 Yüksekokul, 1 Devlet Konservatuvarı, 13 Meslek Yüksekokulu, 3 Enstitü, 15 Araştırma ve Uygulama Merkezi ile faaliyetlerini sürdürmektedir. İlgili bölümlerinde tarım ekonomisiyle ilgili birçok araştırma yapılmaktadır. Tüm bakanlıkların Şanlıurfa ilinde İl Müdürlükleri bulunmaktadır.

GAP: Proje alanı Fırat-Dicle Havzası ile yukarı Mezopotamya ovalarında yer alan 9 ili (Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak) kapsamaktadır. GAP kapsamındaki illerin alan ve nüfus büyüklüğü, Türkiye’nin ortalama % 10,8’ i civarındadır.

GAP’ın temel hedefleri; Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin sahip olduğu kaynakları değerlendirerek, yöre halkının gelir düzeyini ve yaşam kalitesini yükseltmek, bu Bölge ile diğer bölgeler arasındaki

gelişmişlik farkını gidermek, kırsal alandaki verimliliği ve istihdam olanaklarını artırarak ulusal düzeyde ekonomik gelişme ve sosyal istikrar hedeflerine katkıda bulunmaktadır.

GAP, 1989 yılında hazırlanan Master Plan ile tarım, sanayi, ulaştırma, eğitim, sağlık, kırsal ve kentsel altyapı yatırımlarını da içine alan bir bölgesel kalkınma projesine dönüşmüştür. Proje, gelecek kuşaklar için kendilerini geliştirebilecekleri bir ortam yaratılmasını amaçlayan sürdürülebilir insani kalkınma felsefesi üzerine kurulmuştur; kalkınmada adalet, katılımcılık, çevre korunması, istihdam, mekansal planlama, alt yapı geliştirilmesi, yatırım uygulamalarında kamu-özel sektör ve halk katılımının sağlanması GAP'ın temel stratejileridir.

Çok sektörlü, sürdürülebilir insani gelişmeye dayalı, Bölge'nin rekabet gücünü artırmayı, ekonomik ve sosyal bütünleşmeyi güçlendirmeyi hedefleyen, entegre bir bölgesel kalkınma projesi olarak uygulanmakta olan GAP, hazırlandığı dönem dikkate alındığında, bugün ağırlıklı olarak vurgulanan yenilikçi yaklaşımları içeren vizyoner bir bakış açısıyla planlanmıştır.

Siverek Belediyesi: Siverek Şanlıurfa ilinde bulunan merkez ilçeler dışında en fazla nüfusa sahip ilçedir. 4314 km² lik yüzölçümüne sahip Siverek'te; 151 köy ve 372 mezra bulunmaktadır.

v. Çevresel Etkilerin Ön-değerlendirmesi

Takoran Vadisi'nin iki farklı noktasında kamp ve karavan turizmi için kullanıma açılması ile ziyaretçilerden kaynaklı evsel atıkların oluşması öngörülmektedir. Bunun için günübirlik kullanım alanları, yeme-içme tesisi, yürüyüş yolları ve manzara seyir noktaları gibi tüm kullanım alanlarına, uygun sayıda çöp kutusu konulacaktır. Ziyaretçiler tarafından çöp kutularına atılmayan evsel atıklar da düzenli olarak belediye görevlileri tarafından toplanacaktır. Alandan çıkan atık miktarına göre çevre sorunlarına neden olmayacak sıklıkta katı atıkların düzenli olarak toplanması ve en yakın yerel yönetim çöp toplama alanına götürülmesi planlanmaktadır.

Takoran Vadisinde kamp ve karavan alanlarında yer alacak olan tuvalet, banyo, lavabo gibi alanların kullanılması ile oluşacak sıvı atıkların da ilgili mevzuatlarda belirtilen özelliklere sahip sızdırmaz fosseptik çukurlar ile kontrolü ve bertarafı sağlanacaktır.

Ziyaretçilerin etrafa verebilecekleri zararlara karşı tesiste yer alan görevlilerce tüm alan sürekli kontrol altında tutulacaktır ve gerekli uyarılar yapılarak çevreye verilecek zararların önüne geçilmesi planlanmaktadır.

vi. Alternatifler, Yer Seçimi ve Arazi Maliyeti (kamulaştırma bedeli)

1.2.4. Teknik Analiz Ve Tasarım

i. Kapasite Analizi ve Seçimi

Takoran Vadisi'nde Kamp-Karavan Turizmi İçin İki Alanda Altyapı Çalışmaları Yapılması Projesi için Baki ve Mezra köylerinde iki farklı alanın kamp ve karavan turizmi için altyapısının oluşturulması hedeflenmektedir.

ii. Alternatif Teknolojilerin Analizi ve Teknoloji Seçimi

Günümüz turizm aktiviteleri genel de tek amaçlı, tek konseptli değil çok amaçlı, çok konseptli tercih edilmektedir. Turist gittiği noktada bir den çok konsepti ve aktiviteyi yaşamak istiyor. Bu anlamda Takoran Vadisinin cazibesinin artırılması için sadece tekne gezisi yapılan dinlenme alanı olarak değil, bünyesinde farklı konsept ve aktiviteleri barındıran bir yapıda organize edilmesi gerekmektedir.

Bu amaçla gerek yurt içi gerekse yurt dışı örnekler incelendiğinde Takoran Vadisi bünyesinde uygulanabilecek farklı öneriler sunulmaktadır:

- Takoran Vadisi içerisinde muhtelif yerlerde doğa ile uyumlu farklı görsel, sanatsal çalışmalar yapılması,

- Yöresel hediyelik eşyaların ön plana çıkarılması,
- Yürüyüş rotalarının tanıtılması,
- Dalış turizmi, ekoturizm, foto safari ve bisiklet turlarının tanıtımının yapılması,
- Takoran Vadisi içerisinde yürüyüş rotalarının geçtiği uygun yerlere minyatür ahşaptan imal köprüler yapılması ve bu sayede yürüyüş parkurunun zenginleştirilmesi,
- Takoran Vadisi içerisinde muhtelif noktalara ve yine yürüyüş parkurları üzerine Takoran Vadisinde bulunan ağaçlar, bitkiler ve hayvanlar ile ilgili bilgilendirme tabelaları konulması.
- Takoran Vadisine özel bitki örtüsünün yerinde görülmesi için yürüyüş parkurlarının ona göre düzenlenmesi. Örneğin park içerisinde yer alan özel nitelikli ağaçlar mutlaka ziyaretçilere gösterilmelidir.
- Takoran Vadisi içerisinde çocuklara uygun parkurlar belirlenerek ve düzenlenerek çocuk doğa kamplarının organize edilmesi.

iii.Seçilen Teknolojinin Çevresel Etkileri, Koruma Önlemleri ve Maliyeti

Takoran Vadisi, sürdürülebilir, çevreye duyarlı, koruma kullanma dengesi içinde, toplumun giderek artan açık hava rekreasyon gereksinimini düzenli bir şekilde temin edecek, ziyaretçilerin Takoran Vadisi kaynak değerlerini yakından tanımasına olanak sağlayacak, doğa sevgisi ve doğal ortamlarda yaşama arzusunu güçlendirecek şekilde planlanacaktır. Takoran Vadisinde az enerji tüketen tasarruflu güneş enerjili aydınlatma sistemleri kullanılacak, aydınlatma armatürleri ve direkleri doğal görüntüyü bozmayacak malzemeden olacak ve görüntü kirliliği yaratmayacak şekilde projelendirilecektir. Günöbirlik ve diğör kullanım alanlarına uygun aydınlatma armatürleri yerleştirilecektir. Takoran Vadisi içerisinde yer alan tüm yapılarda çevrenin korunması kapsamında çevresel gerekliliklerin yerine getirilmesi dikkate alınacaktır. Yapılacak kamp karavan alanları, yeme-içme tesisi, pansiyonlar, günöbirlik alanlar için bölgenin peyzaj dokusuna özel doğal ve doğaya uygun malzeme kullanımı esas olup her birinin yer seçimi hiçbir ağaca zarar vermeyecek şekilde belirlenmiştir. Bu sayede çevreye duyarlı yapılar ile bölgenin doğal dokusunun ve görsel bütönlüğünün korunması planlanmaktadır.

iv.Teknik Tasarım (süreç tasarımı, makine-donanım, inşaat işleri, arazi düzenleme, yerleşim

düzeni, iller bazında dağılım vb.)

Alt ve üst yapı tesislerinin (yol, su, elektrik, kanalizasyon vb.) inşası ve bakım onarımı çalışmalarında ortaya çıkabilecek doğal peyzaj yapısındaki bozulmalar restore edilecektir. Restorasyon çalışmalarında alana özgü bitki türleri kullanılacaktır. Bitkilendirme çalışmaları doğal yapıya uyumlu olarak yapılacaktır.

v.Yatırım Maliyetleri (inşaat, makine-donanım, il bazında dağılımı vb.)

Takoran Vadisinde yapılan hesaplamalar doğrultusunda yatırım maliyetinin 200.000 TL olması öngörülmektedir. Yatırıma ilişkin detaylı bilgiler 8.bölümde sunulmaktadır.

1.2.5. Proje Girdileri

i. Girdi İhtiyacı (ham ve yardımcı maddeler)

Takoran Vadisinde kurulması planlanan tesiste her hangi bir imalat yapılmayacağından girdi ihtiyacı da bulunmamaktadır. Tesiste temizlik, bakım onarım, gibi maddeler tüketilmekte olup bunlar hammadde veya yardımcı madde olarak değil, sarf malzemesi olarak değerlendirilmektedir. Yöresel ürün satış birimlerinde satılacak ürünler için hammadde ve mamül madde incelemesi yapılabilir.

ii. Girdi Fiyatları ve Harcama Tahmini

Takoran Vadisinde kurulması planlanan kamp ve karavan tesislerinde, altyapı kurulumunun ardından herhangi bir girdi temini gerekmemektedir.

1.2.6. Organizasyon Yapısı, Yönetim ve İnsan Kaynakları

i. Kuruluşun Organizasyon Yapısı ve Yönetimi

Kamp ve karavan tesisinin işletilmesi için oluşacak masraflar analiz edilmektedir. Kamp ve

karavan tesisleri esasen bir otel gibi hizmet vermeyecektir. Burada konaklayanlar için ortak duş, WC, elektrik ve su kullanımı sunulacaktır.

ii. Organizasyon ve Yönetim Giderleri (genel giderler vb.) Bu kalem için herhangi bir ücret öngörülmemektedir.

ii. İnsan gücü İhtiyacı ve Tahmini Giderler

Takoran Vadisinde Kamp ve Karavan Alanlarında Siverek Belediyesinin görevlendireceği bir personelin görev yapması öngörülmektedir.

1.2.7. Proje Yönetimi ve Uygulama Programı

i. Proje Yürütücüsü Kuruluşlar ve Teknik Kapasiteleri

Siverek Belediyesi içinde yer alan Proje Müdürlüğü bünyesinde yer alan personel, projenin yürütülmesinde görev alacaktır. Düzenli olarak saha kontrolleri de aynı ekip tarafında ve takipleri yapılacaktır.

ii. Proje Organizasyonu ve Yönetim (karar alma süreci, yapım yöntemi vb.)

Takoran Vadisinde bulunan Kamp ve Karavan alanları tamamlandıktan sonra bu alanların işletilmesi Siverek Belediyesi tarafından gerçekleştirilecektir.

iii. Proje Uygulama Programı (Termin Planı)

Fizibilite çalışması yapılan Takoran Vadisinde kamp ve karavan alanlarının işletmeye geçme süresi en fazla 6 ay olarak planlanmaktadır.

1.2.8. İşletme Dönemi Gelir ve Giderleri

i. Üretimin ve/veya Hizmetin Fiyatlandırılması

Takoran Vadisin aylara göre ziyaretçi sayılarının değişiklik göstereceği düşünülmektedir. Yıl üç sezona bölünerek planlama yapılmaktadır:

Kış sezonu: Aralık, Ocak, Şubat

Bahar sezonu: Mart, Nisan, Mayıs, Ekim, Kasım

Yaz sezonu: Haziran, Temmuz, Ağustos, Eylül Ziyaretçi sayıları hafta içi ve hafta sonu günlerinde de farklılık gösterecektir dolayısıyla her sezonun bir de hafta içi günleri ile hafta sonu günleri kırılımı yapılmaktadır. Kamp ve karavanların günlük kullanımının ilk aşamada ücretsiz olacağı hedeflenmektedir. İlerleyen yıllarda ise tesiste kamp ve karavan sahiplerinin geceleme başına bir ödeme yapması öngörülmektedir.

ii. İşletme Gelir ve Giderlerinin Tahmin Edilmesi

Gelir hesapları: İşletmenin dolaylı bir gelirinin ilk etapta olması beklenmektedir. Yeme-içme tesislerinde yapılan harcamalar, yöresel ürün satışlarından elde edilen gelirler bu anlamda dolaylı yoldan elde edilen gelirler kapsamında değerlendirilmektedir.

Kamp ve karavan alanlarında temizlik sarf malzemesi, elektrik, gıda ve bakım onarım giderlerinin ortaya çıkacağı öngörülmektedir. Ancak bunların Siverek Belediyesi tarafından karşılanabileceği hesaplanmaktadır.

Yönetim gideri olarak bir internet sayfasının işletilmesi bulunmaktadır. Bunun içinde yıllık yaklaşık 5.000 TL bir gider kaleminin yeterli olacağı öngörülmektedir.

1.2.9. Toplam Yatırım Tutarı ve Yıllara Dağılımı

i. Toplam Yatırım Tutarı (iç ve dış para olarak)

Tablo 11 Takoran Vadisi Ev Pansiyonculuğu Yatırım Harcamaları

Sabit Yatırım Harcama Türü	Harcama Tutarı
Arazi Bedeli	0
Sabit Sermaye Yatırımı	200.000
İnşaat İşleri Giderleri	200.000
Tefrişat ve Donanım	
Genel Giderler	25.000
Beklenmeyen Giderler	25.000
Toplam	250.000

- Arazi Bedeli (kamulaştırma giderleri)

Takoran Vadisinde kamp ve karavan alanlarının geliştirilmesi kapsamında yatırımcıların herhangi bir arazi gideri oluşmayacaktır.

- Sabit Sermaye Yatırımı

- Etüt-Proje, Mühendislik ve Kontrollük Giderleri: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- Lisans, Patent, Know-How vb. Giderleri: Herhangi bir lisans, patent, Know-How vb gider bulunmamaktadır.
- Arazi Düzenleme ve Geliştirme Giderleri (peyzaj vb.): Arazi düzenleme gideri olarak Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- Hazırlık Yapıları (şantiye vb.): Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- İnşaat Giderleri (toprak işleri, altyapı, üstyapı, sanat yapıları vb.) : İnşaat giderleri olarak 50.000 TL öngörülmektedir
- Çevre Koruma Giderleri: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.

- Ulaştırma Tesislerine İlişkin Giderler: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- Makine-donanım giderleri:
- Taşıma, Sigorta, İthalat ve Gümrükleme Giderleri: Her hangi bir gider öngörülmemektedir.
- Montaj Giderleri: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- Taşıt Araçları: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- Genel Giderler: Genel gider olarak 25.000 TL öngörülmektedir.
- İşletmeye Alma Giderleri: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- Beklenmeyen Giderler: Beklenmeyen gider olarak 25.000 TL öngörülmektedir.

- **Yatırım Dönemi Faizleri:** Herhangi bir gider öngörülmemektedir.

- **İşletme Sermayesi:** Tesisin yıllık kapasite öngörülerine göre önceki bölümlerde belirlenen giderler dikkate alınmaktadır. Bu giderlerin tesis faaliyete geçtiği ilk ay için ödenmesi tutarların, tesisten gelir oluşmayacağı varsayımıyla yatırımcının elinde bulundurması, işletme sermayesi olması gerekmektedir.

1.2.10. Projenin Finansmanı

i. Yürütücü ve İşletmeci Kuruluşların Mali Yapısı

Siverek Belediyesi Stratejik Planında 2020 yılı geliri 157.103.000 TL, 2021 yılı için 172.800.000 TL olarak öngörülmüştür. Bu çerçevede gerekli mali ve yönetsel desteğin güvenle oluşturulabileceği görülmektedir.

ii. Finansman Yöntemi (özkaynak, dış kredi, hibe, YİD vb.)

Takoran Vadisi'nde Kamp-Karavan Turizmi İçin İki Alanda Altyapı Çalışmaları Yapılması Projesi

kapsamında kaynağın %90'ının Karacadağ Kalkınma Ajansı veya GAP BKİ'den sağlanması öngörülmektedir. Yatırımın %10'luk kısmının öz kaynaklarından karşılanacağı öngörülmektedir.

iii. Finansman Kaynakları ve Koşulları

Siverek Belediyesi'nin projenin yapımı yönünde yatırım kararı almasıyla Karacadağ Kalkınma Ajansı'na veya GAP BKİ'ye %90, %10 öz kaynak kullanma koşulu ile güdümlü proje desteğine başvuru yapması öngörülmektedir.

iv. Finansman Maliyeti

Yatırımın %10'luk kısmının yani 25.000 TL'nin Siverek Belediyesi'nin öz kaynaklarından karşılaması öngörülmektedir.

v. Finansman Planı

Siverek Belediyesi'nin Takoran Vadisi'nde Kamp-Karavan Turizmi İçin İki Alanda Altyapı Çalışmaları Yapılması Projesi kapsamında yatırım kararı almasıyla Karacadağ Kalkınma Ajansı'na/GAP BKİ'ye, %90 dış destek, %10 öz kaynak kullanma koşulu ile güdümlü proje desteğine başvuru yapılması planlanmaktadır.

1.2.11. Proje Analizi

i. FİNANSAL ANALİZ

1. Finansal Tablolar ve Likidite Analizi

Bu proje için uygun değildir.

2. İndirgenmiş Nakit Akım Tablosu

Bu proje için uygun değildir.

3. Finansal Fayda-Maliyet Analizi (NBD, İKO vb.)

Bu proje için uygun değildir.

İç karlılık oranı: Bu proje için uygun değildir.

Geri Ödeme Süresi (GÖS), Bu proje için uygun değildir.

4. Devlet Bütçesi Üzerindeki Etkisi

Takoran Vadisi'nde Kamp-Karavan Turizmi İçin İki Alanda Altyapı Çalışmaları Yapılması Projesi kapsamında öngörülen proje bütçesinin tamamının devlet bütçesinden elde edileceği ancak uzun vadede yatırımın yerel ekonomiye sağlanan çarpan etkisiyle devlet bütçesine vergi tutarında ciddi katkı sağlayacağı hedeflenmektedir.

i. EKONOMİK ANALİZ

Ekonomik analizin temeli finansal değerlendirmelerin dışında görünmeyen, alternatif veya örtülü maliyet ve faydaların kullanılarak analizlerin yapılmasıdır.

- Ekonomik Maliyetler

Siverek Belediyesi güdümlü proje ile pansiyon yatırımından payına düşen 25.000 TL'yi kendi kaynaklarından ödemesi planlanmaktadır. Kurum bu yatırımı yapmasaydı bu kaynağı daha başka önemli bir yerde değerlendirebilirdi. En basitinden bu tutarı bankada faizde değerlendirebilecekti. Ancak yatırımı yapmakla faiz geliri alamayacağı için bu alternatif getiriden yoksun kalacağı için bu bir örtülü maliyettir. Yıllık faiz oranı %20 kabul edildiğinde yıllık yaklaşık 5.000 TL ek bir maliyet ekonomik analiz için değerlendirmeye alınmalıdır.

- Ekonomik Faydalar

Yapılacak tesis kapsamında başta Takoran Vadisi yol güzergahı üzerinde bulunan mahalleler olmak üzere, tüm bölge esnafının iş hacminin artması, yeni tesisler kurulması ve istihdamın artması sayesinde bölgede gelir ve refah seviyesinde artış beklenmektedir. Sadece Takoran Vadisi yatırımcısı değil bölge halkı da olumlu yönde etkilenecektir. Bu faydalar doğrudan yatırımın getirisi durumunda olmayıp örtülü, ekonomik faydalar durumundadır.

Bu faydaların hesaplanması mümkün olmayıp, Takoran Vadisi yatırımının yıllık gelirinin %20'si kadar olduğu varsayılmaktadır.

- Ekonomik Fayda-Maliyet Analizi (ENBD, EİKO vb.)

Bu proje için uygun değildir.

- Maliyet Etkinlik Analizi (karşılaştırmalı birim üretim ve yatırım maliyeti)

Bu proje için uygun değildir.

- Projenin Diğer Ekonomik Etkileri (katma değer etkisi vb.)

Yatırım sonucu yürütülecek faaliyetler ile, yatırımcı kuruluşun elde edeceği fayda (kar) dışında ekonomiye katkısının hesaplanmasında, ücret ödemeleri, varsa faiz ödemeleri, kira giderleri, dolaylı vergiler ve amortisman giderleri hesaplanır. Bunun dışında personeller için SGK vergileri, bölgeye yapılacak kamu yatırımlarının artması (yol, konaklama, iletişim alt yapı yatırımları vb) ile katma değer sağlaması beklenmektedir.

Katma değer etkisi, bir projenin genel ekonomi üzerindeki genel etkilerini gösteren temel ölçüttür. Katma değer, belirli bir dönem içerisinde yatırım projesinin yaratacağı üretim faktörleri gelirlerinin toplamıdır. Yatırımın ekonomiye katkısının hesaplanmasında, ücret ödemeleri, varsa faiz ödemeleri, kira giderleri, dolaylı vergiler ve amortisman giderleri hesaplanır.

Brüt Katma Değer = Vergiden Önceki Kar + Faiz + Maaş ve Ücretler + Kira Giderleri + Dolaylı Vergiler + Amortismanlar

ii. SOSYAL ANALİZ

1. Sosyal Fayda-Maliyet Analizi

Yapılan odak grup görüşmelerinde şu anki durumda Takoran Vadisinin kamp karavan ziyaretçilerinin büyük oranda Şanlıurfa'dan ve Güneydoğu bölgesinden geldiği anlaşılmaktadır.

Bu ziyaretçilerin Takoran Vadisini bir tekne gezinti alanı olarak gördükleri bilinmektedir. Kamp ve karavan alanlarının işletilmeye başlaması ile gününbirlik ziyaretçilerin düşündükleri mesire alanı özelliğini kaybetme durumu ortaya çıkabilecektir. Ancak bölgeye gelen ziyaretçi sayısındaki artıştan dolayı bölge halkının da fayda sağlayacağı, gelir düzeylerinde artış olacağı öngörülmektedir

- Takoran Vadisi kamp ve karavan yatırımı ile öncelikle bölgeye gelecek yerli yabancı turistlerin yerel esnaftan alış-veriş yapmasıyla kırsal kesimin turizmden gelir elde etmesi sağlanacaktır,
- Kırsal alanda yaşayan halk ile kentsel alanda yaşayanlar arasında oluşan ekonomik ve sosyal farkların azaltılmasına katkı sağlanacaktır,
- Yerli ve yabancı turist ile yerli halkın sosyal anlamda kaynaşması ve kültürler arası etkileşimin artmasına katkı sağlanacaktır,
- Takoran Vadisinde kamp ve karavan yapılan alanlarda çevre mahallelerde yer alan kişilerin istihdamı planlanmaktadır. Kırsal alandaki göç eğilimlerinin bir istikrara kavuşturulması dengeli ve sürdürülebilir kalkınma hedefiyle uyumlu bir nüfus yapısına ulaşılması sağlanacaktır,
- Kırsal kesimin turizmden elde ettiği gelir ile yaşam kalitelerinin artırılmasına ve refah düzeylerinin yükseltmelerine etki edilecektir,
- Kırsal alanda bulunan mevcut çevresel değerlerin ve doğal kaynakların korunması, geliştirilmesi ve sürdürülebilir gelişiminin sağlanması,
- Kırsal alandaki turizm yatırımlarına bağlı olarak inşaat sektörünün iş hacmi artar. Bu gelişme yörede inşaat sektörüne bağlı yan sektörlerin gelirlerinin artmasına
- Kırsal turizmin gelişmesiyle birlikte, Türkiye’de önemli bir kültürel zenginlik oluşturan geleneksel el sanatları ve diğer hediyelik eşyalar pazarlanarak yöre halkına ek bir gelir sağlamalarına etki edilecektir.

2. Sosyo-kültürel Analiz (katılımcılık, cinsiyet etkisi vb.)

Takoran Vadisi ile bölgenin sosyo kültürel bağlamda gelişimini destekleyecek birçok unsur

bulunmaktadır. Öncelikle bölgede yaşayan kırsal kesim halkı için bölgeye yapılacak yatırımlardan faydalanmaları imkânı sağlanacaktır. Ekonomik anlamda gelirleri artan kırsal kesimin yaşam kalitelerinde de refah seviyelerinin artmasına etki edilecektir. Bölgeye gelecek yerli ve yabancı turistler ile kültürel anlamda yeni bağların oluşturulması, yeni kültürel etkileşimlerin yaşanmasına zemin oluşturacaktır. Burada turistlerin tutum ve davranışları ile turisti ağırlayan toplumun verdiği tepkiler kültürün etkilenmesinde ön plana çıkmaktadır. Katılımcılık ve cinsiyet konusunda doğrudan herhangi bir farkındalık oluşturulması öngörülmemektedir.

3. Projenin Diğer Sosyal Etkileri (istihdama katkı vb.)

Takoran Vadisinde iki farklı alanda kamp ve karavan yatırımı ile öncelikle bölgeye yeni alternatif turizm alanları kazandırılacaktır. Kazandırılan kamp ve karavan turizm tesisleri ile bölgede yerli ve yabancı turistlerin konaklama sürelerinin uzatılması sağlanacaktır. Böylece, kırsalda yaşayanların turizmden gelir elde etmesi sağlanacaktır. Söz konusu yatırım çalışmalarının tamamlanmasıyla Takoran Vadisi, bölgemizin ve ülkemizin en önemli cazibe merkezlerinden biri haline gelebilecektir. Faaliyetlerin çeşitlendirilmesiyle turistlerin geceleme sayıları artırılacak ve bölgeye yakın ilçe merkezleri ve kırsal kesimdekiler başta olmak üzere Şanlıurfa ilinde turistlerin konaklama süreleri uzatılacaktır. Böylece, turizm sektöründe faaliyet gösteren oteller, tur acenteleri ve eğlence tesisleri başta olmak üzere bölge esnafı ve yöre halkının turizm gelirlerinden elde ettikleri pay artırılacaktır. Sonuç olarak, proje konusu girişim, bölgenin ekonomik ve sosyal gelişimine olumlu bir etki sağlayacak; refah seviyesinin artmasıyla, bölgenin işsizlik ve buna bağlı dışarıya verilen göç sorununun çözümünde de önemli bir rol oynayacaktır.

iii. BÖLGESEL ANALİZ

- Projenin bölgesel düzeydeki doğrudan ve dolaylı etkileri,
- Proje ile öncelikle Şanlıurfa'da turistlerin konaklamasına yönelik alternatif bir imkan oluşacaktır. Turistlerin Şanlıurfa'da daha çok vakit geçirmesi hedeflenmektedir. Böylece turizmden elde edilecek gelirlerde artış sağlanacaktır.
- Takoran Vadisi'nin turizme kazandırılması ile kırsal kesimin turizme dahil edilmesi ve turizmden gelir sağlanması da hedeflenmektedir.

- Proje ile Şanlıurfa'da turizmin gelişmesi, şehirde farklı yatırım alanlarının oluşturulması için örnek teşkil edecektir.
- Şanlıurfa'nın turizmden elde ettiği gelir ile diğer bölgeler arasında oluşan bölgesel gelişmişlik farkının azaltılmasına da katkı sağlanacaktır.
- Yapılacak yatırımlar ile şehrin istihdam oranında artış sağlanacak ve işsizlik oranının azaltılmasına etki edilecektir.

Turizm alanında yapılacak bu proje ile kurumlar ve yatırımcılar açısından yeni yatırım imkânlarının geliştirilmesi ve bu alanda yapılacak yatırımlarla şehre turizm alanında yapılacak yatırım sayısında artış sağlanacaktır. Yatırımlar ile birbirine bağlı birçok sektörde (inşaat, mobilya, tekstil vb sektörler) de bu artıştan payını alarak ekonomik anlamda fayda sağlayacaktır. Birbirini etkileyen sektörlerde aynı zamanda istihdam olanaklarının da artması beklenmektedir. Dolayısıyla bölgenin ekonomik kalkınma ve istihdam oranındaki artış ile bölgesel gelişmişlik farklarının azaltılması da sağlanacaktır.

iv. DUYARLILIK ANALİZİ

Bu proje için uygun değildir.

vi. RİSK ANALİZİ

Projenin en önemli risklerinden birisi Takoran Vadisindeki Kamp Karavan olanağının mevcut durumda bilinirliğinin az olmasıdır. Bu sebeple kamp karavan kapasite hesabı yapılırken ancak 5. yılda tam kapasiteye ulaşılacağı planlanmaktadır. Ancak 5 yıl içinde yapılacak tanıtımlar ve ziyaretçilerin memnuniyeti ile tam kapasiteye ulaşılması mümkün görünmektedir. Diğer bir risk ise Takoran Vadisine gelecek ziyaretçi sayısının fazla olması ile bölgenin doğal dokusuna zarar verici faaliyetlerin meydana gelmesidir. Bu durumun hem Siverek Belediyesinin alacağı önlemler hem de çevreye konulacak uyarıcı levhalar ile turistlerin çevre bilinçlerinin artırılması, dikkatlerinin çekilerek oluşacak zararların önüne geçilmesi hedeflenmektedir. Tüm bu risklerin yanında temel varsayım, ülke ekonomik konjonktürünün yatırım yapmaya elverişli olması ve ülke

geneli turizm aktivitesinin zayıflamamasıdır. Aksi durumda Takoran Vadisine konaklayacak kamp ve karavan müşterileri bulmakta zor olacaktır.

1.2.12. Ekler

Tablo 12 Kamp Karavan Projesi İçin Mekan Tefrişat Listesi

Mekan	Mekan Adedi	Malzeme	Mekandaki Adet
Kamp Karavan Tesisi	2	Tuvalet	2
		Duş	2
		Trafo	2
		Su Tankı	2

1.3. Takoran Vadisinde Ergen Mahallesi Ait Alanda Plaj Düzenlemesi Yapılması Fizibilite Raporu

1.3.1. Projenin Gerekçesi

i. Ulusal ve Bölgesel Düzeyde Talep Analizi

Takoran Vadisinin günübirlik ziyaretçi sayısının yıllık 20.000 kişi olduğu yörede belirtilmiştir. Gelen ziyaretçilerin büyük bir kısmı tekne turu için bölgeyi ziyaret etmektedir. Turizmin çeşitlendirilmesi ve bütün yıla yayılması Türkiye Turizm Stratejisinin temel hedefleri arasında yer almaktadır. Bu kapsamda Takoran Vadisi'nde Ergen Köyü'nün sınırları içinde kamulaştırılması tamamlanan alanlarda minimum müdahale ile plaj turizminin geliştirilmesi hedeflenmektedir. Makedonya'da Ohri Gölü, İsviçre'de Lozan Gölü, Avusturya'da Wörthersee, ülkemizde Elazığ-

Sivrice, Sakarya Sapanca, Eskişehir-Porsuk çayı üzerinde bu tip düzenlemelerin yapıldığı görülmektedir.

Resim 3 Takoran Vadisi Kıyıları

ii. Ulusal ve Bölgesel Düzeyde Gelecekteki Talebin Tahmini

‘Türkiye Turizm Stratejisi–2023 Belgesi’nde belirlenen stratejik yaklaşımlar çerçevesinde yapılacak çalışmaların tamamlanması, geliştirilmesi öngörülen bölgelerdeki altyapı ve konaklama ihtiyaçlarının karşılanması durumunda, 2023 yılında, 63 milyon turist, 86 milyar \$ dış turizm geliri ve turist başına yaklaşık 1350 \$ harcamaya ulaşılması öngörülmektedir.” denilmektedir. Ülke geneli hedeflenen bu hacimsel büyümeden tüm illerin ve bölgelerin de benzer oranda yararlanacağı düşünülmektedir. Bu beklenen turizm genişlemesinden Takoran Vadisinin de alternatif bir nokta olarak payını alması hedeflenmektedir.

Resim 4 Avusturya - Wörthersee

- Talebin gelecekteki gelişim potansiyeli ve talebin tahmini.

GAP tarafından hazırlanan “Siverek İlçesi Köylere Hizmet Götürme Birliği Entegre Kırsal Kalkınma Programı Siverek Alt Bölge Kırsal Kalkınma Planı 2012-2023” kapsamında Takoran Vadisi Siverek İlçe bütününde Karacadağ ile birlikte turizm açısından geliştirilmesi gereken bölge olarak tespit edilmiştir. Takoran Vadisinde yapılan tekne turu, olta balıkçılığı, kamp ve trekking aktiviteleri son yıllarda giderek önem kazanmaktadır. Takoran Vadisine gelen günübirlik ziyaretçiler Takoran Vadisi ve civar köylerinde yapılacak konaklama ve plaj tesisi büyük bir potansiyele sahiptir.

1.3.2. Mal ve/veya Hizmetlerin Satış-Üretim Programı

i. Satış Programı

Takoran Vadisinde Ergen Köyünde plaj altyapısı oluşturulduğunda buranın geliri de bir kaç noktadan oluşacaktır:

- Yeme İçme gelirleri
- Yöresel ürün satış geliri

Takoran Vadisinde aylara göre ziyaretçi sayılarının değişiklik göstereceği düşünölmektedir. Yıl üç sezona bölünerek planlama yapılmaktadır: Kış sezonu: Aralık, Ocak, Şubat Bahar sezonu: Mart, Nisan, Mayıs, Ekim, Kasım Yaz sezonu: Haziran, Temmuz, Ağustos, Eylül

Her üç sezon için tahmini ziyaretçi sayıları aşğıdaki Tablo'da verilmektedir. Her sezonun bir de hafta içi günleri ile hafta sonu günleri kırılımı yapılmaktadır. Tabloda gösterilen sayılar her bir gün için belirtilmektedir. Tablo incelendiğinde en fazla ziyaretçinin bahar döneminde geleceği yaz ve kış sezonunda ise benzer ziyaretçi sayılarının olabileceği öngörülmektedir.

Tablo 13 Takoran Vadisi Plaj Tesisi Doluluk Oranları

	Kış Sezonu		Bahar Sezonu		Yaz Sezonu	
	Hafta İçi	Hafta Sonu	Hafta İçi	Hafta Sonu	Hafta İçi	Hafta Sonu
Plaj Tesisi	20	30	70	100	20	30

Plaj için gelen ziyaretçilerin belirli bir oranda plaj tesisinden faydalanarak yöresel ürünlerden de alış veriş yapması ve diğer alternatif turizm faaliyetlerine katılması planlanmaktadır. Günöbirlikçi gelenlerin yarıya yakınının plaj tesisinden yararlanabileceği öngörülmektedir.

ii. Üretim Programı

Takoran Vadisindeki plaj tesisi bir üretim tesisi olmayıp hizmet sektöründe faaliyet gösterecektir. Hizmet satışı ile ilgili detaylar satış programı bölümünde verilmektedir

iii. Pazarlama Stratejisi (fiyatlandırma, tanıtım ve dağıtım)

Pazarlama ve tanıtım faaliyetleri, turizm sektörünün genelinde olduğu gibi plaj sektöründe de büyük önem taşımaktadır. Bu amaçla tüm reklam ve tanıtım kanalları, özellikle sosyal medya aktif kullanılacaktır. Ziyaretçilerin sosyal medya üzerinden, henüz plaj tesislerinden ayrılmadan paylaşımlar yapmaları teşvik edilmelidir. Bunun yanında çevre illerde faaliyet gösteren yerel turizm acenteleri ile irtibat kurularak onların kendi şehirlerinde Takoran Vadisinin tanıtımını yapmaları ve tur organize etmeleri teşvik edilecektir. Plaj tesisi içerisinde yapılacak farklı

organizasyon ve aktivitelerle Takoran Vadisinin cazibesi artırılabilir.

1.3.3. Proje Yeri/Uygulama Alanı

i. Fiziksel ve coğrafi özellikler

Siverek ilçesi dünyanın ilk yerleşim alanlarından biri olan Mezopotamya adı verilen Fırat ve Dicle nehirleri arasında kalan arazi üzerine kurulmuştur.

Fırat Nehri'nin oluşturduğu Takoran Vadisi, Siverek ilçesine 40 kilometre uzaklıktaki Baki Köyü ve etrafındaki köyleri kapsamaktadır. Vadi, bakir doğasıyla görenleri kendine hayran bırakmaktadır. Zengin bitki örtüsünün yanı sıra kanyonu, şelalesi, ören yerleri, kaya mezarları, tarihi yapıları ve eşsiz görüntüsüyle bölge halkının "saklı cennet" olarak isimlendirdiği vadi, yerli ve yabancı turistlerin de ilgisini çekmeye başlamıştır.

ii. Ekonomik ve Fiziksel Altyapı (hammadde kaynaklarına erişilebilirlik, ulaşım ve haberleşme sistemi, su-elektrik-doğal gaz şebekeleri, arazi kullanımı, yan sanayi, dağıtım ve pazarlama olanakları vb.)

İlçe merkezinin kuzeyi özellikle Takoran Vadisinin olduğu kısımlarda Fırat Vadisi yamaçlarında eğim %10-78 arasında değişmektedir. Bu yamaçlarda fundalık alanlar mevcuttur. Yöre halkının tahribine açık olan bu alan baltalık olarak kullanılmakta ve buradaki meşe birlikleri risk altındadır. Yörede, seyrek olan ağaç formasyonunun bu yamaçlarda azalması, ince olan toprak tabakasını erozyona açık hale getirecektir. Eğimin fazla olduğu bu yamaçlarda yer alan fundalık alanların tahribinin önlenmesi gerekmektedir.

Tarımsal amaçlar için açılan yamaç düzlüklerinin ise meyve bahçesi olarak kullanımı doğru olacaktır. Eğimin arazi kullanımı açısından ortaya çıkardığı bir diğer durum ise toprak oluşumu ve kalınlığıdır. Eğimle toprak oluşumu arasında sıkı bir ilişki vardır. Eğim arttıkça toprak kalınlığı azalırken, eğim azaldıkça toprak kalınlığı artmaktadır. Araştırma sahasında düz ya da hafif eğimli alanlarda toprak derinliği fazla iken, eğimin arttığı alanlarda toprak derinliği azalmaktadır.

iii. Sosyal Altyapı (nüfus, istihdam, gelir dağılımı, sosyal hizmetler, kültürel yapı)

Çalışma alanı olarak Baki Köyü (eski adı Takoran) ve yakın çevresindeki 4 köy olmak üzere 5 köy (Mezra, Divan, Ergen ve Bahçe) belirlenmiştir. Muhtarlardan alınan bilgiye göre, bu 5 köydeki toplam hane sayısı 197 ve nüfus 1320'dir.

Tablo 14 Köy Nüfusları

Köy	Hane Sayısı	Nüfus
Baki	40	250
Ergen	50	270
Divan	30	150
Bahçe	32	350
Mezra	45	300
Toplam	197	1320

Bu köylerden sınırlı sayıda haneden mevsimlik tarım işçiliği yapmak üzere başka yerlere mevsimlik göç yaşanmaktadır. Baki köyünden 5 haneden hanenin gençleri (10-15 kişi), Ergen'den 10-15 evden 40-50 kişi, Mezra'dan 5-10 haneden mevsimlik işçi gitmektedir. Divan'da sadece 1 hanenin mevsimlik tarım işçiliğine gittiği rapor edilmiştir. Bahçe'de böyle bir olay rapor edilmemiştir.

Takoran Vadisinde bulunan beş köyde arazi tarım ve hayvancılık amacıyla kullanılmaktadır. Hububat ekimi temel geçim kaynağı olmayıp araziler meyvecilik ve sebzeçilik içinde kullanılmaktadır.

Bölgede Siverek ilçesine özgü bir peynir üretilmektedir. Bu peynirin üretiminde kalite standartlarının sağlanması ve uygun bir paketlemenin yapılması durumunda, üretilen peynir turistlere sunulabilecek ve yöre halkının gelirinde artış sağlanabilecektir.

Yörede küçükbaş ve büyükbaş hayvancılık çayır-orman-mera arazilerinin çok kısıtlı olması nedeniyle genelde besicilik şeklinde yapılmaktadır. Konsantre yem bayilerden satın alınmakta ve hayvanlara yedirilmektedir. Yem bitkisi ekilişleri oldukça azdır. Mısır silajı ve yem bitkileri ekimi münavebeli olarak yapılmaktadır. Hayvan besleme açısından tüm köylerde kaliteli kaba yem açığı vardır.

iv. Kurumsal Yapılar

Şanlıurfa ili, Karacadağ Kalkınma Ajansı bölgesinde olup, Ajans “bölge içi ve bölgeler arası gelişmişlik farkını azaltmaya katkı sağlayan, bölgesel ve ulusal paydaşların hedeflerine ulaşmasında destek veren, kurumsal kapasite geliştirmeyi ön planda tutan ve bölgesinde kalkınma süreçlerine liderlik eden bir kuruluştur.

Şanlıurfa Ticaret Odası; bölgenin ekonomik ve sosyal kalkınmasına katkı sağlama amacı ile üyeleri ve sivil toplum örgütleri ile il ekonomisinin geliitirilmesi için faaliyetlerde bulunan, Şanlıurfa’nın bölgesel ulusal arenada tanıtımını yapan, yatırımlar için altyapı çalışmalarını yürüten kuruluştur.

Harran Üniversitesi bünyesinde 2021 yılı itibariyle; 14 Fakülte, 4 Yüksekokul, 1 Devlet Konservatuvarı, 13 Meslek Yüksekokulu, 3 Enstitü, 15 Araştırma ve Uygulama Merkezi ile faaliyetlerini sürdürmektedir. İlgili bölümlerinde tarım ekonomisiyle ilgili birçok araştırma

yapılmaktadır. Tüm bakanlıkların Şanlıurfa ilinde İl Müdürlükleri bulunmaktadır.

GAP: Proje alanı Fırat-Dicle Havzası ile yukarı Mezopotamya ovalarında yer alan 9 ili (Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak) kapsamaktadır. GAP kapsamındaki illerin alan ve nüfus büyüklüğü, Türkiye'nin ortalama % 10,8' i civarındadır.

GAP'ın temel hedefleri; Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin sahip olduğu kaynakları değerlendirerek, yöre halkının gelir düzeyini ve yaşam kalitesini yükseltmek, bu Bölge ile diğer bölgeler arasındaki gelişmişlik farkını gidermek, kırsal alandaki verimliliği ve istihdam olanaklarını artırarak ulusal düzeyde ekonomik gelişme ve sosyal istikrar hedeflerine katkıda bulunmaktadır.

GAP, 1989 yılında hazırlanan Master Plan ile tarım, sanayi, ulaştırma, eğitim, sağlık, kırsal ve kentsel altyapı yatırımlarını da içine alan bir bölgesel kalkınma projesine dönüşmüştür. Proje, gelecek kuşaklar için kendilerini geliştirebilecekleri bir ortam yaratılmasını amaçlayan sürdürülebilir insani kalkınma felsefesi üzerine kurulmuştur; kalkınmada adalet, katılımcılık, çevre korunması, istihdam, mekansal planlama, alt yapı geliştirilmesi, yatırım uygulamalarında kamu-özel sektör ve halk katılımının sağlanması GAP'ın temel stratejileridir.

Çok sektörlü, sürdürülebilir insani gelişmeye dayalı, Bölge'nin rekabet gücünü artırmayı, ekonomik ve sosyal bütünleşmeyi güçlendirmeyi hedefleyen, entegre bir bölgesel kalkınma projesi olarak uygulanmakta olan GAP, hazırlandığı dönem dikkate alındığında, bugün ağırlıklı olarak vurgulanan yenilikçi yaklaşımları içeren vizyoner bir bakış açısıyla planlanmıştır.

Siverek Belediyesi: Siverek, Şanlıurfa ilinde bulunan merkez ilçeler dışında en fazla nüfusa sahip ilçedir. 4314 km² lik yüzölçümüne sahip Siverek'te; 151 köy ve 372 mezra bulunmaktadır.

v. Çevresel Etkilerin Ön-değerlendirmesi

Takoran Vadisi'nin günübirlik plaj kullanımına açılması ile ziyaretçilerden kaynaklı evsel atıkların oluşması öngörülmektedir. Bunun için günübirlik kullanım alanları, kır lokantası, yürüyüş yolları

ve manzara seyir noktaları gibi tüm kullanım alanlarına, uygun sayıda çöp kutusu konulacaktır. Ziyaretçiler tarafından çöp kutularına atılmayan evsel atıklar da düzenli olarak Siverek Belediyesi görevlileri tarafından toplanacaktır. Alandan çıkan atık miktarına göre çevre sorunlarına neden olmayacak sıklıkta katı atıkların düzenli olarak toplanması ve en yakın yerel yönetim çöp toplama alanına götürülmesi planlanmaktadır.

Takoran Vadisinde yer alacak olan tuvalet, banyo, lavabo gibi alanların kullanılması ile oluşacak sıvı atıkların da ilgili mevzuatlarda belirtilen özelliklere sahip sızdırmaz fosseptik çukurlar ile kontrolü ve bertarafı sağlanacaktır.

Ziyaretçilerin etrafa verebilecekleri zararlara karşı tesiste yer alan görevlilerce tüm alan sürekli kontrol altında tutulacaktır ve gerekli uyarılar yapılarak çevreye verilecek zararların önüne geçilmesi planlanmaktadır.

vi. Alternatifler, Yer Seçimi ve Arazi Maliyeti (kamulaştırma bedeli)

1.3.4. Teknik Analiz ve Tasarım

i. Kapasite Analizi ve Seçimi

Takoran Vadisinde Ergen Mahallesi Ait Alanda Plaj Düzenlemesi Yapılması Projesi için Ergen Köyünde bir plaj tesisinin yapılması planlanmaktadır.

ii. Alternatif Teknolojilerin Analizi ve Teknoloji Seçimi

Günümüz turizm aktiviteleri genelde tek amaçlı, tek konseptli değil çok amaçlı, çok konseptli tercih edilmektedir. Turist gittiği noktada bir den çok konsepti ve aktiviteyi yaşamak istiyor. Bu anlamda Takoran Vadisinin cazibesinin artırılması için sadece tekne gezisi yapılan bir alan olarak değil, bünyesinde farklı konsept ve aktiviteleri barındıran bir yapıda organize edilmesi gerekmektedir.

Bu amaçla gerek yurt içi gerekse yurt dışı örnekler incelendiğinde Takoran Vadisi bünyesinde uygulanabilecek farklı öneriler sunulmaktadır:

- Takoran Vadisi içerisinde muhtelif yerlerde doğa ile uyumlu farklı görsel, sanatsal çalışmalar yapılması.
- Park içerisinde yürüyüş rotalarının geçtiği uygun yerlere minyatür ahşaptan imal köprüler yapılması. Bu sayede yürüyüş parkurunun zenginleşmesi hedeflenmektedir.
- Takoran Vadisi içerisinde muhtelif yerlerde doğa ile uyumlu farklı görsel, sanatsal çalışmalar yapılması,
- Yöresel hediyelik eşyaların ön plana çıkarılması,
- Yürüyüş rotalarının tanıtılması,
- Dalış turizmi, ekoturizm, foto safari ve bisiklet turlarının tanıtımının yapılması,
- Takoran Vadisi içerisinde yürüyüş rotalarının geçtiği uygun yerlere minyatür ahşaptan imal köprüler yapılması ve bu sayede yürüyüş parkurunun zenginleştirilmesi,
- Takoran Vadisi içerisinde muhtelif noktalara ve yine yürüyüş parkurları üzerine Takoran Vadisinde bulunan ağaçlar, bitkiler ve hayvanlar ile ilgili bilgilendirme tabelaları konulması.
- Takoran Vadisine özel bitki örtüsünün yerinde görülmesi için yürüyüş parkurlarının ona göre düzenlenmesi. Örneğin park içerisinde yer alan özel nitelikli ağaçlar mutlaka ziyaretçilere gösterilmelidir.
- Takoran Vadisi içerisinde çocuklara uygun parkurlar belirlenerek ve düzenlenerek çocuk doğa kamplarının organize edilmesi.

iii.Seçilen Teknolojinin Çevresel Etkileri, Koruma Önlemleri ve Maliyeti

Takoran Vadisi, sürdürülebilir, çevreye duyarlı, koruma kullanma dengesi içinde, toplumun giderek artan açık hava rekreasyon gereksinimini düzenli bir şekilde temin edecek, ziyaretçilerin Takoran Vadisinin kaynak değerlerini yakından tanımasına olanak sağlayacak, doğa sevgisi ve doğal ortamlarda yaşama arzusunu güçlendirecek şekilde planlanacaktır. Takoran Vadisinde az enerji tüketen tasarruflu güneş enerjili aydınlatma sistemleri kullanılacak, aydınlatma armatürleri ve direkleri doğal görüntüyü bozmayacak malzemeden olacak ve görüntü kirliliği yaratmayacak şekilde projelendirilecektir. Günöbirlik ve diğör kullanım alanlarına uygun aydınlatma armatürleri yerleştirilecektir. Takoran Vadisi içerisinde yer alan tüm yapılarda çevrenin korunması

kapsamında çevresel gerekliliklerin yerine getirilmesi dikkate alınacaktır. Yapılacak plaj tesisi, pansiyonlar, yeme içme tesisi, seyir terasları, günöbirlik alanlar, kamp ve çadır alanları için bölgenin peyzaj dokusuna özel doğal ve doğaya uygun malzeme kullanımı esas olup her birinin yer seçimi hiçbir ağaca zarar vermeyecek şekilde belirlenmiştir. Bu sayede çevreye duyarlı yapılar ile bölgenin doğal dokusunun ve görsel bütönlüğünün korunması planlanmaktadır.

iv.Teknik Tasarım (süreç tasarımı, makine-donanım, inşaat işleri, arazi düzenleme, yerleşim düzeni, iller bazında dağılım vb.)

Alt ve üst yapı tesislerinin (yol, su, elektrik, kanalizasyon vb.) inşası ve bakım onarımı çalışmalarında ortaya çıkabilecek doğal peyzaj yapısındaki bozulmalar restore edilecektir. Restorasyon çalışmalarında alana özgü bitki türleri kullanılacaktır. Bitkilendirme çalışmaları doğal yapıya uyumlu olarak yapılacaktır.

v.Yatırım Maliyetleri (inşaat, makine-donanım, il bazında dağılımı vb.)

Takoran Vadisinde yapılan hesaplamalar doğrultusunda plaj tesisinin yatırım maliyeti 200.000 TL'dir. Yatırıma ilişkin detaylı bilgiler aşağıdaki bölümlerde sunulmaktadır.

1.3.5. Proje Girdileri

i. Girdi İhtiyacı (ham ve yardımcı maddeler)

Takoran Vadisinde kurulması planlanan plaj tesisinde herhangi bir imalat yapılmayacağından girdi ihtiyacı da bulunmamaktadır. Tesiste temizlik, bakım onarım, gibi giderler sarf malzemesi olarak değerlendirilmektedir. Yöresel ürün satış birimlerinde satılacak ürünlerse yöreden veya hazır olarak temin edilecektir.

ii. Girdi Fiyatları ve Harcama Tahmini

Takoran Vadisinde kurulması planlanan plaj tesisinde büfedeki satışlar dışında herhangi bir girdi bulunmamaktadır. Büfede sunulacak ürünlerden brüt %60 kar elde edileceği varsayılmaktadır.

Yöresel ürünler satış birimlerinde de satış brüt kar hesabı yapılmaktadır.

1.3.6. Organizasyon Yapısı, Yönetim ve İnsan Kaynakları

i. Kuruluşun Organizasyon Yapısı ve Yönetimi

Takoran Vadisinde Ergen Mahallesi Ait Alanda Plaj Düzenlemesi Yapılması Projesinin işletilmesi için oluşacak masraflar analiz edilmektedir. Plaj tesisi, plaj ve bir büfeden oluşacaktır.

ii. Organizasyon ve Yönetim Giderleri (genel giderler vb.) Bunun için ayrıca bir gider ayrılmayacaktır.

iii. İnsan gücü ihtiyacı ve Tahmini Giderler

Takoran Vadisinde Ergen Mahallesi Ait Alanda Plaj Düzenlemesi Yapılması Projesi ile ilgili bir kişinin büfede istihdamı öngörülmektedir.

1.3.7. Proje Yönetimi ve Uygulama Programı

i. Proje Yürütücüsü Kuruluşlar ve Teknik Kapasiteleri

Siverek Belediyesi içinde yer alan Proje Müdürlüğü bünyesinde yer alan personel projenin yürütülmesinde görev alacaktır. Düzenli olarak saha kontrolleri de aynı ekip tarafından ve takipleri yapılacaktır.

ii. Proje Organizasyonu ve Yönetim (karar alma süreci, yapım yöntemi vb.)

Takoran Vadisinde bulunan plaj tesisi tamamlandıktan sonra organizasyonu ve yönetimi Takoran Vadisinde kurulacak bir kooperatif tarafından gerçekleştirilecektir.

iii. Proje Uygulama Programı (Termin Planı)

Fizibilite çalışması yapılan Takoran Vadisinde plaj tesisinin işletmeye geçme süresi en fazla 1 yıl

olarak planlanmaktadır.

1.3.8. İşletme Dönemi Gelir Ve Giderleri

i. Üretimin ve/veya Hizmetin Fiyatlandırılması

Takoran Vadisin aylara göre ziyaretçi sayılarının değişiklik göstereceği düşünülmektedir. Yıl üç sezona bölünerek planlama yapılmaktadır:

Kış sezonu: Aralık, Ocak, Şubat

Bahar sezonu: Mart, Nisan, Mayıs, Ekim, Kasım

Yaz sezonu: Haziran, Temmuz, Ağustos, Eylül Ziyaretçi sayıları hafta içi ve hafta sonu günlerinde de farklılık gösterecektir dolayısıyla her sezonun bir de hafta içi günleri ile hafta sonu günleri kırılımı yapılmaktadır. Plaj tesisinde kişi başı bürüt gelirin 5 TL olacağı öngörülmektedir.

ii. İşletme Gelir ve Giderlerinin Tahmin Edilmesi

Gelir hesapları: Aşağıdaki bölümde verilen fiyatlama ve hacim varsayımlarına göre her bir sezon için tam kapasitede aylık gelir hesapları yapılmaktadır.

Kış sezonu aylık gelir hesabı aşağıdaki Tablo'da verilmektedir. Hafta içi ve hafta sonu için verilen değerler her bir gün içindir. Aylık 22 hafta içi, 8 hafta sonu günü olduğu kabul edilmektedir. Buna göre Aralık, Ocak ve Şubat aylarında aylık 3.400 TL (2.200+1.200), üç aylık ise toplam 10.200 TL (6.600+3.600) gelir elde edileceği öngörülmektedir.

Tablo 15 Plaj Tesisi Kış Sezonu Gelir Tablosu

	Hafta İçi	Hafta Sonu	
A	Ay içindeki Gün Sayısı	22	8
B	Müşteri Sayısı	20	30

C	Bürüt Kişi başı Gelir	5	5
D=AxBxC	Tesis Geliri (Aylık)	2.200	1.200
F=Dx3	Tesis Geliri (3 Aylık)	6.600	3.600

Bahar sezonu aylık gelir hesabı aşağıdaki Tablo'da verilmektedir. Hafta içi ve hafta sonu için verilen değerler her bir gün içindir. Aylık 22 hafta içi, 8 hafta sonu günü olduğu kabul edilmektedir. Buna göre Mart, Nisan, Mayıs, Ekim, Kasım aylarında aylık 12.100 TL (7.700+4.000), beş aylık ise toplam 58.500 (38.500+20.000) TL gelir elde edileceği öngörülmektedir.

Tablo 16 Plaj Tesis Bahar Sezonu Gelir Tablosu

		Hafta İçi	Hafta Sonu
A	Ay içindeki Gün Sayısı	22	8
B	Müşteri Sayısı	70	100
C	Bürüt Kişi başı Gelir	5	5
D=AxBxC	Tesis Geliri (Aylık)	7.700	4.000
F=Dx5	Tesis Geliri (5 Aylık)	38.500	20.000

Yaz sezonu aylık gelir hesabı aşağıdaki Tablo'da verilmektedir. Hafta içi ve hafta sonu için verilen değerler her bir gün içindir. Aylık 22 hafta içi, 8 hafta sonu günü olduğu kabul edilmektedir. Buna göre Haziran, Temmuz, Ağustos, Eylül aylarında aylık 3.400 TL (8.800+6.400), dört aylık ise toplam 13.600 TL (8.800+4.800) gelir elde edileceği öngörülmektedir.

Tablo 17 Plaj Tesis Yaz Sezonu Gelir Tablosu

		Hafta İçi	Hafta Sonu
A	Ay içindeki Gün Sayısı	22	8
B	Müşteri Sayısı	20	30
C	Bürüt Kişi başı Gelir	5	5
D=AxBxC	Tesis Geliri (Aylık)	2.200	1.200
F=Dx4	Tesis Geliri (4 Aylık)	8.800	4.800

Plaj tesisinin ilk beş yıl Belediye tarafından işletilmesi ve sonrasında ise tesisin ve gelir getirici büfenin yörede oluşturulacak bir kooperatife bırakılması öngörülmektedir. Böylelikle projenin sürdürülebilirliği ve yerelliği de uzun vadede güç kazanacaktır.

Plaj tesisinde temizlik sarf malzemesi, elektrik, gıda ve bakım onarım giderlerinin ortaya çıkacağı öngörülmektedir. Ancak bunların tesis ekonomisi içinde değerlendirilebileceği toplam gelirin %10'u ile bu giderlerin karşılanabileceği hesaplanmaktadır.

1.3.9. Toplam Yatırım Tutarı ve Yıllara Dağılımı

i. Toplam Yatırım Tutarı (iç ve dış para olarak)

Tablo 18 Takoran Vadisi Plaj Tesis Yatırım Harcamaları

Sabit Yatırım Harcama Türü	Harcama Tutarı
Arazi Bedeli	0
Sabit Sermaye Yatırımı	200.000
İnşaat İşleri Giderleri	150.000
Tefrişat ve Donanım	50.000
Genel Giderler	25.000
Beklenmeyen Giderler	25.000
Toplam	250.000

- Arazi Bedeli (kamulaştırma giderleri)

Takoran Vadisinde Ergen Mahallesi Ait Alanda Plaj Düzenlemesi Yapılması Projesi kapsamında yatırımcıların herhangi bir arazi gideri oluşmayacaktır.

- Sabit Sermaye Yatırımı

- Etüt-Proje, Mühendislik ve Kontrollük Giderleri: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- Lisans, Patent, Know-How vb. Giderleri: Herhangi bir lisans, patent, Know-How vb gider

bulunmamaktadır.

- Arazi Düzenleme ve Geliştirme Giderleri (peyzaj vb.): Arazi düzenleme gideri olarak Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- Hazırlık Yapıları (şantiye vb.): Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- İnşaat Giderleri (toprak işleri, altyapı, üstyapı, sanat yapıları vb.) : İnşaat giderleri olarak 150.000 TL öngörülmektedir.
- Çevre Koruma Giderleri: Her hangi bir gider öngörülmemektedir.
- Ulaştırma Tesislerine İlişkin Giderler: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- Makine-donanım giderleri: Büfe ve diğer giderler için 50.000 TL gibi bir harcamanın yapılacağı öngörülmektedir.
- Taşıma, Sigorta, İthalat ve Gümrükleme Giderleri: Her hangi bir gider öngörülmemektedir.
- Montaj Giderleri: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- Taşıt Araçları: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- Genel Giderler: Genel gider olarak 25.000 TL öngörülmektedir.
- İşletmeye Alma Giderleri: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- Beklenmeyen Giderler: Beklenmeyen gider olarak 25.000 TL öngörülmektedir.

- Yatırım Dönemi Faizleri: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.

- İşletme Sermayesi: Tesisin yıllık kapasite öngörülerine göre önceki bölümlerde belirlenen giderler dikkate alınmaktadır. Bu giderlerin tesis faaliyete geçtiği ilk ay için ödenmesi tutarların, tesisten gelir oluşmayacağı varsayımıyla yatırımcının elinde bulundurması, işletme sermayesi olması gerekmektedir.

1.3.10. Projenin Finansmanı

i. Yürütücü ve İşletmeciler Kuruluşların Mali Yapısı

Siverek Belediyesi Stratejik Planında 2020 yılı geliri 157.103.000 TL, 2021 yılı için 172.800.000 TL olarak öngörülmüştür. Bu çerçevede gerekli mali ve yönetsel desteğin güvenle oluşturulabileceği

görülmektedir.

ii. Finansman Yöntemi (özkaynak, dış kredi, hibe, YİD vb.)

Takoran Vadisinde Ergen Mahallesi Ait Alanda Plaj Düzenlemesi Yapılması Projesi kapsamında kaynağın %90'ının Karacadağ Kalkınma Ajansı veya GAP BKİ'den sağlanması öngörülmektedir. Yatırımın %10'luk kısmının ise öz kaynaklarından karşılanacağı öngörülmektedir.

iii. Finansman Kaynakları ve Koşulları

Siverek Belediyesi'nin projenin yapımı yönünde yatırım kararı almasıyla Karacadağ Kalkınma Ajansı'na veya GAP BKİ'ye %90, %10 öz kaynak kullanma koşulu ile güdümlü proje desteğine başvuru yapması öngörülmektedir.

iv. Finansman Maliyeti

Yatırımın %10'luk kısmının yani 20.000 TL'nin Siverek Belediyesi'nin öz kaynaklarından karşılaması öngörülmektedir.

v. Finansman Planı

Takoran Vadisinde Ergen Mahallesi Ait Alanda Plaj Düzenlemesi Yapılması Projesi kapsamında yatırım kararı almasıyla Karacadağ Kalkınma Ajansı'na/GAP BKİ'ye, %90 dış destek, %10 öz kaynak kullanma koşulu ile güdümlü proje desteğine başvuru yapılması planlanmaktadır.

1.3.11. Proje Analizi

i. FİNANSAL ANALİZ

1. Finansal Tablolar ve Likidite Analizi

Bu proje için uygun değildir.

2. İndirgenmiş Nakit Akım Tablosu

Bu proje için uygun değildir.

3. Finansal Fayda-Maliyet Analizi (NBD, İKO vb.)

Bu proje için uygun değildir.

İç karlılık oranı: Bu proje için uygun değildir.

Geri Ödeme Süresi (GÖS), Bu proje için uygun değildir.

4. Devlet Bütçesi Üzerindeki Etkisi

Takoran Vadisinde Ergen Mahallesi Ait Alanda Plaj Düzenlemesi Yapılması Projesi kapsamında öngörülen proje bütçesinin tamamının devlet bütçesinden elde edileceği ancak uzun vadede yatırımın yerel ekonomiye sağlanan çarpan etkisiyle devlet bütçesine vergi tutarında ciddi katkı sağlayacağı hedeflenmektedir.

i. EKONOMİK ANALİZ

Ekonomik analizin temeli finansal değerlendirmelerin dışında görünmeyen, alternatif veya örtülü maliyet ve faydaların kullanılarak analizlerin yapılmasıdır.

- Ekonomik Maliyetler

Siverek Belediyesi güdümlü proje ile plaj içme tesisi yatırımından payına düşen 20.000 TL'yi kendi kaynaklarından ödemesi planlanmaktadır. Kurum bu yatırımı yapmasaydı bu kaynağı daha başka önemli bir yerde değerlendirebilirdi. En basitinden bu tutarı bankada faizde değerlendirebilecekti. Ancak yatırımı yapmakla faiz geliri alamayacağı için bu alternatif getiriden yoksun kalacağı için bu bir örtülü maliyettir. Yıllık faiz oranı %20 kabul edildiğinde yıllık yaklaşık 4.000 TL ek bir maliyet ekonomik analiz için değerlendirmeye alınmalıdır.

- Ekonomik Faydalar

Yapılacak plaj tesisi kapsamında başta Takoran Vadisi yol güzergahı üzerinde bulunan mahalleler olmak üzere, tüm bölge esnafının iş hacminin artması, yeni tesisler kurulması ve istihdamın artması sayesinde bölgede gelir ve refah seviyesinde artış beklenmektedir. Sadece Takoran Vadisi değil bölge halkı da olumlu yönde etkilenecektir. Plaj tesisi için yapılacak tüm satın almalar bölge ticaretini olumlu yönde etkileyecektir. Bu faydalar doğrudan yatırımın getirisi durumunda olmayıp örtülü, ekonomik faydalar durumundadır. Bu faydaların hesaplanması mümkün olmayıp, Takoran Vadisi plaj yatırımının yıllık gelirinin %20'si kadar olduğu varsayılmaktadır.

- Ekonomik Fayda-Maliyet Analizi (ENBD, EİKO vb.)

Bu proje için uygun değildir.

- Maliyet Etkinlik Analizi (karşılaştırmalı birim üretim ve yatırım maliyeti)

Bu proje için uygun değildir.

- Projenin Diğer Ekonomik Etkileri (katma değer etkisi vb.)

Yatırım sonucu yürütülecek faaliyetler ile, yatırımcı kuruluşun elde edeceği fayda (kar) dışında ekonomiye katkısının hesaplanmasında, ücret ödemeleri, varsa faiz ödemeleri, kira giderleri, dolaylı vergiler ve amortisman giderleri hesaplanır. Bunun dışında personeller için SGK vergileri, bölgeye yapılacak kamu yatırımlarının artması (yol, konaklama, iletişim alt yapı yatırımları vb) ile katma değer sağlaması beklenmektedir.

Katma değer etkisi, bir projenin genel ekonomi üzerindeki genel etkilerini gösteren temel ölçüttür. Katma değer, belirli bir dönem içerisinde yatırım projesinin yaratacağı üretim faktörleri gelirlerinin toplamıdır. Yatırımın ekonomiye katkısının hesaplanmasında, ücret ödemeleri, varsa faiz ödemeleri, kira giderleri, dolaylı vergiler ve amortisman giderleri hesaplanır.

Brüt Katma Değer = Vergiden Önceki Kar + Faiz + Maaş ve Ücretler + Kira Giderleri + Dolaylı Vergiler + Amortismanlar

iii. SOSYAL ANALİZ

1. Sosyal Fayda-Maliyet Analizi

Yapılan odak grup görüşmelerinde şu anki durumda Takoran Vadisinin ziyaretçilerinin büyük oranda Şanlıurfa'dan geldiği anlaşılmaktadır. Takoran Vadisini bir tekne gezi alanı olarak gördükleri bilinmektedir. Plaj tesisinin işletilmeye başlaması ile bölgenin cazibesi daha da artabilecektir. Ancak bölgeye gelen ziyaretçi sayısındaki artıştan dolayı bölge halkının da fayda sağlayacağı, gelir düzeylerinde artış olacağı öngörülmektedir

- Takoran Vadisi plaj tesisi yatırımı ile öncelikle bölgeye gelecek yerli yabancı turistlerin yerel esnaftan alış-veriş yapmasıyla kırsal kesimin turizmden gelir elde etmesi sağlanacaktır,
- Kırsal alanda yaşayan halk ile kentsel alanda yaşayanlar arasında oluşan ekonomik ve sosyal farkların azaltılmasına katkı sağlanacaktır,
- Yerli ve yabancı turist ile yerli halkın sosyal anlamda kaynaşması ve kültürler arası etkileşimin artmasına katkı sağlanacaktır,
- Takoran Vadisinde plaj tesisi yatırımının yapılmasıyla çevre mahallelerde yer alan kişilerin istihdamı planlanmaktadır. Kırsal alandaki göç eğilimlerinin bir istikrara kavuşturulması dengeli ve sürdürülebilir kalkınma hedefiyle uyumlu bir nüfus yapısına ulaşılması sağlanacaktır,
- Kırsal kesimin turizmden elde ettiği gelir ile yaşam kalitelerinin artırılmasına ve refah düzeylerinin yükseltmelerine etki edilecektir,
- Kırsal alanda bulunan mevcut çevresel değerlerin ve doğal kaynakların korunması, geliştirilmesi ve sürdürülebilir gelişiminin sağlanması,
- Kırsal alandaki turizm yatırımlarına bağlı olarak inşaat sektörünün iş hacmi artar. Bu gelişme yörede inşaat sektörüne bağlı yan sektörlerin gelirlerinin artmasına
- Kırsal turizmin gelişmesiyle birlikte, Türkiye’de önemli bir kültürel zenginlik oluşturan geleneksel el sanatları ve diğer hediyelik eşyalar pazarlanarak yöre halkına ek bir gelir

sağlamalarına etki edilecektir.

2. Sosyo-kültürel Analiz (katılımcılık, cinsiyet etkisi vb.)

Takoran Vadisi ile bölgenin sosyo-kültürel bağlamda gelişimini destekleyecek birçok unsur bulunmaktadır. Öncelikle bölgede yaşayan kırsal kesim halkı için bölgeye yapılacak yatırımlardan faydalanmaları imkânı sağlanacaktır. Ekonomik anlamda gelirleri artan kırsal kesimin yaşam kalitelerinde de refah seviyelerinin artmasına etki edilecektir. Bölgeye gelecek yerli ve yabancı turistler ile kültürel anlamda yeni bağların oluşturulması, yeni kültürel etkileşimlerin yaşanmasına zemin oluşturacaktır. Burada turistlerin tutum ve davranışları ile turisti ağırlayan toplumun verdiği tepkiler kültürün etkilenmesinde ön plana çıkmaktadır. Katılımcılık ve cinsiyet konusunda doğrudan herhangi bir farkındalık oluşturulması öngörülmemektedir.

3. Projenin Diğer Sosyal Etkileri (istihdama katkı vb.)

Takoran Vadisi plaj tesisi yatırımı ile öncelikle yeni bir cazibe merkezi kazandırılacaktır. Kazandırılan turizm tesisinde yer alan konaklama tesisleri ile yerli ve yabancı turistlerin konaklama sürelerinin uzatılması sağlanacaktır. Böylece, kırsalda yaşayanların turizmden gelir elde etmesi sağlanacaktır. Söz konusu yatırım çalışmalarının tamamlanmasıyla Takoran Vadisi, bölgemizin ve ülkemizin en önemli cazibe merkezlerinden biri haline gelebilecektir. Faaliyetlerin çeşitlendirilmesiyle turistlerin geceleme sayıları artırılacak ve bölgeye yakın ilçe merkezleri ve kırsal kesimdekiler başta olmak üzere Şanlıurfa ilinde turistlerin konaklama süreleri uzatılacaktır. Böylece, turizm sektöründe faaliyet gösteren oteller, tur acenteleri ve eğlence tesisleri başta olmak üzere bölge esnafı ve yöre halkının turizm gelirlerinden elde ettikleri pay artırılacaktır. Sonuç olarak, proje konusu girişim, bölgenin ekonomik ve sosyal gelişimine olumlu bir etki sağlayacak; refah seviyesinin artmasıyla, bölgenin işsizlik ve buna bağlı dışarıya verilen göç sorununun çözümünde de önemli bir rol oynayacaktır.

iv. BÖLGESEL ANALİZ

- Projenin bölgesel düzeydeki doğrudan ve dolaylı etkileri,
- Proje ile öncelikle Şanlıurfa'da turistlerin konaklamasına yönelik alternatif bir imkan oluşacaktır. Turistlerin Şanlıurfa'da daha çok vakit geçirmesi hedeflenmektedir. Böylece

turizmden elde edilecek gelirlerde artış sağlanacaktır.

- Takoran Vadisi'nin turizme kazandırılması ile kırsal kesimin turizme dahil edilmesi ve turizmden gelir sağlanması da hedeflenmektedir.
- Proje ile Şanlıurfa'da turizmin gelişmesi, şehirde farklı yatırım alanlarının oluşturulması için örnek teşkil edecektir.
- Şanlıurfa'nın turizmden elde ettiği gelir ile diğer bölgeler arasında oluşan bölgesel gelişmişlik farkının azaltılmasına da katkı sağlanacaktır.
- Yapılacak yatırımlar ile şehrin istihdam oranında artış sağlanacak ve işsizlik oranının azaltılmasına etki edilecektir.

Turizm alanında yapılacak bu proje ile kurumlar ve yatırımcılar açısından yeni yatırım imkânlarının geliştirilmesi ve bu alanda yapılacak yatırımlarla şehre turizm alanında yapılacak yatırım sayısında artış sağlanacaktır. Yatırımlar ile birbirine bağlı birçok sektörde (inşaat, mobilya, tekstil vb sektörler) de bu artıştan payını alarak ekonomik anlamda fayda sağlayacaktır. Birbirini etkileyen sektörlerde aynı zamanda istihdam olanaklarının da artması beklenmektedir. Dolayısıyla bölgenin ekonomik kalkınma ve istihdam oranındaki artış ile bölgesel gelişmişlik farklarının azaltılması da sağlanacaktır.

v. DUYARLILIK ANALİZİ

Bu proje için uygun değildir.

vi. RİSK ANALİZİ

Projenin en önemli risklerinden birisi Takoran Vadisinde kurulacak plaj tesisinin bilinirliğinin az olmasıdır. Bu sebeple plaj tesisinin ancak 5. yılda tam kapasiteye ulaşılacağı planlanmaktadır. Ancak 5 yıl içinde yapılacak tanıtımlar ve ziyaretçilerin memnuniyeti ile tam kapasiteye ulaşılması mümkün görünmektedir. Diğer bir risk ise Takoran Vadisine gelecek ziyaretçi sayısının fazla olması ile bölgenin doğal dokusuna zarar verici faaliyetlerin meydana gelmesidir. Bu durumun hem Siverek Belediyesinin alacağı önlemler hem de çevreye konulacak uyarıcı levhalar ile

turistlerin çevre bilinçlerinin artırılması, dikkatlerinin çekilerek oluşacak zararların önüne geçilmesi hedeflenmektedir. Tüm bu risklerin yanında temel varsayım, ülke ekonomik konjonktürünün yatırım yapmaya elverişli olması ve ülke geneli turizm aktivitesinin zayıflamamasıdır. Aksi durumda Takoran Vadisine gelecek ziyaretçi de de zor bulunacaktır.

1.3.12. Ekler

Tablo 19 Plaj Tesisi İhtiyaç Listesi

Mekan	Mekan Adedi	Malzeme	Mekandaki Adet
Plaj	1	Plaj Düzenleme	1
Tesis		Büfe Kurulumu	1

1.4. Takoran Vadisi Baki -Desman ve Nıgıt Kalesi Yürüyüş Güzergahı Trekking Rotalarının Belirlenerek Gerekli Altyapı Çalışmalarının Tamamlanması Fizibilite Raporu

1.4.1. Projenin Gerekçesi

i. Ulusal ve Bölgesel Düzeyde Talep Analizi

Kırsal ve Alternatif turizm ülkemizde ve dünyada son yıllarda hızla büyüyen bir pazardır. Takoran Vadisi eşsiz coğrafi yapısı, ören yerleri, doğal yapısı ve yerel gıdalarıyla bu alanda yıldızı parlayan bir destinasyon olarak ön plana çıkmaktadır. Güncel durumda Takoran Vadisinde hemen hemen hiç turistik tesis bulunmadığı gibi trekking güzergahlarının da tanımı, yönlendirmesi ve altyapısı bulunmamaktadır.

Tekne turu için Baki Köyüne gelen gününbirlik ziyaretçiler bölgedeki en önemli ve kayda değer turistik aktivite olarak değerlendirilmektedir. Bu sayının 20.000 kişinin üzerinde olduğu belirtilmektedir. Bu ziyaretçilerin alternatif turizm türlerine yönlendirilmesi ile hem yöredeki turizm altyapısı hem de yerel ekonomi güçlenecektir.

Resim 5 Fırat Gezginler Kulübünün Bir Yürüyüş Etkinliği

ii. Ulusal ve Bölgesel Düzeyde Gelecekteki Talebin Tahmini

‘Türkiye Turizm Stratejisi–2023 Belgesi’nde belirlenen stratejik yaklaşımlar çerçevesinde yapılacak çalışmaların tamamlanması, geliştirilmesi öngörülen bölgelerdeki altyapı ve konaklama ihtiyaçlarının karşılanması durumunda, 2023 yılında, 63 milyon turist, 86 milyar \$ dış turizm geliri

ve turist başına yaklaşık 1350 \$ harcamaya ulaşılması öngörülmektedir.” denilmektedir. Ülke geneli hedeflenen bu hacimsel büyümeden tüm illerin ve bölgelerin de benzer oranda yararlanacağı düşünülmektedir. Bu beklenen turizm genişlemesinden Takoran Vadisinin de alternatif bir nokta olarak payını alması hedeflenmektedir.

- Talebin gelecekteki gelişim potansiyeli ve talebin tahmini.

GAP tarafından hazırlanan “Siverek İlçesi Köylere Hizmet Götürme Birliği Entegre Kırsal Kalkınma Programı Siverek Alt Bölge Kırsal Kalkınma Planı 2012-2023” kapsamında Takoran Vadisi Siverek İlçe bütününde Karacadağ ile birlikte turizm açısından geliştirilmesi gereken bölge olarak tespit edilmiştir. Takoran Vadisinde yapılan tekne turu, olta balıkçılığı, kamp ve trekking/yürüyüş aktiviteleri son yıllarda giderek önem kazanmaktadır. Takoran Vadisine gelen günübirlik ziyaretçiler Takoran Vadisi ve civar köylerinde yapılacak trekking/yürüyüş güzergahı için büyük bir potansiyele sahiptir.

1.4.2. Mal ve/veya Hizmetlerin Satış-Üretim Programı

i. Satış Programı

Takoran Vadisi Baki -Desman ve Nigit Kalesi Yürüyüş Güzergahı Trekking Rotalarının Belirlenerek Gerekli Altyapı Çalışmalarının Tamamlanması Projesine ait altyapı oluşturulduğunda yerel ekonomiye çok olumlu yansımalarının kısa zamanda görüleceği öngörülmektedir. Bununla birlikte bu yatırımın dolaylı olarak başa baş finansmanı gerçekleşecektir. Bu aktivite ile Takoran Vadisine gelen günübirlik ziyaretçiler bölgedeki diğer turizm altyapısını kullanacaklar ve yerel ekonomiye de bu şekilde katkı sağlayacaklardır.

Takoran Vadisinde aylara göre ziyaretçi sayılarının değişiklik göstereceği düşünülmektedir. Yıl üç sezona bölünerek planlama yapılmaktadır: Kış sezonu: Aralık, Ocak, Şubat Bahar sezonu: Mart, Nisan, Mayıs, Ekim, Kasım Yaz sezonu: Haziran, Temmuz, Ağustos, Eylül

Her üç sezon için tahmini ziyaretçi sayıları aşağıdaki Tablo’da verilmektedir. Her sezonun bir de

hafta içi günleri ile hafta sonu günleri kırılımı yapılmaktadır. Tabloda gösterilen sayılar her bir gün için belirtilmektedir. Tablo incelendiğinde en fazla ziyaretçinin bahar döneminde geleceği yaz ve kış sezonunda benzer ziyaretçi sayılarının olabileceği öngörülmektedir.

Tablo 20 Takoran Vadisi Trekking/Yürüyüş Katılımcıları

	Kış Sezonu		Bahar Sezonu		Yaz Sezonu	
	Hafta İçi	Hafta Sonu	Hafta İçi	Hafta Sonu	Hafta İçi	Hafta Sonu
Yürüyüş Parkuru	10	30	20	50	10	30

Trekking/yürüyüş amacıyla Takoran Vadisine gelen ziyaretçilerin belirli bir oranda yöresel ürünlerden de alış veriş yapması ve yerel ekonomiye katkıda bulunması planlanmaktadır.

ii. Üretim Programı

Takoran Vadisindeki trekking/yürüyüş güzergahı bir üretim tesisi olmayıp hizmet sektöründe faaliyet gösterecektir.

iii. Pazarlama Stratejisi (fiyatlandırma, tanıtım ve dağıtım)

Pazarlama ve tanıtım faaliyetleri, turizm sektörünün genelinde olduğu gibi trekking/yürüyüş güzergahı sektöründe de büyük önem taşımaktadır. Bu amaçla tüm reklam ve tanıtım kanalları, özellikle sosyal medya aktif olarak kullanılacaktır. Ziyaretçilerin sosyal medya üzerinden, henüz tesislerden ayrılmadan paylaşımlar yapmaları teşvik edilmelidir. Bunun yanında çevre illerde faaliyet gösteren yerel turizm acenteleri ile irtibat kurularak onların kendi şehirlerinde Takoran Vadisindeki yürüyüş rotalarının tanıtımını yapmaları ve tur organize etmeleri teşvik edilecektir. Takoran Vadisinde yapılacak farklı organizasyon ve aktivitelerle Takoran Vadisinin cazibesi artırılabilir.

1.4.3. Proje Yeri/Uygulama Alanı

i. Fiziksel ve coğrafi özellikler

Siverek ilçesi dünyanın ilk yerleşim alanlarından biri olan Mezopotamya adı verilen Fırat ve Dicle nehirleri arasında kalan arazi üzerine kurulmuştur. Araştırma sahasında yapılan tarihlemelerde yerleşmenin Kalkolitik Çağa (M.Ö. 5500-3500) uzandığı ortaya konulmuştur (Akpınar, 2012). Siverek'te ilk yerleşim yeri Asurlular tarafından inşa edildiği söylenen tarihi Siverek kalesi çevresi olmuştur. Süreç içerisinde günümüze kadar Siverek'in şehir merkezi de bu kale çevresi olmuştur. Gerek topografik gerekse jeomorfolojik yapının elverişli olması sonucu, şehir merkezinin gelişimi her yöne doğru olmuştur. Siverek ilçesinde bir şehir yerleşmesi, 502 kır yerleşmesi olmak üzere toplam 503 daimi yerleşim birimi dağılışı göstermektedir. İlçedeki kır yerleşmelerinin 149'u köy, 353'ü ise yörede "mezra" olarak adlandırılan yerleşimlerdir (Benek, 2013). Siverek'te yerleşmelerin çoğunluğu toplu yerleşim özelliği göstermektedir. Bunun sebebi olarak da Siverek'in düz veya düze yakın arazi yapısının olmasının yanında su kaynaklarının yetersiz olmasıdır. İlçedeki kırsal yerleşmeler ilçe geneline yayılışı göstermiştir. Bu kadar geniş alana yayılmış olması da coğrafi ve ekonomik sebeplere dayanmaktadır. İlçedeki yerleşmeler tarım ve hayvancılık faaliyetlerine bağlı olarak kurulmuştur. Özellikle düz araziler üzerine kurulu kırsal yerleşimler tarımsal faaliyetlere ağırlık verirken, dağlık ve engebeli arazilerde kurulan yerleşimler hayvancılık faaliyetlerine ağırlık vermektedir. Ayrıca ekonomik faaliyetlere bağlı olarak da ilçede mevsimlik kır yerleşmeleri yer almaktadır. Genel olarak hayvancılık faaliyetlerine bağlı olarak kurulan bu yerleşimlerde bazaltlar yapı malzemesi olarak kullanılmaktadır.

ii. Ekonomik ve Fiziksel Altyapı (hammadde kaynaklarına erişilebilirlik, ulaşım ve haberleşme sistemi, su-elektrik-doğal gaz şebekeleri, arazi kullanımı, yan sanayi, dağıtım ve pazarlama olanakları vb.)

İlçe merkezinin kuzeyi özellikle Takoran Vadisinin olduğu kısımlarda Fırat Vadisi yamaçlarında eğim %10-78 arasında değişmektedir. Bu yamaçlarda fundalık alanlar mevcuttur. Yöre halkının tahribine açık olan bu alan baltalık olarak kullanılmakta ve buradaki meşe birlikleri risk altındadır. Yörede, seyrek olan ağaç formasyonunun bu yamaçlarda azalması, ince olan toprak tabakasını

erozyona açık hale getirecektir. Eğimin fazla olduğu bu yamaçlarda yer alan fundalık alanların tahribinin önlenmesi gerekmektedir.

Tarımsal amaçlar için açılan yamaç düzlüklerinin ise meyve bahçesi olarak kullanımı doğru olacaktır. Eğimin arazi kullanımı açısından ortaya çıkardığı bir diğer durum ise toprak oluşumu ve kalınlığıdır. Eğimle toprak oluşumu arasında sıkı bir ilişki vardır. Eğim arttıkça toprak kalınlığı azalırken, eğim azaldıkça toprak kalınlığı artmaktadır. Araştırma sahasında düz ya da hafif eğimli alanlarda toprak derinliği fazla iken, eğimin arttığı alanlarda toprak derinliği azalmaktadır.

iii. Sosyal Altyapı (nüfus, istihdam, gelir dağılımı, sosyal hizmetler, kültürel yapı)

Çalışma alanı olarak Baki Köyü (eski adı Takoran) ve yakın çevresindeki 4 köy olmak üzere 5 köy (Mezra, Divan, Ergen ve Bahçe) belirlenmiştir. Muhtarlardan alınan bilgiye göre, bu 5 köydeki toplam hane sayısı 197 ve nüfus 1320'dir.

Tablo 21 Köy Nüfusları

Köy	Hane Sayısı	Nüfus
Baki	40	250
Ergen	50	270
Divan	30	150
Bahçe	32	350
Mezra	45	300
Toplam	197	1320

Bu köylerden sınırlı sayıda haneden mevsimlik tarım işçiliği yapmak üzere başka yerlere mevsimlik göç yaşanmaktadır. Baki köyünden 5 haneden hanenin gençleri (10-15 kişi), Ergen'den 10-15 evden 40-50 kişi, Mezra'dan 5-10 haneden mevsimlik işçi gitmektedir. Divan'da sadece 1 hanenin mevsimlik tarım işçiliğine gittiği rapor edilmiştir. Bahçe'de böyle bir olay rapor edilmemiştir.

Takoran Vadisinde bulunan beş köyde arazi tarım ve hayvancılık amacıyla kullanılmaktadır. Hububat ekimi temel geçim kaynağı olmayıp araziler meyvecilik ve sebzecilik içinde kullanılmaktadır.

Bahçe mahallesinde hayvancılık için önemli bir sorun meraya yol olmaması ve merada hayvanlar için yeterli içme suyu bulunmamasıdır.

Bölgede Siverek ilçesine özgü bir peynir üretilmektedir. Bu peynirin üretiminde kalite standartlarının sağlanması ve uygun bir paketlemenin yapılması durumunda, üretilen peynir turistlere sunulabilecek ve yöre halkının gelirinde artış sağlanabilecektir.

Yörede küçükbaş ve büyükbaş hayvancılık çayır-orman-mera arazilerinin çok kısıtlı olması nedeniyle genelde besicilik şeklinde yapılmaktadır. Konsantre yem bayilerden satın alınmakta ve hayvanlara yedirilmektedir. Yem bitkisi ekilişleri oldukça azdır. Mısır silajı ve yem bitkileri ekimi münavebeli olarak yapılmaktadır. Hayvan besleme açısından tüm köylerde kaliteli kaba yem açığı vardır.

iv. Kurumsal Yapılar

Şanlıurfa ili, Karacadağ Kalkınma Ajansı bölgesinde olup, Ajans “bölge içi ve bölgeler arası gelişmişlik farkını azaltmaya katkı sağlayan, bölgesel ve ulusal paydaşların hedeflerine ulaşmasında destek veren, kurumsal kapasite geliştirmeyi ön planda tutan ve bölgesinde kalkınma süreçlerine liderlik eden bir kuruluştur.

Şanlıurfa Ticaret Odası; bölgenin ekonomik ve sosyal kalkınmasına katkı sağlama amacı ile üyeleri ve sivil toplum örgütleri ile il ekonomisinin geliştirilmesi için faaliyetlerde bulunan, Şanlıurfa’nın bölgesel ulusal arenada tanıtımını yapan, yatırımlar için altyapı çalışmalarını yürüten kuruluştur.

Harran Üniversitesi bünyesinde 2021 yılı itibariyle; 14 Fakülte, 4 Yüksekokul, 1 Devlet Konservatuvarı, 13 Meslek Yüksekokulu, 3 Enstitü, 15 Araştırma ve Uygulama Merkezi ile

faaliyetlerini sürdürmektedir. İlgili bölümlerinde tarım ekonomisiyle ilgili birçok araştırma yapılmaktadır. Tüm bakanlıkların Şanlıurfa ilinde İl Müdürlükleri bulunmaktadır.

GAP: Proje alanı Fırat-Dicle Havzası ile yukarı Mezopotamya ovalarında yer alan 9 ili (Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak) kapsamaktadır. GAP kapsamındaki illerin alan ve nüfus büyüklüğü, Türkiye'nin ortalama % 10,8' i civarındadır.

GAP'ın temel hedefleri; Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin sahip olduğu kaynakları değerlendirerek, yöre halkının gelir düzeyini ve yaşam kalitesini yükseltmek, bu Bölge ile diğer bölgeler arasındaki gelişmişlik farkını gidermek, kırsal alandaki verimliliği ve istihdam olanaklarını artırarak ulusal düzeyde ekonomik gelişme ve sosyal istikrar hedeflerine katkıda bulunmaktır.

GAP, 1989 yılında hazırlanan Master Plan ile tarım, sanayi, ulaştırma, eğitim, sağlık, kırsal ve kentsel altyapı yatırımlarını da içine alan bir bölgesel kalkınma projesine dönüşmüştür. Proje, gelecek kuşaklar için kendilerini geliştirebilecekleri bir ortam yaratılmasını amaçlayan sürdürülebilir insani kalkınma felsefesi üzerine kurulmuştur; kalkınmada adalet, katılımcılık, çevre korunması, istihdam, mekansal planlama, alt yapı geliştirilmesi, yatırım uygulamalarında kamu-özel sektör ve halk katılımının sağlanması GAP'ın temel stratejileridir.

Çok sektörlü, sürdürülebilir insani gelişmeye dayalı, Bölge'nin rekabet gücünü artırmayı, ekonomik ve sosyal bütünleşmeyi güçlendirmeyi hedefleyen, entegre bir bölgesel kalkınma projesi olarak uygulanmakta olan GAP, hazırlandığı dönem dikkate alındığında, bugün ağırlıklı olarak vurgulanan yenilikçi yaklaşımları içeren vizyoner bir bakış açısıyla planlanmıştır.

Siverek Belediyesi: Siverek, Şanlıurfa ilinde bulunan merkez ilçeler dışında en fazla nüfusa sahip ilçedir. 4314 km² lik yüzölçümüne sahip Siverek'te; 151 köy ve 372 mezra bulunmaktadır.

v. Çevresel Etkilerin Ön-değerlendirmesi

Takoran Vadisi'nin kullanıma açılması ile ziyaretçilerden kaynaklı evsel atıkların oluşması

öngörülmektedir. Bunun için günübirlik kullanım alanları, kır lokantası, yürüyüş yolları ve manzara seyir noktaları gibi tüm kullanım alanlarına, uygun sayıda çöp kutusu konulacaktır. Ziyaretçiler tarafından çöp kutularına atılmayan evsel atıklar da düzenli olarak belediye görevlileri tarafından toplanacaktır. Alandan çıkan atık miktarına göre çevre sorunlarına neden olmayacak sıklıkta katı atıkların düzenli olarak toplanması ve en yakın yerel yönetim çöp toplama alanına götürülmesi planlanmaktadır.

Takoran Vadisinde yer alacak olan tuvalet, banyo, lavabo gibi alanların kullanılması ile oluşacak sıvı atıkların da ilgili mevzuatlarda belirtilen özelliklere sahip sızdırmaz fosseptik çukurlar ile kontrolü ve bertarafı sağlanacaktır.

Ziyaretçilerin her etkinlik öncesi etrafa verebilecekleri zararlar konusunda uyarılacak olup yine de ortaya çıkacak tahribat için alanda yer alan görevlilerce alan sürekli kontrol altında tutulacaktır ve gerekli uyarılar yapılarak çevreye verilecek zararların önüne geçilmesi planlanmaktadır.

vi. Alternatifler, Yer Seçimi ve Arazi Maliyeti (kamulaştırma bedeli)

1.4.4. Teknik Analiz ve Tasarım

i.Kapasite Analizi ve Seçimi

Takoran Vadisi Baki -Desman ve Nıgıt Kalesi Yürüyüş Güzergahı Trekking Rotalarının Belirlenerek Gerekli Altyapı Çalışmalarının Tamamlanması Projesi için yürüyüş güzergahının yönlendirme ve güvenlik açısından altyapısı geliştirilecektir.

ii.Alternatif Teknolojilerin Analizi ve Teknoloji Seçimi

Günümüz turizm aktiviteleri genelde tek amaçlı, tek konseptli değil çok amaçlı, çok konseptli tercih edilmektedir. Turist gittiği noktada bir den çok konsepti ve aktiviteyi yaşamak istiyor. Bu anlamda Takoran Vadisinin cazibesinin artırılması için bölgenin sadece bir tekne gezinti alanı olarak değil, bünyesinde farklı konsept ve aktiviteleri barındıran bir yapıda organize edilmesi gerekmektedir.

Bu amaçla gerek yurt içi gerekse yurt dışı örnekler incelendiğinde Takoran Vadisi bünyesinde uygulanabilecek farklı öneriler sunulmaktadır:

- Takoran Vadisi içerisinde muhtelif yerlerde doğa ile uyumlu farklı görsel, sanatsal çalışmalar yapılması,
- Yöresel hediyelik eşyaların ön plana çıkarılması,
- Yürüyüş rotalarının tanıtılması,
- Dalış turizmi, ekoturizm, foto safari ve bisiklet turlarının tanıtımının yapılması,
- Takoran Vadisi içerisinde yürüyüş rotalarının geçtiği uygun yerlere minyatür ahşaptan imal köprüler yapılması ve bu sayede yürüyüş parkurunun zenginleştirilmesi,
- Takoran Vadisi içerisinde muhtelif noktalara ve yine yürüyüş parkurları üzerine Takoran Vadisinde bulunan ağaçlar, bitkiler ve hayvanlar ile ilgili bilgilendirme tabelaları konulması.
- Takoran Vadisine özel bitki örtüsünün yerinde görülmesi için yürüyüş parkurlarının ona göre düzenlenmesi. Örneğin park içerisinde yer alan özel nitelikli ağaçlar mutlaka ziyaretçilere gösterilmelidir.
- Takoran Vadisi içerisinde çocuklara uygun parkurlar belirlenerek ve düzenlenerek çocuk doğa kamplarının organize edilmesi.

iii. Seçilen Teknolojinin Çevresel Etkileri, Koruma Önlemleri ve Maliyeti

Takoran Vadisi, sürdürülebilir, çevreye duyarlı, koruma kullanma dengesi içinde, toplumun giderek artan açık hava rekreasyon gereksinimini düzenli bir şekilde temin edecek, ziyaretçilerin Takoran Vadisinin kaynak değerlerini yakından tanımasına olanak sağlayacak, doğa sevgisi ve doğal ortamlarda yaşama arzusunu güçlendirecek şekilde planlanacaktır. Takoran Vadisinde az enerji tüketen tasarruflu güneş enerjili aydınlatma sistemleri kullanılacak, aydınlatma armatürleri ve direkleri doğal görüntüyü bozmayacak malzemeden olacak ve görüntü kirliliği yaratmayacak şekilde projelendirilecektir. Günübirlik ve diğer kullanım alanlarına uygun aydınlatma armatürleri yerleştirilecektir. Takoran Vadisi içerisinde yer alan tüm yapılarda çevrenin korunması

kapsamında çevresel gerekliliklerin yerine getirilmesi dikkate alınacaktır. Yapılacak trekking/yürüyüş güzergahı, pansiyonlar, günübirlik alanlar, kamp ve çadır alanları için bölgenin peyzaj dokusuna özel doğal ve doğaya uygun malzeme kullanımı esas olup her birinin yer seçimi hiçbir ağaca zarar vermeyecek şekilde belirlenmiştir. Bu sayede çevreye duyarlı yapılar ile bölgenin doğal dokusunun ve görsel bütünlüğünün korunması planlanmaktadır.

iv.Teknik Tasarım (süreç tasarımı, makine-donanım, inşaat işleri, arazi düzenleme, yerleşim düzeni, iller bazında dağılım vb.)

Alt ve üst yapı tesislerinin (yol, su, elektrik, kanalizasyon vb.) inşası ve bakım onarımı çalışmalarında ortaya çıkabilecek doğal peyzaj yapısındaki bozulmalar restore edilecektir. Restorasyon çalışmalarında alana özgü bitki türleri kullanılacaktır. Bitkilendirme çalışmaları doğal yapıya uyumlu olarak yapılacaktır.

v.Yatırım Maliyetleri (inşaat, makine-donanım, il bazında dağılımı vb.)

Takoran Vadisinde yapılan hesaplamalar doğrultusunda yatırım maliyeti 200.000 TL'dir. Yatırıma ilişkin detaylı bilgiler aşağıdaki bölümlerde sunulmaktadır.

1.4.5. Proje Girdileri

i. Girdi İhtiyacı (ham ve yardımcı maddeler)

Takoran Vadisinde kurulması planlanan trekking/yürüyüş güzergahı kapsamında yönlendirici tabelalar alana yerleştirilecek ve güvenlik açısından güzergahta en az müdahale ile altyapısı geliştirilecektir. Yürüyüş güzergahında düzenli olarak temizlik ve bakım çalışması yapılması da öngörülmektedir.

ii. Girdi Fiyatları ve Harcama Tahmini

Takoran Vadisinde kurulması planlanan trekking/yürüyüş güzergahında altyapı kurulumunun ardından herhangi bir girdi temini gerekmemektedir.

1.4.6. Organizasyon Yapısı, Yönetim ve İnsan Kaynakları

i. Kuruluşun Organizasyon Yapısı ve Yönetimi

Trekking/yürüyüş güzergahı altyapısının geliştirilmesi işi kapsamında herhangi bir organizasyon veya yönetime ihtiyaç duyulmamaktadır.

ii. Organizasyon ve Yönetim Giderleri (genel giderler vb.) Bunun için ayrıca bir gider ayrılmayacaktır.

iii. İnsan gücü ihtiyacı ve Tahmini Giderler

Takoran Vadisi Baki -Desman ve Nıgıt Kalesi Yürüyüş Güzergahı Trekking Rotalarının Belirlenerek Gerekli Altyapı Çalışmalarının Tamamlanması Projesi kapsamında insan gücü ile ilgili bir gider ayrılmayacaktır. Temizlik ve bakım işleri belli periyotlarla belediyenin Takoran Vadisinde görevlendirdiği personel tarafından yapılacaktır.

1.4.7. Proje Yönetimi ve Uygulama Programı

i. Proje Yürütücüsü Kuruluşlar ve Teknik Kapasiteleri

Siverek Belediyesi içinde yer alan Proje Müdürlüğü bünyesinde yer alan personel projenin yürütülmesinde görev alacaktır. Düzenli olarak saha kontrolleri de aynı ekip tarafından ve takipleri yapılacaktır.

ii. Proje Organizasyonu ve Yönetim (karar alma süreci, yapım yöntemi vb.)

Takoran Vadisi Baki -Desman ve Nıgıt Kalesi Yürüyüş Güzergahı Trekking Rotalarının Belirlenerek Gerekli Altyapı Çalışmalarının Tamamlanması Projesi tamamlandıktan sonra rotanın organizasyonu ve yönetimi Takoran Vadisinde kurulacak bir kooperatif tarafından gerçekleştirilmesi öngörülmektedir.

iii. Proje Uygulama Programı (Termin Planı)

Fizibilite çalışması yapılan Takoran Vadisinde trekking/yürüyüş güzergahı işletmeye geçme süresi en fazla 6 ay olarak planlanmaktadır.

1.4.8. İşletme Dönemi Gelir ve Giderleri

i. Üretimin ve/veya Hizmetin Fiyatlandırılması

Bu proje bu analiz için uygun değildir.

ii. İşletme Gelir ve Giderlerinin Tahmin Edilmesi

Bu proje bu analiz için uygun değildir.

1.4.9. Toplam Yatırım Tutarı Ve Yıllara Dağılımı

i. Toplam Yatırım Tutarı (iç ve dış para olarak)

Tablo 22 Takoran Vadisi Yeme-içme Tesisi Yatırım Harcamaları

Sabit Yatırım Harcama Türü	Harcama Tutarı
Arazi Bedeli	0
Sabit Sermaye Yatırımı	100.000
İnşaat İşleri Giderleri	50.000
Tefrişat ve Donanım	25.000
Genel Giderler	0
Beklenmeyen Giderler	25.000
Toplam	100.000

- Arazi Bedeli (kamulaştırma giderleri)

Takoran Vadisi Baki -Desman ve Nıgıt Kalesi Yürüyüş Güzergahı Trekking Rotalarının Belirlenerek Gerekli Altyapı Çalışmalarının Tamamlanması Projesi kapsamında yatırımcıların herhangi bir arazi gideri oluşmayacaktır.

- Sabit Sermaye Yatırımı

- Etüt-Proje, Mühendislik ve Kontrollük Giderleri: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- Lisans, Patent, Know-How vb. Giderleri: Herhangi bir lisans, patent, Know-How vb gider bulunmamaktadır.
- Arazi Düzenleme ve Geliştirme Giderleri (peyzaj vb.): Arazi düzenleme gideri olarak Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- Hazırlık Yapıları (şantiye vb.): Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- İnşaat Giderleri (toprak işleri, altyapı, üstyapı, sanat yapıları vb.) : İnşaat giderleri olarak 50.000 TL öngörülmektedir.
- Çevre Koruma Giderleri: Çevre koruma gideri olarak 25.000 TL öngörülmektedir.
- Ulaştırma Tesislerine İlişkin Giderler: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- Makine-donanım giderleri: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- Taşıma, Sigorta, İthalat ve Gümrükleme Giderleri: Her hangi bir gider öngörülmemektedir.
- Montaj Giderleri: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- Taşıt Araçları: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- Genel Giderler: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- İşletmeye Alma Giderleri: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- Beklenmeyen Giderler: Beklenmeyen gider olarak 25.000 TL öngörülmektedir.

- Yatırım Dönemi Faizleri: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.

- İşletme Sermayesi: Tesisin yıllık kapasite öngörülerine göre önceki bölümlerde belirlenen giderler dikkate alınmaktadır. Bu giderlerin tesis faaliyete geçtiği ilk ay için ödenmesi tutarların,

tesisten gelir oluşmayacağı varsayımıyla yatırımcının elinde bulundurması, işletme sermayesi olması gerekmektedir.

1.4.10. Projenin Finansmanı

i. Yürütücü ve İşletmeci Kuruluşların Mali Yapısı

Siverek Belediyesi Stratejik Planında 2020 yılı geliri 157.103.000 TL, 2021 yılı için 172.800.000 TL olarak öngörülmüştür. Bu çerçevede gerekli mali ve yönetsel desteğin güvenle oluşturulabileceği görülmektedir.

ii. Finansman Yöntemi (öz kaynak, dış kredi, hibe, YİD vb.)

Takoran Vadisi Baki -Desman ve Nıgıt Kalesi Yürüyüş Güzergahı Trekking Rotalarının Belirlenerek Gerekli Altyapı Çalışmalarının Tamamlanması Projesi kapsamında kaynağın %90'ının Karacadağ Kalkınma Ajansı veya GAP BKİ'den sağlanması öngörülmektedir.

Yatırımın %10'luk kısmının ise öz kaynaklarından karşılanacağı öngörülmektedir.

iii. Finansman Kaynakları ve Koşulları

Siverek Belediyesi'nin projenin yapımı yönünde yatırım kararı almasıyla Karacadağ Kalkınma Ajansı'na veya GAP BKİ'ye %90, %10 öz kaynak kullanma koşulu ile güdümlü proje desteğine başvuru yapması öngörülmektedir.

iv. Finansman Maliyeti

Yatırımın %10'luk kısmının yani 10.000 TL'nin Siverek Belediyesi'nin öz kaynaklarından karşılaması öngörülmektedir.

v. Finansman Planı

Takoran Vadisi Baki -Desman ve Nıgıt Kalesi Yürüyüş Güzergahı Trekking Rotalarının Belirlenerek Gerekli Altyapı Çalışmalarının Tamamlanması Projesi kapsamında yatırım kararı almasıyla

Karacadağ Kalkınma Ajansı'na/GAP BKİ'ye, %90 dış destek, %10 öz kaynak kullanma koşulu ile güdümlü proje desteğine başvuru yapılması planlanmaktadır.

1.4.11. Proje Analizi

i. FİNANSAL ANALİZ

1. Finansal Tablolar ve Likidite Analizi

Bu proje için uygun değildir.

2. İndirgenmiş Nakit Akım Tablosu

Bu proje için uygun değildir.

3. Finansal Fayda-Maliyet Analizi (NBD, İKO vb.)

Bu proje için uygun değildir.

İç karlılık oranı: Bu proje için uygun değildir.

Geri Ödeme Süresi (GÖS), Bu proje için uygun değildir.

4. Devlet Bütçesi Üzerindeki Etkisi

Takoran Vadisi Baki -Desman ve Nıgıt Kalesi Yürüyüş Güzergahı Trekking Rotalarının Belirlenerek Gerekli Altyapı Çalışmalarının Tamamlanması Projesi kapsamında öngörülen proje bütçesinin tamamının devlet bütçesinden elde edileceği ancak uzun vadede yatırımın yerel ekonomiye sağlanan çarpan etkisiyle devlet bütçesine vergi tutarında ciddi katkı sağlayacağı

hedeflenmektedir.

i. EKONOMİK ANALİZ

Ekonomik analizin temeli finansal değerlendirmelerin dışında görünmeyen, alternatif veya örtülü maliyet ve faydaların kullanılarak analizlerin yapılmasıdır.

- Ekonomik Maliyetler

Siverek Belediyesi güdümlü proje ile trekking/yürüyüş güzergahı yatırımından payına düşen 10.000 TL'yi kendi kaynaklarından ödemesi planlanmaktadır. Kurum bu yatırımı yapmasaydı bu kaynağı daha başka önemli bir yerde değerlendirebilirdi. En basitinden bu tutarı bankada faizde değerlendirebilecekti. Ancak yatırımı yapmakla faiz geliri alamayacağı için bu alternatif getiriden yoksun kalacağı için bu bir örtülü maliyettir. Yıllık faiz oranı %20 kabul edildiğinde yıllık yaklaşık 2.000 TL ek bir maliyet ekonomik analiz için değerlendirmeye alınmalıdır.

- Ekonomik Faydalar

Yapılacak tesis kapsamında başta Takoran Vadisi yolu güzergahı üzerinde bulunan mahalleler olmak üzere, tüm bölge esnafının iş hacminin artması, yeni tesisler kurulması ve istihdamın artması sayesinde bölgede gelir ve refah seviyesinde artış beklenmektedir. Sadece Takoran Vadisi yatırımcısı değil bölge halkı da olumlu yönde etkilenecektir. Yürüyüş aktivitesi için gelenlerin tüm satın almaları bölge ticaretini olumlu yönde etkileyecektir. Bu faydalar doğrudan yatırımın getirisi durumunda olmayıp örtülü, ekonomik faydalar durumundadır.

- Ekonomik Fayda-Maliyet Analizi (ENBD, EİKO vb.)

Bu proje için uygun değildir.

- Maliyet Etkinlik Analizi (karşılaştırmalı birim üretim ve yatırım maliyeti)

Bu proje için uygun değildir.

- Projenin Diğer Ekonomik Etkileri (katma değer etkisi vb.)

Yatırım sonucu yürütülecek faaliyetler ile, yatırımcı kuruluşun elde edeceği fayda (kar) dışında ekonomiye katkısının hesaplanmasında, ücret ödemeleri, varsa faiz ödemeleri, kira giderleri, dolaylı vergiler ve amortisman giderleri hesaplanır. Bunun dışında personeller için SGK vergileri, bölgeye yapılacak kamu yatırımlarının artması (yol, konaklama, iletişim alt yapı yatırımları vb) ile katma değer sağlaması beklenmektedir.

Katma değer etkisi, bir projenin genel ekonomi üzerindeki genel etkilerini gösteren temel ölçüttür. Katma değer, belirli bir dönem içerisinde yatırım projesinin yaratacağı üretim faktörleri gelirlerinin toplamıdır. Yatırımın ekonomiye katkısının hesaplanmasında, ücret ödemeleri, varsa faiz ödemeleri, kira giderleri, dolaylı vergiler ve amortisman giderleri hesaplanır.

Brüt Katma Değer = Vergiden Önceki Kar + Faiz + Maaş ve Ücretler + Kira Giderleri + Dolaylı Vergiler + Amortismanlar

iii. SOSYAL ANALİZ

1. Sosyal Fayda-Maliyet Analizi

Yapılan odak grup görüşmelerinde şu anki durumda Takoran Vadisinin ziyaretçilerinin büyük oranda Şanlıurfa'dan geldiği anlaşılmaktadır. Takoran Vadisini bir tekne gezi alanı olarak gördükleri bilinmektedir. Trekking/yürüyüş güzergahı projesinin bitmesi ile bölgenin cazibesi daha da artabilecektir. Ancak bölgeye gelen ziyaretçi sayısındaki artıştan dolayı bölge halkının da fayda sağlayacağı, gelir düzeylerinde artış olacağı öngörülmektedir

- Takoran Vadisi trekking/yürüyüş güzergahı projesinin bitmesi ile öncelikle bölgeye gelecek yerli yabancı turistlerin yerel esnaftan alış-veriş yapmasıyla kırsal kesimin turizmden gelir elde etmesi sağlanacaktır,
- Kırsal alanda yaşayan halk ile kentsel alanda yaşayanlar arasında oluşan ekonomik ve sosyal farkların azaltılmasına katkı sağlanacaktır,
- Yerli ve yabancı turist ile yerli halkın sosyal anlamda kaynaşması ve kültürler arası

etkileşimin artmasına katkı sağlanacaktır,

- Takoran Vadisinde trekking/yürüyüş güzergahı projesinin yapılmasıyla Kırsal alandaki göç eğilimlerinin bir istikrara kavuşturulması dengeli ve sürdürülebilir kalkınma hedefiyle uyumlu bir nüfus yapısına ulaşılması sağlanacaktır,
- Kırsal kesimin turizmden elde ettiği gelir ile yaşam kalitelerinin artırılmasına ve refah düzeylerinin yükseltmelerine etki edilecektir,
- Kırsal alanda bulunan mevcut çevresel değerlerin ve doğal kaynakların korunması, geliştirilmesi ve sürdürülebilir gelişiminin sağlanması,
- Kırsal alandaki turizm yatırımlarına bağlı olarak inşaat sektörünün iş hacmi artar. Bu gelişme yörede inşaat sektörüne bağlı yan sektörlerin gelirlerinin artmasına
- Kırsal turizmin gelişmesiyle birlikte, Türkiye’de önemli bir kültürel zenginlik oluşturan geleneksel el sanatları ve diğer hediyelik eşyalar pazarlanarak yöre halkına ek bir gelir sağlamalarına etki edilecektir.

2. Sosyo-kültürel Analiz (katılımcılık, cinsiyet etkisi vb.)

Takoran Vadisi ile bölgenin sosyo kültürel bağlamda gelişimini destekleyecek birçok unsur bulunmaktadır. Öncelikle bölgede yaşayan kırsal kesim halkı için bölgeye yapılacak yatırımlardan faydalanmaları imkânı sağlanacaktır. Ekonomik anlamda gelirleri artan kırsal kesimin yaşam kalitelerinde de refah seviyelerinin artmasına etki edilecektir. Bölgeye gelecek yerli ve yabancı turistler ile kültürel anlamda yeni bağların oluşturulması, yeni kültürel etkileşimlerin yaşanmasına zemin oluşturacaktır. Burada turistlerin tutum ve davranışları ile turisti ağırlayan toplumun verdiği tepkiler kültürün etkilenmesinde ön plana çıkmaktadır. Katılımcılık ve cinsiyet konusunda doğrudan herhangi bir farkındalık oluşturulması öngörülmemektedir.

3. Projenin Diğer Sosyal Etkileri (istihdama katkı vb.)

Takoran Vadisi Baki -Desman ve Nıgıt Kalesi Yürüyüş Güzergahı Trekking Rotalarının Belirlenerek Gerekli Altyapı Çalışmalarının Tamamlanması Projesi yatırımı ile öncelikle yeni bir cazibe merkezi kazandırılacaktır. Kazandırılan turizm tesisinde yer alan konaklama tesisleri ile yerli ve yabancı turistlerin konaklama sürelerinin uzatılması sağlanacaktır. Böylece, kırsalda yaşayanların

turizmden gelir elde etmesi sağlanacaktır. Söz konusu yatırım çalışmalarının tamamlanmasıyla Takoran Vadisi, bölgemizin ve ülkemizin en önemli cazibe merkezlerinden biri haline gelebilecektir. Faaliyetlerin çeşitlendirilmesiyle turistlerin geceleme sayıları artırılacak ve bölgeye yakın ilçe merkezleri ve kırsal kesimdekiler başta olmak üzere Şanlıurfa ilinde turistlerin konaklama süreleri uzatılacaktır. Böylece, turizm sektöründe faaliyet gösteren oteller, tur acenteleri ve eğlence tesisleri başta olmak üzere bölge esnafı ve yöre halkının turizm gelirlerinden elde ettikleri pay artırılacaktır. Sonuç olarak, proje konusu girişim, bölgenin ekonomik ve sosyal gelişimine olumlu bir etki sağlayacak; refah seviyesinin artmasıyla, bölgenin işsizlik ve buna bağlı dışarıya verilen göç sorununun çözümünde de önemli bir rol oynayacaktır.

iv. BÖLGESEL ANALİZ

- Projenin bölgesel düzeydeki doğrudan ve dolaylı etkileri,
- Proje ile öncelikle Şanlıurfa'da turistlerin konaklamasına yönelik alternatif bir imkan oluşacaktır. Turistlerin Şanlıurfa'da daha çok vakit geçirmesi hedeflenmektedir. Böylece turizmden elde edilecek gelirlerde artış sağlanacaktır.
- Takoran Vadisi'nin turizme kazandırılması ile kırsal kesimin turizme dahil edilmesi ve turizmden gelir sağlanması da hedeflenmektedir.
- Proje ile Şanlıurfa'da turizmin gelişmesi, şehirde farklı yatırım alanlarının oluşturulması için örnek teşkil edecektir.
- Şanlıurfa'nın turizmden elde ettiği gelir ile diğer bölgeler arasında oluşan bölgesel gelişmişlik farkının azaltılmasına da katkı sağlanacaktır.
- Yapılacak yatırımlar ile şehrin istihdam oranında artış sağlanacak ve işsizlik oranının azaltılmasına etki edilecektir.

Turizm alanında yapılacak bu proje ile kurumlar ve yatırımcılar açısından yeni yatırım imkânlarının geliştirilmesi ve bu alanda yapılacak yatırımlarla şehre turizm alanında yapılacak yatırım sayısında artış sağlanacaktır. Yatırımlar ile birbirine bağlı birçok sektörde (inşaat, mobilya, tekstil vb sektörler) de bu artıştan payını alarak ekonomik anlamda fayda sağlayacaktır. Birbirini etkileyen sektörlerde aynı zamanda istihdam olanaklarının da artması beklenmektedir. Dolayısıyla bölgenin ekonomik kalkınma ve istihdam oranındaki artış ile bölgesel gelişmişlik farklarının

azaltılması da sağlanacaktır.

v. DUYARLILIK ANALİZİ

Bu proje için uygun değildir.

vi. RİSK ANALİZİ

Projenin en önemli risklerinden birisi Takoran Vadisinde kurulacak trekking/yürüyüş güzergahının bilinirliğinin az olmasıdır. Projenin 5 yıl içinde yapılacak tanıtımlar ve ziyaretçilerin memnuniyeti ile tam kapasiteye ulaşılması mümkün görünmektedir. Diğer bir risk ise Takoran Vadisine gelecek ziyaretçi sayısının fazla olması ile bölgenin doğal dokusuna zarar verici faaliyetlerin meydana gelmesidir. Bu durumun hem Siverek Belediyesinin alacağı önlemler hem de çevreye konulacak uyarıcı levhalar ile turistlerin çevre bilinçlerinin artırılması, dikkatlerinin çekilerek oluşacak zararların önüne geçilmesi hedeflenmektedir. Tüm bu risklerin yanında temel varsayım, ülke ekonomik konjonktürünün yatırım yapmaya elverişli olması ve ülke geneli turizm aktivitesinin zayıflamamasıdır. Aksi durumda Takoran Vadisine gelecek ziyaretçi de de zor bulunacaktır.

1.4.12. Ekler

Tablo 23 Yürüyüş Güzergahı Projesi İhtiyaç Listesi

Mekan	Mekan Adedi	Malzeme	Mekandaki Adet
Yürüyüş	1	Yönlendirici Levha	50
Güzergahı		Arazi Düzenleme	10

1.5. Takoran Vadisinde Bulunan Batıklara Yönelik Tanıtım Amaçlı Dalış Turizmi Eğitimi ve Dalış Turizminin Geliştirilmesi Projesi Fizibilite Raporu

1.5.1. Projenin Gerekçesi

i. Ulusal ve Bölgesel Düzeyde Talep Analizi

Takoran Vadisi yıllık 20.000 civarı günübirlik ziyaretçiye ev sahipliği yapmaktadır. Bu ziyaretçilerin neredeyse tamamı tekne gezisi amaçlı olarak burayı ziyaret etmektedirler. Güncel durumda tekne gezisi dışında Takoran Vadisinde hemen hemen hiçbir turistik tesis ve organize ve sürekli bir turistik etkinlik olmadığı unutulmamalıdır.

Resim 6 Dalış Etkinliklerinden

Dalış turizmi son yıllarda dünyada ve ülkemizde artan bir öneme sahiptir. Takoran Vadisinde ve Fırat Kanyonunda bulunan batık evler, kiliseler, köprüler ve diğer yapılar görülmeye değer unsurlar arasındadır.

ii. Ulusal ve Bölgesel Düzeyde Gelecekteki Talebin Tahmini

‘Türkiye Turizm Stratejisi–2023 Belgesi’nde belirlenen stratejik yaklaşımlar çerçevesinde yapılacak çalışmaların tamamlanması, geliştirilmesi öngörülen bölgelerdeki altyapı ve konaklama ihtiyaçlarının karşılanması durumunda, 2023 yılında, 63 milyon turist, 86 milyar \$ dış turizm geliri ve turist başına yaklaşık 1350 \$ harcamaya ulaşılması öngörülmektedir.” denilmektedir. Ülke geneli hedeflenen bu hacimsel büyümeden tüm illerin ve bölgelerin de benzer oranda

yararlanacağı düşünülmektedir. Bu beklenen turizm genişlemesinden Takoran Vadisinin de alternatif bir nokta olarak payını alması hedeflenmektedir.

- Talebin gelecekteki gelişim potansiyeli ve talebin tahmini.

GAP tarafından hazırlanan “Siverek İlçesi Köylere Hizmet Götürme Birliği Entegre Kırsal Kalkınma Programı Siverek Alt Bölge Kırsal Kalkınma Planı 2012-2023” kapsamında Takoran Vadisi Siverek İlçe bütününde Karacadağ ile birlikte turizm açısından geliştirilmesi gereken bölge olarak tespit edilmiştir. Takoran Vadisinde yapılan tekne turu, olta balıkçılığı, kamp ve trekking aktiviteleri son yıllarda giderek önem kazanmaktadır. Takoran Vadisine gelen günübirlik ziyaretçilerin Takoran Vadisinde yapılacak alternatif turizm türlerinden biri olan dalış turizmi faaliyetlerine katılmalarının sağlanması yerel ekonomiye ciddi bir katkı sağlayacaktır.

1.5.2. Mal ve/veya Hizmetlerin Satış-Üretim Programı

i. Satış Programı

Takoran Vadisinde Bulunan Batıklara Yönelik Tanıtım Amaçlı Dalış Turizmi Eğitimi ve Dalış Turizminin Geliştirilmesi Projesi kapsamında Takoran Vadisinde dalış turizmi altyapısı oluşturulduğunda bu faaliyetin geliri dalış turlarının satın alınmasına dayanacağı planlanmaktadır.

Takoran Vadisinde aylara göre ziyaretçi sayılarının değişiklik göstereceği düşünülmektedir. Yıl üç sezona bölünerek planlama yapılmaktadır: Kış sezonu: Aralık, Ocak, Şubat Bahar sezonu: Mart, Nisan, Mayıs, Ekim, Kasım Yaz sezonu: Haziran, Temmuz, Ağustos, Eylül

Her üç sezon için tahmini ziyaretçi sayıları aşağıdaki Tablo’da verilmektedir. Her sezonun bir de hafta içi günleri ile hafta sonu günleri kırılımı yapılmaktadır. Tabloda gösterilen sayılar her bir gün için belirtilmektedir. Tablo incelendiğinde en fazla ziyaretçinin bahar döneminde geleceği yaz ve kış sezonunda benzer ziyaretçi sayılarının olabileceği öngörülmektedir.

Tablo 24 Takoran Vadisi Dalış Turizmi Sayıları

	Kış Sezonu		Bahar Sezonu		Yaz Sezonu	
	Hafta İçi	Hafta Sonu	Hafta İçi	Hafta Sonu	Hafta İçi	Hafta Sonu
Yeme-İçme Tesis	2	5	5	10	2	5

Gelen ziyaretçilerin belirli bir oranda dalış turizmi faaliyetlerinden faydalanarak yöresel ürünlerden de alış veriş yapması öngörülmektedir.

ii. Üretim Programı

Takoran Vadisinde Bulunan Batıklara Yönelik Tanıtım Amaçlı Dalış Turizmi Eğitimi ve Dalış Turizminin Geliştirilmesi Projesi bir üretim tesisi olmayıp hizmet sektöründe faaliyet gösterecektir. Hizmet satışı ile ilgili detaylar satış programı bölümünde verilmektedir

iii. Pazarlama Stratejisi (fiyatlandırma, tanıtım ve dağıtım)

Pazarlama ve tanıtım faaliyetleri, turizm sektörünün genelinde olduğu gibi yeme içme sektöründe de büyük önem taşımaktadır. Bu amaçla tüm reklam ve tanıtım kanalları, özellikle sosyal medya aktif kullanılacaktır. Ziyaretçilerin sosyal medya üzerinden, henüz tesislerden ayrılmadan paylaşımlar yapmaları teşvik edilmelidir. Bunun yanında çevre illerde faaliyet gösteren yerel turizm acenteleri ile irtibat kurularak onların kendi şehirlerinde Takoran Vadisinin tanıtımını yapmaları ve tur organize etmeleri teşvik edilecektir. Dalış turları sırasında yapılacak farklı organizasyon ve aktivitelerle Takoran Vadisinin cazibesi artırılabilir.

1.5.3. Proje Yeri/Uygulama Alanı

i. Fiziksel ve coğrafi özellikler

Siverek ilçesi dünyanın ilk yerleşim alanlarından biri olan Mezopotamya adı verilen Fırat ve Dicle nehirleri arasında kalan arazi üzerine kurulmuştur.

Fırat Nehri'nin oluşturduğu Takoran Vadisi, Siverek ilçesine 40 kilometre uzaklıktaki Baki Köyü ve etrafındaki köyleri kapsamaktadır. Vadi, bakir doğasıyla görenleri kendine hayran bırakmaktadır.

Zengin bitki örtüsünün yanı sıra kanyonu, şelalesi, ören yerleri, kaya mezarları, tarihi yapıları ve eşsiz görüntüsüyle bölge halkının "saklı cennet" olarak isimlendirdiği vadi, yerli ve yabancı turistlerin de ilgisini çekmeye başlamıştır.

ii. Ekonomik ve Fiziksel Altyapı (hammadde kaynaklarına erişilebilirlik, ulaşım ve haberleşme sistemi, su-elektrik-doğal gaz şebekeleri, arazi kullanımı, yan sanayi, dağıtım ve pazarlama olanakları vb.)

İlçe merkezinin kuzeyi özellikle Takoran Vadisinin olduğu kısımlarda Fırat Vadisi yamaçlarında eğim %10-78 arasında değişmektedir. Bu yamaçlarda fundalık alanlar mevcuttur. Yöre halkının tahribine açık olan bu alan baltalık olarak kullanılmakta ve buradaki meşe birlikleri risk altındadır. Yörede, seyrek olan ağaç formasyonunun bu yamaçlarda azalması, ince olan toprak tabakasını erozyona açık hale getirecektir. Eğimin fazla olduğu bu yamaçlarda yer alan fundalık alanların tahribinin önlenmesi gerekmektedir.

iii. Sosyal Altyapı (nüfus, istihdam, gelir dağılımı, sosyal hizmetler, kültürel yapı)

Çalışma alanı olarak Baki Köyü (eski adı Takoran) ve yakın çevresindeki 4 köy olmak üzere 5 köy (Mezra, Divan, Ergen ve Bahçe) belirlenmiştir. Muhtarlardan alınan bilgiye göre, bu 5 köydeki toplam hane sayısı 197 ve nüfus 1320'dir.

Tablo 25 Köy Nüfusları

Köy	Hane Sayısı	Nüfus
Baki	40	250
Ergen	50	270
Divan	30	150
Bahçe	32	350

Mezra	45	300
Toplam	197	1320

Bu köylerden sınırlı sayıda haneden mevsimlik tarım işçiliği yapmak üzere başka yerlere mevsimlik göç yaşanmaktadır. Baki köyünden 5 haneden hanenin gençleri (10-15 kişi), Ergen'den 10-15 evden 40-50 kişi, Mezra'dan 5-10 haneden mevsimlik işçi gitmektedir. Divan'da sadece 1 hanenin mevsimlik tarım işçiliğine gittiği rapor edilmiştir. Bahçe'de böyle bir olay rapor edilmemiştir.

Takoran Vadisinde bulunan beş köyde arazi tarım ve hayvancılık amacıyla kullanılmaktadır. Hububat ekimi temel geçim kaynağı olmayıp araziler meyvecilik ve sebzeçilik içinde kullanılmaktadır.

Hububatın yanı sıra Takoran Vadisinde, başta nar, dut ve incir olmak üzere meyvecilik de ticari amaçla yapılmaktadır. Son zamanlarda susam ve silajlık mısır ekiminin de yapıldığı görülmektedir.

Bağcılık eskiden fazla üretim alanına sahipken yağışların azalmasıyla bağ alanlarının da azaldığı ancak son zamanlarda yeni bağ alanlarının kurulduğu belirtilmiştir.

Özellikle karadut bölgede fazla olup, dutun işlenerek dut pekmezi şeklinde pazara sunulduğu gözlemlenmiştir. Baki Köyünde, balıkçılık yerel ekonomide son yıllarda giderek önemini artırmaktadır. Av sezonunda her iki günde bir en az iki ton balığın satıldığı bildirilmiştir.

Bölgede hayvancılık önemli geçim kaynaklarındandır. Genellikle büyükbaş hayvanlar sütü için, küçükbaş hayvanlar ise eti için beslenmektedir. Elde edilen sütten peynir yapılmakta ve pazarlanmaktadır. Yukarıdaki tablodan da görülebileceği gibi tüm mahallelerde hayvancılık vardır ve hemen hemen tüm haneler hayvancılık yapmaktadır. Ergen ve Bahçe mahallelerinde, büyükbaş hayvancılık yanında küçükbaş hayvancılık da önemli bir yere sahiptir. Bu iki köyde

küçükbaş hayvanların sütünden de yararlanılmaktadır.

Bölgede Siverek ilçesine özgü bir peynir üretilmektedir. Bu peynirin üretiminde kalite standartlarının sağlanması ve uygun bir paketlemenin yapılması durumunda, üretilen peynir turistlere sunulabilecek ve yöre halkının gelirinde artış sağlanabilecektir.

Yörede küçükbaş ve büyükbaş hayvancılık çayır-orman-mera arazilerinin çok kısıtlı olması nedeniyle genelde besicilik şeklinde yapılmaktadır. Konsantre yem bayilerden satın alınmakta ve hayvanlara yedirilmektedir. Yem bitkisi ekilişleri oldukça azdır. Mısır silajı ve yem bitkileri ekimi münavebeli olarak yapılmaktadır. Hayvan besleme açısından tüm köylerde kaliteli kaba yem açığı vardır.

Köylerde hayvan barınaklarının çoğu evlere bitişiktir. Eski ahırlarda havalandırma ve aydınlatma koşulları oldukça yetersiz görülmektedir. Ahır içinde buzağılar için ayrı bölmeler genelde planlanmamıştır.

Özellikle Baki köyünde balıkçılık yerel ekonomide önemli bir rol oynamaktadır. On haneden dokuzunun tekne sahibi ve/veya ortağı olduğu tespit edilmiştir. Gezi tekneleri de aynı zamanda balık avlamak için kullanılmaktadır. Nisan ve Temmuz ayları balıklar için üreme dönemi olarak tespit edilmiş olup bu aylarda balık avı yasaklanmıştır. Ancak bu av yasağına uyulmadığı ve aynı zamanda balık satışlarının da devam ettiği ifade edilmiştir.

iv. Kurumsal Yapılar

Şanlıurfa ili, Karacadağ Kalkınma Ajansı bölgesinde olup, Ajans “bölge içi ve bölgeler arası gelişmişlik farkını azaltmaya katkı sağlayan, bölgesel ve ulusal paydaşların hedeflerine ulaşmasında destek veren, kurumsal kapasite geliştirmeyi ön planda tutan ve bölgesinde kalkınma süreçlerine liderlik eden bir kuruluştur.

Şanlıurfa Ticaret Odası; bölgenin ekonomik ve sosyal kalkınmasına katkı sağlama amacı ile üyeleri

ve sivil toplum örgütleri ile il ekonomisinin geliitirilmesi için faaliyetlerde bulunan, Şanlıurfa'nın bölgesel ulusal arenada tanıtımını yapan, yatırımlar için altyapı çalışmalarını yürüten kuruluştur.

Harran Üniversitesi bünyesinde 2021 yılı itibariyle; 14 Fakülte, 4 Yüksekokul, 1 Devlet Konservatuarı, 13 Meslek Yüksekokulu, 3 Enstitü, 15 Araştırma ve Uygulama Merkezi ile faaliyetlerini sürdürmektedir. İlgili bölümlerinde tarım ekonomisiyle ilgili birçok araştırma yapılmaktadır. Tüm bakanlıkların Şanlıurfa ilinde İl Müdürlükleri bulunmaktadır.

GAP: Proje alanı Fırat-Dicle Havzası ile yukarı Mezopotamya ovalarında yer alan 9 ili (Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak) kapsamaktadır. GAP kapsamındaki illerin alan ve nüfus büyüklüğü, Türkiye'nin ortalama % 10,8' i civarındadır.

GAP'ın temel hedefleri; Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin sahip olduğu kaynakları değerlendirerek, yöre halkının gelir düzeyini ve yaşam kalitesini yükseltmek, bu Bölge ile diğer bölgeler arasındaki gelişmişlik farkını gidermek, kırsal alandaki verimliliği ve istihdam olanaklarını artırarak ulusal düzeyde ekonomik gelişme ve sosyal istikrar hedeflerine katkıda bulunmaktadır.

GAP, 1989 yılında hazırlanan Master Plan ile tarım, sanayi, ulaştırma, eğitim, sağlık, kırsal ve kentsel altyapı yatırımlarını da içine alan bir bölgesel kalkınma projesine dönüşmüştür. Proje, gelecek kuşaklar için kendilerini geliştirebilecekleri bir ortam yaratılmasını amaçlayan sürdürülebilir insani kalkınma felsefesi üzerine kurulmuştur; kalkınmada adalet, katılımcılık, çevre korunması, istihdam, mekansal planlama, alt yapı geliştirilmesi, yatırım uygulamalarında kamu-özel sektör ve halk katılımının sağlanması GAP'ın temel stratejileridir.

Çok sektörlü, sürdürülebilir insani gelişmeye dayalı, Bölge'nin rekabet gücünü artırmayı, ekonomik ve sosyal bütünleşmeyi güçlendirmeyi hedefleyen, entegre bir bölgesel kalkınma projesi olarak uygulanmakta olan GAP, hazırlandığı dönem dikkate alındığında, bugün ağırlıklı olarak vurgulanan yenilikçi yaklaşımları içeren vizyoner bir bakış açısıyla planlanmıştır.

Siverek Belediyesi: Siverek, Şanlıurfa ilinde bulunan merkez ilçeler dışında en fazla nüfusa sahip ilçedir. 4314 km² lik yüzölçümüne sahip Siverek'te; 151 köy ve 372 mezra bulunmaktadır.

v. Çevresel Etkilerin Ön-değerlendirmesi

Takoran Vadisi'nin dalış turizmi amacıyla kullanıma açılması ile ziyaretçilerden kaynaklı evsel atıkların oluşması öngörülmektedir. Bunun için günübirlik kullanım alanları, kır lokantası, yürüyüş yolları ve manzara seyir noktaları gibi tüm kullanım alanlarına, uygun sayıda çöp kutusu konulacaktır. Ziyaretçiler tarafından çöp kutularına atılmayan evsel atıklar da düzenli olarak belediye görevlileri tarafından toplanacaktır. Alandan çıkan atık miktarına göre çevre sorunlarına neden olmayacak sıklıkta katı atıkların düzenli olarak toplanması ve en yakın yerel yönetim çöp toplama alanına götürülmesi planlanmaktadır.

Takoran Vadisinde yer alacak olan tuvalet, banyo, lavabo gibi alanların kullanılması ile oluşacak sıvı atıkların da ilgili mevzuatlarda belirtilen özelliklere sahip sızdırmaz fosseptik çukurlar ile kontrolü ve bertarafı sağlanacaktır.

Ziyaretçilerin etrafa verebilecekleri zararlara karşı tesiste yer alan görevlilerce tüm alan sürekli kontrol altında tutulacaktır ve gerekli uyarılar yapılarak çevreye verilecek zararların önüne geçilmesi planlanmaktadır.

vi. Alternatifler, Yer Seçimi ve Arazi Maliyeti (kamulaştırma bedeli)

1.5.4. Teknik Analiz ve Tasarım

i.Kapasite Analizi ve Seçimi

Takoran Vadisinde Bulunan Batıklara Yönelik Tanıtım Amaçlı Dalış Turizmi Eğitimi ve Dalış Turizminin Geliştirilmesi Projesi için Baki Köyündeki iskelenin yapılması planlanmaktadır.

ii.Alternatif Teknolojilerin Analizi ve Teknoloji Seçimi

Günümüz turizm aktiviteleri genelde tek amaçlı, tek konseptli değil çok amaçlı, çok konseptli tercih edilmektedir. Turist gittiği noktada bir den çok konsepti ve aktiviteyi yaşamak istiyor. Bu anlamda Takoran Vadisinin cazibesinin artırılması için sadece piknik yapılan dinlenme alanı olarak değil, bünyesinde farklı konsept ve aktiviteleri barındıran bir yapıda organize edilmesi gerekmektedir.

Bu amaçla gerek yurt içi gerekse yurt dışı örnekler incelendiğinde Takoran Vadisi bünyesinde uygulanabilecek farklı öneriler sunulmaktadır:

- Takoran Vadisi içerisinde muhtelif yerlerde doğa ile uyumlu farklı görsel, sanatsal çalışmalar yapılması,
- Yöresel hediyelik eşyaların ön plana çıkarılması,
- Yürüyüş rotalarının tanıtılması,
- Dalış turizmi, ekoturizm, foto safari ve bisiklet turlarının tanıtımının yapılması,
- Takoran Vadisi içerisinde yürüyüş rotalarının geçtiği uygun yerlere minyatür ahşaptan imal köprüler yapılması ve bu sayede yürüyüş parkurunun zenginleştirilmesi,
- Takoran Vadisi içerisinde muhtelif noktalara ve yine yürüyüş parkurları üzerine Takoran Vadisinde bulunan ağaçlar, bitkiler ve hayvanlar ile ilgili bilgilendirme tabelaları konulması.
- Takoran Vadisine özel bitki örtüsünün yerinde görülmesi için yürüyüş parkurlarının ona göre düzenlenmesi. Örneğin park içerisinde yer alan özel nitelikli ağaçlar mutlaka ziyaretçilere gösterilmelidir.
- Takoran Vadisi içerisinde çocuklara uygun parkurlar belirlenerek ve düzenlenerek çocuk doğa kamplarının organize edilmesi.

iii. Seçilen Teknolojinin Çevresel Etkileri, Koruma Önlemleri ve Maliyeti

Takoran Vadisi, sürdürülebilir, çevreye duyarlı, koruma kullanma dengesi içinde, toplumun giderek artan açık hava rekreasyon gereksinimini düzenli bir şekilde temin edecek, ziyaretçilerin

Takoran Vadisinin kaynak değerlerini yakından tanınmasına olanak sağlayacak, doğa sevgisi ve doğal ortamlarda yaşama arzusunu güçlendirecek şekilde planlanacaktır. Takoran Vadisinde az enerji tüketen tasarruflu güneş enerjili aydınlatma sistemleri kullanılacak, aydınlatma armatürleri ve direkleri doğal görüntüyü bozmayacak malzemeden olacak ve görüntü kirliliği yaratmayacak şekilde projelendirilecektir. Gnbirlik ve diğer kullanım alanlarına uygun aydınlatma armatürleri yerleştirilecektir. Takoran Vadisi içerisinde yer alan tüm yapılarda çevrenin korunması kapsamında çevresel gerekliliklerin yerine getirilmesi dikkate alınacaktır. Yapılacak yeme-içme tesisi, pansiyonlar, günübirlik alanlar, kamp ve çadır alanları için bölgenin peyzaj dokusuna özel doğal ve doğaya uygun malzeme kullanımı esas olup her birinin yer seçimi hiçbir ağaca zarar vermeyecek şekilde belirlenmiştir. Bu sayede çevreye duyarlı yapılar ile bölgenin doğal dokusunun ve görsel btnlğnn korunması planlanmaktadır.

iv. Teknik Tasarım (süreç tasarımı, makine-donanım, inşaat işleri, arazi düzenleme, yerleşim düzeni, iller bazında dağılım vb.)

Alt ve st yapı tesislerinin (yol, su, elektrik, kanalizasyon vb.) inşası ve bakım onarımı çalışmalarında ortaya çıkabilecek doğal peyzaj yapısındaki bozulmalar restore edilecektir. Restorasyon çalışmalarında alana özgü bitki türleri kullanılacaktır. Bitkilendirme alışmaları doğal yapıya uyumlu olarak yapılacaktır.

v.Yatırım Maliyetleri (inşaat, makine-donanım, il bazında dağılımı vb.)

Takoran Vadisinde yapılan hesaplamalar doğrultusunda yatırım maliyeti 200.000 TL'dir. Yatırıma ilişkin detaylı bilgiler 8.bölümde sunulmaktadır.

1.5.5. Proje Girdileri

i. Girdi İhtiyacı (ham ve yardımcı maddeler)

Takoran Vadisinde Bulunan Batıklara Yönelik Tanıtım Amaçlı Dalış Turizmi Eğitimi ve Dalış Turizminin Geliştirilmesi Projesi kapsamında herhangi bir imalat yapılmayacağından girdi ihtiyacı

da bulunmamaktadır.

1.5.6. Organizasyon Yapısı, Yönetim ve İnsan Kaynakları

i. Kuruluşun Organizasyon Yapısı ve Yönetimi

Bunun için ayrıca bir gider ayrılmayacaktır.

ii. Organizasyon ve Yönetim Giderleri (genel giderler vb.) Bunun için ayrıca bir gider ayrılmayacaktır.

iii. İnsan gücü ihtiyacı ve Tahmini Giderler

Takoran Vadisinde Bulunan Batıklara Yönelik Tanıtım Amaçlı Dalış Turizmi Eğitimi ve Dalış Turizminin Geliştirilmesi Projesi ile ilgili ayrıca bir istihdam önerilmemektedir. İlk etapta Belediyenin teknesi bu amaçla kullanılabilir.

1.5.7. Proje Yönetimi ve Uygulama Programı

i. Proje Yürütücüsü Kuruluşlar ve Teknik Kapasiteleri

Siverek Belediyesi içinde yer alan Proje Müdürlüğü bünyesinde yer alan personel projenin yürütülmesinde görev alacaktır. Düzenli olarak saha kontrolleri de aynı ekip tarafından ve takipleri yapılacaktır.

ii. Proje Organizasyonu ve Yönetim (karar alma süreci, yapım yöntemi vb.)

Takoran Vadisinde Bulunan Batıklara Yönelik Tanıtım Amaçlı Dalış Turizmi Eğitimi ve Dalış Turizminin Geliştirilmesi Projesi kurulum aşamasında ve sonrasındaki birkaç yıl Siverek Belediyesi tarafından işletilecek daha sonra ise işletmesi ve organizasyonu Takoran Vadisinde kurulacak bir kooperatif tarafından gerçekleştirilecektir.

iii. Proje Uygulama Programı (Termin Planı)

Fizibilite çalışması yapılan Takoran Vadisinde dalış turizminin faaliyete geçme süresi en fazla 6 ay olarak planlanmaktadır.

1.5.8. İşletme Dönemi Gelir ve Giderleri

i. Üretimin ve/veya Hizmetin Fiyatlandırılması

Takoran Vadisi aylara göre ziyaretçi sayılarının değişiklik göstereceği düşünülmektedir. Yıl üç sezona bölünerek planlama yapılmaktadır:

Kış sezonu: Aralık, Ocak, Şubat

Bahar sezonu: Mart, Nisan, Mayıs, Ekim, Kasım

Yaz sezonu: Haziran, Temmuz, Ağustos, Eylül Ziyaretçi sayıları hafta içi ve hafta sonu günlerinde de farklılık gösterecektir dolayısıyla her sezonun bir de hafta içi günleri ile hafta sonu günleri kırılımı yapılmaktadır. Dalış turunda kişi başı brüt gelirin 100 TL olacağı öngörülmektedir.

ii. İşletme Gelir ve Giderlerinin Tahmin Edilmesi

Gelir hesapları: Aşağıdaki bölümde verilen fiyatlama ve hacim varsayımlarına göre her bir sezon için tam kapasitede aylık gelir hesapları yapılmaktadır.

Kış sezonu aylık gelir hesabı aşağıdaki Tablo'da verilmektedir. Hafta içi ve hafta sonu için verilen değerler her bir gün içindir. Aylık 22 hafta içi, 8 hafta sonu günü olduğu kabul edilmektedir. Buna göre Aralık, Ocak ve Şubat aylarında aylık 8.400 TL (4.400+4.000), üç aylık ise toplam 25.200 TL (13.200+12.000) gelir elde edileceği öngörülmektedir.

Tablo 26 Dalış Turizmi Kış Sezonu Gelir Tablosu

Hafta İçi		Hafta Sonu	
A	Ay içindeki Gün Sayısı	22	8

B	Müşteri Sayısı	2	5
C	Bürüt Kişi başı Gelir	100	100
D=AxBxC	Tesis Geliri (Aylık)	4.400	4.000
F=Dx3	Tesis Geliri (3 Aylık)	13.200	12.000

Bahar sezonu aylık gelir hesabı aşağıdaki Tablo'da verilmektedir. Hafta içi ve hafta sonu için verilen değerler her bir gün içindir. Aylık 22 hafta içi, 8 hafta sonu günü olduğu kabul edilmektedir. Buna göre Mart, Nisan, Mayıs, Ekim, Kasım aylarında aylık 19.000 TL (11.000+8.000), beş aylık ise toplam 95.000 TL (55.000+40.000) gelir elde edileceği öngörülmektedir.

Tablo 27 Dalış Turizmi Bahar Sezonu Gelir Tablosu

Hafta İçi		Hafta Sonu	
A	Ay içindeki Gün Sayısı	22	8
B	Müşteri Sayısı	5	10
C	Bürüt Kişi başı Gelir	100	100
D=AxBxC	Tesis Geliri (Aylık)	11.000	8.000
F=Dx5	Tesis Geliri (5 Aylık)	55.000	40.000

Yaz sezonu aylık gelir hesabı aşağıdaki Tablo'da verilmektedir. Hafta içi ve hafta sonu için verilen değerler her bir gün içindir. Aylık 22 hafta içi, 8 hafta sonu günü olduğu kabul edilmektedir. Buna göre Haziran, Temmuz, Ağustos, Eylül aylarında aylık 8.400 TL (4.400+4.000), dört aylık ise toplam 33.600 TL (17.600+16.000) gelir elde edileceği öngörülmektedir.

Tablo 28 Dalış Turizmi Yaz Sezonu Gelir Tablosu

Dalış Turizmi Yaz Sezonu Gelir Tablosu			
	Hafta İçi	Hafta Sonu	
A	Ay İçindeki Gün Sayısı	22	8
B	Müşteri Sayısı	2	5

C	Bürüt Kişi başı Gelir	100	100
D=AxBxC	Tesis Geliri (Aylık)	4.400	4.000
F=Dx4	Tesis Geliri (4 Aylık)	17.600	16.000

Yeme içme tesisinin ilk açıldığı yıl 120.200 TL gelir elde edeceği, ikinci ve üçüncü yıl sırasıyla gelirini %40 ve %60 artıracığı ve dördüncü yılda %80 artıracığı öngörülmektedir. İkinci yıl sonunda yatırım maliyetinin elde edileceği görülmektedir.

Yeme içme tesisinde temizlik sarf malzemesi, elektrik, gıda ve bakım onarım giderlerinin ortaya çıkacağı öngörülmektedir. Ancak bunların tesis ekonomisi içinde değerlendirilebileceği toplam gelirin %10'u ile bu giderlerin karşılanabileceği hesaplanmaktadır.

1.5.9. Toplam Yatırım Tutarı ve Yıllara Dağılımı

i. Toplam Yatırım Tutarı (iç ve dış para olarak)

Tablo 29 Takoran Vadisi Dalış Turizmi Yatırım Harcamaları

Sabit Yatırım Harcama Türü	Harcama Tutarı
Arazi Bedeli	0
Sabit Sermaye Yatırımı	200.000
Dalış Giysisi	150.000
Diğer Giderler	25.000
Beklenmeyen Giderler	25.000
Toplam	200.000

- Arazi Bedeli (kamulaştırma giderleri)

Takoran Vadisinde Bulunan Batıklara Yönelik Tanıtım Amaçlı Dalış Turizmi Eğitimi ve Dalış Turizminin Geliştirilmesi Projesi kapsamında yatırımcıların herhangi bir arazi gideri oluşmayacaktır.

- Sabit Sermaye Yatırımı

- Etüt-Proje, Mühendislik ve Kontrollük Giderleri: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- Lisans, Patent, Know-How vb. Giderleri: Herhangi bir lisans, patent, Know-How vb gider bulunmamaktadır.
- Arazi Düzenleme ve Geliştirme Giderleri (peyzaj vb.): Arazi düzenleme gideri olarak Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- Hazırlık Yapıları (şantiye vb.): Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- İnşaat Giderleri (toprak işleri, altyapı, üstyapı, sanat yapıları vb.) : Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- Çevre Koruma Giderleri: Her hangi bir gider öngörülmemektedir.
- Ulaştırma Tesislerine İlişkin Giderler: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- Makine-donanım giderleri: Yaklaşık 6 adet dalış giysisi gideri 150.000 TL olarak öngörülmüştür.
- Taşıma, Sigorta, İthalat ve Gümrükleme Giderleri: Her hangi bir gider öngörülmemektedir.
- Montaj Giderleri: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- Taşıt Araçları: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- Genel Giderler: Genel gider olarak 25.000 TL öngörülmektedir.
- İşletmeye Alma Giderleri: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- Beklenmeyen Giderler: Beklenmeyen gider olarak 25.000 TL öngörülmektedir.

- **Yatırım Dönemi Faizleri:** Herhangi bir gider öngörülmemektedir.

- **İşletme Sermayesi:** Yıllık kapasite öngörülerine göre önceki bölümlerde belirlenen giderler dikkate alınmaktadır. Bu giderlerin tesis faaliyete geçtiği ilk ay için ödenmesi tutarların, tesisten gelir oluşmayacağı varsayımıyla yatırımcının elinde bulundurması, işletme sermayesi olması gerekmektedir.

1.5.10. Projenin Finansmanı

i. Yürütücü ve İşletmeciler Kuruluşların Mali Yapısı

Siverek Belediyesi Stratejik Planında 2020 yılı geliri 157.103.000 TL, 2021 yılı için 172.800.000 TL olarak öngörülmüştür. Bu çerçevede gerekli mali ve yönetsel desteğin güvenle oluşturulabileceği görülmektedir.

ii. Finansman Yöntemi (özkaynak, dış kredi, hibe, YİD vb.)

Takoran Vadisinde Bulunan Batıklara Yönelik Tanıtım Amaçlı Dalış Turizmi Eğitimi ve Dalış Turizminin Geliştirilmesi Projesi kapsamında kaynağın %90'ının Karacadağ Kalkınma Ajansı veya GAP BKİ'den sağlanması öngörülmektedir.

Yatırımın %10'luk kısmının ise öz kaynaklarından karşılanacağı öngörülmektedir.

iii. Finansman Kaynakları ve Koşulları

Siverek Belediyesi'nin projenin yapımı yönünde yatırım kararı almasıyla Karacadağ Kalkınma Ajansı'na veya GAP BKİ'ye %90, %10 öz kaynak kullanma koşulu ile güdümlü proje desteğine başvuru yapması öngörülmektedir.

iv. Finansman Maliyeti

Yatırımın %10'luk kısmının yani 25.000 TL'nin Siverek Belediyesi'nin öz kaynaklarından karşılaması öngörülmektedir.

v. Finansman Planı

Siverek Belediyesi'nin "Takoran Vadisinde Bulunan Batıklara Yönelik Tanıtım Amaçlı Dalış Turizmi Eğitimi ve Dalış Turizminin Geliştirilmesi Projesi" kapsamında yatırım kararı almasıyla Karacadağ Kalkınma Ajansı'na/GAP BKİ'ye, %90 dış destek, %10 öz kaynak kullanma koşulu ile güdümlü proje desteğine başvuru yapılması planlanmaktadır.

1.5.11. Proje Analizi

i. FİNANSAL ANALİZ

1. Finansal Tablolar ve Likidite Analizi

Takoran Vadisinde Bulunan Batıklara Yönelik Tanıtım Amaçlı Dalış Turizmi Eğitimi ve Dalış Turizminin Geliştirilmesi Projesi kapsamında eksi bir durum çıkmayacağı yatırım yapıldıktan sonra bu faaliyetin zarar etmeyeceği öngörülmektedir.

2. İndirgenmiş Nakit Akım Tablosu

Yatırımın nakit akışında herhangi bir indirgenme oranı kullanılmamıştır. Gelir ve giderlerin yıllık enflasyon oranında artacağı, aynı oranın da indirgenme oranı olarak kullanılacağı düşünüldüğünden iki unsurun etkisinin de birbirini götürdüğü kabul edildiğinden her hangi bir indirgenme oranı uygulanmamaktadır.

3. Finansal Fayda-Maliyet Analizi (NBD, İKO vb.)

Net Bugünkü Değer: Yatırımın ekonomik ömrü boyunca sağladığı getirinin bugünkü değerinden, yatırım giderlerinin bugünkü değerinin düşülmesi ile elde edilen farkı ifade eder. Yani net bugünkü değer; yatırımın nakit girişlerinin bugünkü değeri ile nakit çıkışlarının bugünkü değeri arasındaki farka eşittir.

Her hangi bir indirgenme oranı kullanılmamıştır. Gelir ve giderlerin yıllık enflasyon oranında artacağı, aynı oranın da indirgenme oranı olarak kullanılacağı düşünüldüğünden iki unsurun etkisinin de birbirini götürdüğü kabul edildiğinden her hangi bir indirgenme oranı uygulanmamaktadır.

İç karlılık oranı: Bir yatırım projesinin net bugünkü değerini sıfıra eşitleyen diğer bir deyişle nakit girişlerinin bugünkü değerini nakit çıkışlarının bugünkü değerine eşitleyen iskonto oranı olarak tanımlanır. Bu yatırım için İKO %13'dür.

Geri Ödeme Süresi (GÖS), yatırım projelerinin değerlendirilmesinde paranın zaman değerini dikkate almayan statik yöntemlerden birisidir. Yatırımdan sağlanan net nakit akışlarının, yatırım için yapılan harcamaları karşılayabilmesi için geçmesi gerekli olan yıl sayısının belirlenmesi esasına dayanmaktadır.

Bir firmada kara geçiş noktasındaki üretim ve satış miktarı; sabit giderlerin, birim satış fiyatı ile birim değişken gider arasındaki farka bölünmesi ile bulunur. Bu üretim miktarında satış gelirleri üretim giderlerine denk olur. Bu üretim miktarına başa baş noktası ve bu işleme de başa baş noktası analizi denir. Bu yatırımın ikinci yılsonunda başa baş noktaya geleceği öngörülmektedir.

4. Devlet Bütçesi Üzerindeki Etkisi

Takoran Vadisinde Bulunan Batıklara Yönelik Tanıtım Amaçlı Dalış Turizmi Eğitimi ve Dalış Turizminin Geliştirilmesi Projesi kapsamında öngörülen proje bütçesinin tamamının devlet bütçesinden elde edileceği ancak uzun vadede yatırımın yerel ekonomiye sağlanan çarpan etkisiyle devlet bütçesine vergi tutarında ciddi katkı sağlayacağı hedeflenmektedir.

ii. EKONOMİK ANALİZ

Ekonomik analizin temeli finansal değerlendirmelerin dışında görünmeyen, alternatif veya örtülü maliyet ve faydaların kullanılarak analizlerin yapılmasıdır.

- Ekonomik Maliyetler

Siverek Belediyesi güdümlü proje ile yeme içme tesisi yatırımından payına düşen 20.000 TL'yi kendi kaynaklarından ödemesi planlanmaktadır. Kurum bu yatırımı yapmasaydı bu kaynağı daha başka önemli bir yerde değerlendirebilirdi. En basitinden bu tutarı bankada faizde değerlendirebilecekti. Ancak yatırımı yapmakla faiz geliri alamayacağı için bu alternatif getiriden yoksun kalacağı için bu bir örtülü maliyettir. Yıllık faiz oranı %20 kabul edildiğinde yıllık yaklaşık 4.000 TL ek bir maliyet ekonomik analiz için değerlendirmeye alınmalıdır.

- Ekonomik Faydalar

Yapılacak tesis kapsamında başta Takoran Vadisi yol güzergahı üzerinde bulunan mahalleler olmak üzere, tüm bölge esnafının iş hacminin artması, yeni tesisler kurulması ve istihdamın artması sayesinde bölgede gelir ve refah seviyesinde artış beklenmektedir. Sadece Takoran Vadisi yatırımcısı değil bölge halkı da olumlu yönde etkilenecektir. Yeme-İçme tesisi için yapılacak tüm satın almalar bölge ticaretini olumlu yönde etkileyecektir. Bu faydalar doğrudan yatırımın getirisi durumunda olmayıp örtülü, ekonomik faydalar durumundadır. Bu faydaların hesaplanması mümkün olmayıp, Takoran Vadisi yatırımının yıllık gelirinin %20'si kadar olduğu varsayılmaktadır.

- Ekonomik Fayda-Maliyet Analizi (ENBD, EİKO vb.)

Takoran Vadisi dalış turizmi yatırımının finansal analizinde kullanılan NBD tablosu ekonomik maliyet ve ekonomik gelire göre tekrar hesaplanmaktadır. Buna göre Siverek Belediyesinin faiz geliri kaybı 4.000 TL toplam maliyetlerde artış yapılacaktır. Ekonomik fayda olarak da yıllık getiri %20 arttırılacaktır. Bu değer ekonomik net bugünkü değer olmaktadır.

- Maliyet Etkinlik Analizi (karşılaştırmalı birim üretim ve yatırım maliyeti)

Daha çok büyük kamu projelerinde kullanılan maliyet etkinlik analizi, alternatif yöntemler ve yatırım çeşitleri arasında birim üretim ve yatırım maliyetlerinin karşılaştırılması esasına dayanmaktadır. Takoran Vadisi dalış turizmi yatırımında farklı yöntem veya yatırım çeşidi öngörülmediğinden bu projede maliyet etkinlik analizi uygulanabilir olarak değerlendirilmemektedir.

- Projenin Diğer Ekonomik Etkileri (katma değer etkisi vb.)

Yatırım sonucu yürütülecek faaliyetler ile, yatırımcı kuruluşun elde edeceği fayda (kar) dışında ekonomiye katkısının hesaplanmasında, ücret ödemeleri, varsa faiz ödemeleri, kira giderleri, dolaylı vergiler ve amortisman giderleri hesaplanır. Bunun dışında personeller için SGK vergileri, bölgeye yapılacak kamu yatırımlarının artması (yol, konaklama, iletişim alt yapı yatırımları vb) ile katma değer sağlaması beklenmektedir.

Katma değer etkisi, bir projenin genel ekonomi üzerindeki genel etkilerini gösteren temel

ölçüttür. Katma değer, belirli bir dönem içerisinde yatırım projesinin yaratacağı üretim faktörleri gelirlerinin toplamıdır. Yatırımın ekonomiye katkısının hesaplanmasında, ücret ödemeleri, varsa faiz ödemeleri, kira giderleri, dolaylı vergiler ve amortisman giderleri hesaplanır.

Brüt Katma Değer = Vergiden Önceki Kar + Faiz + Maaş ve Ücretler + Kira Giderleri + Dolaylı Vergiler + Amortismanlar

iii. SOSYAL ANALİZ

1. Sosyal Fayda-Maliyet Analizi

Yapılan odak grup görüşmelerinde şu anki durumda Takoran Vadisinin ziyaretçilerinin büyük oranda Şanlıurfa'dan geldiği anlaşılmaktadır. Takoran Vadisini bir tekne gezi alanı olarak gördükleri bilinmektedir. Dalış turizmi faaliyetlerinin başlaması ile bölgenin cazibesi daha da artabilecektir. Ancak bölgeye gelen ziyaretçi sayısındaki artıştan dolayı bölge halkının da fayda sağlayacağı, gelir düzeylerinde artış olacağı öngörülmektedir

- Takoran Vadisi dalış turizmi faaliyetlerinin yatırımı ile öncelikle bölgeye gelecek yerli yabancı turistlerin yerel esnaftan alış-veriş yapmasıyla kırsal kesimin turizmden gelir elde etmesi sağlanacaktır,
- Kırsal alanda yaşayan halk ile kentsel alanda yaşayanlar arasında oluşan ekonomik ve sosyal farkların azaltılmasına katkı sağlanacaktır,
- Yerli ve yabancı turist ile yerli halkın sosyal anlamda kaynaşması ve kültürler arası etkileşimin artmasına katkı sağlanacaktır,
- Takoran Vadisinde Dalış turizmi faaliyetleri yatırımının yapılmasıyla çevre mahallelerde yer alan kişilerin istihdamı planlanmaktadır. Kırsal alandaki göç eğilimlerinin bir istikrara kavuşturulması dengeli ve sürdürülebilir kalkınma hedefiyle uyumlu bir nüfus yapısına ulaşılması sağlanacaktır,
- Kırsal kesimin turizmden elde ettiği gelir ile yaşam kalitelerinin artırılmasına ve refah düzeylerinin yükseltmelerine etki edilecektir,

- Kırsal alanda bulunan mevcut çevresel değerlerin ve doğal kaynakların korunması, geliştirilmesi ve sürdürülebilir gelişiminin sağlanması,
- Kırsal alandaki turizm yatırımlarına bağlı olarak inşaat sektörünün iş hacmi artar. Bu gelişme yörede inşaat sektörüne bağlı yan sektörlerin gelirlerinin artmasına
- Kırsal turizmin gelişmesiyle birlikte, Türkiye’de önemli bir kültürel zenginlik oluşturan geleneksel el sanatları ve diğer hediyelik eşyalar pazarlanarak yöre halkına ek bir gelir sağlamalarına etki edilecektir.

2. Sosyo-kültürel Analiz (katılımcılık, cinsiyet etkisi vb.)

Takoran Vadisi ile bölgenin sosyo kültürel bağlamda gelişimini destekleyecek birçok unsur bulunmaktadır. Öncelikle bölgede yaşayan kırsal kesim halkı için bölgeye yapılacak yatırımlardan faydalanmaları imkânı sağlanacaktır. Ekonomik anlamda gelirleri artan kırsal kesimin yaşam kalitelerinde de refah sevilerinin artmasına etki edilecektir. Bölgeye gelecek yerli ve yabancı turistler ile kültürel anlamda yeni bağların oluşturulması, yeni kültürel etkileşimlerin yaşanmasına zemin oluşturacaktır. Burada turistlerin tutum ve davranışları ile turisti ağırlayan toplumun verdiği tepkiler kültürün etkilenmesinde ön plana çıkmaktadır. Katılımcılık ve cinsiyet konusunda doğrudan herhangi bir farkındalık oluşturulması öngörülmemektedir.

3. Projenin Diğer Sosyal Etkileri (istihdama katkı vb.)

Takoran Vadisinde Bulunan Batıklara Yönelik Tanıtım Amaçlı Dalış Turizmi Eğitimi ve Dalış Turizminin Geliştirilmesi Projesi yatırımı ile öncelikle yeni bir cazibe merkezi kazandırılacaktır. Kazandırılan turizm tesisinde yer alan konaklama tesisleri ile yerli ve yabancı turistlerin konaklama sürelerinin uzatılması sağlanacaktır. Böylece, kırsalda yaşayanların turizmden gelir elde etmesi sağlanacaktır. Söz konusu yatırım çalışmalarının tamamlanmasıyla Takoran Vadisi, bölgemizin ve ülkemizin en önemli cazibe merkezlerinden biri haline gelebilecektir. Faaliyetlerin çeşitlendirilmesiyle turistlerin geceleme sayıları artırılacak ve bölgeye yakın ilçe merkezleri ve kırsal kesimdekiler başta olmak üzere Şanlıurfa ilinde turistlerin konaklama süreleri uzatılacaktır. Böylece, turizm sektöründe faaliyet gösteren oteller, tur acenteleri ve eğlence tesisleri başta olmak üzere bölge esnafı ve yöre halkının turizm gelirlerinden elde ettikleri pay artırılacaktır.

Sonuç olarak, proje konusu girişim, bölgenin ekonomik ve sosyal gelişimine olumlu bir etki sağlayacak; refah seviyesinin artmasıyla, bölgenin işsizlik ve buna bağlı dışarıya verilen göç sorununun çözümünde de önemli bir rol oynayacaktır.

iv. BÖLGESEL ANALİZ

- Projenin bölgesel düzeydeki doğrudan ve dolaylı etkileri,
- Proje ile öncelikle Şanlıurfa'da turistlerin konaklamasına yönelik alternatif bir imkan oluşacaktır. Turistlerin Şanlıurfa'da daha çok vakit geçirmesi hedeflenmektedir. Böylece turizmden elde edilecek gelirlerde artış sağlanacaktır.
- Takoran Vadisi'nin turizme kazandırılması ile kırsal kesimin turizme dahil edilmesi ve turizmden gelir sağlanması da hedeflenmektedir.
- Proje ile Şanlıurfa'da turizmin gelişmesi, şehirde farklı yatırım alanlarının oluşturulması için örnek teşkil edecektir.
- Şanlıurfa'nın turizmden elde ettiği gelir ile diğer bölgeler arasında oluşan bölgesel gelişmişlik farkının azaltılmasına da katkı sağlanacaktır.
- Yapılacak yatırımlar ile şehrin istihdam oranında artış sağlanacak ve işsizlik oranının azaltılmasına etki edilecektir.

Turizm alanında yapılacak bu proje ile kurumlar ve yatırımcılar açısından yeni yatırım imkânlarının geliştirilmesi ve bu alanda yapılacak yatırımlarla şehre turizm alanında yapılacak yatırım sayısında artış sağlanacaktır. Yatırımlar ile birbirine bağlı birçok sektörde (inşaat, mobilya, tekstil vb sektörler) de bu artıştan payını alarak ekonomik anlamda fayda sağlayacaktır. Birbirini etkileyen sektörlerde aynı zamanda istihdam olanaklarının da artması beklenmektedir. Dolayısıyla bölgenin ekonomik kalkınma ve istihdam oranındaki artış ile bölgesel gelişmişlik farklarının azaltılması da sağlanacaktır.

v. DUYARLILIK ANALİZİ

Bu proje analiz için uygun değildir.

vi. RİSK ANALİZİ

Projenin en önemli risklerinden birisi Takoran Vadisinde dalış turizmi faaliyetlerinin bilinirliğinin az olmasıdır. Bu sebeple dalış turizmi faaliyetlerinin ancak 5. yılda tam kapasiteye ulaşılacağı planlanmaktadır. 5 yıl içinde yapılacak tanıtımlar ve ziyaretçilerin memnuniyeti ile tam kapasiteye ulaşılması mümkün görünmektedir. Diğer bir risk ise Takoran Vadisine gelecek ziyaretçi sayısının fazla olması ile bölgenin doğal dokusuna zarar verici faaliyetlerin meydana gelmesidir. Bu durumun hem Siverek Belediyesinin alacağı önlemler hem de çevreye konulacak uyarıcı levhalar ile turistlerin çevre bilinçlerinin artırılması, dikkatlerinin çekilerek oluşacak zararların önüne geçilmesi hedeflenmektedir. Tüm bu risklerin yanında temel varsayım, ülke ekonomik konjonktürünün yatırım yapmaya elverişli olması ve ülke geneli turizm aktivitesinin zayıflamamasıdır. Aksi durumda Takoran Vadisine gelecek ziyaretçi de zor bulunacaktır.

1.5.12. Ekler

Tablo 30 Dalış Turizmi Proje Gereksinim Listesi

Proje	Adedi	Malzeme	Adet
Dalış Sporu	1	Dalış Giysisi	6
		Dalış Tüpü Takımı	6
		Diğer Gerekli Takımlar	6

1.6. Takoran Vadisi'nde Olta Balıkçılığının Tanıtımı İçin "Balıkçılık Festivali" Projesi Fizibilite Raporu

1.6.1. Projenin Gerekçesi

Baraj yapıldıktan sonra özellikle Baki mahallesinde balıkçılık önemli bir gelir kaynağı haline gelmiştir. Kısmen de Mezra mahallesinde balıkçılık vardır. Baki mahallesinde 20 balıkçı teknesi bulunmakta ve bu teknelerden 30 hane yararlanmaktadır. Mezra mahallesinde ise 3 balıkçı teknesi bulunmaktadır. Bu tekneler Atatürk Baraj Gölünde 9. Bölge denen alanda (asma köprüden Çermik'e kadar olan bölge) avlanma iznine sahiptirler.

Baraj gölü balık türleri açısından oldukça zengindir; balık çeşitleri olarak somon, yayın, karagöz, turna, şabut, karaca ve tatlısu hamsisi sayılmaktadır. Avlanan balıklar şirket adı verilen bir toptancı tarafından satın alınmakta ve iki günde bir şirketin kamyonu gelip balıkları almaktadır. Her gelişinde 2 ton kadar balık verilmektedir. Fiyat balığının göre değişmekle birlikte ticari değeri olan büyük balıkların yazın kilosu yaklaşık 8 TL'den, kışın ise 12 TL'den satılmaktadır.

Resim 7 Fırat Vadisi

Nisan-Haziran döneminde avlanma yasağı olmasına rağmen denetim olmadığından avlanma devam etmekte ve bu da balık popülasyonunu düşürmektedir. İşin garibi şirket de avlanma yasağı döneminde dahi balık alımına devam etmektedir.

Tüm bu veriler, balıkçılığın bölge için önemli bir gelir ve geçim kaynağı olduğunu, ancak balıkçılık konusunda önemli bir geçim kaynağı ve kültürel olarak da sahiplenilmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Bu doğrultuda balıkçılık ile ilgili bir festival yapılması önemlidir. Bu festival ile hem bu alandaki bilgi birikimi artacak hem de önemli bir kültürel tanıtım faaliyeti olacaktır. Balıkçılığın öneminin tüm kuşaklar tarafından önemsenmesi için bu tür festivaller önemlidir.

1.6.2. Mal ve/veya Hizmetlerin Satış-Üretim Programı

Proje bir eğitim projesi olduğundan bu başlık ilgisizdir.

1.6.3. Proje Yeri/Uygulama Alanı

i. Fiziksel ve coğrafi özellikler

Siverek ilçesi dünyanın ilk yerleşim alanlarından biri olan Mezopotamya adı verilen Fırat ve Dicle nehirleri arasında kalan arazi üzerine kurulmuştur. Araştırma sahasında yapılan tarihlemelerde yerleşmenin Kalkolitik Çağa (M.Ö. 5500-3500) uzandığı ortaya konulmuştur (Akpırınç, 2012). Siverek'te ilk yerleşim yeri Asurlular tarafından inşa edildiği söylenen tarihi Siverek kalesi çevresi olmuştur. Süreç içerisinde günümüze kadar Siverek'in şehir merkezi de bu kale çevresi olmuştur. Gerek topografik gerekse jeomorfolojik yapının elverişli olması sonucu, şehir merkezinin gelişimi her yöne doğru olmuştur. Siverek ilçesinde bir şehir yerleşmesi, 502 kır yerleşmesi olmak üzere toplam 503 daimi yerleşim birimi dağılışı göstermektedir. İlçedeki kır yerleşmelerinin 149'u köy, 353'ü ise yörede "mezra" olarak adlandırılan yerleşimlerdir (Benek, 2013). Siverek'te yerleşmelerin çoğunluğu toplu yerleşim özelliği göstermektedir. Bunun sebebi olarak da Siverek'in düz veya düze yakın arazi yapısının olmasının yanında su kaynaklarının yetersiz olmasıdır. İlçedeki kırsal yerleşmeler ilçe geneline yayılışı göstermiştir. Bu kadar geniş alana yayılmış olması da coğrafi ve ekonomik sebeplere dayanmaktadır. İlçedeki yerleşmeler tarım ve hayvancılık faaliyetlerine bağlı olarak kurulmuştur. Özellikle düz araziler üzerine kurulu kırsal yerleşimler tarımsal faaliyetlere ağırlık verirken, dağlık ve engebeli arazilerde kurulan yerleşimler

hayvancılık faaliyetlerine ağırlık vermektedir. Ayrıca ekonomik faaliyetlere bağlı olarak da ilçede mevsimlik kır yerleşmeleri yer almaktadır. Genel olarak hayvancılık faaliyetlerine bağlı olarak kurulan bu yerleşimlerde bazaltlar yapı malzemesi olarak kullanılmaktadır.

ii. Ekonomik ve Fiziksel Altyapı (hammadde kaynaklarına erişilebilirlik, ulaşım ve haberleşme sistemi, su-elektrik-doğal gaz şebekeleri, arazi kullanımı, yan sanayi, dağıtım ve pazarlama olanakları vb.)

İlçe merkezinin kuzeyi özellikle Takoran Vadisinin olduğu kısımlarda Fırat Vadisi yamaçlarında eğim %10-78 arasında değişmektedir. Bu yamaçlarda fundalık alanlar mevcuttur. Yöre halkının tahribine açık olan bu alan baltalık olarak kullanılmakta ve buradaki meşe birlikleri risk altındadır. Yörede, seyrek olan ağaç formasyonunun bu yamaçlarda azalması, ince olan toprak tabakasını erozyona açık hale getirecektir. Eğimin fazla olduğu bu yamaçlarda yer alan fundalık alanların tahribinin önlenmesi gerekmektedir.

iii. Sosyal Altyapı (nüfus, istihdam, gelir dağılımı, sosyal hizmetler, kültürel yapı)

Çalışma alanı olarak Baki Köyü (eski adı Takoran) ve yakın çevresindeki 4 köy olmak üzere 5 köy (Mezra, Divan, Ergen ve Bahçe) belirlenmiştir. Muhtarlardan alınan bilgiye göre, bu 5 köydeki toplam hane sayısı 197 ve nüfus 1320'dir.

Tablo 31 Köy Nüfusları

Köy	Hane Sayısı	Nüfus
Baki	40	250
Ergen	50	270
Divan	30	150
Bahçe	32	350
Mezra	45	300
Toplam	197	1320

Bu köylerden sınırlı sayıda haneden mevsimlik tarım işçiliği yapmak üzere başka yerlere mevsimlik göç yaşanmaktadır. Baki köyünden 5 haneden hanenin gençleri (10-15 kişi), Ergen'den 10-15 evden 40-50 kişi, Mezra'dan 5-10 haneden mevsimlik işçi gitmektedir. Divan'da sadece 1 hanenin mevsimlik tarım işçiliğine gittiği rapor edilmiştir. Bahçe'de böyle bir olay rapor edilmemiştir.

Baki köyünde; tarımsal olarak nar ve dut ağaçları daha fazla yer kaplamakta olup, narların bir bölümü nar pekmezi olarak, çatlamamış narlarda meyve olarak pazara sunulmaktadır.

Bağcılık eskiden fazla üretim alanına sahipken yağışların azalmasıyla bağ alanlarının da azaldığı ancak son zamanlarda yeni bağ alanlarının kurulduğu belirtilmiştir.

Özellikle karadut bölgede fazla olup, dutun işlenerek dut pekmezi şeklinde pazara sunulduğu gözlemlenmiştir. Baki Köyünde, balıkçılık yerel ekonomide son yıllarda giderek önemini artırmaktadır. Av sezonunda her iki günde bir en az iki ton balığın satıldığı bildirilmiştir.

Özellikle Baki köyünde balıkçılık yerel ekonomide önemli bir rol oynamaktadır. On haneden dokuzunun tekne sahibi ve/veya ortağı olduğu tespit edilmiştir. Gezi tekneleri de aynı zamanda balık avlamak için kullanılmaktadır. Nisan ve Temmuz ayları balıklar için üreme dönemi olarak tespit edilmiş olup bu aylarda balık avı yasaklanmıştır. Ancak bu av yasağına uyulmadığı ve aynı zamanda balık satışlarının da devam ettiği ifade edilmiştir.

Baki ve Mezra mahallelerinde 20-25 tekne ile balıkçılık da yapılmaktadır. Fakat balıkçılar arasında av yasağı, avlanma bölgeleri ve avlanma biçimleri konusunda bir gerilim olduğu gözlemlenmiştir. Bu nedenle, balıkçıların örgütlenme ve avlanma konularında eğitim almalarında yarar vardır.

Baraj yapıldıktan sonra özellikle Baki mahallesinde balıkçılık önemli bir gelir kaynağı haline gelmiştir. Kısmen de Mezra mahallesinde balıkçılık vardır. Baki mahallesinde 20 balıkçı teknesi bulunmakta ve bu teknelerden 30 hane yararlanmaktadır. Mezra mahallesinde ise 3 balıkçı

teknesi bulunmaktadır. Bu tekneler Atatürk Baraj Gölünde 9. Bölge denen alanda (asma köprüden Çermik'e kadar olan bölge) avlanma iznine sahiptirler. Ancak bu bölgenin kıyısında olan bazı köylerin ahalisi tarafından, yasa dışı olarak, bu balıkçıların avlanması engellenebilmektedir. Balıkçıların temel isteği bu zorbalığın devlet tarafından engellenmesidir. Bu durum nedeniyle kooperatifçiliğin bir avantajı görülmemekte ve kooperatif kurulmamaktadır.

Baraj gölü balık türleri açısından oldukça zengindir; balık çeşitleri olarak somon, yayın, karagöz, turna, şabut, karaca ve tatlısu hamsisi sayılmaktadır. Avlanan balıklar şirket adı verilen bir toptancı tarafından satın alınmakta ve iki günde bir şirketin kamyonu gelip balıkları almaktadır. Her gelişinde 2 ton kadar balık verilmektedir. Fiyat balığının göre değişmekle birlikte yazın kilosu yaklaşık 8 TL'den, kışın ise 12 TL'den satılmaktadır.

Nisan-Haziran döneminde avlanma yasağı olmasına rağmen denetim olmadığından avlanma devam etmekte ve bu da balık popülasyonunu düşürmektedir. İşin garibi şirket de avlanma yasağı döneminde dahi balık alımına devam etmektedir.

Balıkçılardan birinin söylediğine göre, hem gezi hem de balıkçı tekneleri standartları karşılamamakta ve gezi-avlanma ruhsatına sahip değildirler. Buna rağmen balıkçılığı sürdürebilmektedirler. Balıkçılardan birinin bunu söylemesi, balıkçılar arasında bir gerginlik olduğunun da göstergesidir.

Balıkçılığın sürdürülebilir doğal ve geçim kaynağı olması için bu konuda bölgede yaşayan halkın ve kurumların farkındalıklarının artırılmasında fayda görülmektedir. Bu doğrultuda festivaller önemli bir farkındalık çalışmasıdır. Bu festival; balıkçılıkla geçim sağlayanları, bu bölgedeki çocukları, Siverek ve civar bölgede balıkçılığa ilgi duyan kişileri, ilgili kurum ve kuruluşları hedefleyecektir. Yine bu bölgede üretilen ve basit usullerle işlenen tarım ürünlerinin satışı için fırsat yaratacaktır. Bu festival aynı zamanda bölgenin kültürel etkinliklerinden bir olma potansiyeline sahiptir. Festival 2 gün olarak planlanacaktır. Festival her sene Mart ayında yapılması önerilmektedir.

Festivalde önerilen faaliyetleri şu şekildedir;

- Atölyeler: Temel balıkçılık, balık türleri, Sinek oltacılığı, sinek bağlama, su havzasının korunması vb konularda atölyeler yapılacaktır. Bu atölyelerin bir kısmı çocuklara yönelik olacaktır.
- Yarışmalar: Amatör balık avlama yarışması. Hem yetişkinler hem de çocuklar için.
- Kùltür-Sanat Etkinlikleri:
 - Balıkçılık, bölge kùltürüne ait fotoğraf sergileri.
 - Açık hava film gösterimleri.
 - Söyleşiler.
 - Festival foto maratonu
- Balık-Ekmek partisi

iv. Kurumsal Yapılar

Şanlıurfa ili, Karacadağ Kalkınma Ajansı bölgesinde olup, Ajans “bölge içi ve bölgeler arası gelişmişlik farkını azaltmaya katkı sağlayan, bölgesel ve ulusal paydaşların hedeflerine ulaşmasında destek veren, kurumsal kapasite geliştirmeyi ön planda tutan ve bölgesinde kalkınma süreçlerine liderlik eden bir kuruluştur.

Şanlıurfa Ticaret Odası; bölgenin ekonomik ve sosyal kalkınmasına katkı sağlama amacı ile üyeleri ve sivil toplum örgütleri ile il ekonomisinin geliitirilmesi için faaliyetlerde bulunan, Şanlıurfa’nın bölgesel ulusal arenada tanıtımını yapan, yatırımlar için altyapı çalışmalarını yürüten kuruluştur.

Harran Üniversitesi bünyesinde 2021 yılı itibariyle; 14 Fakülte, 4 Yüksekokul, 1 Devlet Konservatuvarı, 13 Meslek Yüksekokulu, 3 Enstitü, 15 Araştırma ve Uygulama Merkezi ile faaliyetlerini sürdürmektedir. İlgili bölümlerinde tarım ekonomisiyle ilgili birçok araştırma yapılmaktadır. Tüm bakanlıkların Şanlıurfa ilinde İl Müdürlükleri bulunmaktadır.

GAP: Proje alanı Fırat-Dicle Havzası ile yukarı Mezopotamya ovalarında yer alan 9 ili (Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak) kapsamaktadır. GAP kapsamındaki illerin alan ve nüfus büyüklüğü, Türkiye'nin ortalama % 10,8' i civarındadır.

GAP'ın temel hedefleri; Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin sahip olduğu kaynakları değerlendirerek, yöre halkının gelir düzeyini ve yaşam kalitesini yükseltmek, bu Bölge ile diğer bölgeler arasındaki gelişmişlik farkını gidermek, kırsal alandaki verimliliği ve istihdam olanaklarını artırarak ulusal düzeyde ekonomik gelişme ve sosyal istikrar hedeflerine katkıda bulunmaktır.

GAP, 1989 yılında hazırlanan Master Plan ile tarım, sanayi, ulaştırma, eğitim, sağlık, kırsal ve kentsel altyapı yatırımlarını da içine alan bir bölgesel kalkınma projesine dönüşmüştür. Proje, gelecek kuşaklar için kendilerini geliştirebilecekleri bir ortam yaratılmasını amaçlayan sürdürülebilir insani kalkınma felsefesi üzerine kurulmuştur; kalkınmada adalet, katılımcılık, çevre korunması, istihdam, mekânsal planlama, alt yapı geliştirilmesi, yatırım uygulamalarında kamu-özel sektör ve halk katılımının sağlanması GAP'ın temel stratejileridir.

Çok sektörlü, sürdürülebilir insani gelişmeye dayalı, Bölge'nin rekabet gücünü artırmayı, ekonomik ve sosyal bütünleşmeyi güçlendirmeyi hedefleyen, entegre bir bölgesel kalkınma projesi olarak uygulanmakta olan GAP, hazırlandığı dönem dikkate alındığında, bugün ağırlıklı olarak vurgulanan yenilikçi yaklaşımları içeren vizyoner bir bakış açısıyla planlanmıştır.

Siverek Belediyesi: Siverek Şanlıurfa ilinde bulunan merkez ilçeler dışında en fazla nüfusa sahip ilçedir. 4314 km² lik yüzölçümüne sahip Siverek'te; 151 köy ve 372 mezra bulunmaktadır.

1.6.4. Teknik Analiz ve Tasarım

Proje fiziksel ve ekonomik bir yatırım projesi olmadığından bu başlık ilgisizdir.

1.6.5. Proje Girdileri

i.Girdi İhtiyacı

Proje girdileri eğitici ve eğitim materyalleridir.

ii. Girdi Fiyatları ve Harcama Tahmini

Tablo 32 Girdi Fiyatları ve Harcama Tahmini

Girdiler	Birim	Birim Fiyat (TL)	Toplam Fiyat (TL)
Eğitici/Uzman	4 adam/gün	3000	12.000
Organizasyon Giderleri	1	200.000	200.000
Öngörülmeyen			15.000
Toplam			227.000

1.6.6. Organizasyon Yapısı, Yönetim ve İnsan Kaynakları

Eğitim projesi olduğundan bu başlık ilgisizdir. Tahmini maliyet yukarda verilmiştir.

1.6.7. Proje Yönetimi ve Uygulama Programı

i.Proje Yürütücüsü Kuruluşlar ve Teknik Kapasiteleri

Proje Siverek Belediyesi tarafından yürütülecektir. Belediye Plan-Proje Dairesi ile bu işi yapabilecek kapasitededir. Ancak belediye projenin yürütülmesinde dış uzmanlardan destek alacaktır.

ii. Proje Uygulama Programı (Termin Planı)

Tablo 33 Uygulama Planı

Faaliyetler	Aralık 2021	Ocak 2022	Şubat 2022	Mart 2022
-------------	----------------	--------------	---------------	-----------

Organizasyon	5 gün	5	10
Hazırlık		gün	gün
Festival			2 gün
Organizasyonu			

1.6.8. İşletme Dönemi Gelir ve Giderleri

Başlık ilgisizdir.

1.6.9. Toplam Yatırım Tutarı ve Yıllara Dağılımı

Başlık ilgisizdir.

1.6.10. Projenin Finansmanı

Proje Siverek Belediyesi tarafından uygulanacaktır. Projenin uygulanması için üç kaynaktan yararlanılabilecektir:

- i. Belediyenin kendi öz kaynakları**
- ii.GAP İdaresinden alınabilecek kaynaklar**
- iii. Karacadağ Kalkınma Ajansından alınabilecek destek**

1.6.11. Proje Analizi

(başlık ilgisizdir)

i. FİNANSAL ANALİZ

1. Finansal Tablolar ve Likidite Analizi
2. İndirgenmiş Nakit Akım Tablosu
3. Finansal Fayda-Maliyet Analizi (NBD, İKO vb.)
4. Devlet Bütçesi Üzerindeki Etkisi

ii. EKONOMİK ANALİZ

1. Ekonomik Maliyetler

2. Ekonomik Faydalar
3. Ekonomik Fayda-Maliyet Analizi (ENBD, EİKO vb.)
4. Maliyet Etkinlik Analizi (karşılaştırmalı birim üretim ve yatırım maliyeti)
5. Projenin Diğer Ekonomik Etkileri (katma değer etkisi vb.)

iii. SOSYAL ANALİZ

1. Sosyal Fayda-Maliyet Analizi
2. Sosyo-kültürel Analiz (katılımcılık, cinsiyet etkisi vb.)
3. Projenin Diğer Sosyal Etkileri (istihdama katkı vb.)

iv. BÖLGESEL ANALİZ

- Projenin bölgesel düzeydeki doğrudan ve dolaylı etkileri

v. DUYARLILIK ANALİZİ

vi. RİSK ANALİZİ

1.7. Takoran Vadisinde Ergen Mahallesi (Bayraktepe) ve Nıgıt Kalesinde Seyir Terası Yapılması Projesi Fizibilite Raporu

1.7.1. Projenin Gerekçesi

i. Ulusal ve Bölgesel Düzeyde Talep Analizi

Son yıllarda kırsal ve alternatif turizm ön plana çıkmakta ve turizm pazarından daha fazla pay elde etmektedir. Takoran Vadisi yıllık 20.000 civarı günübirlik ziyaretçiye ev sahipliği yapmaktadır. Günübirlik ziyaretçilerin çoğunluğu tekne turu için gelmektedir. Vadideki birçok cazibe merkezi ve alternatif turizm türleri hali hazırda işlenmemiş bir kaynak niteliğindedir.

Bu kapsamda Takoran Vadisinin görsel özelliklerini ön plana çıkaran hem tanıtımına hem de turizm sektörüne katkı sağlayabilecek seyir teraslarının yapımı bölgenin turizm açısından en önemli yatırımlarından biri olacaktır.

Bursa Suuctu Seyir Terası

Küre Dağları Seyir Terası

Resim 8 Seyir Terası Uygulama Örnekleri

ii. Ulusal ve Bölgesel Düzeyde Gelecekteki Talebin Tahmini

‘Türkiye Turizm Stratejisi–2023 Belgesi’nde belirlenen stratejik yaklaşımlar çerçevesinde yapılacak çalışmaların tamamlanması, geliştirilmesi öngörülen bölgelerdeki altyapı ve konaklama ihtiyaçlarının karşılanması durumunda, 2023 yılında, 63 milyon turist, 86 milyar \$ dış turizm geliri

ve turist başına yaklaşık 1350 \$ harcamaya ulaşılması öngörülmektedir.” denilmektedir. Ülke geneli hedeflenen bu hacimsel büyümeden tüm illerin ve bölgelerin de benzer oranda yararlanacağı düşünülmektedir. Bu beklenen turizm genişlemesinden Takoran Vadisinin de alternatif bir nokta olarak payını alması hedeflenmektedir.

- Talebin gelecekteki gelişim potansiyeli ve talebin tahmini.

GAP tarafından hazırlanan “Siverek İlçesi Köylere Hizmet Götürme Birliği Entegre Kırsal Kalkınma Programı Siverek Alt Bölge Kırsal Kalkınma Planı 2012-2023” kapsamında Takoran Vadisi Siverek İlçe bütününde Karacadağ ile birlikte turizm açısından geliştirilmesi gereken bölge olarak tespit edilmiştir. Takoran Vadisinde yapılan tekne turu, olta balıkçılığı, kamp ve trekking aktiviteleri son yıllarda giderek önem kazanmaktadır. Takoran Vadisine gelen günübirlik ziyaretçiler Takoran Vadisi ve civar köylerinde yapılacak konaklama ve yeme içme tesisleri için büyük bir potansiyele sahiptir.

1.7.2. Mal Ve/Veya Hizmetlerin Satış-Üretim Programı

i. Satış Programı

Takoran Vadisinde bulunan Baki ve Ergen mahallesinde iki seyir terası yapılması ve bu tesislerin altyapısı oluşturulduğunda bu tesislerin geliri bir kaç noktadan oluşacaktır:

- Büfede yapılacak satışlar

-Yöresel ürün satış gelirleri

Takoran Vadisinde aylara göre ziyaretçi sayılarının değişiklik göstereceği düşünülmektedir. Yıl üç sezona bölünerek planlama yapılmaktadır: Kış sezonu: Aralık, Ocak, Şubat Bahar sezonu: Mart, Nisan, Mayıs, Ekim, Kasım Yaz sezonu: Haziran, Temmuz, Ağustos, Eylül

Her üç sezon için tahmini ziyaretçi sayıları aşağıdaki Tablo’da verilmektedir. Her sezonun bir de hafta içi günleri ile hafta sonu günleri kırılımı yapılmaktadır. Tabloda gösterilen sayılar her bir gün için belirtilmektedir. Tablo incelendiğinde en fazla ziyaretçinin bahar döneminde geleceği yaz ve kış sezonunda benzer ziyaretçi sayılarının olabileceği öngörülmektedir.

Tablo 34 Takoran Vadisi Seyir Terası Doluluk Oranları

	Kış Sezonu		Bahar Sezonu		Yaz Sezonu	
	Hafta İçi	Hafta Sonu	Hafta İçi	Hafta Sonu	Hafta İçi	Hafta Sonu
Seyir Terasları	20	50	100	200	20	50

Seyir terasına gelen ziyaretçilerin belirli bir oranda tekne turuna çıkacağı, alternatif turizm aktivitelerine katılacağı, yeme içme tesisinden faydalanarak yöresel ürünlerden de alışveriş yapması planlanmaktadır. Takoran Vadisine gününbirlikçi gelenlerin yarısının seyir teraslarına uğrayacağı ve yöresel ürün satış birimlerinden alışveriş yapacağı öngörülmektedir.

ii. Üretim Programı

Takoran Vadisindeki yapılacak seyir terasları bir üretim tesisi olmayıp hizmet sektöründe faaliyet gösterecektir.

iii. Pazarlama Stratejisi (fiyatlandırma, tanıtım ve dağıtım)

Pazarlama ve tanıtım faaliyetleri, turizm sektörünün genelinde büyük önem taşımaktadır. Bu amaçla tüm reklam ve tanıtım kanalları, özellikle sosyal medya aktif kullanılacaktır. Ziyaretçilerin sosyal medya üzerinden, henüz seyir teraslarından ayrılmadan paylaşımlar yapmaları teşvik edilmelidir. Bunun yanında çevre illerde faaliyet gösteren yerel turizm acenteleri ile irtibat kurularak onların kendi şehirlerinde Takoran Vadisinin tanıtımını yapmaları ve tur organize etmeleri teşvik edilecektir. Seyir teraslarında yapılacak farklı organizasyon ve aktivitelerle Takoran Vadisinin cazibesi artırılabilir.

1.7.3. Proje Yeri/Uygulama Alanı

i. Fiziksel ve coğrafi özellikler

Siverek ilçesi dünyanın ilk yerleşim alanlarından biri olan Mezopotamya adı verilen Fırat ve Dicle nehirleri arasında kalan arazi üzerine kurulmuştur.

Fırat Nehri'nin oluşturduğu Takoran Vadisi, Siverek ilçesine 40 kilometre uzaklıktaki Baki Köyü ve

etrafındaki köyleri kapsamaktadır. Vadi, bakir doğasıyla görenleri kendine hayran bırakmaktadır.

Zengin bitki örtüsünün yanı sıra kanyonu, şelalesi, ören yerleri, kaya mezarları, tarihi yapıları ve eşsiz görüntüsüyle bölge halkının "saklı cennet" olarak isimlendirdiği vadi, yerli ve yabancı turistlerin de ilgisini çekmeye başlamıştır.

ii. Ekonomik ve Fiziksel Altyapı (hammadde kaynaklarına erişilebilirlik, ulaşım ve haberleşme sistemi, su-elektrik-doğal gaz şebekeleri, arazi kullanımı, yan sanayi, dağıtım ve pazarlama olanakları vb.)

İlçe merkezinin kuzeyi özellikle Takoran Vadisinin olduğu kısımlarda Fırat Vadisi yamaçlarında eğim %10-78 arasında değişmektedir. Bu yamaçlarda fundalık alanlar mevcuttur. Yöre halkının tahribine açık olan bu alan baltalık olarak kullanılmakta ve buradaki meşe birlikleri risk altındadır. Yörede, seyrek olan ağaç formasyonunun bu yamaçlarda azalması, ince olan toprak tabakasını erozyona açık hale getirecektir. Eğimin fazla olduğu bu yamaçlarda yer alan fundalık alanların tahribinin önlenmesi gerekmektedir.

Tarımsal amaçlar için açılan yamaç düzlüklerinin ise meyve bahçesi olarak kullanımı doğru olacaktır. Eğimin arazi kullanımı açısından ortaya çıkardığı bir diğer durum ise toprak oluşumu ve kalınlığıdır. Eğimle toprak oluşumu arasında sıkı bir ilişki vardır. Eğim arttıkça toprak kalınlığı azalırken, eğim azaldıkça toprak kalınlığı artmaktadır. Araştırma sahasında düz ya da hafif eğimli alanlarda toprak derinliği fazla iken, eğimin arttığı alanlarda toprak derinliği azalmaktadır.

iii. Sosyal Altyapı (nüfus, istihdam, gelir dağılımı, sosyal hizmetler, kültürel yapı)

Çalışma alanı olarak Baki Köyü (eski adı Takoran) ve yakın çevresindeki 4 köy olmak üzere 5 köy (Mezra, Divan, Ergen ve Bahçe) belirlenmiştir. Muhtarlardan alınan bilgiye göre, bu 5 köydeki toplam hane sayısı 197 ve nüfus 1320'dir.

Tablo 35 Köy Nüfusları

Köy	Hane Sayısı	Nüfus
-----	-------------	-------

Baki	40	250
Ergen	50	270
Divan	30	150
Bahçe	32	350
Mezra	45	300
Toplam	197	1320

Bu köylerden sınırlı sayıda haneden mevsimlik tarım işçiliği yapmak üzere başka yerlere mevsimlik göç yaşanmaktadır. Baki köyünden 5 haneden hanenin gençleri (10-15 kişi), Ergen'den 10-15 evden 40-50 kişi, Mezra'dan 5-10 haneden mevsimlik işçi gitmektedir. Divan'da sadece 1 hanenin mevsimlik tarım işçiliğine gittiği rapor edilmiştir. Bahçe'de böyle bir olay rapor edilmemiştir.

Takoran Vadisinde bulunan beş köyde arazi tarım ve hayvancılık amacıyla kullanılmaktadır. Hububat ekimi temel geçim kaynağı olmayıp araziler meyvecilik ve sebzeçilik içinde kullanılmaktadır.

Baki köyünde; tarımsal olarak nar ve dut ağaçları daha fazla yer kaplamakta olup, narların bir bölümü nar pekmezi olarak, çatlamamış narlarda meyve olarak pazara sunulmaktadır.

Bağcılık eskiden fazla üretim alanına sahipken yağışların azalmasıyla bağ alanlarının da azaldığı ancak son zamanlarda yeni bağ alanlarının kurulduğu belirtilmiştir.

Özellikle karadut bölgede fazla olup, dutun işlenerek dut pekmezi şeklinde pazara sunulduğu gözlemlenmiştir. Baki Köyünde, balıkçılık yerel ekonomide son yıllarda giderek önemini artırmaktadır. Av sezonunda her iki günde bir en az iki ton balığın satıldığı bildirilmiştir.

Bölgede Siverek ilçesine özgü bir peynir üretilmektedir. Bu peynirin üretiminde kalite standartlarının sağlanması ve uygun bir paketlemenin yapılması durumunda, üretilen peynir

turistlere sunulabilecek ve yöre halkının gelirinde artış sağlanabilecektir.

Yörede küçükbaş ve büyükbaş hayvancılık çayır-orman-mera arazilerinin çok kısıtlı olması nedeniyle genelde besicilik şeklinde yapılmaktadır. Konsantre yem bayilerden satın alınmakta ve hayvanlara yedirilmektedir. Yem bitkisi ekilişleri oldukça azdır. Mısır silajı ve yem bitkileri ekimi münavebeli olarak yapılmaktadır. Hayvan besleme açısından tüm köylerde kaliteli kaba yem açığı vardır.

iv. Kurumsal Yapılar

Şanlıurfa ili, Karacadağ Kalkınma Ajansı bölgesinde olup, Ajans “bölge içi ve bölgeler arası gelişmişlik farkını azaltmaya katkı sağlayan, bölgesel ve ulusal paydaşların hedeflerine ulaşmasında destek veren, kurumsal kapasite geliştirmeyi ön planda tutan ve bölgesinde kalkınma süreçlerine liderlik eden bir kuruluştur.

Şanlıurfa Ticaret Odası; bölgenin ekonomik ve sosyal kalkınmasına katkı sağlama amacı ile üyeleri ve sivil toplum örgütleri ile il ekonomisinin geliştirilmesi için faaliyetlerde bulunan, Şanlıurfa’nın bölgesel ulusal arenada tanıtımını yapan, yatırımlar için altyapı çalışmalarını yürüten kuruluştur.

Harran Üniversitesi bünyesinde 2021 yılı itibariyle; 14 Fakülte, 4 Yüksekokul, 1 Devlet Konservatuvarı, 13 Meslek Yüksekokulu, 3 Enstitü, 15 Araştırma ve Uygulama Merkezi ile faaliyetlerini sürdürmektedir. İlgili bölümlerinde tarım ekonomisiyle ilgili birçok araştırma yapılmaktadır. Tüm bakanlıkların Şanlıurfa ilinde İl Müdürlükleri bulunmaktadır.

GAP: Proje alanı Fırat-Dicle Havzası ile yukarı Mezopotamya ovalarında yer alan 9 ili (Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak) kapsamaktadır. GAP kapsamındaki illerin alan ve nüfus büyüklüğü, Türkiye’nin ortalama % 10,8’ i civarındadır.

GAP’ın temel hedefleri; Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nin sahip olduğu kaynakları değerlendirerek, yöre halkının gelir düzeyini ve yaşam kalitesini yükseltmek, bu Bölge ile diğer bölgeler arasındaki gelişmişlik farkını gidermek, kırsal alandaki verimliliği ve istihdam olanaklarını artırarak ulusal

düzeyde ekonomik gelişme ve sosyal istikrar hedeflerine katkıda bulunmaktadır.

GAP, 1989 yılında hazırlanan Master Plan ile tarım, sanayi, ulaştırma, eğitim, sağlık, kırsal ve kentsel altyapı yatırımlarını da içine alan bir bölgesel kalkınma projesine dönüşmüştür. Proje, gelecek kuşaklar için kendilerini geliştirebilecekleri bir ortam yaratılmasını amaçlayan sürdürülebilir insani kalkınma felsefesi üzerine kurulmuştur; kalkınmada adalet, katılımcılık, çevre korunması, istihdam, mekansal planlama, alt yapı geliştirilmesi, yatırım uygulamalarında kamu-özel sektör ve halk katılımının sağlanması GAP'ın temel stratejileridir.

Çok sektörlü, sürdürülebilir insani gelişmeye dayalı, Bölge'nin rekabet gücünü artırmayı, ekonomik ve sosyal bütünleşmeyi güçlendirmeyi hedefleyen, entegre bir bölgesel kalkınma projesi olarak uygulanmakta olan GAP, hazırlandığı dönem dikkate alındığında, bugün ağırlıklı olarak vurgulanan yenilikçi yaklaşımları içeren vizyoner bir bakış açısıyla planlanmıştır.

Siverek Belediyesi: Siverek, Şanlıurfa ilinde bulunan merkez ilçeler dışında en fazla nüfusa sahip ilçedir. 4314 km² lik yüzölçümüne sahip Siverek'te; 151 köy ve 372 mezra bulunmaktadır.

v. Çevresel Etkilerin Ön-değerlendirmesi

Takoran Vadisi'nin kullanıma açılması ile ziyaretçilerden kaynaklı evsel atıkların oluşması öngörülmektedir. Bunun için günübirlik kullanım alanları, kır lokantası, yürüyüş yolları ve manzara seyir terasları gibi tüm kullanım alanlarına, uygun sayıda çöp kutusu konulacaktır. Ziyaretçiler tarafından çöp kutularına atılmayan evsel atıklar da düzenli olarak belediye görevlileri tarafından toplanacaktır. Alandan çıkan atık miktarına göre çevre sorunlarına neden olmayacak sıklıkta katı atıkların düzenli olarak toplanması ve en yakın yerel yönetim çöp toplama alanına götürülmesi planlanmaktadır.

Takoran Vadisinde yer alacak olan tuvalet, banyo, lavabo gibi alanların kullanılması ile oluşacak sıvı atıkların da ilgili mevzuatlarda belirtilen özelliklere sahip sızdırmaz fosseptik çukurlar ile kontrolü ve bertarafı sağlanacaktır.

Ziyaretçilerin etrafa verebilecekleri zararlara karşı tesiste yer alan görevlilerce tüm alan sürekli kontrol altında tutulacaktır ve gerekli uyarılar yapılarak çevreye verilecek zararların önüne geçilmesi planlanmaktadır.

vi. Alternatifler, Yer Seçimi ve Arazi Maliyeti (kamulaştırma bedeli)

1.7.4. Teknik Analiz ve Tasarım

i.Kapasite Analizi ve Seçimi

Takoran Vadisinde Ergen Mahallesi (Bayraktepe) ve Nıgit Kalesinde Seyir Terası Yapılması Projesi kapsamında iki seyir terasının yapılması planlanmaktadır.

ii.Alternatif Teknolojilerin Analizi ve Teknoloji Seçimi

Günümüz turizm aktiviteleri genelde tek amaçlı, tek konseptli değil çok amaçlı, çok konseptli tercih edilmektedir. Turist gittiği noktada bir den çok konsepti ve aktiviteyi yaşamak istiyor. Bu anlamda Takoran Vadisinin cazibesinin artırılması için buranın sadece tekne gezi alanı ve dinlenme alanı olarak değil, bünyesinde farklı konsept ve aktiviteleri barındıran bir yapıda organize edilmesi gerekmektedir.

Bu amaçla gerek yurt içi gerekse yurt dışı örnekler incelendiğinde Takoran Vadisi bünyesinde uygulanabilecek farklı öneriler sunulmaktadır:

- Takoran Vadisi içerisinde muhtelif yerlerde doğa ile uyumlu farklı görsel, sanatsal çalışmalar yapılması,
- Yöresel hediyelik eşyaların ön plana çıkarılması,
- Yürüyüş rotalarının tanıtılması,
- Dalış turizmi, ekoturizm, foto safari ve bisiklet turlarının tanıtımının yapılması,
- Takoran Vadisi içerisinde yürüyüş rotalarının geçtiği uygun yerlere minyatür ahşaptan imal

köprüler yapılması ve bu sayede yürüyüş parkurunun zenginleştirilmesi,

- Takoran Vadisi içerisinde muhtelif noktalara ve yine yürüyüş parkurları üzerine Takoran Vadisinde bulunan ağaçlar, bitkiler ve hayvanlar ile ilgili bilgilendirme tabelaları konulması.
- Takoran Vadisine özel bitki örtüsünün yerinde görülmesi için yürüyüş parkurlarının ona göre düzenlenmesi. Örneğin park içerisinde yer alan özel nitelikli ağaçlar mutlaka ziyaretçilere gösterilmelidir.
- Takoran Vadisi içerisinde çocuklara uygun parkurlar belirlenerek ve düzenlenerek çocuk doğa kamplarının organize edilmesi.

iii.Seçilen Teknolojinin Çevresel Etkileri, Koruma Önlemleri ve Maliyeti

Takoran Vadisi, sürdürülebilir, çevreye duyarlı, koruma kullanma dengesi içinde, toplumun giderek artan açık hava rekreasyon gereksinimini düzenli bir şekilde temin edecek, ziyaretçilerin Takoran Vadisinin kaynak değerlerini yakından tanımasına olanak sağlayacak, doğa sevgisi ve doğal ortamlarda yaşama arzusunu güçlendirecek şekilde planlanacaktır. Takoran Vadisinde az enerji tüketen tasarruflu güneş enerjili aydınlatma sistemleri kullanılacak, aydınlatma armatürleri ve direkleri doğal görüntüyü bozmayacak malzemeden olacak ve görüntü kirliliği yaratmayacak şekilde projelendirilecektir. Günübirlilik ve diğer kullanım alanlarına uygun aydınlatma armatürleri yerleştirilecektir. Takoran Vadisi içerisinde yer alan tüm yapılarda çevrenin korunması kapsamında çevresel gerekliliklerin yerine getirilmesi dikkate alınacaktır. Yapılacak seyir terasları, yeme-içme tesisi, pansiyonlar, günübirlilik alanlar, kamp ve çadır alanları için bölgenin peyzaj dokusuna özel doğal ve doğaya uygun malzeme kullanımı esas olup her birinin yer seçimi hiçbir ağaca zarar vermeyecek şekilde belirlenmiştir. Bu sayede çevreye duyarlı yapılar ile bölgenin doğal dokusunun ve görsel bütünlüğünün korunması planlanmaktadır.

iv.Teknik Tasarım (süreç tasarımı, makine-donanım, inşaat işleri, arazi düzenleme, yerleşim düzeni, iller bazında dağılım vb.)

Alt ve üst yapı tesislerinin (yol, su, elektrik, kanalizasyon vb.) inşası ve bakım onarımı çalışmalarında ortaya çıkabilecek doğal peyzaj yapısındaki bozulmalar restore edilecektir. Restorasyon çalışmalarında alana özgü bitki türleri kullanılacaktır. Bitkilendirme çalışmaları doğal

yapıya uyumlu olarak yapılacaktır.

v. Yatırım Maliyetleri (inşaat, makine-donanım, il bazında dağılımı vb.)

Takoran Vadisinde yapılan hesaplamalar doğrultusunda yatırım maliyeti 500.000 TL'dir. Yatırıma ilişkin detaylı bilgiler aşağıdaki bölümlerde sunulmaktadır.

1.7.5. Proje Girdileri

i. Girdi İhtiyacı (ham ve yardımcı maddeler)

Takoran Vadisinde kurulması planlanan seyir teraslarında işletme aşamasında herhangi bir imalat yapılmayacağından girdi ihtiyacı da bulunmamaktadır.

ii. Girdi Fiyatları ve Harcama Tahmini

Takoran Vadisinde kurulması planlanan seyir teraslarındaki büfeler hariç herhangi seyir teraslarında herhangi bir girdi ihtiyacı bulunmamaktadır.

1.7.6. Organizasyon Yapısı, Yönetim ve İnsan Kaynakları

i. Kuruluşun Organizasyon Yapısı ve Yönetimi

Seyir teraslarının işletilmesi için oluşacak masraflar analiz edilmektedir. Seyir terasları tanıtım ve hizmet amaçlı hizmet verecek seyir teraslarının yakınlarında kurulacak büfeler yöresel ürünlerin satışına tahsis edilecektir.

ii. Organizasyon ve Yönetim Giderleri (genel giderler vb.) Bunun için ayrıca bir gider ayrılmayacaktır.

iii. İnsan gücü İhtiyacı ve Tahmini Giderler

Takoran Vadisinde Ergen Mahallesi (Bayraktepe) ve Nıgıt Kalesinde Seyir Terası Yapılması Projesi

kapsamında kurulacak iki büfede iki kişinin çalışması öngörülmektedir.

1.7.7. Proje Yönetimi ve Uygulama Programı

i. Proje Yürütücüsü Kuruluşlar ve Teknik Kapasiteleri

Siverek Belediyesi içinde yer alan Proje Müdürlüğü bünyesinde yer alan personel projenin yürütülmesinde görev alacaktır. Düzenli olarak saha kontrolleri de aynı ekip tarafından ve takipleri yapılacaktır.

ii. Proje Organizasyonu ve Yönetim (karar alma süreci, yapım yöntemi vb.)

Takoran Vadisinde bulunan seyir terasları tamamlandıktan sonra organizasyonu ve yönetiminin ilk etapta Siverek Belediyesi tarafından yapılacağı sonraki yıllarda ise Takoran Vadisinde kurulacak bir kooperatif tarafından sağlanması hedeflenmektedir.

iii. Proje Uygulama Programı (Termin Planı)

Fizibilite çalışması yapılan Takoran Vadisinde Ergen Mahallesi (Bayraktepe) ve Nıgit Kalesinde Seyir Terası Yapılması Projesinin işletmeye geçme süresi en fazla 1 yıl olarak planlanmaktadır.

1.7.8. İşletme Dönemi Gelir ve Giderleri

i. Üretimin ve/veya Hizmetin Fiyatlandırılması

Bu proje bu analiz için uygun değildir.

ii. İşletme Gelir ve Giderlerinin Tahmin Edilmesi

Bu proje bu analiz için uygun değildir.

1.7.9. Toplam Yatırım Tutarı ve Yıllara Dağılımı

i. Toplam Yatırım Tutarı (iç ve dış para olarak)

Tablo 36 Takoran Vadisi Yeme-İçme Tesisi Yatırım Harcamaları

Sabit Yatırım Harcama Türü	Harcama Tutarı
Arazi Bedeli	0
Sabit Sermaye Yatırımı	400.000
İnşaat İşleri Giderleri	300.000
Tefrişat ve Donanım	100.000
Genel Giderler	50.000
Beklenmeyen Giderler	50.000
Toplam	500.000

- Arazi Bedeli (kamulaştırma giderleri)

Takoran Vadisi'nde Bir Yeme –İçme Tesisinin Kurulması Projesi kapsamında yatırımcıların herhangi bir arazi gideri oluşmayacaktır.

- Sabit Sermaye Yatırımı

- Etüt-Proje, Mühendislik ve Kontrollük Giderleri: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- Lisans, Patent, Know-How vb. Giderleri: Herhangi bir lisans, patent, Know-How vb gider bulunmamaktadır.
- Arazi Düzenleme ve Geliştirme Giderleri (peyzaj vb.): Arazi düzenleme gideri olarak Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- Hazırlık Yapıları (şantiye vb.): Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- İnşaat Giderleri (toprak işleri, altyapı, üstyapı, sanat yapıları vb.) : İnşaat giderleri olarak 300.000 TL öngörülmektedir.
- Çevre Koruma Giderleri: Her hangi bir gider öngörülmemektedir.
- Ulaştırma Tesislerine İlişkin Giderler: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- Makine-donanım giderleri: İki büfenin uygun noktalara yerleştirilmesi için 100.000 TL

gibi bir harcamanın yapılacağı öngörülmektedir.

- Taşıma, Sigorta, İthalat ve Gümrükleme Giderleri: Her hangi bir gider öngörülmemektedir.
- Montaj Giderleri: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- Taşıt Araçları: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- Genel Giderler: Genel gider olarak 50.000 TL öngörülmektedir.
- İşletmeye Alma Giderleri: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- Beklenmeyen Giderler: Beklenmeyen gider olarak 50.000 TL öngörülmektedir.

- Yatırım Dönemi Faizleri: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.

- İşletme Sermayesi: Tesisin yıllık kapasite öngörülerine göre önceki bölümlerde belirlenen giderler dikkate alınmaktadır. Bu giderlerin tesis faaliyete geçtiği ilk ay için ödenmesi tutarların, tesisten gelir oluşmayacağı varsayımıyla yatırımcının elinde bulundurması, işletme sermayesi olması gerekmektedir.

1.7.10. Projenin Finansmanı

i. Yürütücü ve İşletmeciler Kuruluşların Mali Yapısı

Siverek Belediyesi Stratejik Planında 2020 yılı geliri 157.103.000 TL, 2021 yılı için 172.800.000 TL olarak öngörülmüştür. Bu çerçevede gerekli mali ve yönetsel desteğin güvenle oluşturulabileceği görülmektedir.

ii. Finansman Yöntemi (özkaynak, dış kredi, hibe, YİD vb.)

Takoran Vadisinde Ergen Mahallesi (Bayraktepe) ve Nıgıt Kalesinde Seyir Terası Yapılması Projesi kapsamında kaynağın %90'ının Karacadağ Kalkınma Ajansı veya GAP BKİ'den sağlanması öngörülmektedir.

Yatırımın %10'luk kısmının ise öz kaynaklarından karşılanacağı öngörülmektedir.

iii. Finansman Kaynakları ve Koşulları

Siverek Belediyesi'nin projenin yapımı yönünde yatırım kararı almasıyla Karacadağ Kalkınma Ajansı'na veya GAP BKİ'ye %90, %10 öz kaynak kullanma koşulu ile güdümlü proje desteğine başvuru yapması öngörülmektedir.

iv. Finansman Maliyeti

Yatırımın %10'luk kısmının yani 50.000 TL'nin Siverek Belediyesi'nin öz kaynaklarından karşılaması öngörülmektedir.

v. Finansman Planı

Siverek Belediyesi'nin Takoran Vadisinde Ergen Mahallesi (Bayraktepe) ve Nıgıt Kalesinde Seyir Terası Yapılması Projesi kapsamında yatırım kararı almasıyla Karacadağ Kalkınma Ajansı'na/GAP BKİ'ye, %90 dış destek, %10 öz kaynak kullanma koşulu ile güdümlü proje desteğine başvuru yapılması planlanmaktadır.

1.7.11. Proje Analizi

i. FİNANSAL ANALİZ

1. Finansal Tablolar ve Likidite Analizi

Bu proje için uygun değildir.

2. İndirgenmiş Nakit Akım Tablosu

Bu proje için uygun değildir.

3. Finansal Fayda-Maliyet Analizi (NBD, İKO vb.)

Bu proje için uygun değildir.

İç karlılık oranı: Bu proje için uygun değildir.

Geri Ödeme Süresi (GÖS), Bu proje için uygun değildir.

4. Devlet Bütçesi Üzerindeki Etkisi

Takoran Vadisinde Ergen Mahallesi (Bayraktepe) ve Nıgıt Kalesinde Seyir Terası Yapılması Projesi kapsamında öngörülen proje bütçesinin tamamının devlet bütçesinden elde edileceği ancak uzun vadede yatırımın yerel ekonomiye sağlanan çarpan etkisiyle devlet bütçesine vergi tutarında ciddi katkı sağlayacağı hedeflenmektedir.

i. EKONOMİK ANALİZ

Ekonomik analizin temeli finansal değerlendirmelerin dışında görünmeyen, alternatif veya örtülü maliyet ve faydaların kullanılarak analizlerin yapılmasıdır.

- Ekonomik Maliyetler

Siverek Belediyesi güdümlü proje ile seyir terasları yatırımından payına düşen 50.000 TL'yi kendi kaynaklarından ödemesi planlanmaktadır. Kurum bu yatırımı yapmasaydı bu kaynağı daha başka önemli bir yerde değerlendirebilirdi. En basitinden bu tutarı bankada faizde değerlendirebilecekti. Ancak yatırımı yapmakla faiz geliri alamayacağı için bu alternatif getiriden yoksun kalacağı için bu bir örtülü maliyettir. Yıllık faiz oranı %20 kabul edildiğinde yıllık yaklaşık 10.000 TL ek bir maliyet ekonomik analiz için değerlendirmeye alınmalıdır.

- Ekonomik Faydalar

Yapılacak seyir terasları kapsamında başta Takoran Vadisi yol güzergahı üzerinde bulunan mahalleler olmak üzere, tüm bölge esnafının iş hacminin artması, yeni tesisler kurulması ve istihdamın artması sayesinde bölgede gelir ve refah seviyesinde artış beklenmektedir. Sadece Takoran Vadisi yatırımcısı değil bölge halkı da olumlu yönde etkilenecektir. Seyir terasları için yapılacak tüm satın almalar bölge ticaretini olumlu yönde etkileyecektir. Bu faydalar doğrudan yatırımın getirisi durumunda olmayıp örtülü, ekonomik faydalar durumundadır. Bu faydaların hesaplanması mümkün olmayıp, Takoran Vadisi yatırımının yıllık gelirinin %20'si kadar olduğu varsayılmaktadır.

- Ekonomik Fayda-Maliyet Analizi (ENBD, EİKO vb.)

Bu proje için uygun değildir.

- Maliyet Etkinlik Analizi (karşılaştırmalı birim üretim ve yatırım maliyeti)

Bu proje için uygun değildir.

- Projenin Diğer Ekonomik Etkileri (katma değer etkisi vb.)

Yatırım sonucu yürütülecek faaliyetler ile, yatırımcı kuruluşun elde edeceği fayda (kar) dışında ekonomiye katkısının hesaplanmasında, ücret ödemeleri, varsa faiz ödemeleri, kira giderleri, dolaylı vergiler ve amortisman giderleri hesaplanır. Bunun dışında personeller için SGK vergileri, bölgeye yapılacak kamu yatırımlarının artması (yol, konaklama, iletişim alt yapı yatırımları vb) ile katma değer sağlaması beklenmektedir.

Katma değer etkisi, bir projenin genel ekonomi üzerindeki genel etkilerini gösteren temel ölçüttür. Katma değer, belirli bir dönem içerisinde yatırım projesinin yaratacağı üretim faktörleri gelirlerinin toplamıdır. Yatırımın ekonomiye katkısının hesaplanmasında, ücret ödemeleri, varsa faiz ödemeleri, kira giderleri, dolaylı vergiler ve amortisman giderleri hesaplanır.

Brüt Katma Değer = Vergiden Önceki Kar + Faiz + Maaş ve Ücretler + Kira Giderleri + Dolaylı Vergiler + Amortismanlar

ii. SOSYAL ANALİZ

1. Sosyal Fayda-Maliyet Analizi

Yapılan odak grup görüşmelerinde şu anki durumda Takoran Vadisinin ziyaretçilerinin büyük oranda Şanlıurfa'dan geldiği anlaşılmaktadır. Takoran Vadisini bir tekne gezi alanı olarak gördükleri bilinmektedir. Seyir terasları, yeme içme tesisi, pansiyonlar ve diğer alternatif turizm aktivitelerinin başlaması ile bölgenin cazibesi daha da artabilecektir. Bölgeye gelen ziyaretçi sayısındaki artıştan dolayı bölge halkının da fayda sağlayacağı, gelir düzeylerinde artış olacağı

öngörülmektedir

- Takoran Vadisi seyir terasları yatırımı ile öncelikle bölgeye gelecek yerli yabancı turistlerin yerel esnaftan alış-veriş yapmasıyla kırsal kesimin turizmden gelir elde etmesi sağlanacaktır,
- Kırsal alanda yaşayan halk ile kentsel alanda yaşayanlar arasında oluşan ekonomik ve sosyal farkların azaltılmasına katkı sağlanacaktır,
- Yerli ve yabancı turist ile yerli halkın sosyal anlamda kaynaşması ve kültürler arası etkileşimin artmasına katkı sağlanacaktır,
- Takoran Vadisinde seyir terasları yatırımının yapılmasıyla çevre mahallelerde yer alan kişilerin istihdamı planlanmaktadır. Kırsal alandaki göç eğilimlerinin bir istikrara kavuşturulması dengeli ve sürdürülebilir kalkınma hedefiyle uyumlu bir nüfus yapısına ulaşılması sağlanacaktır,
- Kırsal kesimin turizmden elde ettiği gelir ile yaşam kalitelerinin artırılmasına ve refah düzeylerinin yükseltmelerine etki edilecektir,
- Kırsal alanda bulunan mevcut çevresel değerlerin ve doğal kaynakların korunması, geliştirilmesi ve sürdürülebilir gelişiminin sağlanması,
- Kırsal alandaki turizm yatırımlarına bağlı olarak inşaat sektörünün iş hacmi artar. Bu gelişme yörede inşaat sektörüne bağlı yan sektörlerin gelirlerinin artmasına
- Kırsal turizmin gelişmesiyle birlikte, Türkiye’de önemli bir kültürel zenginlik oluşturan geleneksel el sanatları ve diğer hediyelik eşyalar pazarlanarak yöre halkına ek bir gelir sağlamalarına etki edilecektir.

2. Sosyo-kültürel Analiz (katılımcılık, cinsiyet etkisi vb.)

Takoran Vadisi ile bölgenin sosyo kültürel bağlamda gelişimini destekleyecek birçok unsur bulunmaktadır. Öncelikle bölgede yaşayan kırsal kesim halkı için bölgeye yapılacak yatırımlardan faydalanmaları imkânı sağlanacaktır. Ekonomik anlamda gelirleri artan kırsal kesimin yaşam kalitelerinde de refah seviyelerinin artmasına etki edilecektir. Bölgeye gelecek yerli ve yabancı turistler ile kültürel anlamda yeni bağların oluşturulması, yeni kültürel etkileşimlerin

yaşanmasına zemin oluşturacaktır. Burada turistlerin tutum ve davranışları ile turisti ağırlayan toplumun verdiği tepkiler kültürün etkilenmesinde ön plana çıkmaktadır. Katılımcılık ve cinsiyet konusunda doğrudan herhangi bir farkındalık oluşturulması öngörülmemektedir.

3. Projenin Diğer Sosyal Etkileri (istihdama katkı vb.)

Takoran Vadisinde Ergen Mahallesi (Bayraktepe) ve Nıgıt Kalesinde Seyir Terası Yapılması Projesi ile öncelikle bölgeye iki yeni cazibe merkezi kazandırılacaktır. Seyir terasları ile yerli ve yabancı turistlerin konaklama sürelerinin uzatılması ve yerel ekonomiye katkılarının artırılması sağlanacaktır. Böylece, kırsalda yaşayanların turizmden gelir elde etmesi sağlanacaktır. Söz konusu yatırım çalışmalarının tamamlanmasıyla Takoran Vadisi, bölgemizin ve ülkemizin en önemli cazibe merkezlerinden biri haline gelebilecektir. Faaliyetlerin çeşitlendirilmesiyle turistlerin geceleme sayıları artırılacak ve bölgeye yakın ilçe merkezleri ve kırsal kesimdekiler başta olmak üzere Şanlıurfa ilinde turistlerin konaklama süreleri uzatılacaktır. Böylece, turizm sektöründe faaliyet gösteren oteller, tur acenteleri ve eğlence tesisleri başta olmak üzere bölge esnafı ve yöre halkının turizm gelirlerinden elde ettikleri pay artırılacaktır. Proje ile, bölgenin ekonomik ve sosyal gelişimine olumlu bir etki sağlayacak; refah seviyesinin artmasıyla, bölgenin işsizlik ve buna bağlı dışarıya verilen göç sorununun çözümünde de önemli bir rol oynayacaktır.

iii. BÖLGESEL ANALİZ

- Projenin bölgesel düzeydeki doğrudan ve dolaylı etkileri,
- Proje ile öncelikle Şanlıurfa'da turistlerin konaklamasına yönelik alternatif bir imkan oluşacaktır. Turistlerin Şanlıurfa'da daha çok vakit geçirmesi hedeflenmektedir. Böylece turizmden elde edilecek gelirlerde artış sağlanacaktır.
- Takoran Vadisi'nin turizme kazandırılması ile kırsal kesimin turizme dahil edilmesi ve turizmden gelir sağlanması da hedeflenmektedir.
- Proje ile Şanlıurfa'da turizmin gelişmesi, şehirde farklı yatırım alanlarının oluşturulması için örnek teşkil edecektir.
- Şanlıurfa'nın turizmden elde ettiği gelir ile diğer bölgeler arasında oluşan bölgesel gelişmişlik farkının azaltılmasına da katkı sağlanacaktır.

- Yapılacak yatırımlar ile şehrin istihdam oranında artış sağlanacak ve işsizlik oranının azaltılmasına etki edilecektir.

Turizm alanında yapılacak bu proje ile kurumlar ve yatırımcılar açısından yeni yatırım imkânlarının geliştirilmesi ve bu alanda yapılacak yatırımlarla şehre turizm alanında yapılacak yatırım sayısında artış sağlanacaktır. Yatırımlar ile birbirine bağlı birçok sektörde (inşaat, mobilya, tekstil vb sektörler) de bu artıştan payını alarak ekonomik anlamda fayda sağlayacaktır. Birbirini etkileyen sektörlerde aynı zamanda istihdam olanaklarının da artması beklenmektedir. Dolayısıyla bölgenin ekonomik kalkınma ve istihdam oranındaki artış ile bölgesel gelişmişlik farklarının azaltılması da sağlanacaktır.

iv. DUYARLILIK ANALİZİ

Bu proje için uygun değildir.

v. RİSK ANALİZİ

Projenin en önemli risklerinden birisi Takoran Vadisinde kurulacak seyir teraslarının bilinirliğinin az olmasıdır. Bu sebeple seyir teraslarının ancak 5. yılda tam kapasiteye ulaşacağı planlanmaktadır. Diğer bir risk ise Takoran Vadisine gelecek ziyaretçi sayısının fazla olması ile bölgenin doğal dokusuna zarar verici faaliyetlerin meydana gelmesidir. Bu durumun hem Siverek Belediyesinin alacağı önlemler hem de çevreye konulacak uyarıcı levhalar ile turistlerin çevre bilinçlerinin artırılması, dikkatlerinin çekilerek oluşacak zararların önüne geçilmesi hedeflenmektedir. Tüm bu risklerin yanında temel varsayım, ülke ekonomik konjonktürünün yatırım yapmaya elverişli olması ve ülke geneli turizm aktivitesinin zayıflamamasıdır. Aksi durumda Takoran Vadisine gelecek ziyaretçi de de zor bulunacaktır.

1.7.12. Ekler

Tablo 37 Seyir Terası Projesi İhtiyaç Listesi

Mekan	Mekan Adedi	Malzeme	Mekandaki Adet
Seyir Terası	2	Çevre Düzenleme	2
		Korkuluk	1
		Çöp v.s.	1
		Yöresel Ürün Satış Yerleri	2

1.8. Yerel Halkın Ekoturizm ve Çevre Konusunda Eğitilmesi Projesi Fizibilite Raporu

1.8.1. Projenin Gerekçesi

Yukarı Mezopotamya’da yer alan ve tarih boyunca sürekli olarak yerleşim gören Siverek İlçesi; verimli toprakları ve Fırat kenarında bulunması nedeniyle sayısız höyük, arkeolojik sit alanı, tarihsel kalıntı zenginliğinin yanında, kırsal alanları da kültürel ve doğal zenginlik açısından zengin unsurlara sahiptir

Takoran Vadisi Turizm Gelişim Stratejisi ve Eylem Planı içerisinde yer alan ve hayata geçirilmesi planlanan kırsal turizm projeleri ile; doğal alanlara duyarlı, çevresel ve kültürel değerleri koruyan ve yöre halkına sürdürülebilir sosyo-ekonomik fayda sağlayan ekoturizm faaliyetinin bilinçli yapılması hedeflenmiştir.

Resim 9 Takoran Vadisi

Yapılan saha çalışmasında yerel halkın Takoran Vadisindeki kırsal turizm alternatiflerinin ve bu alternatifleri nasıl geliştirileceğinin farkında olmadığı gözlemlenmiş olup, ekoturizm ve çevreye duyarlılık konusunda eğitimin zorunlu olduğu tespit edilmiştir. Çünkü, bölge ekoturizm açısından oldukça zengin değerlere sahiptir ve bu değerlerin yöre halkı tarafından korunarak geliştirilmesi, sürdürülebilir ekoturizm açısından önem arz etmektedir.

Takoran Vadisine olan mevcut talebi ve bilinirliğini ölçmek için odak grup görüşmeleri yapılmıştır. Odak grup görüşmelerinde başta muhtarlar olmak üzere, çiftçiler, balıkçılar, tekne sahipleri, kadınlar ile görüşme yapılmıştır.

Takoran Vadisine tekne turu için gelen gününbirlik ziyaretçi sayısının 50-200 arasında değiştiği ve özellikle ilkbahar ve sonbaharda aylık ortalama gününbirlik ziyaretçi sayısının 5000 civarı ve yıllık ziyaretçi sayısının ise yılda yaklaşık 20.000 olduğu tespit edilmiştir.

ii. Ulusal ve Bölgesel Düzeyde Gelecekteki Talebin Tahmini

“Türkiye Turizm Stratejisi–2023 Belgesi” nde belirlenen stratejik yaklaşımlar çerçevesinde yapılacak çalışmaların tamamlanması, geliştirilmesi öngörülen bölgelerdeki altyapı ve konaklama ihtiyaçlarının karşılanması durumunda, 2023 yılında, 63 milyon turist, 86 milyar \$ dış turizm geliri ve turist başına yaklaşık 1350 \$ harcamaya ulaşılması öngörülmektedir.” denilmektedir. Ülke geneli hedeflenen bu hacimsel büyümeden tüm illerin ve bölgelerin de benzer oranda yararlanacağı düşünülmektedir. Bu beklenen turizm genişlemesinden Takoran Vadisinin de alternatif bir nokta olarak payını alması hedeflenmektedir.

- Talebin gelecekteki gelişim potansiyeli ve talebin tahmini.

GAP tarafından hazırlanan “Siverek İlçesi Köylere Hizmet Götürme Birliği Entegre Kırsal Kalkınma Programı Siverek Alt Bölge Kırsal Kalkınma Planı 2012-2023” kapsamında Takoran Vadisi Siverek İlçe bütününde Karacadağ ile birlikte turizm açısından geliştirilmesi gereken bölge olarak tespit edilmiştir.

1.8.2. Mal ve/veya Hizmetlerin Satış-Üretim Programı

Proje bir eğitim projesi olduğundan bu başlıkla ilgisi yoktur. Proje, yine bu rapor kapsamında yer alan kırsal turizm kapsamındaki ekoturizm projelerini destekleyici niteliktedir.

1.8.3. Proje Yeri/Uygulama Alanı

i. Fiziksel ve coğrafi özellikler

Siverek ilçesi dünyanın ilk yerleşim alanlarından biri olan Mezopotamya adı verilen Fırat ve Dicle nehirleri arasında kalan arazi üzerine kurulmuştur. Araştırma sahasında yapılan tarihlemelerde yerleşmenin Kalkolitik Çağa (M.Ö. 5500-3500) uzandığı ortaya konulmuştur (Akpirinç, 2012). Siverek'te ilk yerleşim yeri Asurlular tarafından inşa edildiği söylenen tarihi Siverek kalesi çevresi olmuştur. Süreç içerisinde günümüze kadar Siverek'in şehir merkezi de bu kale çevresi olmuştur. Gerek topografik gerekse jeomorfolojik yapının elverişli olması sonucu, şehir merkezinin gelişimi her yöne doğru olmuştur. Siverek ilçesinde bir şehir yerleşmesi, 502 kır yerleşmesi olmak üzere toplam 503 daimi yerleşim birimi dağılış göstermektedir. İlçedeki kır yerleşmelerinin 149'u köy, 353'ü ise yörede "mezra" olarak adlandırılan yerleşimlerdir (Benek, 2013). Siverek'te yerleşmelerin çoğunluğu toplu yerleşim özelliği göstermektedir. Bunun sebebi olarak da Siverek'in düz veya düze yakın arazi yapısının olmasının yanında su kaynaklarının yetersiz olmasıdır. İlçedeki kırsal yerleşmeler ilçe geneline yayılış göstermiştir. Bu kadar geniş alana yayılmış olması da coğrafi ve ekonomik sebeplere dayanmaktadır. İlçedeki yerleşmeler tarım ve hayvancılık faaliyetlerine bağlı olarak kurulmuştur. Özellikle düz araziler üzerine kurulu kırsal yerleşimler tarımsal faaliyetlere ağırlık verirken, dağlık ve engebeli arazilerde kurulan yerleşimler hayvancılık faaliyetlerine ağırlık vermektedir. Ayrıca ekonomik faaliyetlere bağlı olarak da ilçede mevsimlik kır yerleşmeleri yer almaktadır. Genel olarak hayvancılık faaliyetlerine bağlı olarak kurulan bu yerleşimlerde bazaltlar yapı malzemesi olarak kullanılmaktadır.

ii. Ekonomik ve Fiziksel Altyapı (hammadde kaynaklarına erişilebilirlik, ulaşım ve haberleşme sistemi, su-elektrik-doğal gaz şebekeleri, arazi kullanımı, yan sanayi, dağıtım ve pazarlama olanakları vb.)

İlçe merkezinin kuzeyi özellikle Takoran Vadisinin olduğu kısımlarda Fırat Vadisi yamaçlarında eğim %10-78 arasında değişmektedir. Bu yamaçlarda fundalık alanlar mevcuttur. Yöre halkının

tahribine açık olan bu alan baltalık olarak kullanılmakta ve buradaki meşe birlikleri risk altındadır. Yörede, seyrek olan ağaç formasyonunun bu yamaçlarda azalması, ince olan toprak tabakasını erozyona açık hale getirecektir. Eğimin fazla olduğu bu yamaçlarda yer alan fundalık alanların tahribinin önlenmesi gerekmektedir.

Tarımsal amaçlar için açılan yamaç düzlüklerinin ise meyve bahçesi olarak kullanımı doğru olacaktır. Eğimin arazi kullanımı açısından ortaya çıkardığı bir diğer durum ise toprak oluşumu ve kalınlığıdır. Eğimle toprak oluşumu arasında sıkı bir ilişki vardır. Eğim arttıkça toprak kalınlığı azalırken, eğim azaldıkça toprak kalınlığı artmaktadır. Araştırma sahasında düz ya da hafif eğimli alanlarda toprak derinliği fazla iken, eğimin arttığı alanlarda toprak derinliği azalmaktadır.

iii. Sosyal Altyapı (nüfus, istihdam, gelir dağılımı, sosyal hizmetler, kültürel yapı)

Çalışma alanı olarak Baki Köyü (eski adı Takoran) ve yakın çevresindeki 4 köy olmak üzere 5 köy (Mezra, Divan, Ergen ve Bahçe) belirlenmiştir. Muhtarlardan alınan bilgiye göre, bu 5 köydeki toplam hane sayısı 197 ve nüfus 1320'dir.

Tablo 38 Köy Nüfusları

Köy	Hane Sayısı	Nüfus
Baki	40	250
Ergen	50	270
Divan	30	150
Bahçe	32	350
Mezra	45	300
Toplam	197	1320

Bu köylerden sınırlı sayıda haneden mevsimlik tarım işçiliği yapmak üzere başka yerlere mevsimlik göç yaşanmaktadır. Baki köyünden 5 haneden hanenin gençleri (10-15 kişi), Ergen'den 10-15 evden 40-50 kişi, Mezra'dan 5-10 haneden mevsimlik işçi gitmektedir. Divan'da sadece 1 hanenin mevsimlik tarım işçiliğine gittiği rapor edilmiştir. Bahçe'de böyle bir olay rapor edilmemiştir.

Takoran Vadisinde bulunan beş köyde arazi tarım ve hayvancılık amacıyla kullanılmaktadır. Hububat ekimi temel geçim kaynağı olmayıp araziler meyvecilik ve sebzeçilik içinde kullanılmaktadır.

Bölgede toplam tarla bitkileri (buğday, arpa) alanı 3000 da ve bölge halkı için önemli bir gelir kaynağı haline gelen nar bahçeleri alanı ise 1865 da'dır. En fazla tarla bitkileri alanına sahip mahalleler 1000'er da ile Ergen ve Divan mahalleleridir. Aynı durum nar bahçeleri için de geçerlidir. Muhtarların ifadesine göre Ergen'de 1000 dekar, Divan'da 700 da nar bahçesi bulunmaktadır. Nar kayda değer bir gelir getirmekte, çoğunluğu ham nar olarak satılmakta, ham olarak satılamayanlar ise nar pekmezi yapıp satılmaktadır. Bölgede turizmin gelişmesi ve gerekli altyapının kurulması halinde nar pekmezinden ve nar suyundan daha fazla gelir elde edilmesi mümkündür.

Hububatın yanı sıra Takoran Vadisinde, başta nar, dut ve incir olmak üzere meyvecilik de ticari amaçla yapılmaktadır. Son zamanlarda susam ve silajlık mısır ekiminin de yapıldığı görülmektedir.

Baki köyünde; tarımsal olarak nar ve dut ağaçları daha fazla yer kaplamakta olup, narların bir bölümü nar pekmezi olarak, çatlamamış narlarda meyve olarak pazara sunulmaktadır.

Bağcılık eskiden fazla üretim alanına sahipken yağışların azalmasıyla bağ alanlarının da azaldığı ancak son zamanlarda yeni bağ alanlarının kurulduğu belirtilmiştir.

Özellikle karadut bölgede fazla olup, dutun işlenerek dut pekmezi şeklinde pazara sunulduğu gözlemlenmiştir. Baki Köyünde, balıkçılık yerel ekonomide son yıllarda giderek önemini artırmaktadır. Av sezonunda her iki günde bir en az iki ton balığın satıldığı bildirilmiştir.

Takoran Vadisi'nde bulunan köylerde küçükbaş hayvancılık faaliyeti üreticilerin ana uğraş

alanlarından biridir. Yörede büyükbaş ve küçükbaş hayvan sayısı aile ölçeğinde bakımı yapılacak kadardır.

Divan mahallesinde daha çok sütü için büyükbaş hayvan beslendiği görülmüştür. Küçükbaş hayvan yetiştiriciliğinin bölgede kurbanlık olarak beslendiği ifade edilmiştir. Kurban bayramından yaklaşık altı ay önce alınan kuzular bakılarak kurbanda tüccarlara satılmaktadır.

Tablo 39 Hayvan Varlığı

Mahalle	Büyükbaş		Koyun		Keçi		Arı	
	Hane	Baş	Hane	Baş	Hane	Baş	Hane	Koloni
Baki	35	400	x	x	3	x	-	-
Ergen		500		2000				
Divan	30	900					1	200
Bahçe		150	15	1000	10	500		
Mezra	20	100	10	x				
Toplam		2050		3000		500		200

Bölgede hayvancılık önemli geçim kaynaklarındandır. Genellikle büyükbaş hayvanlar sütü için, küçükbaş hayvanlar ise eti için beslenmektedir. Elde edilen süttten peynir yapılmakta ve pazarlanmaktadır. Yukarıdaki tablodan da görülebileceği gibi tüm mahallelerde hayvancılık vardır ve hemen hemen tüm haneler hayvancılık yapmaktadır. Ergen ve Bahçe mahallelerinde, büyükbaş hayvancılık yanında küçükbaş hayvancılık da önemli bir yere sahiptir. Bu iki köyde küçükbaş hayvanların sütünden de yararlanılmaktadır.

Bahçe mahallesinde hayvancılık için önemli bir sorun meraya yol olmaması ve merada hayvanlar için yeterli içme suyu bulunmamasıdır.

Bölgede Siverek ilçesine özgü bir peynir üretilmektedir. Bu peynirin üretiminde kalite

standartlarının sağlanması ve uygun bir paketlemenin yapılması durumunda, üretilen peynir turistlere sunulabilecek ve yöre halkının gelirinde artış sağlanabilecektir.

Yörede küçükbaş ve büyükbaş hayvancılık çayır-orman-mera arazilerinin çok kısıtlı olması nedeniyle genelde besicilik şeklinde yapılmaktadır. Konsantre yem bayilerden satın alınmakta ve hayvanlara yedirilmektedir. Yem bitkisi ekilişleri oldukça azdır. Mısır silajı ve yem bitkileri ekimi münavebeli olarak yapılmaktadır. Hayvan besleme açısından tüm köylerde kaliteli kaba yem açığı vardır.

Köylerde hayvan barınaklarının çoğu evlere bitişiktir. Eski ahırlarda havalandırma ve aydınlatma koşulları oldukça yetersiz görölmektedir. Ahır içinde buzağılar için ayrı bölmeler genelde planlanmamıştır.

Özellikle Baki köyünde balıkçılık yerel ekonomide önemli bir rol oynamaktadır. On haneden dokuzunun tekne sahibi ve/veya ortağı olduğu tespit edilmiştir. Gezi tekneleri de aynı zamanda balık avlamak için kullanılmaktadır. Nisan ve Temmuz ayları balıklar için üreme dönemi olarak tespit edilmiş olup bu aylarda balık avı yasaklanmıştır. Ancak bu av yasağına uyulmadığı ve aynı zamanda balık satışlarının da devam ettiği ifade edilmiştir.

Baki ve Mezra mahallelerinde 20-25 tekne ile balıkçılık da yapılmaktadır. Fakat balıkçılar arasında av yasağı, avlanma bölgeleri ve avlanma biçimleri konusunda bir gerilim olduğu gözlemlenmiştir. Bu nedenle, balıkçıların örgütlenme ve avlanma konularında eğitim almalarında yarar vardır.

Baraj yapıldıktan sonra özellikle Baki mahallesinde balıkçılık önemli bir gelir kaynağı haline gelmiştir. Kısmen de Mezra mahallesinde balıkçılık vardır. Baki mahallesinde 20 balıkçı teknesi bulunmakta ve bu teknelerden 30 hane yararlanmaktadır. Mezra mahallesinde ise 3 balıkçı teknesi bulunmaktadır. Bu tekneler Atatürk Baraj Gölünde 9. Bölge denen alanda (asma köprüden Çermik'e kadar olan bölge) avlanma iznine sahiptirler. Ancak bu bölgenin kıyısında olan bazı köylerin ahalisi tarafından, yasa dışı olarak, bu balıkçıların avlanması engellenebilmektedir.

Balıkçıların temel isteği bu zorbalığın devlet tarafından engellenmesidir. Bu durum nedeniyle kooperatifçiliğin bir avantajı görülmemekte ve kooperatif kurulmamaktadır.

Baraj gölü balık türleri açısından oldukça zengindir; balık çeşitleri olarak somon, yayın, karagöz, turna, şabut, karaca ve tatlısu hamsisi sayılmaktadır. Avlanan balıklar şirket adı verilen bir toptancı tarafından satın alınmakta ve iki günde bir şirketin kamyonu gelip balıkları almaktadır. Her gelişinde 2 ton kadar balık verilmektedir. Fiyat balığa göre değişmekle birlikte yazın kilosu yaklaşık 8 TL'den, kışın ise 12 TL'den satılmaktadır.

Nisan-Haziran döneminde avlanma yasağı olmasına rağmen denetim olmadığından avlanma devam etmekte ve bu da balık popülasyonunu düşürmektedir. İşin garibi şirket de avlanma yasağı döneminde dahi balık alımına devam etmektedir.

Balıkçılardan birinin söylediğine göre, hem gezi hem de balıkçı tekneleri standartları karşılamamakta ve gezi-avlanma ruhsatına sahip değildirler. Buna rağmen balıkçılığı sürdürebilmektedirler. Balıkçılardan birinin bunu söylemesi, balıkçılar arasında bir gerginlik olduğunun da göstergesidir.

iv. Kurumsal Yapılar

Şanlıurfa ili, Karacadağ Kalkınma Ajansı bölgesinde olup, Ajans “bölge içi ve bölgeler arası gelişmişlik farkını azaltmaya katkı sağlayan, bölgesel ve ulusal paydaşların hedeflerine ulaşmasında destek veren, kurumsal kapasite geliştirmeyi ön planda tutan ve bölgesinde kalkınma süreçlerine liderlik eden bir kuruluştur.

Şanlıurfa Ticaret Odası; bölgenin ekonomik ve sosyal kalkınmasına katkı sağlama amacı ile üyeleri ve sivil toplum örgütleri ile il ekonomisinin geliştirilmesi için faaliyetlerde bulunan, Şanlıurfa'nın bölgesel ulusal arenada tanıtımını yapan, yatırımlar için altyapı çalışmalarını yürüten kuruluştur.

Harran Üniversitesi bünyesinde 2021 yılı itibariyle; 14 Fakülte, 4 Yüksekokul, 1 Devlet

Konservatuari, 13 Meslek Yüksekokulu, 3 Enstitü, 15 Araştırma ve Uygulama Merkezi ile faaliyetlerini sürdürmektedir. İlgili bölümlerinde tarım ekonomisiyle ilgili birçok araştırma yapılmaktadır. Tüm bakanlıkların Şanlıurfa ilinde İl Müdürlükleri bulunmaktadır.

GAP: Proje alanı Fırat-Dicle Havzası ile yukarı Mezopotamya ovalarında yer alan 9 ili (Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak) kapsamaktadır. GAP kapsamındaki illerin alan ve nüfus büyüklüğü, Türkiye'nin ortalama % 10,8' i civarındadır.

GAP'ın temel hedefleri; Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin sahip olduğu kaynakları değerlendirerek, yöre halkının gelir düzeyini ve yaşam kalitesini yükseltmek, bu Bölge ile diğer bölgeler arasındaki gelişmişlik farkını gidermek, kırsal alandaki verimliliği ve istihdam olanaklarını artırarak ulusal düzeyde ekonomik gelişme ve sosyal istikrar hedeflerine katkıda bulunmaktır.

GAP, 1989 yılında hazırlanan Master Plan ile tarım, sanayi, ulaştırma, eğitim, sağlık, kırsal ve kentsel altyapı yatırımlarını da içine alan bir bölgesel kalkınma projesine dönüşmüştür. Proje, gelecek kuşaklar için kendilerini geliştirebilecekleri bir ortam yaratılmasını amaçlayan sürdürülebilir insani kalkınma felsefesi üzerine kurulmuştur; kalkınmada adalet, katılımcılık, çevre korunması, istihdam, mekansal planlama, alt yapı geliştirilmesi, yatırım uygulamalarında kamu-özel sektör ve halk katılımının sağlanması GAP'ın temel stratejileridir.

Çok sektörlü, sürdürülebilir insani gelişmeye dayalı, bölge'nin rekabet gücünü artırmayı, ekonomik ve sosyal bütünleşmeyi güçlendirmeyi hedefleyen, entegre bir bölgesel kalkınma projesi olarak uygulanmakta olan GAP, hazırlandığı dönem dikkate alındığında, bugün ağırlıklı olarak vurgulanan yenilikçi yaklaşımları içeren vizyoner bir bakış açısıyla planlanmıştır.

Siverek Belediyesi: Siverek Şanlıurfa ilinde bulunan merkez ilçeler dışında en fazla nüfusa sahip ilçedir. 4314 km² lik yüzölçümüne sahip Siverek'te; 151 köy ve 372 mezra bulunmaktadır.

v. Çevresel Etkilerin Ön-değerlendirmesi

Çevre koruma ve atık bertarafı ile ilgili yerel halka verilecek eğitimlerle, yerel halkın sürdürülebilir çevre konularında bilinçlendirilmesiyle birlikte, Takoran Vadisi'nin yoğun olarak kullanıma açılması ile ziyaretçilerden kaynaklı atıkları kirlilik oluşturmada bertaraf edilecektir. Bunun için günübirlik kullanım alanları, kır lokantası, yürüyüş yolları ve manzara seyir noktaları gibi tüm kullanım alanlarına, uygun sayıda çöp kutusu ve uyarı tabelaları konulacaktır. Ziyaretçiler tarafından çöp kutularına atılmayan evsel atıklar da düzenli olarak belediye görevlileri tarafından toplanacaktır. Alandan çıkan atık miktarına göre çevre sorunlarına neden olmayacak sıklıkta katı atıkların düzenli olarak toplanması ve en yakın yerel yönetim çöp toplama alanına götürülmesi planlanmaktadır.

Takoran Vadisinde yer alacak olan tuvalet, banyo, lavabo gibi alanların kullanılması ile oluşacak atık suların çevre mevzuatı kriterlerine uygun sızdırmaz fosseptik tanklar ile kontrollü ve düzenli bir şekilde bertarafı sağlanacaktır.

Ekoturizm aktiviteleri sırasında, ziyaretçilerin doğaya zarar vermemeleri için yerel halk bu konuda eğitilerek ilgili alanlarda yer alan görevlilerce sürekli kontrol edilecek, gerekli uyarılar yapılacak ve ekoturizm alanlarına uyarı tabelaları yerleştirilerek, çevreye zarar verilmemesi sağlanacaktır.

vi. Alternatifler, Yer Seçimi ve Arazi Maliyeti (kamulaştırma bedeli)

1.8.4. Teknik Analiz Ve Tasarım

Eğitim projesi olduğu için içerik gerektirmemektedir.

1.8.5. Proje Girdileri

i. Girdi İhtiyacı (ham ve yardımcı maddeler)

Tablo 40 Projenin Girdi İhtiyacı

Girdiler	Birim	Birim Fiyat (TL)	Toplam Fiyat (TL)
Eğiticiler	adam/gün (20 gün)	3000	60000
Eğitim Materyalleri	50 set	100	5000
Öngörülme			5000
Toplam			70000

ii. Girdi Fiyatları ve Harcama Tahmini

1.8.6. Organizasyon Yapısı, Yönetim ve İnsan Kaynakları

1.8.7. Proje Yönetimi ve Uygulama Programı

i. Proje Yürütücüsü Kuruluşlar ve Teknik Kapasiteleri

Siverek Belediyesi içinde yer alan Proje Müdürlüğü bünyesinde yer alan personel projenin yürütülmesinde görev alacak olup, belediye projenin yürütülmesinde dış uzmanlardan destek alacaktır.

ii. Proje Organizasyonu ve Yönetim (karar alma süreci, yapım yöntemi vb.)

iii. Proje Uygulama Programı (Termin Planı)

Fizibilite çalışması yapılan Takoran Vadisinde ekoturizm faaliyetlerinin başlama süresi en fazla 2 yıl olarak planlanmakta olup, eğitim projesi için 1 yıl uygun olacaktır.

1.8.8. İşletme Dönemi Gelir ve Giderleri

1.8.9. Toplam Yatırım Tutarı ve Yıllara Dağılımı

1.8.10. Projenin Finansmanı

Proje Siverek Belediyesi tarafından uygulanacaktır. Projenin uygulanması için üç kaynaktan yararlanılabilecektir:

- i. Belediyenin kendi öz kaynakları
- ii. GAP İdaresinden alınabilecek kaynaklar
- iii. Karacadağ Kalkınma Ajansından alınabilecek destek

1.8.11. Proje Analizi

i. FİNANSAL ANALİZ

ii. EKONOMİK ANALİZ

iii. SOSYAL ANALİZ

1. Sosyal Fayda-Maliyet Analizi

Kırsal turizmin gelişmesiyle birlikte ekoturizm faaliyetlerinin de uygulamaya geçmesiyle ekoturizm ve çevre konularında veirilen eğitimlerle bilinçlenen halk, daha fazla ziyaretçi iletişim kuracak ve ve dolayısıyla gelen ziyaretçi sayısı, akabinde satışı yapılan yerel ürün miktarı artarak yöre ve bölge halkının yaşam standartlarının gelişmesine katkı sunacaktır.

Ayrıca ekoturizmden elde edilen gelir ve farkındalık arttıkça genç nüfusun ilçe dışına göç etmesi de engellenerek, genç nüfus kırsal turizme kazandırılmış olacaktır.

iv. BÖLGESEL ANALİZ

- Yöre halkının sürdürülebilir ekoturizm faaliyetleri ile çevreyi ve doğal kaynakları koruma bilinci oluşacaktır.
- Yöre halkı, Şanlıurfa ilindeki turizm kurum/kuruluşlarıyla iletişim kurma imkanı yakalayacaktır.

v. RİSK ANALİZİ

Proje herhangi bir risk içermemektedir.

1.9. Takoran Vadisinde Balıkçılara Yönelik Örgütlenme ve Kooperatifçilik Konusunda Eğitimler Verilmesi Projesi Fizibilite Raporu

1.9.1. Projenin Gerekçesi

Baraj yapıldıktan sonra özellikle Baki mahallesinde balıkçılık önemli bir gelir kaynağı haline gelmiştir. Kısmen de Mezra mahallesinde balıkçılık vardır. Baki mahallesinde 20 balıkçı teknesi bulunmakta ve bu teknelerden 30 hane yararlanmaktadır. Mezra mahallesinde ise 3 balıkçı teknesi bulunmaktadır. Bu tekneler Atatürk Baraj Gölünde 9. Bölge denen alanda (asma köprüden Çermik'e kadar olan bölge) avlanma iznine sahiptirler. Ancak bu bölgenin kıyısında olan bazı köylerin ahalisi tarafından, yasa dışı olarak, bu balıkçıların avlanması engellenebilmektedir. Balıkçıların temel isteği bu zorbalığın devlet tarafından engellenmesidir. Bu durum nedeniyle kooperatifçiliğin bir avantajı görülmemekte ve kooperatif kurulmamaktadır.

Resim 10 Kooperatifçilik Eğitimi

Baraj gölü balık türleri açısından oldukça zengindir; balık çeşitleri olarak somon, yayın, karagöz, turna, şabut, karaca ve Tatlısu hamsisi sayılmaktadır. Avlanan balıklar şirket adı verilen bir toptancı tarafından satın alınmakta ve iki günde bir şirketin kamyonu gelip balıkları almaktadır. Her gelişinde 2 ton kadar balık verilmektedir. Fiyat balığa göre değişmekle birlikte yazın kilosu yaklaşık 8 TL'den, kışın ise 12 TL'den satılmaktadır.

Nisan-Haziran döneminde avlanma yasağı olmasına rağmen denetim olmadığından avlanma devam etmekte ve bu da balık popülasyonunu düşürmektedir. İşin garibi şirket de avlanma yasağı

döneminde dahi balık alımına devam etmektedir.

Balıkçılardan birinin söylediğine göre, balıkçı tekneleri standartları karşılamamakta ve avlanma ruhsatına sahip değillerdir. Buna rağmen balıkçılığı sürdürebilmektedirler. Balıkçılardan birinin bunu söylemesi, balıkçılar arasında bir gerginlik olduğunun da göstergesidir.

Tüm bu veriler, balıkçılığın bölge için önemli bir gelir ve geçim kaynağı olduğunu, ancak balıkçıların örgütsüz olmaları nedeni ile balıkçılık potansiyelinden yeterince yararlanılamadığını . Balıkçıların örgütlenmesi balık avlamaya standartlar getirilmesini, balıkçılar arası çatışmaların çözömlenmesini ve pazarda balıkçıların konumunu güçlendirmeye katkı sağlayacaktır.

1.9.2. Mal ve/veya Hizmetlerin Satış-Üretim Programı

Proje bir eğitim projesi olduğundan bu başlık ilgisizdir.

1.9.3. Proje Yeri/Uygulama Alanı

i. Fiziksel ve coğrafi özellikler

Siverek ilçesi dünyanın ilk yerleşim alanlarından biri olan Mezopotamya adı verilen Fırat ve Dicle nehirleri arasında kalan arazi üzerine kurulmuştur. Araştırma sahasında yapılan tarihlemelerde yerleşmenin Kalkolitik Çağa (M.Ö. 5500-3500) uzandığı ortaya konulmuştur (Akpıncı, 2012). Siverek'te ilk yerleşim yeri Asurlular tarafından inşa edildiği söylenen tarihi Siverek kalesi çevresi olmuştur. Süreç içerisinde günümüze kadar Siverek'in şehir merkezi de bu kale çevresi olmuştur. Gerek topografik gerekse jeomorfolojik yapının elverişli olması sonucu, şehir merkezinin gelişimi her yöne doğru olmuştur. Siverek ilçesinde bir şehir yerleşmesi, 502 kır yerleşmesi olmak üzere toplam 503 daimi yerleşim birimi dağılışı göstermektedir. İlçedeki kır yerleşmelerinin 149'u köy, 353'ü ise yörede "mezra" olarak adlandırılan yerleşimlerdir (Benek, 2013). Siverek'te yerleşmelerin çoğunluğu toplu yerleşim özelliği göstermektedir. Bunun sebebi olarak da Siverek'in düz veya düze yakın arazi yapısının olmasının yanında su kaynaklarının yetersiz

olmasıdır. İlçedeki kırsal yerleşmeler ilçe geneline yayılış göstermiştir. Bu kadar geniş alana yayılmış olması da coğrafi ve ekonomik sebeplere dayanmaktadır. İlçedeki yerleşmeler tarım ve hayvancılık faaliyetlerine bağlı olarak kurulmuştur. Özellikle düz araziler üzerine kurulu kırsal yerleşimler tarımsal faaliyetlere ağırlık verirken, dağlık ve engebeli arazilerde kurulan yerleşimler hayvancılık faaliyetlerine ağırlık vermektedir. Ayrıca ekonomik faaliyetlere bağlı olarak da ilçede mevsimlik kır yerleşmeleri yer almaktadır. Genel olarak hayvancılık faaliyetlerine bağlı olarak kurulan bu yerleşimlerde bazaltlar yapı malzemesi olarak kullanılmaktadır.

ii. Ekonomik ve Fiziksel Altyapı (hammadde kaynaklarına erişilebilirlik, ulaşım ve haberleşme sistemi, su-elektrik-doğal gaz şebekeleri, arazi kullanımı, yan sanayi, dağıtım ve pazarlama olanakları vb.)

İlçe merkezinin kuzeyi özellikle Takoran Vadisinin olduğu kısımlarda Fırat Vadisi yamaçlarında eğim %10-78 arasında değişmektedir. Bu yamaçlarda fundalık alanlar mevcuttur. Yöre halkının tahribine açık olan bu alan baltalık olarak kullanılmakta ve buradaki meşe birlikleri risk altındadır. Yörede, seyrek olan ağaç formasyonunun bu yamaçlarda azalması, ince olan toprak tabakasını erozyona açık hale getirecektir. Eğimin fazla olduğu bu yamaçlarda yer alan fundalık alanların tahribinin önlenmesi gerekmektedir.

Tarımsal amaçlar için açılan yamaç düzlüklerinin ise meyve bahçesi olarak kullanımı doğru olacaktır. Eğimin arazi kullanımı açısından ortaya çıkardığı bir diğer durum ise toprak oluşumu ve kalınlığıdır. Eğimle toprak oluşumu arasında sıkı bir ilişki vardır. Eğim arttıkça toprak kalınlığı azalırken, eğim azaldıkça toprak kalınlığı artmaktadır. Araştırma sahasında düz ya da hafif eğimli alanlarda toprak derinliği fazla iken, eğimin arttığı alanlarda toprak derinliği azalmaktadır.

iii. Sosyal Altyapı (nüfus, istihdam, gelir dağılımı, sosyal hizmetler, kültürel yapı)

Çalışma alanı olarak Baki Köyü (eski adı Takoran) ve yakın çevresindeki 4 köy olmak üzere 5 köy (Mezra, Divan, Ergen ve Bahçe) belirlenmiştir. Muhtarlardan alınan bilgiye göre, bu 5 köydeki toplam hane sayısı 197 ve nüfus 1320'dir.

Tablo 41 Köy Nüfusları

Köy	Hane Sayısı	Nüfus
Baki	40	250
Ergen	50	270
Divan	30	150
Bahçe	32	350
Mezra	45	300
Toplam	197	1320

Bu köylerden sınırlı sayıda haneden mevsimlik tarım işçiliği yapmak üzere başka yerlere mevsimlik göç yaşanmaktadır. Baki köyünden 5 haneden hanenin gençleri (10-15 kişi), Ergen'den 10-15 evden 40-50 kişi, Mezra'dan 5-10 haneden mevsimlik işçi gitmektedir. Divan'da sadece 1 hanenin mevsimlik tarım işçiliğine gittiği rapor edilmiştir. Bahçe'de böyle bir olay rapor edilmemiştir.

Takoran Vadisinde bulunan beş köyde arazi tarım ve hayvancılık amacıyla kullanılmaktadır. Hububat ekimi temel geçim kaynağı olmayıp araziler meyvecilik ve sebzecilik içinde kullanılmaktadır.

Bölgede toplam tarla bitkileri (buğday, arpa) alanı 3000 da ve bölge halkı için önemli bir gelir kaynağı haline gelen nar bahçeleri alanı ise 1865 da'dır. En fazla tarla bitkileri alanına sahip mahalleler 1000'er da ile Ergen ve Divan mahalleleridir. Aynı durum nar bahçeleri için de geçerlidir. Muhtarların ifadesine göre Ergen'de 1000 dekar, Divan'da 700 da nar bahçesi bulunmaktadır. Nar kayda değer bir gelir getirmekte, çoğunluğu ham nar olarak satılmakta, ham olarak satılamayanlar ise nar pekmezi yapıp satılmaktadır. Bölgede turizmin gelişmesi ve gerekli altyapının kurulması halinde nar pekmezinden ve nar suyundan daha fazla gelir elde edilmesi mümkündür.

Hububatın yanı sıra Takoran Vadisinde, başta nar, dut ve incir olmak üzere meyvecilik de ticari

amaçla yapılmaktadır. Son zamanlarda susam ve silajlık mısır ekiminin de yapıldığı görülmektedir.

Baki köyünde; tarımsal olarak nar ve dut ağaçları daha fazla yer kaplamakta olup, narların bir bölümü nar pekmezi olarak, çatlamamış narlarda meyve olarak pazara sunulmaktadır.

Bağcılık eskiden fazla üretim alanına sahipken yağışların azalmasıyla bağ alanlarının da azaldığı ancak son zamanlarda yeni bağ alanlarının kurulduğu belirtilmiştir.

Özellikle karadut bölgede fazla olup, dutun işlenerek dut pekmezi şeklinde pazara sunulduğu gözlemlenmiştir. Baki Köyünde, balıkçılık yerel ekonomide son yıllarda giderek önemini artırmaktadır. Av sezonunda her iki günde bir en az iki ton balığın satıldığı bildirilmiştir.

Takoran Vadisi'nde bulunan köylerde küçükbaş hayvancılık faaliyeti üreticilerin ana uğraş alanlarından biridir. Yörede büyükbaş ve küçükbaş hayvan sayısı aile ölçeğinde bakımı yapılacak kadardır. Divan mahallesinde daha çok sütü için büyükbaş hayvan beslendiği görülmüştür. Küçükbaş hayvan yetiştiriciliğinin bölgede kurbanlık olarak beslendiği ifade edilmiştir. Kurban bayramından yaklaşık altı ay önce alınan kuzular bakılarak kurbanda tüccarlara satılmaktadır.

Tablo 42 Takoran Vadisi Hayvan Varlığı

Mahalle	Büyükbaş		Koyun		Keçi		Arı	
	Hane	Baş	Hane	Baş	Hane	Baş	Hane	Koloni
Baki	35	400	x	x	3	x	-	-
Ergen		500		2000				
Divan	30	900					1	200
Bahçe		150	15	1000	10	500		
Mezra	20	100	10	x				
Toplam		2050		3000		500		200

Bölgede hayvancılık önemli geçim kaynaklarından. Genellikle büyükbaş hayvanlar sütü için, küçükbaş hayvanlar ise eti için beslenmektedir. Elde edilen süttten peynir yapılmakta ve pazarlanmaktadır. Yukarıdaki tablodan da görülebileceği gibi tüm mahallelerde hayvancılık vardır ve hemen hemen tüm haneler hayvancılık yapmaktadır. Ergen ve Bahçe mahallelerinde, büyükbaş hayvancılık yanında küçükbaş hayvancılık da önemli bir yere sahiptir. Bu iki köyde küçükbaş hayvanların sütünden de yararlanılmaktadır.

Bahçe mahallesinde hayvancılık için önemli bir sorun meraya yol olmaması ve merada hayvanlar için yeterli içme suyu bulunmamasıdır.

Bölgede Siverek ilçesine özgü bir peynir üretilmektedir. Bu peynirin üretiminde kalite standartlarının sağlanması ve uygun bir paketlenmenin yapılması durumunda, üretilen peynir turistlere sunulabilecek ve yöre halkının gelirinde artış sağlanabilecektir.

Yörede küçükbaş ve büyükbaş hayvancılık çayır-orman-mera arazilerinin çok kısıtlı olması nedeniyle genelde besicilik şeklinde yapılmaktadır. Konsantre yem bayilerden satın alınmakta ve hayvanlara yedirilmektedir. Yem bitkisi ekilişleri oldukça azdır. Mısır silajı ve yem bitkileri ekimi münavebeli olarak yapılmaktadır. Hayvan besleme açısından tüm köylerde kaliteli kaba yem açığı vardır.

Köylerde hayvan barınaklarının çoğu evlere bitişiktir. Eski ahırlarda havalandırma ve aydınlatma koşulları oldukça yetersiz görülmektedir. Ahır içinde buzağılar için ayrı bölmeler genelde planlanmamıştır.

Özellikle Baki köyünde balıkçılık yerel ekonomide önemli bir rol oynamaktadır. On haneden dokuzunun tekne sahibi ve/veya ortağı olduğu tespit edilmiştir. Gezi tekneleri de aynı zamanda balık avlamak için kullanılmaktadır. Nisan ve Temmuz ayları balıklar için üreme dönemi olarak tespit edilmiş olup bu aylarda balık avı yasaklanmıştır. Ancak bu av yasağına uyulmadığı ve aynı zamanda balık satışlarının da devam ettiği ifade edilmiştir.

Baki ve Mezra mahallelerinde 20-25 tekne ile balıkçılık da yapılmaktadır. Fakat balıkçılar arasında av yasağı, avlanma bölgeleri ve avlanma biçimleri konusunda bir gerilim olduğu gözlemlenmiştir. Bu nedenle, balıkçıların örgütlenme ve avlanma konularında eğitim almalarında yarar vardır.

Baraj yapıldıktan sonra özellikle Baki mahallesinde balıkçılık önemli bir gelir kaynağı haline gelmiştir. Kısmen de Mezra mahallesinde balıkçılık vardır. Baki mahallesinde 20 balıkçı teknesi bulunmakta ve bu teknelerden 30 hane yararlanmaktadır. Mezra mahallesinde ise 3 balıkçı teknesi bulunmaktadır. Bu tekneler Atatürk Baraj Gölünde 9. Bölge denen alanda (asma köprüden Çermik'e kadar olan bölge) avlanma iznine sahiptirler. Ancak bu bölgenin kıyısında olan bazı köylerin ahalisi tarafından, yasa dışı olarak, bu balıkçıların avlanması engellenebilmektedir. Balıkçıların temel isteği bu zorbalığın devlet tarafından engellenmesidir. Bu durum nedeniyle kooperatifçiliğin bir avantajı görülmemekte ve kooperatif kurulmamaktadır.

Baraj gölü balık türleri açısından oldukça zengindir; balık çeşitleri olarak somon, yayın, karagöz, turna, şabut, karaca ve tatlısu hamsisi sayılmaktadır. Avlanan balıklar şirket adı verilen bir toptancı tarafından satın alınmakta ve iki günde bir şirketin kamyonu gelip balıkları almaktadır. Her gelişinde 2 ton kadar balık verilmektedir. Fiyat balığa göre değişmekle birlikte yazın kilosu yaklaşık 8 TL'den, kışın ise 12 TL'den satılmaktadır.

Nisan-Haziran döneminde avlanma yasağı olmasına rağmen denetim olmadığından avlanma devam etmekte ve bu da balık popülasyonunu düşürmektedir. İşin garibi şirket de avlanma yasağı döneminde dahi balık alımına devam etmektedir.

Balıkçılardan birinin söylediğine göre, hem gezi hem de balıkçı tekneleri standartları karşılamamakta ve gezi-avlanma ruhsatına sahip değildirler. Buna rağmen balıkçılığı sürdürebilmektedirler. Balıkçılardan birinin bunu söylemesi, balıkçılar arasında bir gerginlik olduğunun da göstergesidir.

iv. Kurumsal Yapılar

Şanlıurfa ili, Karacadağ Kalkınma Ajansı bölgesinde olup, Ajans “bölge içi ve bölgeler arası gelişmişlik farkını azaltmaya katkı sağlayan, bölgesel ve ulusal paydaşların hedeflerine ulaşmasında destek veren, kurumsal kapasite geliştirmeyi ön planda tutan ve bölgesinde kalkınma süreçlerine liderlik eden bir kuruluştur.

Şanlıurfa Ticaret Odası; bölgenin ekonomik ve sosyal kalkınmasına katkı sağlama amacı ile üyeleri ve sivil toplum örgütleri ile il ekonomisinin geliştirilmesi için faaliyetlerde bulunan, Şanlıurfa’nın bölgesel ulusal arenada tanıtımını yapan, yatırımlar için altyapı çalışmalarını yürüten kuruluştur.

Harran Üniversitesi bünyesinde 2021 yılı itibariyle; 14 Fakülte, 4 Yüksekokul, 1 Devlet Konservatuvarı, 13 Meslek Yüksekokulu, 3 Enstitü, 15 Araştırma ve Uygulama Merkezi ile faaliyetlerini sürdürmektedir. İlgili bölümlerinde tarım ekonomisiyle ilgili birçok araştırma yapılmaktadır. Tüm bakanlıkların Şanlıurfa ilinde İl Müdürlükleri bulunmaktadır.

GAP: Proje alanı Fırat-Dicle Havzası ile yukarı Mezopotamya ovalarında yer alan 9 ili (Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak) kapsamaktadır. GAP kapsamındaki illerin alan ve nüfus büyüklüğü, Türkiye’nin ortalama % 10,8’ i civarındadır.

GAP’ın temel hedefleri; Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin sahip olduğu kaynakları değerlendirerek, yöre halkının gelir düzeyini ve yaşam kalitesini yükseltmek, bu Bölge ile diğer bölgeler arasındaki gelişmişlik farkını gidermek, kırsal alandaki verimliliği ve istihdam olanaklarını artırarak ulusal düzeyde ekonomik gelişme ve sosyal istikrar hedeflerine katkıda bulunmaktır.

GAP, 1989 yılında hazırlanan Master Plan ile tarım, sanayi, ulaştırma, eğitim, sağlık, kırsal ve kentsel altyapı yatırımlarını da içine alan bir bölgesel kalkınma projesine dönüşmüştür. Proje, gelecek kuşaklar için kendilerini geliştirebilecekleri bir ortam yaratılmasını amaçlayan sürdürülebilir insani kalkınma felsefesi üzerine kurulmuştur; kalkınmada adalet, katılımcılık, çevre korunması, istihdam, mekansal planlama, alt yapı geliştirilmesi, yatırım uygulamalarında kamu-özel sektör ve halk katılımının sağlanması GAP'ın temel stratejileridir.

Çok sektörlü, sürdürülebilir insani gelişmeye dayalı, Bölge'nin rekabet gücünü artırmayı, ekonomik ve sosyal bütünleşmeyi güçlendirmeyi hedefleyen, entegre bir bölgesel kalkınma projesi olarak uygulanmakta olan GAP, hazırlandığı dönem dikkate alındığında, bugün ağırlıklı olarak vurgulanan yenilikçi yaklaşımları içeren vizyoner bir bakış açısıyla planlanmıştır.

Siverek Belediyesi: Siverek Şanlıurfa ilinde bulunan merkez ilçeler dışında en fazla nüfusa sahip ilçedir. 4314 km² lik yüzölçümüne sahip Siverek'te; 151 köy ve 372 mezra bulunmaktadır.

1.9.4. Teknik Analiz ve Tasarım

Proje fiziksel ve ekonomik bir yatırım projesi olmadığından bu başlık ilgisizdir.

1.9.5. Proje Girdileri

i.Girdi İhtiyacı

Proje girdileri eğitici ve eğitim materyalleridir.

ii.Girdi Fiyatları ve Harcama Tahmini

Tablo 43 Proje Girdi Fiyatları ve Harcama Tahmini

Girdiler	Birim	Birim Fiyat (TL)	Toplam Fiyat (TL)
Eğiticiler	10 adam/gün	3000	30.000
Eğitim Materyalleri	50 set	100	5000
Öngörülmeyen			5000
Toplam			40.000

1.9.6. Organizasyon Yapısı, Yönetim ve İnsan Kaynakları

Eğitim projesi olduğundan bu başlık ilgisizdir. Tahmini maliyet yukarda verilmiştir.

1.9.7. Proje Yönetimi ve Uygulama Programı

i. Proje Yürütücüsü Kuruluşlar ve Teknik Kapasiteleri

Proje Siverek Belediyesi tarafından yürütülecektir. Belediye Plan-Proje Dairesi ile bu işi yapabilecek kapasitededir. Ancak belediye projenin yürütülmesinde dış uzmanlardan destek alacaktır.

ii. Proje Uygulama Programı (Termin Planı)

Tablo 44 Proje Uygulama Programı

Faaliyetler	Kasım2021	Aralık 2021	Ocak2022
Uzman Görevlendirme	15 gün		
Eğitim Materyallerinin hazırlanması		15 gün	
Eğitimlerin verilmesi			10 gün

1.9.8. İşletme Dönemi Gelir ve Giderleri

Başlık ilgisizdir.

1.9.9. Toplam Yatırım Tutarı ve Yıllara Dağılımı

1.9.10. Projenin Finansmanı

Proje Siverek Belediyesi tarafından uygulanacaktır. Projenin uygulanması için üç kaynaktan yararlanılabilecektir:

- i. Belediyenin kendi öz kaynakları
- ii. GAP İdaresinden alınabilecek kaynaklar
- iii. Karacadağ Kalkınma Ajansından alınabilecek destek

1.9.11. Proje Analizi

(Başlık İlgisizdir). .

vii. FİNANSAL ANALİZ

- 1. Finansal Tablolar ve Likidite Analizi
- 2. İndirgenmiş Nakit Akım Tablosu
- 3. Finansal Fayda-Maliyet Analizi (NBD, İKO vb.)
- 4. Devlet Bütçesi Üzerindeki Etkisi

viii. EKONOMİK ANALİZ

- 1. Ekonomik Maliyetler
- 2. Ekonomik Faydalar
- 3. Ekonomik Fayda-Maliyet Analizi (ENBD, EİKO vb.)
- 4. Maliyet Etkinlik Analizi (karşılaştırmalı birim üretim ve yatırım maliyeti)
- 5. Projenin Diğer Ekonomik Etkileri (katma değer etkisi vb.)

ix. SOSYAL ANALİZ

- 1. Sosyal Fayda-Maliyet Analizi
- 2. Sosyo-kültürel Analiz (katılımcılık, cinsiyet etkisi vb.)
- 3. Projenin Diğer Sosyal Etkileri (istihdama katkı vb.)

x. BÖLGESEL ANALİZ

- Projenin bölgesel düzeydeki doğrudan ve dolaylı etkileri

xi. DUYARLILIK ANALİZİ

xii. RİSK ANALİZİ

2. Kar Amacı Gütmeyen Ancak Gelir Fonksiyonu Olan Yatırımlar

2.1. Takoran Vadisi'nde yer alan mahallelerde Küçük lekli Nar ve Dut İşleme, Paketleme ve Depolama Projesi Fizibilite Raporu

2.1.1. Projenin Gerekçesi

Sürdürülebilir kırsal kalkınmayı sağlamak için, bölgenin özelliklerine uygun, doğal çevreye, tarihi mirasa ve kültürel dokuya duyarlı ve koruyucu ve bölgenin ekonomisine katkıda bulunan, yaratılan ekonomik katkının bölgede kalmasını sağlayıcı turizm politikalarını geliştirmektedir. Siverek ilçesinin özellikle Takoran Vadisinin meyvecilik alanındaki tarımsal potansiyelini, nar ve dut ürünleri için küçük ölçekli butik işletmelerde değerlendirerek, ürüne ve bölgeye katma değer kazandırmak suretiyle tarıma dayalı kırsal turizmin güçlenmesini desteklemek ve bölgede üretilen bu ürünlerin bölgeye özgü marka adı altında tanınırlığını sağlamaktır.

Resim 11 Nar İşleme Tesisi

Tarıma dayalı sanayinin Ŗanlıurfa/Siverek gibi ekonomisinde tarımın ağırlıklı olduğu illerde ekonomi kadar sosyal boyutu da vardır. İşsizlik, yoksulluk ve g sorunlarının çözümü, çiftçilerin

yarattıkları katma değerden sanayi yoluyla daha fazla pay alması ve bulunduğu- yaşadığı yerde mutlu olması gibi konular tarıma dayalı sanayilerin kırsal alan açısından sosyolojik boyutunu da ortaya koymaktadır.

i. Ulusal ve Bölgesel Düzeyde Talep Analizi

Takoran Vadisine olan mevcut talebi ve bilinirliğini ölçmek için odak grup görüşmeleri yapılmıştır. Odak grup görüşmelerinde başta muhtarlar olmak üzere, çiftçiler, balıkçılar, tekne sahipleri, kadınlar ile görüşme yapılmıştır. Güncel durumda, Takoran Vadisinde tarımı yapılan nar ve dut meyvelerinin (özellikle karadut), geleneksel yöntemlerle nar ve dut pekmezi olarak evlerde işlendiği ve marka olmadan bireysel talepler doğrultusunda pekmez ve nar meyvesi olarak il ve bölge dışına da satıldığı tespit edilmiştir. Muhtarların ifadesine göre Ergen’de 1000 dönüm, Divan’da 700 da nar bahçesi bulunmakta olup, mevcut dut bahçesi/üretimiyle ilgili net miktar belirtilememiştir. Nar kayda değer bir gelir getirmekte, çoğunluğu ham nar olarak satılmakta, ham olarak satılamayanlar nar pekmezi yapıp satılmaktadır. Bölgede turizmin gelişmesi ve gerekli altyapının kurulması halinde nar ve dut pekmezinden ve nar suyundan daha fazla gelir elde edilmesi mümkündür.

Takoran Vadisine tekne turu için gelen günübirlik ziyaretçi sayısının 50-200 arasında değiştiği ve özellikle ilkbahar ve sonbaharda aylık ortalama günübirlik ziyaretçi sayısının 5000 civarı olduğu tespit edilmiştir. Geleneksel yöntemlerle üretimi yapılan nar ve dut pekmezlerinin, 250 gr, 500 gr ve 1kg’lık hediyecek ambalajlarda markalı olarak satışa sunulması ziyaretçilerin aynı zamanda yöresel ürünleri tanımalarına ve yöre halkına özellikle kadınların gelirine daha fazla katkı sunacaktır.

ii. Ulusal ve Bölgesel Düzeyde Gelecekteki Talebin Tahmini

“Türkiye Turizm Stratejisi–2023 Belgesi”nde belirlenen stratejik yaklaşımlar çerçevesinde yapılacak çalışmaların tamamlanması, geliştirilmesi öngörülen bölgelerdeki altyapı ve konaklama ihtiyaçlarının karşılanması durumunda, 2023 yılında, 63 milyon turist, 86 milyar \$ dış turizm geliri ve turist başına yaklaşık 1350 \$ harcamaya ulaşılması öngörülmektedir.” denilmektedir. Ülke

geneli hedeflenen bu hacimsel büyümeden tüm illerin ve bölgelerin de benzer oranda yararlanacağı düşünülmektedir. Bu beklenen turizm genişlemesinden Takoran Vadisinin de alternatif bir nokta olarak payını alması hedeflenmektedir.

- Talebin gelecekteki gelişim potansiyeli ve talebin tahmini.

GAP tarafından hazırlanan “Siverek İlçesi Köylere Hizmet Götürme Birliği Entegre Kırsal Kalkınma Programı Siverek Alt Bölge Kırsal Kalkınma Planı 2012-2023” kapsamında Takoran Vadisi Siverek İlçe bütününde Karacadağ ile birlikte turizm açısından geliştirilmesi gereken bölge olarak tespit edilmiştir. Bahse konu Plan içerisinde; özellikle Siverek İlçesinde üretimi yoğun olan nar meyvesi için, meyve suyu işleme tesisi talebi gündeme gelmiş ve bu tesisin gelecekte Şanlıurfa İlinde üretilen nar meyvelerinin işlenmesini kapsayacak şekilde olacağı ayrı bir ön fizibilite raporunda belirtilmiştir.

2.1.2. Mal ve/veya Hizmetlerin Satış-Üretim Programı

i. Satış Programı

Takoran Vadisinde kırsal turizmi desteklemek amacıyla Mini İpek Yolu üzerinde kurulacak satış alanlarında, talebe göre paketlenmiş miktarlarda ürünlerin satışı planlanmaktadır.

Gelen ziyaretçilerin, yöresel ürünlerden alış veriş yapması planlanmaktadır. Gününbirlikçi gelenlerden her dört kişiden birisinin yöresel ürün satış birimlerinden alış veriş yapacağı, kampçıların yarısının lokanta ve yöresel ürün satış birimlerinden alış veriş yapacağı ve pansiyonlarda kalanların tamamının yöresel ürün satış birimlerinden alış veriş yapacağı öngörülmektedir. Gelir ve gider 8. bölümde detaylı olarak analiz edilmektedir.

ii. Üretim Programı

Bölgelere göre değişiklik gösteren nar ve dut hasatını takiben (Takoran Vadisinde, dut toplama Haziran-Temmuz aylarında nar ise Eylül-Kasım aylarında) ürün işleme başlamaktadır. Hasatı yapılan ürünlerin bozulmasını önlemek amacıyla, bölgenin sıcaklık farkını da göz önünde bulundurarak her iki köye de küçük ölçekli soğuk hava deposu yapılması gerekmektedir. Üretimin

yoğun olduğu Ergen ve Divan köylerindeki nar üreticilerine nar taneleme ve ayıklama makinası verilerek, işgücü ve zaman kaybı da önlenerek meyvenin kısa zamanda hasarsız olarak üretime hazırlanması amaçlanmıştır. Bu kapsamda 5 nar üreticisine 1 nar ayıklama makinası verilmesi planlanmıştır (meyve üretim alanının artması dahilinde makine sayısı artabilir).

Dut meyvesi ayıklama gerektirmediğı için ilave makine vb ihtiyaç yoktur.

Her iki meyvenin pekmez olarak paketlenmesi için farklı ebatlarda kavanoz ve şişelere ihtiyaç olacaktır.

Ayrıca, narın ham olarak satışa sunulması için, butik küçük ahşap kasalar kullanılacaktır.

Hasat ve ürün işleme işlemlerinden önce, nar ve dut üreticilerine, ürün kalitesini arttırma ve ürün işleme ve depolama ile ilgili eğitimler verilecektir.

iii. Pazarlama Stratejisi (fiyatlandırma, tanıtım ve dağıtım)

Pazarlama ve tanıtım faaliyetleri, turizm sektörünün genelinde olduğu gibi büyük önem taşımaktadır. Üretimi ve ambalajı yapılacak ürünler için öncelikle yöreye özgü marka patentli alınacaktır. Ve bu ürünlerin, Siverek Turizm Planında yer alan alt projelerde görünürlüğü ve tanıtımı yapılacaktır. Bu amaçla tüm reklam ve tanıtım kanalları, özellikle sosyal medya aktif kullanılacaktır. Ayrıca Siverek İlçesinde yer alan konaklama alanlarında da satışı yapılarak, yöresel ürünlerin tanınması sağlanacaktır.

2.1.3. Proje Yeri/Uygulama Alanı

i. Fiziksel ve coğrafi özellikler

Siverek ilçesi dünyanın ilk yerleşim alanlarından biri olan Mezopotamya adı verilen Fırat ve Dicle nehirleri arasında kalan arazi üzerine kurulmuştur. Araştırma sahasında yapılan tarihlemelerde yerleşmenin Kalkolitik Çağa (M.Ö. 5500-3500) uzandığı ortaya konulmuştur (Akpırınç, 2012). Siverek'te ilk yerleşim yeri Asurlular tarafından inşa edildiğı söylenen tarihi Siverek kalesi çevresi

olmuştur. Süreç içerisinde günümüze kadar Siverek'in şehir merkezi de bu kale çevresi olmuştur. Gerek topografik gerekse jeomorfolojik yapının elverişli olması sonucu, şehir merkezinin gelişimi her yöne doğru olmuştur. Siverek ilçesinde bir şehir yerleşmesi, 502 kır yerleşmesi olmak üzere toplam 503 daimi yerleşim birimi dağılışı göstermektedir. İlçedeki kır yerleşmelerinin 149'u köy, 353'ü ise yörede "mezra" olarak adlandırılan yerleşimlerdir (Benek, 2013). Siverek'te yerleşmelerin çoğunluğu toplu yerleşim özelliği göstermektedir. Bunun sebebi olarak da Siverek'in düz veya düze yakın arazi yapısının olmasının yanında su kaynaklarının yetersiz olmasıdır. İlçedeki kırsal yerleşmeler ilçe geneline yayılışı göstermiştir. Bu kadar geniş alana yayılmış olması da coğrafi ve ekonomik sebeplere dayanmaktadır. İlçedeki yerleşmeler tarım ve hayvancılık faaliyetlerine bağlı olarak kurulmuştur. Özellikle düz araziler üzerine kurulu kırsal yerleşimler tarımsal faaliyetlere ağırlık verirken, dağlık ve engebeli arazilerde kurulan yerleşimler hayvancılık faaliyetlerine ağırlık vermektedir. Ayrıca ekonomik faaliyetlere bağlı olarak da ilçede mevsimlik kır yerleşmeleri yer almaktadır. Genel olarak hayvancılık faaliyetlerine bağlı olarak kurulan bu yerleşimlerde bazaltlar yapı malzemesi olarak kullanılmaktadır.

ii. Ekonomik ve Fiziksel Altyapı (hammadde kaynaklarına erişilebilirlik, ulaşım ve haberleşme sistemi, su-elektrik-doğal gaz şebekeleri, arazi kullanımı, yan sanayi, dağıtım ve pazarlama olanakları vb.)

İlçe merkezinin kuzeyi özellikle Takoran Vadisinin olduğu kısımlarda Fırat Vadisi yamaçlarında eğim %10-78 arasında değişmektedir. Bu yamaçlarda fundalık alanlar mevcuttur. Yöre halkının tahribine açık olan bu alan baltalık olarak kullanılmakta ve buradaki meşe birlikleri risk altındadır. Yörede, seyrek olan ağaç formasyonunun bu yamaçlarda azalması, ince olan toprak tabakasını erozyona açık hale getirecektir. Eğimin fazla olduğu bu yamaçlarda yer alan fundalık alanların tahribinin önlenmesi gerekmektedir.

Tarımsal amaçlar için açılan yamaç düzlüklerinin ise meyve bahçesi olarak kullanımı doğru olacaktır. Eğimin arazi kullanımı açısından ortaya çıkardığı bir diğer durum ise toprak oluşumu ve kalınlığıdır. Eğimle toprak oluşumu arasında sıkı bir ilişki vardır. Eğim arttıkça toprak kalınlığı

azalırken, eğim azaldıkça toprak kalınlığı artmaktadır. Araştırma sahasında düz ya da hafif eğimli alanlarda toprak derinliği fazla iken, eğimin arttığı alanlarda toprak derinliği azalmaktadır.

iii. Sosyal Altyapı (nüfus, istihdam, gelir dağılımı, sosyal hizmetler, kültürel yapı)

Çalışma alanı olarak Baki Köyü (eski adı Takoran) ve yakın çevresindeki 4 köy olmak üzere 5 köy (Mezra, Divan, Ergen ve Bahçe) belirlenmiştir. Muhtarlardan alınan bilgiye göre, bu 5 köydeki toplam hane sayısı 197 ve nüfus 1320'dir.

Bu köylerden sınırlı sayıda haneden mevsimlik tarım işçiliği yapmak üzere başka yerlere mevsimlik göç yaşanmaktadır. Baki köyünden 5 haneden hanenin gençleri (10-15 kişi), Ergen'den 10-15 evden 40-50 kişi, Mezra'dan 5-10 haneden mevsimlik işçi gitmektedir. Divan'da sadece 1 hanenin mevsimlik tarım işçiliğine gittiği rapor edilmiştir. Bahçe'de böyle bir olay rapor edilmemiştir.

Tablo 45 Takoran Vadisi Köy Nüfusları

Köy	Hane Sayısı	Nüfus
Baki	40	250
Ergen	50	270
Divan	30	150
Bahçe	32	350
Mezra	45	300
Toplam	197	1320

Takoran Vadisinde bulunan beş köyde arazi tarım ve hayvancılık amacıyla kullanılmaktadır. Hububat ekimi temel geçim kaynağı olmayıp araziler meyvecilik ve sebzeçilik içinde kullanılmaktadır.

Bölgede toplam tarla bitkileri (buğday, arpa) alanı 3000 da ve bölge halkı için önemli bir gelir kaynağı haline gelen nar bahçeleri alanı ise 1865 da'dır. En fazla tarla bitkileri alanına sahip

mahalleler 1000'er da ile Ergen ve Divan mahalleleridir. Aynı durum nar bahçeleri için de geçerlidir. Muhtarların ifadesine göre Ergen'de 1000 dekar, Divan'da 700 da nar bahçesi bulunmaktadır. Nar kayda değer bir gelir getirmekte, çoğunluğu ham nar olarak satılmakta, ham olarak satılamayanlar ise nar pekmezi yapıp satılmaktadır. Bölgede turizmin gelişmesi ve gerekli altyapının kurulması halinde nar pekmezinden ve nar suyundan daha fazla gelir elde edilmesi mümkündür.

Hububatın yanı sıra Takoran Vadisinde, başta nar, dut ve incir olmak üzere meyvecilik de ticari amaçla yapılmaktadır. Son zamanlarda susam ve silajlık mısır ekiminin de yapıldığı görülmektedir.

Baki köyünde; tarımsal olarak nar ve dut ağaçları daha fazla yer kaplamakta olup, narların bir bölümü nar pekmezi olarak, çatlamamış narlarda meyve olarak pazara sunulmaktadır.

Bağcılık eskiden fazla üretim alanına sahipken yağışların azalmasıyla bağ alanlarının da azaldığı ancak son zamanlarda yeni bağ alanlarının kurulduğu belirtilmiştir.

Özellikle karadut bölgede fazla olup, dutun işlenerek dut pekmezi şeklinde pazara sunulduğu gözlemlenmiştir. Baki Köyünde, balıkçılık yerel ekonomide son yıllarda giderek önemini artırmaktadır. Av sezonunda her iki günde bir en az iki ton balığın satıldığı bildirilmiştir.

Takoran Vadisi'nde bulunan köylerde küçükbaş hayvancılık faaliyeti üreticilerin ana uğraş alanlarından biridir. Yörede büyükbaş ve küçükbaş hayvan sayısı aile ölçeğinde bakımı yapılacak kadardır. Divan mahallesinde daha çok sütü için büyükbaş hayvan beslendiği görülmüştür. Küçükbaş hayvan yetiştiriciliğinin bölgede kurbanlık olarak beslendiği ifade edilmiştir. Kurban bayramından yaklaşık altı ay önce alınan kuzular bakılarak kurbanda tüccarlara satılmaktadır.

Tablo 46 Takoran Vadisi Hayvan Varlığı

Mahalle	Büyükbaş		Koyun		Keçi		Arı	
	Hane	Baş	Hane	Baş	Hane	Baş	Hane	Koloni

Baki	35	400	x	x	3	x	-	-
Ergen		500		2000				
Divan	30	900					1	200
Bahçe		150	15	1000	10	500		
Mezra	20	100	10	x				
Toplam		2050		3000		500		200

Bölgede hayvancılık önemli geçim kaynaklarındandır. Genellikle büyükbaş hayvanlar sütü için, küçükbaş hayvanlar ise eti için beslenmektedir. Elde edilen süttten peynir yapılmakta ve pazarlanmaktadır. Yukarıdaki tablodan da görülebileceği gibi tüm mahallelerde hayvancılık vardır ve hemen hemen tüm haneler hayvancılık yapmaktadır. Ergen ve Bahçe mahallelerinde, büyükbaş hayvancılık yanında küçükbaş hayvancılık da önemli bir yere sahiptir. Bu iki köyde küçükbaş hayvanların sütünden de yararlanılmaktadır.

Bahçe mahallesinde hayvancılık için önemli bir sorun meraya yol olmaması ve merada hayvanlar için yeterli içme suyu bulunmamasıdır.

Bölgede Siverek ilçesine özgü bir peynir üretilmektedir. Bu peynirin üretiminde kalite standartlarının sağlanması ve uygun bir paketlenmenin yapılması durumunda, üretilen peynir turistlere sunulabilecek ve yöre halkının gelirinde artış sağlanabilecektir.

Yörede küçükbaş ve büyükbaş hayvancılık çayır-orman-mera arazilerinin çok kısıtlı olması nedeniyle genelde besicilik şeklinde yapılmaktadır. Konsantre yem bayilerden satın alınmakta ve hayvanlara yedirilmektedir. Yem bitkisi ekilişleri oldukça azdır. Mısır silajı ve yem bitkileri ekimi münavebeli olarak yapılmaktadır. Hayvan besleme açısından tüm köylerde kaliteli kaba yem açığı vardır.

Köylerde hayvan barınaklarının çoğu evlere bitişiktir. Eski ahırlarda havalandırma ve aydınlatma koşulları oldukça yetersiz görülmektedir. Ahır içinde buzağılar için ayrı bölmeler genelde

planlanmamıştır.

Özellikle Baki köyünde balıkçılık yerel ekonomide önemli bir rol oynamaktadır. On haneden dokuzunun tekne sahibi ve/veya ortağı olduğu tespit edilmiştir. Gezi tekneleri de aynı zamanda balık avlamak için kullanılmaktadır. Nisan ve Temmuz ayları balıklar için üreme dönemi olarak tespit edilmiş olup bu aylarda balık avı yasaklanmıştır. Ancak bu av yasağına uyulmadığı ve aynı zamanda balık satışlarının da devam ettiği ifade edilmiştir.

Baki ve Mezra mahallelerinde 20-25 tekne ile balıkçılık da yapılmaktadır. Fakat balıkçılar arasında av yasağı, avlanma bölgeleri ve avlanma biçimleri konusunda bir gerilim olduğu gözlemlenmiştir. Bu nedenle, balıkçıların örgütlenme ve avlanma konularında eğitim almalarında yarar vardır.

Baraj yapıldıktan sonra özellikle Baki mahallesinde balıkçılık önemli bir gelir kaynağı haline gelmiştir. Kısmen de Mezra mahallesinde balıkçılık vardır. Baki mahallesinde 20 balıkçı teknesi bulunmakta ve bu teknelerden 30 hane yararlanmaktadır. Mezra mahallesinde ise 3 balıkçı teknesi bulunmaktadır. Bu tekneler Atatürk Baraj Gölünde 9. Bölge denen alanda (asma köprüden Çermik'e kadar olan bölge) avlanma iznine sahiptirler. Ancak bu bölgenin kıyısında olan bazı köylerin ahalisi tarafından, yasa dışı olarak, bu balıkçıların avlanması engellenebilmektedir. Balıkçıların temel isteği bu zorbalığın devlet tarafından engellenmesidir. Bu durum nedeniyle kooperatifçiliğin bir avantajı görülmemekte ve kooperatif kurulmamaktadır.

Baraj gölü balık türleri açısından oldukça zengindir; balık çeşitleri olarak somon, yayın, karagöz, turna, şabut, karaca ve tatlısu hamsisi sayılmaktadır. Avlanan balıklar şirket adı verilen bir toptancı tarafından satın alınmakta ve iki günde bir şirketin kamyonu gelip balıkları almaktadır. Her gelişinde 2 ton kadar balık verilmektedir. Fiyat balığa göre değişmekle birlikte yazın kilosu yaklaşık 8 TL'den, kışın ise 12 TL'den satılmaktadır.

Nisan-Haziran döneminde avlanma yasağı olmasına rağmen denetim olmadığından avlanma devam etmekte ve bu da balık popülasyonunu düşürmektedir. İşin garibi şirket de avlanma yasağı

döneminde dahi balık alımına devam etmektedir.

Balıkçılardan birinin söylediğine göre, hem gezi hem de balıkçı tekneleri standartları karşılamamakta ve gezi-avlanma ruhsatına sahip değildirler. Buna rağmen balıkçılığı sürdürebilmektedirler. Balıkçılardan birinin bunu söylemesi, balıkçılar arasında bir gerginlik olduğunun da göstergesidir.

iv. Kurumsal Yapılar

Şanlıurfa ili, Karacadağ Kalkınma Ajansı bölgesinde olup, Ajans “bölge içi ve bölgeler arası gelişmişlik farkını azaltmaya katkı sağlayan, bölgesel ve ulusal paydaşların hedeflerine ulaşmasında destek veren, kurumsal kapasite geliştirmeyi ön planda tutan ve bölgesinde kalkınma süreçlerine liderlik eden bir kuruluştur.

Şanlıurfa Ticaret Odası; bölgenin ekonomik ve sosyal kalkınmasına katkı sağlama amacı ile üyeleri ve sivil toplum örgütleri ile il ekonomisinin geliştirilmesi için faaliyetlerde bulunan, Şanlıurfa’nın bölgesel ulusal arenada tanıtımını yapan, yatırımlar için altyapı çalışmalarını yürüten kuruluştur.

Harran Üniversitesi bünyesinde 2021 yılı itibariyle; 14 Fakülte, 4 Yüksekokul, 1 Devlet Konservatuvarı, 13 Meslek Yüksekokulu, 3 Enstitü, 15 Araştırma ve Uygulama Merkezi ile faaliyetlerini sürdürmektedir. İlgili bölümlerinde tarım ekonomisiyle ilgili birçok araştırma yapılmaktadır. Tüm bakanlıkların Şanlıurfa ilinde İl Müdürlükleri bulunmaktadır.

GAP: Proje alanı Fırat-Dicle Havzası ile yukarı Mezopotamya ovalarında yer alan 9 ili (Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak) kapsamaktadır. GAP kapsamındaki illerin alan ve nüfus büyüklüğü, Türkiye’nin ortalama % 10,8’ i civarındadır.

GAP’ın temel hedefleri; Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin sahip olduğu kaynakları değerlendirerek, yöre halkının gelir düzeyini ve yaşam kalitesini yükseltmek, bu Bölge ile diğer bölgeler arasındaki gelişmişlik farkını gidermek, kırsal alandaki verimliliği ve istihdam olanaklarını artırarak ulusal

düzeyde ekonomik gelişme ve sosyal istikrar hedeflerine katkıda bulunmaktadır.

GAP, 1989 yılında hazırlanan Master Plan ile tarım, sanayi, ulaştırma, eğitim, sağlık, kırsal ve kentsel altyapı yatırımlarını da içine alan bir bölgesel kalkınma projesine dönüşmüştür. Proje, gelecek kuşaklar için kendilerini geliştirebilecekleri bir ortam yaratılmasını amaçlayan sürdürülebilir insani kalkınma felsefesi üzerine kurulmuştur; kalkınmada adalet, katılımcılık, çevre korunması, istihdam, mekansal planlama, alt yapı geliştirilmesi, yatırım uygulamalarında kamu-özel sektör ve halk katılımının sağlanması GAP'ın temel stratejileridir.

Çok sektörlü, sürdürülebilir insani gelişmeye dayalı, Bölge'nin rekabet gücünü artırmayı, ekonomik ve sosyal bütünleşmeyi güçlendirmeyi hedefleyen, entegre bir bölgesel kalkınma projesi olarak uygulanmakta olan GAP, hazırlandığı dönem dikkate alındığında, bugün ağırlıklı olarak vurgulanan yenilikçi yaklaşımları içeren vizyoner bir bakış açısıyla planlanmıştır.

Siverek Belediyesi: Siverek Şanlıurfa ilinde bulunan merkez ilçeler dışında en fazla nüfusa sahip ilçedir. 4314 km² lik yüzölçümüne sahip Siverek'te; 151 köy ve 372 mezra bulunmaktadır.

v. Çevresel Etkilerin Ön-değerlendirmesi

Takoran Vadisi'nin kullanıma açılması ile ziyaretçilerden kaynaklı evsel atıkların oluşması öngörülmektedir. Bunun için günübirlik kullanım alanları, kır lokantası, yürüyüş yolları ve manzara seyir noktaları gibi tüm kullanım alanlarına, uygun sayıda çöp kutusu konulacaktır. Ziyaretçiler tarafından çöp kutularına atılmayan evsel atıklar da düzenli olarak belediye görevlileri tarafından toplanacaktır. Alandan çıkan atık miktarına göre çevre sorunlarına neden olmayacak sıklıkta katı atıkların düzenli olarak toplanması ve en yakın yerel yönetim çöp toplama alanına götürülmesi planlanmaktadır.

Takoran Vadisinde yer alacak olan tuvalet, banyo, lavabo gibi alanların kullanılması ile oluşacak sıvı atıkların da ilgili mevzuatlarda belirtilen özelliklere sahip sızdırmaz fosseptik çukurlar ile kontrolü ve bertarafı sağlanacaktır.

Ziyaretçilerin etrafa verebilecekleri zararlara karşı tesiste yer alan görevlilerce tüm alan sürekli kontrol altında tutulacaktır ve gerekli uyarılar yapılarak çevreye verilecek zararların önüne geçilmesi planlanmaktadır.

vi. Alternatifler, Yer Seçimi ve Arazi Maliyeti (kamulaştırma bedeli)

2.1.4. Teknik Analiz ve Tasarım

i. Kapasite Analizi ve Seçimi

Takoran Vadisinde geniş tarım alanını kapsayan nar meyvesi, mevcuttaki işleme yöntemine ek olarak her 5 üretici için bir adet nar taneleme ve ayıklama ve makinası temin edilerek, butik üretim şekline devam edecektir.

ii. Alternatif Teknolojilerin Analizi ve Teknoloji Seçimi

Proje kırsal turizmi canlandırmak amaçlı olduğu için, büyük çaplı üretim ve depolama tesis inşaatı düşünülmemiştir. Ancak, meyve üretiminin ve talebin artmasına müteakip, tarımsal sanayiye geliştirmek ve buna bağlı olarak istihdamı arttırmak için pekmez işleme/depolama tesisi kurulabilir.

iii. Seçilen Teknolojinin Çevresel Etkileri, Koruma Önlemleri ve Maliyeti

Proje ile, Takoran Vadisinde halihazırda geleneksel yöntemlerle üretim ve ürün işleme devam edeceği için, herhangi bir çevresel kirlilik oluşmayacaktır. Ayrıca, ürün işleme sırasında oluşan meyve atıklarının organik gübre olarak kullanılması sağlanacak ve bu konuda ı için üreticilere eğitimler verilecektir.

iv. Teknik Tasarım (süreç tasarımı, makine-donanım, inşaat işleri, arazi düzenleme, yerleşim düzeni, iller bazında dağılım vb.)

Proje kapsamında herhangi bir inşaat söz konusu değildir. Nar üreticilere nar taneleme ayıklama makinası verilecektir. Ayrıca Ergen ve Divan köylerinde uygun bir alanın soğuk hava deposu olarak

kullanılması sağlanacak ve gerekli teçhizat temin edilecektir.

v.Yatırım Maliyetleri (inşaat, makine-donanım, il bazında dağılımı vb.)

Takoran Vadisinde yapılan hesaplamalar doğrultusunda yatırım maliyeti 279500 TL'dir. Yatırıma ilişkin detaylı bilgiler 8.bölümde sunulmaktadır.

2.1.5. Proje Girdileri

i. Girdi İhtiyacı (ham ve yardımcı maddeler)

Proje kapsamında kullanılacak girdi ve maliyetler aşağıda belirtilmiştir:

Tablo 47 Proje Girdi İhtiyacı

Girdiler	Birim	Birim Fiyat (TL)	Toplam Fiyat (TL)
Nar	Adet (10 adet)	8200	82000
taneleme/ayıklama makinası			
Soğuk hava deposu	m ² (8m ² *3 adet)	46000	138000
Kavanoz/şişe	Adet (300)	15	4500
Eğiticiler	10 adam/gün	3000	30000
Eğitim Materyalleri	50 set	100	5000
Öngörülmeyen			20000
Toplam			279500

ii. Girdi Fiyatları ve Harcama Tahmini

Yapılan tüm ürünlerden brüt %80 kar elde edildiği varsayılmaktadır. Yöresel ürünler satış birimlerinde de satış brüt kar hesabı yapılmaktadır.

2.1.6. Organizasyon Yapısı, Yönetim ve İnsan Kaynakları

i. Kuruluşun Organizasyon Yapısı ve Yönetimi

Mevcut üretim şekliyle devam edileceği için her hangibir organizasyona ihtiyaç görülmemektedir.

ii. Organizasyon ve Yönetim Giderleri (genel giderler vb.)

iii. İnsan gücü İhtiyacı ve Tahmini Giderler

İlave bir işgücü ihtiyacı öngörülmemektedir.

2.1.7. Proje Yönetimi ve Uygulama Programı

i. Proje Yürütücüsü Kuruluşlar ve Teknik Kapasiteleri

Siverek Belediyesi içinde yer alan Proje Müdürlüğü bünyesinde yer alan personel projenin yürütülmesinde görev alacaktır.

ii. Proje Organizasyonu ve Yönetim (karar alma süreci, yapım yöntemi vb.)

iii. Proje Uygulama Programı (Termin Planı)

Takoran Vadisinde mevcut urumda üretim ve satışı yapılan nar ve dut meyvelerinin, geleneksel yönem ile üretim, işleme ve depolama süreci aynı şekilde devam edecektir.

2.1.8. İşletme Dönemi Gelir ve Giderleri

i. Üretimin ve/veya Hizmetin Fiyatlandırılması

Nar ve dut pekmezinin kg fiyatı, üretim şekli ve meyve türüne göre bölgeler arası farklılık göstermekle birlikte, nar pekmezi ortalama 80 TL/lt, karadut pekmezi ise 40-50 TL/lt'dır.

2.1.9. Toplam Yatırım Tutarı ve Yıllara Dağılımı

2.1.10. Projenin Finansmanı

Proje Siverek Belediyesi tarafından uygulanacaktır. Projenin uygulanması için üç kaynaktan

yararlanılabilecektir:

- i. Belediyenin kendi öz kaynakları
- ii. GAP İdaresinden alınabilecek kaynaklar
- iii. Karacadağ Kalkınma Ajansından alınabilecek destek

2.1.11. Proje Analizi

i. FİNANSAL ANALİZ

ii. EKONOMİK ANALİZ

Proje, detaylı ve ilave yatırım faaliyetlerini kapsamadığı için, halihazırda üretimi yapılan meyvelerin butik şekilde pazara sunulmasını ve ambalajlanmasını öngörmektedir. Bu nedenle ekonomik analiz içermemektedir.

iii. SOSYAL ANALİZ

1. Sosyal Fayda-Maliyet Analizi

Kırsal turizmin gelişmesiyle birlikte, doğal ürünlerin geleneksel yöntemlerle işlenip butik ambalajlar ile pazarlanarak yöre halkına ek özellikle kadınların kendi kazançlarını sağlamalarına ve dolayısıyla girişimciliğin artmasına etki edilecektir.

Ayrıca, tarımsal üretimden elde edilen gelir ve farkındalık arttıkça genç nüfusun ilçe dışına göç etmesi de engellenerek, işlenmeyen tarım arazilerinin de tarıma kazandırılması ile tarımda istihdam edilen genç nüfus artacaktır.

iv. BÖLGESEL ANALİZ

- Bölgede de ismi duyulan ancak henüz farkına varılmayan Takoran Vadisi'ndeki tarımsal üretim potansiyelinin farkındalığı artarak, katma değeri yüksek ürünler için değer zinciri oluşturulabilecektir.
- Proje ile Şanlıurfa'da kırsal turizmin gelişmesi, şehirde farklı yatırım alanlarının

oluşturulması için örnek teşkil edecektir.

- şanlıurfa'nın turizmden elde ettiği gelir ile diğer bölgeler arasında oluşan bölgesel gelişmişlik farkının azaltılmasına da katkı sağlanacaktır.
- Yapılacak yatırımlar ile şehrin istihdam oranında artış sağlanacak ve işsizlik oranının azaltılmasına etki edilecektir.

vi. RİSK ANALİZİ

Proje her hangi bir risk içermemektedir.

2.2. Yerel Halkın Pansiyon İşletmeciliği Konusunda Eğitimi Projesi Fizibilite Raporu

2.2.1. Projenin Gerekçesi

Takoran Bölgesi yeterince tanınmamasına rağmen yılda yaklaşık 20.000 civarında yerli ve yabancı ziyaretçi almaktadır. Şanlıurfa'ya tur düzenleyen tur operatörleri, ziyaret güzergahlarına Takoran'ı da eklemeye başlamışlardır. Ziyaretçiler büyük çoğunlukla günü birlik gelmekte ve sadece, bölgede bir kanyon oluşturan baraj gölünde tekne turu yapmak için gelmekte, yarım saat veya 45 dakika süren tekne turundan sonra bölgeyi terk etmektedirler. Dolayısı ile ziyaretçilerin teknelere ödedikleri sınırlı miktarda para dışında bölge ekonomisine bir katkısı bulunmamaktadır.

Bilecik –Kurşunlu Köyü

Artvin- Macahel Köyü

Resim 12 Pansiyon İşletmeciliği Eğitimleri

Bölge hem kırsal faaliyetler hem de doğal güzelliği ile aslında ziyaretçilere (turistlere) önemli zaman geçirme fırsatları sunmaktadır. Ancak gerek turistlere sunulacak kırsal faaliyet altyapısı olmadığından, gerekse de konaklama ve yeme içme hizmetleri sunulamadığından ziyaretçilerin daha uzun süre bölgede kalmaları sağlanamamaktadır. Oysa yerel halk pansiyonculuk ve kırsal turizm konusunda eğitilirse ve buna paralel olarak başkaca turistik hizmetler ve altyapılar (küçük pilaj, yürüyüş yolları, bisiklet yolları, yaban hayatı izleme altyapıları vb.) bölgede geliştirilirse, bölge daha fazla turist çekecek, gelenler daha uzun süre bölgede zaman geçirecek ve bu bölgedeki insanlara istihdam ve gelir artışı imkanları yaratılacaktır.

i. Ulusal ve Bölgesel Düzeyde Gelecekteki Talebin Tahmini

“Türkiye Turizm Stratejisi–2023 Belgesi”nde belirlenen stratejik yaklaşımlar çerçevesinde yapılacak çalışmaların tamamlanması, geliştirilmesi öngörülen bölgelerdeki altyapı ve konaklama ihtiyaçlarının karşılanması durumunda, 2023 yılında, 63 milyon turist, 86 milyar \$ dış turizm geliri ve turist başına yaklaşık 1350 \$ harcamaya ulaşılması öngörülmektedir.” denilmektedir. Ülke geneli hedeflenen bu hacimsel büyümeden tüm illerin ve bölgelerin de benzer oranda yararlanacağı düşünülmektedir. Bu beklenen turizm genişlemesinden Takoran Vadisinin de alternatif bir nokta olarak payını alması hedeflenmektedir.

- Talebin gelecekteki gelişim potansiyeli ve talebin tahmini.

GAP tarafından hazırlanan “Siverek İlçesi Köylere Hizmet Götürme Birliği Entegre Kırsal Kalkınma Programı Siverek Alt Bölge Kırsal Kalkınma Planı 2012-2023” kapsamında Takoran Vadisi Siverek İlçe bütününde Karacadağ ile birlikte turizm açısından geliştirilmesi gereken bölge olarak tespit edilmiştir. Takoran Vadisinde yapılan tekne turu, olta balıkçılığı, kamp ve trekking aktiviteleri son yıllarda giderek önem kazanmaktadır.

2.2.2. Mal ve/veya Hizmetlerin Satış-Üretim Programı

Proje bir eğitim projesi olduğundan bu başlıkla ilgisi yoktur. Proje, yine bu rapor kapsamında yer alan Takoran Vadisi’nde Ev Pansiyonculuğu Altyapısının Geliştirilmesi” projesini destekleyici niteliktedir.

2.2.3. Proje Yeri/Uygulama Alanı

i. Fiziksel ve coğrafi özellikler

Siverek ilçesi dünyanın ilk yerleşim alanlarından biri olan Mezopotamya adı verilen Fırat ve Dicle nehirleri arasında kalan arazi üzerine kurulmuştur. Araştırma sahasında yapılan tarihlemelerde yerleşmenin Kalkolitik Çağa (M.Ö. 5500-3500) uzandığı ortaya konulmuştur (Akpırınç, 2012).

Siverek'te ilk yerleşim yeri Asurlular tarafından inşa edildiği söylenen tarihi Siverek kalesi çevresi olmuştur. Süreç içerisinde günümüze kadar Siverek'in şehir merkezi de bu kale çevresi olmuştur. Gerek topografik gerekse jeomorfolojik yapının elverişli olması sonucu, şehir merkezinin gelişimi her yöne doğru olmuştur. Siverek ilçesinde bir şehir yerleşmesi, 502 kır yerleşmesi olmak üzere toplam 503 daimi yerleşim birimi dağılışı göstermektedir. İlçedeki kır yerleşmelerinin 149'u köy, 353'ü ise yörede "mezra" olarak adlandırılan yerleşimlerdir (Benek, 2013). Siverek'te yerleşmelerin çoğunluğu toplu yerleşim özelliği göstermektedir. Bunun sebebi olarak da Siverek'in düz veya düze yakın arazi yapısının olmasının yanında su kaynaklarının yetersiz olmasıdır. İlçedeki kırsal yerleşmeler ilçe geneline yayılışı göstermiştir. Bu kadar geniş alana yayılmış olması da coğrafi ve ekonomik sebeplere dayanmaktadır. İlçedeki yerleşmeler tarım ve hayvancılık faaliyetlerine bağlı olarak kurulmuştur. Özellikle düz araziler üzerine kurulu kırsal yerleşimler tarımsal faaliyetlere ağırlık verirken, dağlık ve engebeli arazilerde kurulan yerleşimler hayvancılık faaliyetlerine ağırlık vermektedir. Ayrıca ekonomik faaliyetlere bağlı olarak da ilçede mevsimlik kır yerleşmeleri yer almaktadır. Genel olarak hayvancılık faaliyetlerine bağlı olarak kurulan bu yerleşimlerde bazaltlar yapı malzemesi olarak kullanılmaktadır.

ii. Ekonomik ve Fiziksel Altyapı (hammadde kaynaklarına erişilebilirlik, ulaşım ve haberleşme sistemi, su-elektrik-doğal gaz şebekeleri, arazi kullanımı, yan sanayi, dağıtım ve pazarlama olanakları vb.)

İlçe merkezinin kuzeyi özellikle Takoran Vadisinin olduğu kısımlarda Fırat Vadisi yamaçlarında eğim %10-78 arasında değişmektedir. Bu yamaçlarda fundalık alanlar mevcuttur. Yöre halkının tahribine açık olan bu alan baltalık olarak kullanılmakta ve buradaki meşe birlikleri risk altındadır. Yörede, seyrek olan ağaç formasyonunun bu yamaçlarda azalması, ince olan toprak tabakasını erozyona açık hale getirecektir. Eğimin fazla olduğu bu yamaçlarda yer alan fundalık alanların tahribinin önlenmesi gerekmektedir.

Tarımsal amaçlar için açılan yamaç düzlüklerinin ise meyve bahçesi olarak kullanımı doğru olacaktır. Eğimin arazi kullanımı açısından ortaya çıkardığı bir diğer durum ise toprak oluşumu ve kalınlığıdır. Eğimle toprak oluşumu arasında sıkı bir ilişki vardır. Eğim arttıkça toprak kalınlığı

azalırken, eğim azaldıkça toprak kalınlığı artmaktadır. Araştırma sahasında düz ya da hafif eğimli alanlarda toprak derinliği fazla iken, eğimin arttığı alanlarda toprak derinliği azalmaktadır.

iii. Sosyal Altyapı (nüfus, istihdam, gelir dağılımı, sosyal hizmetler, kültürel yapı)

Çalışma alanı olarak Baki Köyü (eski adı Takoran) ve yakın çevresindeki 4 köy olmak üzere 5 köy (Mezra, Divan, Ergen ve Bahçe) belirlenmiştir. Muhtarlardan alınan bilgiye göre, bu 5 köydeki toplam hane sayısı 197 ve nüfus 1320'dir.

Tablo 48 Takoran Vadisi Köy Nüfusları

Köy	Hane Sayısı	Nüfus
Baki	40	250
Ergen	50	270
Divan	30	150
Bahçe	32	350
Mezra	45	300
Toplam	197	1320

Bu köylerden sınırlı sayıda haneden mevsimlik tarım işçiliği yapmak üzere başka yerlere mevsimlik göç yaşanmaktadır. Baki köyünden 5 haneden hanenin gençleri (10-15 kişi), Ergen'den 10-15 evden 40-50 kişi, Mezra'dan 5-10 haneden mevsimlik işçi gitmektedir. Divan'da sadece 1 hanenin mevsimlik tarım işçiliğine gittiği rapor edilmiştir. Bahçe'de böyle bir olay rapor edilmemiştir.

Takoran Vadisinde bulunan beş köyde arazi tarım ve hayvancılık amacıyla kullanılmaktadır. Hububat ekimi temel geçim kaynağı olmayıp araziler meyvecilik ve sebzeçilik içinde kullanılmaktadır.

Bölgede toplam tarla bitkileri (buğday, arpa) alanı 3000 da ve bölge halkı için önemli bir gelir

kaynağı haline gelen nar bahçeleri alanı ise 1865 da'dır. En fazla tarla bitkileri alanına sahip mahalleler 1000'er da ile Ergen ve Divan mahalleleridir. Aynı durum nar bahçeleri için de geçerlidir. Muhtarların ifadesine göre Ergen'de 1000 dekar, Divan'da 700 da nar bahçesi bulunmaktadır. Nar kayda değer bir gelir getirmekte, çoğunluğu ham nar olarak satılmakta, ham olarak satılamayanlar ise nar pekmezi yapıp satılmaktadır. Bölgede turizmin gelişmesi ve gerekli altyapının kurulması halinde nar pekmezinden ve nar suyundan daha fazla gelir elde edilmesi mümkündür.

Hububatın yanı sıra Takoran Vadisinde, başta nar, dut ve incir olmak üzere meyvecilik de ticari amaçla yapılmaktadır. Son zamanlarda susam ve silajlık mısır ekiminin de yapıldığı görülmektedir.

Baki köyünde; tarımsal olarak nar ve dut ağaçları daha fazla yer kaplamakta olup, narların bir bölümü nar pekmezi olarak, çatlamamış narlarda meyve olarak pazara sunulmaktadır.

Bağcılık eskiden fazla üretim alanına sahipken yağışların azalmasıyla bağ alanlarının da azaldığı ancak son zamanlarda yeni bağ alanlarının kurulduğu belirtilmiştir.

Özellikle karadut bölgede fazla olup, dutun işlenerek dut pekmezi şeklinde pazara sunulduğu gözlemlenmiştir. Baki Köyünde, balıkçılık yerel ekonomide son yıllarda giderek önemini artırmaktadır. Av sezonunda her iki günde bir en az iki ton balığın satıldığı bildirilmiştir.

Takoran Vadisi'nde bulunan köylerde küçükbaş hayvancılık faaliyeti üreticilerin ana uğraş alanlarından biridir. Yörede büyükbaş ve küçükbaş hayvan sayısı aile ölçeğinde bakımı yapılacak kadardır. Divan mahallesinde daha çok sütü için büyükbaş hayvan beslendiği görülmüştür. Küçükbaş hayvan yetiştiriciliğinin bölgede kurbanlık olarak beslendiği ifade edilmiştir. Kurban bayramından yaklaşık altı ay önce alınan kuzular bakılarak kurbanda tüccarlara satılmaktadır.

Tablo 49 Takoran Vadisi Hayvan Varlığı

Mahalle	Büyükbaş		Koyun		Keçi		Arı	
	Hane	Baş	Hane	Baş	Hane	Baş	Hane	Koloni
Baki	35	400	x	x	3	x	-	-
Ergen		500		2000				
Divan	30	900					1	200
Bahçe		150	15	1000	10	500		
Mezra	20	100	10	x				
Toplam		2050		3000		500		200

Bölgede hayvancılık önemli geçim kaynaklarındandır. Genellikle büyükbaş hayvanlar sütü için, küçükbaş hayvanlar ise eti için beslenmektedir. Elde edilen süttten peynir yapılmakta ve pazarlanmaktadır. Yukarıdaki tablodan da görülebileceği gibi tüm mahallelerde hayvancılık vardır ve hemen hemen tüm haneler hayvancılık yapmaktadır. Ergen ve Bahçe mahallelerinde, büyükbaş hayvancılık yanında küçükbaş hayvancılık da önemli bir yere sahiptir. Bu iki köyde küçükbaş hayvanların sütünden de yararlanılmaktadır.

Bahçe mahallesinde hayvancılık için önemli bir sorun meraya yol olmaması ve merada hayvanlar için yeterli içme suyu bulunmamasıdır.

Bölgede Siverek ilçesine özgü bir peynir üretilmektedir. Bu peynirin üretiminde kalite standartlarının sağlanması ve uygun bir paketlemenin yapılması durumunda, üretilen peynir turistlere sunulabilecek ve yöre halkının gelirinde artış sağlanabilecektir.

Yörede küçükbaş ve büyükbaş hayvancılık çayır-orman-mera arazilerinin çok kısıtlı olması nedeniyle genelde besicilik şeklinde yapılmaktadır. Konsantre yem bayilerden satın alınmakta ve hayvanlara yedirilmektedir. Yem bitkisi ekilişleri oldukça azdır. Mısır silajı ve yem bitkileri ekimi münavebeli olarak yapılmaktadır. Hayvan besleme açısından tüm köylerde kaliteli kaba yem açığı vardır.

Köylerde hayvan barınaklarının çoğu evlere bitişiktir. Eski ahırlarda havalandırma ve aydınlatma

koşulları oldukça yetersiz görülmektedir. Ahır içinde buzağılar için ayrı bölmeler genelde planlanmamıştır.

Özellikle Baki köyünde balıkçılık yerel ekonomide önemli bir rol oynamaktadır. On haneden dokuzunun tekne sahibi ve/veya ortağı olduğu tespit edilmiştir. Gezi tekneleri de aynı zamanda balık avlamak için kullanılmaktadır. Nisan ve Temmuz ayları balıklar için üreme dönemi olarak tespit edilmiş olup bu aylarda balık avı yasaklanmıştır. Ancak bu av yasağına uyulmadığı ve aynı zamanda balık satışlarının da devam ettiği ifade edilmiştir.

Baki ve Mezra mahallelerinde 20-25 tekne ile balıkçılık da yapılmaktadır. Fakat balıkçılar arasında av yasağı, avlanma bölgeleri ve avlanma biçimleri konusunda bir gerilim olduğu gözlemlenmiştir. Bu nedenle, balıkçıların örgütlenme ve avlanma konularında eğitim almalarında yarar vardır.

Baraj yapıldıktan sonra özellikle Baki mahallesinde balıkçılık önemli bir gelir kaynağı haline gelmiştir. Kısmen de Mezra mahallesinde balıkçılık vardır. Baki mahallesinde 20 balıkçı teknesi bulunmakta ve bu teknelerden 30 hane yararlanmaktadır. Mezra mahallesinde ise 3 balıkçı teknesi bulunmaktadır. Bu tekneler Atatürk Baraj Gölünde 9. Bölge denen alanda (asma köprüden Çermik'e kadar olan bölge) avlanma iznine sahiptirler. Ancak bu bölgenin kıyısında olan bazı köylerin ahalisi tarafından, yasa dışı olarak, bu balıkçıların avlanması engellenebilmektedir. Balıkçıların temel isteği bu zorbalığın devlet tarafından engellenmesidir. Bu durum nedeniyle kooperatifçiliğin bir avantajı görülmemekte ve kooperatif kurulmamaktadır.

Baraj gölü balık türleri açısından oldukça zengindir; balık çeşitleri olarak somon, yayın, karagöz, turna, şabut, karaca ve tatlısu hamsisi sayılmaktadır. Avlanan balıklar şirket adı verilen bir toptancı tarafından satın alınmakta ve iki günde bir şirketin kamyonu gelip balıkları almaktadır. Her gelişinde 2 ton kadar balık verilmektedir. Fiyat balığa göre değişmekle birlikte yazın kilosu yaklaşık 8 TL'den, kışın ise 12 TL'den satılmaktadır.

Nisan-Haziran döneminde avlanma yasağı olmasına rağmen denetim olmadığından avlanma

devam etmekte ve bu da balık popölasyonunu düşürmektedir. İşin garibi şirket de avlanma yasağı döneminde dahi balık alımına devam etmektedir.

Balıkçılardan birinin söylediğine göre, hem gezi hem de balıkçı tekneleri standartları karşılamamakta ve gezi-avlanma ruhsatına sahip değillerdir. Buna rağmen balıkçılığı sürdürebilmektedirler. Balıkçılardan birinin bunu söylemesi, balıkçılar arasında bir gerginlik olduğunun da göstergesidir.

iv. Kurumsal Yapılar

şanlıurfa ili, Karacadağ Kalkınma Ajansı bölgesinde olup, Ajans “bölge içi ve bölgeler arası gelişmişlik farkını azaltmaya katkı sağlayan, bölgesel ve ulusal paydaşların hedeflerine ulaşmasında destek veren, kurumsal kapasite geliştirmeyi ön planda tutan ve bölgesinde kalkınma süreçlerine liderlik eden bir kuruluştur.

şanlıurfa Ticaret Odası; bölgenin ekonomik ve sosyal kalkınmasına katkı sağlama amacı ile üyeleri ve sivil toplum örgütleri ile il ekonomisinin geliitirilmesi için faaliyetlerde bulunan, şanlıurfa’nın bölgesel ulusal arenada tanıtımını yapan, yatırımlar için altyapı çalışmalarını yürüten kuruluştur.

Harran Üniversitesi bünyesinde 2021 yılı itibariyle; 14 Fakölte, 4 Yüksekokul, 1 Devlet Konservatuarı, 13 Meslek Yüksekokulu, 3 Enstitü, 15 Araştırma ve Uygulama Merkezi ile faaliyetlerini sürdürmektedir. İlgili bölümlerinde tarım ekonomisiyle ilgili birçok araştırma yapılmaktadır. Tüm bakanlıkların şanlıurfa ilinde İl Müdürlükleri bulunmaktadır.

GAP: Proje alanı Fırat-Dicle Havzası ile yukarı Mezopotamya ovalarında yer alan 9 ili (Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin, Siirt, şanlıurfa, şırnak) kapsamaktadır. GAP kapsamındaki illerin alan ve nüfus büyüklüğü, Türkiye’nin ortalama % 10,8’ i civarındadır.

GAP’ın temel hedefleri; Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nin sahip olduğu kaynakları değerlendirerek, yöre halkının gelir düzeyini ve yaşam kalitesini yükseltmek, bu Bölge ile diğer bölgeler arasındaki gelişmişlik farkını gidermek, kırsal alandaki verimliliği ve istihdam olanaklarını artırarak ulusal

düzeyde ekonomik gelişme ve sosyal istikrar hedeflerine katkıda bulunmaktadır.

GAP, 1989 yılında hazırlanan Master Plan ile tarım, sanayi, ulaştırma, eğitim, sağlık, kırsal ve kentsel altyapı yatırımlarını da içine alan bir bölgesel kalkınma projesine dönüşmüştür. Proje, gelecek kuşaklar için kendilerini geliştirebilecekleri bir ortam yaratılmasını amaçlayan sürdürülebilir insani kalkınma felsefesi üzerine kurulmuştur; kalkınmada adalet, katılımcılık, çevre korunması, istihdam, mekansal planlama, alt yapı geliştirilmesi, yatırım uygulamalarında kamu-özel sektör ve halk katılımının sağlanması GAP'ın temel stratejileridir.

Çok sektörlü, sürdürülebilir insani gelişmeye dayalı, Bölge'nin rekabet gücünü artırmayı, ekonomik ve sosyal bütünleşmeyi güçlendirmeyi hedefleyen, entegre bir bölgesel kalkınma projesi olarak uygulanmakta olan GAP, hazırlandığı dönem dikkate alındığında, bugün ağırlıklı olarak vurgulanan yenilikçi yaklaşımları içeren vizyoner bir bakış açısıyla planlanmıştır.

Siverek Belediyesi: Siverek Şanlıurfa ilinde bulunan merkez ilçeler dışında en fazla nüfusa sahip ilçedir. 4314 km² lik yüzölçümüne sahip Siverek'te; 151 köy ve 372 mezra bulunmaktadır.

v. Çevresel Etkilerin Ön-değerlendirmesi

Takoran Vadisi'nin kullanıma açılması ile ziyaretçilerden kaynaklı evsel atıkların oluşması öngörülmektedir. Bunun için günübirlik kullanım alanları, kır lokantası, yürüyüş yolları ve manzara seyir noktaları gibi tüm kullanım alanlarına, uygun sayıda çöp kutusu konulacaktır. Ziyaretçiler tarafından çöp kutularına atılmayan evsel atıklar da düzenli olarak belediye görevlileri tarafından toplanacaktır. Alandan çıkan atık miktarına göre çevre sorunlarına neden olmayacak sıklıkta katı atıkların düzenli olarak toplanması ve en yakın yerel yönetim çöp toplama alanına götürülmesi planlanmaktadır.

Takoran Vadisinde yer alacak olan tuvalet, banyo, lavabo gibi alanların kullanılması ile oluşacak sıvı atıkların da ilgili mevzuatlarda belirtilen özelliklere sahip sızdırmaz fosseptik çukurlar ile

kontrolü ve bertarafı sağlanacaktır.

Ziyaretçilerin etrafa verebilecekleri zararlara karşı tesiste yer alan görevlilerce tüm alan sürekli kontrol altında tutulacaktır ve gerekli uyarılar yapılarak çevreye verilecek zararların önüne geçilmesi planlanmaktadır.

2.2.4. Teknik Analiz ve Tasarım

Proje bir eğitim projesi olduğundan ilgili değildir.

2.2.5. Proje Girdileri

ii. Girdi İhtiyacı

Proje girdileri eğitici ve eğitim materyalleridir.

iii. Girdi Fiyatları ve Harcama Tahmini

Tablo 50 Proje Girdi Fiyatları ve Harcama Tahmini

Girdiler	Birim	Birim Fiyat (TL)	Toplam Fiyat (TL)
Eğiticiler	30 adam/gün	3000	90000
Eğitim Materyalleri	50 set	100	5000
Öngörülme			5000
Toplam			100.000

2.2.6. Organizasyon Yapısı, Yönetim ve İnsan Kaynakları

Eğitim projesi olduğundan bu başlık ilgisizdir. Tahmini maliyet yukarda verilmiştir.

2.2.7. Proje Yönetimi ve Uygulama Programı

iv. Proje Yürütücüsü Kuruluşlar ve Teknik Kapasiteleri

Proje Siverek Belediyesi tarafından yürütülecektir. Belediye Plan-Proje Dairesi ile bu işi yapabilecek kapasitededir. Ancak belediye projenin yürütülmesinde dış uzmanlardan destek

alacaktır.

v. Proje Uygulama Programı (Termin Planı)

Tablo 51 Proje Uygulama Programı (Termin Planı)

Faaliyetler	Kasım2021	Aralık 2021	Ocak 2022
Uzman Görevlendirme	15 gün		
Eğitim Materyallerinin hazırlanması	15 gün		
Eğitimlerin verilmesi		15 gün	15 gün

2.2.8. İşletme Dönemi Gelir ve Giderleri

2.2.9. Toplam Yatırım Tutarı ve Yıllara Dağılımı

2.2.10. Projenin Finansmanı

Proje Siverek Belediyesi tarafından uygulanacaktır. Projenin uygulanması için üç kaynaktan yararlanılabilecektir:

- i. Belediyenin kendi öz kaynakları
- ii. GAP İdaresinden alınabilecek kaynaklar
- iii. Karacadağ Kalkınma Ajansından alınabilecek destek

2.2.11. Proje Analizi

- i. FİNANSAL ANALİZ
- ii. Başlık ilgisizdir.
- iii. EKONOMİK ANALİZ

Proje ekonomik bir yatırım projesi olmamakla beraber, yöre insanının turizm işletmecilik becerisini artıracığından, bölgeye gelen ziyaretçi sayısını, ziyaretçilerin bölgede kalma süresini artıracak ve bu yolla yerel ürünlerden elde edilen gelirin artışına katkı sağlayacaktır.

iv. SOSYAL ANALİZ

Proje yöredeki en azından 10 kişinin kırsal turizm ve girişimcilik/işletmecilik becerisini artıracaktır. Bu durum çarpan etkisi yaratacağından bölgede yeni küçük ölçekli işletmelerin kurulmasına (pansiyon, restoran, satış yeri vb.) ve istihdamın artmasına dolaylı katkı sağlayacaktır.

v. BÖLGESEL ANALİZ

Projenin bölgesel düzeydeki doğrudan ve dolaylı etkileri

Proje bölgede henüz varolmayan kırsal ev pansiyonculuğu modelinin gelişmesine katkı sağlayacaktır.

vi. DUYARLILIK ANALİZİ

vii. RİSK ANALİZİ

Projenin herhangi bir riski bulunmamaktadır.

2.3. Geleneksel Desenler ve Motifleri Temel Alarak Sofra Bezi, Yazma Gibi Hediyeelik Eşyaların Tahta Baskı İle Üretimi İçin Kadınların Eğitimi Projesi Fizibilite Raporu

2.3.1. Projenin Gerekçesi

Takoran Bölgesi yeterince tanınmamasına rağmen yılda yaklaşık 20.000 civarında yerli ve yabancı ziyaretçi almaktadır. Şanlıurfa'ya tur düzenleyen tur operatörleri, ziyaret güzergahlarına Takoran'ı da eklemeye başlamışlardır. Ziyaretçiler büyük çoğunlukla günü birlik gelmekte ve sadece, bölgede bir kanyon oluşturan baraj gölünde tekne turu yapmak için gelmekte, yarım saat veya 45 dakika süren tekne turundan sonra bölgeyi terketmektedirler. Dolayısı ile ziyaretçilerin teknelere ödedikleri sınırlı miktarda para dışında bölge ekonomisine bir katkısı bulunmamaktadır.

Resim 13 Tahta Baskı Aletleri ve Uygulaması

Bölge hem kırsal faaliyetler hem de doğal güzelliği ile aslında ziyaretçilere (turistlere) önemli zaman geçirme fırsatları sunmaktadır. Ancak gerek turistlere sunulacak kırsal faaliyet altyapısı olmadığından, gerekse de konaklama ve yeme içme hizmetleri sunulamadığından ziyaretçilerin daha uzun süre bölgede kalmaları sağlanamamaktadır.

Turizmden bölge halkının istihdam ve gelir açısından daha fazla yararlanmasını sağlayacak unsurlardan biri de yerel düzeyde üretilen veya üretilecek ürünlerin satışa sunulmasıdır. Bu tarım ürünleri ve işlenmiş tarım ürünleri olabileceği gibi el sanatları da olabilecektir. Bölgede hali

hazırda kadınlar tarafından üretilen bir el sanatı bulunmamaktadır. Kentlerdeki insanların ilgisini çekmesi ve öğrenilmesi kolay olduğundan, kadınlara kumaş baskı tekniğinin öğretilmesi ve üretilen eşyaların ziyaretçilere satılması önerilmektedir. Bu proje bölgenin tanıtımına da katkı sağlayacaktır.

ii. Ulusal ve Bölgesel Düzeyde Gelecekteki Talebin Tahmini

“Türkiye Turizm Stratejisi–2023 Belgesi”nde belirlenen stratejik yaklaşımlar çerçevesinde yapılacak çalışmaların tamamlanması, geliştirilmesi öngörülen bölgelerdeki altyapı ve konaklama ihtiyaçlarının karşılanması durumunda, 2023 yılında, 63 milyon turist, 86 milyar \$ dış turizm geliri ve turist başına yaklaşık 1350 \$ harcamaya ulaşılması öngörülmektedir.” denilmektedir. Ülke geneli hedeflenen bu hacimsel büyümeden tüm illerin ve bölgelerin de benzer oranda yararlanacağı düşünülmektedir. Bu beklenen turizm genişlemesinden Takoran Vadisinin de alternatif bir nokta olarak payını alması hedeflenmektedir.

- Talebin gelecekteki gelişim potansiyeli ve talebin tahmini.

GAP tarafından hazırlanan “Siverek İlçesi Köylere Hizmet Götürme Birliği Entegre Kırsal Kalkınma Programı Siverek Alt Bölge Kırsal Kalkınma Planı 2012-2023” kapsamında Takoran Vadisi Siverek İlçe bütününde Karacadağ ile birlikte turizm açısından geliştirilmesi gereken bölge olarak tespit edilmiştir. Takoran Vadisinde yapılan tekne turu, olta balıkçılığı, kamp ve trekking aktiviteleri son yıllarda giderek önem kazanmaktadır.

2.3.2. Mal ve/veya Hizmetlerin Satış-Üretim Programı

Proje bir eğitim projesi olduğundan bu başlıkla ilgisi yoktur. Proje, yine bu rapor kapsamında yer alan Takoran Vadisi’nde Ev Pansiyonculuğu Altyapısının Geliştirilmesi” projesini destekleyici niteliktedir.

2.3.3. Proje Yeri/Uygulama Alanı

i. Fiziksel ve coğrafi özellikler

Siverek ilçesi dünyanın ilk yerleşim alanlarından biri olan Mezopotamya adı verilen Fırat ve Dicle nehirleri arasında kalan arazi üzerine kurulmuştur. Araştırma sahasında yapılan tarihlemelerde yerleşmenin Kalkolitik Çağa (M.Ö. 5500-3500) uzandığı ortaya konulmuştur (Akpıncı, 2012). Siverek'te ilk yerleşim yeri Asurlular tarafından inşa edildiği söylenen tarihi Siverek kalesi çevresi olmuştur. Süreç içerisinde günümüze kadar Siverek'in şehir merkezi de bu kale çevresi olmuştur. Gerek topografik gerekse jeomorfolojik yapının elverişli olması sonucu, şehir merkezinin gelişimi her yöne doğru olmuştur. Siverek ilçesinde bir şehir yerleşmesi, 502 kır yerleşmesi olmak üzere toplam 503 daimi yerleşim birimi dağılışı göstermektedir. İlçedeki kır yerleşmelerinin 149'u köy, 353'ü ise yörede "mezra" olarak adlandırılan yerleşimlerdir (Benek, 2013). Siverek'te yerleşmelerin çoğunluğu toplu yerleşim özelliği göstermektedir. Bunun sebebi olarak da Siverek'in düz veya düze yakın arazi yapısının olmasının yanında su kaynaklarının yetersiz olmasıdır. İlçedeki kırsal yerleşmeler ilçe geneline yayılışı göstermiştir. Bu kadar geniş alana yayılmış olması da coğrafi ve ekonomik sebeplere dayanmaktadır. İlçedeki yerleşmeler tarım ve hayvancılık faaliyetlerine bağlı olarak kurulmuştur. Özellikle düz araziler üzerine kurulu kırsal yerleşimler tarımsal faaliyetlere ağırlık verirken, dağlık ve engebeli arazilerde kurulan yerleşimler hayvancılık faaliyetlerine ağırlık vermektedir. Ayrıca ekonomik faaliyetlere bağlı olarak da ilçede mevsimlik kır yerleşmeleri yer almaktadır. Genel olarak hayvancılık faaliyetlerine bağlı olarak kurulan bu yerleşimlerde bazaltlar yapı malzemesi olarak kullanılmaktadır.

ii. Ekonomik ve Fiziksel Altyapı (hammadde kaynaklarına erişilebilirlik, ulaşım ve haberleşme sistemi, su-elektrik-doğal gaz şebekeleri, arazi kullanımı, yan sanayi, dağıtım ve pazarlama olanakları vb.)

İlçe merkezinin kuzeyi özellikle Takoran Vadisinin olduğu kısımlarda Fırat Vadisi yamaçlarında eğim %10-78 arasında değişmektedir. Bu yamaçlarda fundalık alanlar mevcuttur. Yöre halkının tahribine açık olan bu alan baltalık olarak kullanılmakta ve buradaki meşe birlikleri risk altındadır. Yörede, seyrek olan ağaç formasyonunun bu yamaçlarda azalması, ince olan toprak tabakasını erozyona açık hale getirecektir. Eğimin fazla olduğu bu yamaçlarda yer alan fundalık alanların tahribinin önlenmesi gerekmektedir.

Tarımsal amaçlar için açılan yamaç düzlüklerinin ise meyve bahçesi olarak kullanımı doğru olacaktır. Eğimin arazi kullanımı açısından ortaya çıkardığı bir diğer durum ise toprak oluşumu ve kalınlığıdır. Eğimle toprak oluşumu arasında sıkı bir ilişki vardır. Eğim arttıkça toprak kalınlığı azalırken, eğim azaldıkça toprak kalınlığı artmaktadır. Araştırma sahasında düz ya da hafif eğimli alanlarda toprak derinliği fazla iken, eğimin arttığı alanlarda toprak derinliği azalmaktadır.

iii. Sosyal Altyapı (nüfus, istihdam, gelir dağılımı, sosyal hizmetler, kültürel yapı)

Çalışma alanı olarak Baki Köyü (eski adı Takoran) ve yakın çevresindeki 4 köy olmak üzere 5 köy (Mezra, Divan, Ergen ve Bahçe) belirlenmiştir. Muhtarlardan alınan bilgiye göre, bu 5 köydeki toplam hane sayısı 197 ve nüfus 1320'dir.

Tablo 52 Takoran Vadisi Köy Nüfusları

Köy	Hane Sayısı	Nüfus
Baki	40	250
Ergen	50	270
Divan	30	150
Bahçe	32	350
Mezra	45	300
Toplam	197	1320

Bu köylerden sınırlı sayıda haneden mevsimlik tarım işçiliği yapmak üzere başka yerlere mevsimlik göç yaşanmaktadır. Baki köyünden 5 haneden hanenin gençleri (10-15 kişi), Ergen'den 10-15 evden 40-50 kişi, Mezra'dan 5-10 haneden mevsimlik işçi gitmektedir. Divan'da sadece 1 hanenin mevsimlik tarım işçiliğine gittiği rapor edilmiştir. Bahçe'de böyle bir olay rapor edilmemiştir.

Takoran Vadisinde bulunan beş köyde arazi tarım ve hayvancılık amacıyla kullanılmaktadır. Hububat ekimi temel geçim kaynağı olmayıp araziler meyvecilik ve sebzeçilik içinde kullanılmaktadır.

Bölgede toplam tarla bitkileri (buğday, arpa) alanı 3000 da ve bölge halkı için önemli bir gelir kaynağı haline gelen nar bahçeleri alanı ise 1865 da'dır. En fazla tarla bitkileri alanına sahip mahalleler 1000'er da ile Ergen ve Divan mahalleleridir. Aynı durum nar bahçeleri için de geçerlidir. Muhtarların ifadesine göre Ergen'de 1000 dekar, Divan'da 700 da nar bahçesi bulunmaktadır. Nar kayda değer bir gelir getirmekte, çoğunluğu ham nar olarak satılmakta, ham olarak satılamayanlar ise nar pekmezi yapıp satılmaktadır. Bölgede turizmin gelişmesi ve gerekli altyapının kurulması halinde nar pekmezinden ve nar suyundan daha fazla gelir elde edilmesi mümkündür.

Hububatın yanı sıra Takoran Vadisinde, başta nar, dut ve incir olmak üzere meyvecilik de ticari amaçla yapılmaktadır. Son zamanlarda susam ve silajlık mısır ekiminin de yapıldığı görülmektedir.

Baki köyünde; tarımsal olarak nar ve dut ağaçları daha fazla yer kaplamakta olup, narların bir bölümü nar pekmezi olarak, çatlamamış narlarda meyve olarak pazara sunulmaktadır.

Bağcılık eskiden fazla üretim alanına sahipken yağışların azalmasıyla bağ alanlarının da azaldığı ancak son zamanlarda yeni bağ alanlarının kurulduğu belirtilmiştir.

Özellikle karadut bölgede fazla olup, dutun işlenerek dut pekmezi şeklinde pazara sunulduğu gözlemlenmiştir. Baki Köyünde, balıkçılık yerel ekonomide son yıllarda giderek önemini artırmaktadır. Av sezonunda her iki günde bir en az iki ton balığın satıldığı bildirilmiştir.

Takoran Vadisi'nde bulunan köylerde küçükbaş hayvancılık faaliyeti üreticilerin ana uğraş alanlarından biridir. Yörede büyükbaş ve küçükbaş hayvan sayısı aile ölçeğinde bakımı yapılacak kadardır. Divan mahallesinde daha çok sütü için büyükbaş hayvan beslendiği görülmüştür. Küçükbaş hayvan yetiştiriciliğinin bölgede kurbanlık olarak beslendiği ifade edilmiştir. Kurban bayramından yaklaşık altı ay önce alınan kuzular bakılarak kurbanda tüccarlara satılmaktadır.

Tablo 53 Takoran Vadisi Hayvan Varlığı

Mahalle	Büyükbaş		Koyun		Keçi		Arı	
	Hane	Baş	Hane	Baş	Hane	Baş	Hane	Koloni
Baki	35	400	x	x	3	x	-	-
Ergen		500		2000				
Divan	30	900					1	200
Bahçe		150	15	1000	10	500		
Mezra	20	100	10	x				
Toplam		2050		3000		500		200

Bölgede hayvancılık önemli geçim kaynaklarındandır. Genellikle büyükbaş hayvanlar sütü için, küçükbaş hayvanlar ise eti için beslenmektedir. Elde edilen süttten peynir yapılmakta ve pazarlanmaktadır. Yukarıdaki tablodan da görülebileceği gibi tüm mahallelerde hayvancılık vardır ve hemen hemen tüm haneler hayvancılık yapmaktadır. Ergen ve Bahçe mahallelerinde, büyükbaş hayvancılık yanında küçükbaş hayvancılık da önemli bir yere sahiptir. Bu iki köyde küçükbaş hayvanların sütünden de yararlanılmaktadır.

Bahçe mahallesinde hayvancılık için önemli bir sorun meraya yol olmaması ve merada hayvanlar için yeterli içme suyu bulunmamasıdır.

Bölgede Siverek ilçesine özgü bir peynir üretilmektedir. Bu peynirin üretiminde kalite standartlarının sağlanması ve uygun bir paketlemenin yapılması durumunda, üretilen peynir turistlere sunulabilecek ve yöre halkının gelirinde artış sağlanabilecektir.

Yörede küçükbaş ve büyükbaş hayvancılık çayır-orman-mera arazilerinin çok kısıtlı olması nedeniyle genelde besicilik şeklinde yapılmaktadır. Konsantre yem bayilerden satın alınmakta ve hayvanlara yedirilmektedir. Yem bitkisi ekilişleri oldukça azdır. Mısır silajı ve yem bitkileri ekimi münavebeli olarak yapılmaktadır. Hayvan besleme açısından tüm köylerde kaliteli kaba yem açığı vardır.

Köylerde hayvan barınaklarının çoğu evlere bitişiktir. Eski ahırlarda havalandırma ve aydınlatma

koşulları oldukça yetersiz görülmektedir. Ahır içinde buzağılar için ayrı bölmeler genelde planlanmamıştır.

Özellikle Baki köyünde balıkçılık yerel ekonomide önemli bir rol oynamaktadır. On haneden dokuzunun tekne sahibi ve/veya ortağı olduğu tespit edilmiştir. Gezi tekneleri de aynı zamanda balık avlamak için kullanılmaktadır. Nisan ve Temmuz ayları balıklar için üreme dönemi olarak tespit edilmiş olup bu aylarda balık avı yasaklanmıştır. Ancak bu av yasağına uyulmadığı ve aynı zamanda balık satışlarının da devam ettiği ifade edilmiştir.

Baki ve Mezra mahallelerinde 20-25 tekne ile balıkçılık da yapılmaktadır. Fakat balıkçılar arasında av yasağı, avlanma bölgeleri ve avlanma biçimleri konusunda bir gerilim olduğu gözlemlenmiştir. Bu nedenle, balıkçıların örgütlenme ve avlanma konularında eğitim almalarında yarar vardır.

Baraj yapıldıktan sonra özellikle Baki mahallesinde balıkçılık önemli bir gelir kaynağı haline gelmiştir. Kısım de Mezra mahallesinde balıkçılık vardır. Baki mahallesinde 20 balıkçı teknesi bulunmakta ve bu teknelerden 30 hane yararlanmaktadır. Mezra mahallesinde ise 3 balıkçı teknesi bulunmaktadır. Bu tekneler Atatürk Baraj Gölünde 9. Bölge denen alanda (asma köprüden Çermik'e kadar olan bölge) avlanma iznine sahiptirler. Ancak bu bölgenin kıyısında olan bazı köylerin ahalisi tarafından, yasa dışı olarak, bu balıkçıların avlanması engellenebilmektedir. Balıkçıların temel isteği bu zorbalığın devlet tarafından engellenmesidir. Bu durum nedeniyle kooperatifçiliğin bir avantajı görülmemekte ve kooperatif kurulmamaktadır.

Baraj gölü balık türleri açısından oldukça zengindir; balık çeşitleri olarak somon, yayın, karagöz, turna, şabut, karaca ve tatlısu hamsisi sayılmaktadır. Avlanan balıklar şirket adı verilen bir toptancı tarafından satın alınmakta ve iki günde bir şirketin kamyonu gelip balıkları almaktadır. Her gelişinde 2 ton kadar balık verilmektedir. Fiyat balığa göre değişmekle birlikte yazın kilosu yaklaşık 8 TL'den, kışın ise 12 TL'den satılmaktadır.

Nisan-Haziran döneminde avlanma yasağı olmasına rağmen denetim olmadığından avlanma

devam etmekte ve bu da balık popölasyonunu düşürmektedir. İşin garibi şirket de avlanma yasağı döneminde dahi balık alımına devam etmektedir.

Balıkçılardan birinin söylediğine göre, hem gezi hem de balıkçı tekneleri standartları karşılamamakta ve gezi-avlanma ruhsatına sahip değillerdir. Buna rağmen balıkçılığı sürdürebilmektedirler. Balıkçılardan birinin bunu söylemesi, balıkçılar arasında bir gerginlik olduğunun da göstergesidir.

iv. Kurumsal Yapılar

şanlıurfa ili, Karacadağ Kalkınma Ajansı bölgesinde olup, Ajans “bölge içi ve bölgeler arası gelişmişlik farkını azaltmaya katkı sağlayan, bölgesel ve ulusal paydaşların hedeflerine ulaşmasında destek veren, kurumsal kapasite geliştirmeyi ön planda tutan ve bölgesinde kalkınma süreçlerine liderlik eden bir kuruluştur.

şanlıurfa Ticaret Odası; bölgenin ekonomik ve sosyal kalkınmasına katkı sağlama amacı ile üyeleri ve sivil toplum örgütleri ile il ekonomisinin geliitirilmesi için faaliyetlerde bulunan, şanlıurfa’nın bölgesel ulusal arenada tanıtımını yapan, yatırımlar için altyapı çalışmalarını yürüten kuruluştur.

Harran Üniversitesi bünyesinde 2021 yılı itibariyle; 14 Fakölte, 4 Yüksekokul, 1 Devlet Konservatuarı, 13 Meslek Yüksekokulu, 3 Enstitü, 15 Araştırma ve Uygulama Merkezi ile faaliyetlerini sürdürmektedir. İlgili bölümlerinde tarım ekonomisiyle ilgili birçok araştırma yapılmaktadır. Tüm bakanlıkların şanlıurfa ilinde İl Müdürlükleri bulunmaktadır.

GAP: Proje alanı Fırat-Dicle Havzası ile yukarı Mezopotamya ovalarında yer alan 9 ili (Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin, Siirt, şanlıurfa, şırnak) kapsamaktadır. GAP kapsamındaki illerin alan ve nüfus büyüklüğü, Türkiye’nin ortalama % 10,8’ i civarındadır.

GAP’ın temel hedefleri; Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nin sahip olduğu kaynakları değerlendirerek, yöre halkının gelir düzeyini ve yaşam kalitesini yükseltmek, bu Bölge ile diğer bölgeler arasındaki gelişmişlik farkını gidermek, kırsal alandaki verimliliği ve istihdam olanaklarını artırarak ulusal

düzeyde ekonomik gelişme ve sosyal istikrar hedeflerine katkıda bulunmaktadır.

GAP, 1989 yılında hazırlanan Master Plan ile tarım, sanayi, ulaştırma, eğitim, sağlık, kırsal ve kentsel altyapı yatırımlarını da içine alan bir bölgesel kalkınma projesine dönüşmüştür. Proje, gelecek kuşaklar için kendilerini geliştirebilecekleri bir ortam yaratılmasını amaçlayan sürdürülebilir insani kalkınma felsefesi üzerine kurulmuştur; kalkınmada adalet, katılımcılık, çevre korunması, istihdam, mekansal planlama, alt yapı geliştirilmesi, yatırım uygulamalarında kamu-özel sektör ve halk katılımının sağlanması GAP'ın temel stratejileridir.

Çok sektörlü, sürdürülebilir insani gelişmeye dayalı, Bölge'nin rekabet gücünü artırmayı, ekonomik ve sosyal bütünleşmeyi güçlendirmeyi hedefleyen, entegre bir bölgesel kalkınma projesi olarak uygulanmakta olan GAP, hazırlandığı dönem dikkate alındığında, bugün ağırlıklı olarak vurgulanan yenilikçi yaklaşımları içeren vizyoner bir bakış açısıyla planlanmıştır.

Siverek Belediyesi: Siverek Şanlıurfa ilinde bulunan merkez ilçeler dışında en fazla nüfusa sahip ilçedir. 4314 km² lik yüzölçümüne sahip Siverek'te; 151 köy ve 372 mezra bulunmaktadır.

v. Çevresel Etkilerin Ön-değerlendirmesi

Takoran Vadisi'nin kullanıma açılması ile ziyaretçilerden kaynaklı evsel atıkların oluşması öngörülmektedir. Bunun için günübirlik kullanım alanları, kır lokantası, yürüyüş yolları ve manzara seyir noktaları gibi tüm kullanım alanlarına, uygun sayıda çöp kutusu konulacaktır. Ziyaretçiler tarafından çöp kutularına atılmayan evsel atıklar da düzenli olarak belediye görevlileri tarafından toplanacaktır. Alandan çıkan atık miktarına göre çevre sorunlarına neden olmayacak sıklıkta katı atıkların düzenli olarak toplanması ve en yakın yerel yönetim çöp toplama alanına götürülmesi planlanmaktadır.

Takoran Vadisinde yer alacak olan tuvalet, banyo, lavabo gibi alanların kullanılması ile oluşacak sıvı atıkların da ilgili mevzuatlarda belirtilen özelliklere sahip sızdırmaz fosseptik çukurlar ile kontrolü ve bertarafı sağlanacaktır.

Ziyaretçilerin etrafa verebilecekleri zararlara karşı tesiste yer alan görevlilerce tüm alan sürekli

kontrol altında tutulacaktır ve gerekli uyarılar yapılarak çevreye verilecek zararların önüne geçilmesi planlanmaktadır.

2.3.4. Teknik Analiz ve Tasarım

Proje bir eğitim projesi olduğundan ilgili değildir.

2.3.5. Proje Girdileri

i.Girdi İhtiyacı

Proje girdileri eğitici, ekipman ve eğitim materyalleridir.

i.Girdi Fiyatları ve Harcama Tahmini

Tablo 54 Proje Girdi Fiyatları ve Harcama Tahmini

Girdiler	Birim	Birim Fiyat (TL)	Toplam Fiyat (TL)
Eğitciler	6 adam/ay	4500	27.000
Ekipman			10.000
Kumaş ve boya			7.500
Öngörülme- yem giderler			5000
Toplam			49.500

2.3.6. Organizasyon Yapısı, Yönetim ve İnsan Kaynakları

Eğitim projesi olduğundan bu başlık ilgisizdir. Tahmini maliyet yukarda verilmiştir.

2.3.7. Proje Yönetimi ve Uygulama Programı

i. Proje Yürütücüsü Kuruluşlar ve Teknik Kapasiteleri

Proje Siverek Belediyesi tarafından yürütülecektir. Belediye Plan-Proje Dairesi ile bu işi yapabilecek kapasitededir. Ancak belediye projenin yürütülmesinde Halk Eğitim Merkezinden destek alacaktır.

ii. Proje Uygulama Programı (Termin Planı)

Tablo 55 Proje Uygulama Programı

Faaliyetler	Ekim 2021	Kasım 2021	Aralık 2021	2022 İlk Altı ayı
Eğitim mekanlarının hazırlanması	15 gün			
Ekipman ve malzemelerin alımı	15 gün			
Eğitici görevlendirme		15 gün	15 gün	
Eğitimlerin verilmesi				

2.3.8. İşletme Dönemi Gelir ve Giderleri

2.3.9. Toplam Yatırım Tutarı ve Yıllara Dağılımı

2.3.10. Projenin Finansmanı

Proje Siverek Belediyesi tarafından uygulanacaktır. Projenin uygulanması için üç kaynaktan yararlanılabilecektir:

- vi. Belediyenin kendi öz kaynakları
- vii. GAP İdaresinden alınabilecek kaynaklar
- viii. Halk Eğitim Merkezi (eğitici sağlayacak)
- ix. Karacadağ Kalkınma Ajansından alınabilecek destek

2.3.11. Proje Analizi

- x. FİNANSAL ANALİZ
- xi. Başlık ilgisizdir.
- xii. EKONOMİK ANALİZ

Proje ekonomik bir yatırım projesi olmamakla beraber, yöre kadınlarının el sanatları konusundaki becerilerini artıracak ve onlara evlerinde üretim ve satış imkanı sağlayacaktır. Böylece bölgede ek istihdam ve gelir imkanı yaratılmış olacaktır.

i. SOSYAL ANALİZ

Proje yöredeki en azından 30 kadının el sanatları üretimi konusunda becerisini artıracaktır

ii. BÖLGESEL ANALİZ

- **Projenin bölgesel düzeydeki doğrudan ve dolaylı etkileri**

Proje bölgede henüz varolmayan el sanatları üretiminin gelişmesine katkı sağlayacaktır.

i. DUYARLILIK ANALİZİ

ii. RİSK ANALİZİ

Projenin herhangi bir riski bulunmamaktadır.

2.4. Fırat Nehri Üzerinde Kano, Yunus Gibi Su Sporları Aletlerinin Turistik Amaçla Kullanımı Projesi Fizibilite Raporu

2.4.1. Projenin Gerekçesi

i. Ulusal ve Bölgesel Düzeyde Talep Analizi

Ülkemizde ve Fırat havzasında alternatif turizm türleri giderek önem kazanmaktadır. Bununla birlikte Takoran Vadisi hali hazırda sadece tekne turu ile turizm pazarında kendine bir yer edinmiştir. Turistik aktiviteleri çeşitlendirmekle yöre ekonomisine ve istihdamına katkıda bulunmak mümkündür.

Bu proje ile kono, yunus, deniz bisikleti gibi su sporu aletlerinin bölgeye tanıtımı amaçlanmaktadır. Bu sayede, bölgenin turizmden elde edeceği gelirin de artırılmasına katkıda bulunulacaktır.

Resim 14 Fırat Nehri Boyunca Yapılan Kano Etkinliği

Su sporları ve buna dayalı sportif faaliyetlerin Takoran Vadisinde ciddi bir potansiyeli bulunmaktadır. Tekne turu için Baki Köyüne gelen günübirlik ziyaretçiler bölgedeki en önemli ve kayda değer turistik aktivite içinde sayılabilir. Sezon dönemi içinde günübirlik ziyaretçilerin sayısının 50 ila 200 arasında değiştiği belirtilmiştir. Özellikle ilkbahar ve sonbaharda aylık ortalama günübirlik ziyaretçi sayısının 5000 civarı olduğu tespit edilmiştir. Kış ayları ve yaz

aylarında ise bu sayının aylık ortalama 1000 kişi olduğu belirtilmiştir.

ii. Ulusal ve B6lgesel D6zeyde Gelecekteki Talebin Tahmini

‘T6rkiye Turizm Stratejisi–2023 Belgesi’nde belirlenen stratejik yaklaşımlar çerçevesinde yapılacak çalışmaların tamamlanması, geliştirilmesi 6ng6r6len b6lgelerdeki altyapı ve konaklama ihtiyaçlarının karşılanması durumunda, 2023 yılında, 63 milyon turist, 86 milyar \$ dış turizm geliri ve turist başına yaklaşık 1350 \$ harcamaya ulaşılması 6ng6r6lmektedir.” denilmektedir. 6lke geneli hedeflenen bu hacimsel b6y6meden t6m illerin ve b6lgelerin de benzer oranda yararlanacağı d6ř6n6lmektedir. Bu beklenen turizm genişlemesinden Takoran Vadisinin de alternatif bir nokta olarak payını alması hedeflenmektedir.

- Talebin gelecekteki gelişim potansiyeli ve talebin tahmini.

GAP tarafından hazırlanan “Siverek İlçesi K6ylere Hizmet G6t6rme Birliği Entegre Kırsal Kalkınma Programı Siverek Alt B6lge Kırsal Kalkınma Planı 2012-2023” kapsamında Takoran Vadisi Siverek İlçe b6t6n6nde Karacadağ ile birlikte turizm açısından geliştirilmesi gereken b6lge olarak tespit edilmiştir. Takoran Vadisinde yapılan tekne turu, olta balıkçılığı, kamp ve trekking aktiviteleri son yıllarda giderek 6nem kazanmaktadır. Takoran Vadisine gelen g6n6birlik ziyaretçiler Takoran Vadisi ve civar k6ylerinde yapılacak konaklama ve yeme içme tesisleri için b6y6k bir potansiyele sahiptir.

Resim 15 Fırat Nehri Su Sporları Etkinlikleri

2.4.2. 2. Mal ve/veya Hizmetlerin Satış-Üretim Programı

i. Satış Programı

Takoran Vadisinde Fırat Nehri Üzerinde Kano, Yunus Gibi Su Sporları Aletlerinin Turistik Amaçla Kullanımı Projesi kapsamında oluşturulacak işletmenin geliri su sporları aletlerinin kiralanması ile elde edilecektir.

Takoran Vadisinde aylara göre ziyaretçi sayılarının değişiklik göstereceği düşünülmektedir. Yıl üç sezona bölünerek planlama yapılmaktadır: Kış sezonu: Aralık, Ocak, Şubat Bahar sezonu: Mart, Nisan, Mayıs, Ekim, Kasım Yaz sezonu: Haziran, Temmuz, Ağustos, Eylül

Her üç sezon için tahmini su sporları kullanıcı sayıları aşağıdaki Tablo'da verilmektedir. Her sezonun bir de hafta içi günleri ile hafta sonu günleri kırılımı yapılmaktadır. Tabloda gösterilen sayılar her bir gün için belirtilmektedir. Tablo incelendiğinde en fazla ziyaretçinin bahar döneminde geleceği yaz ve kış sezonunda benzer ziyaretçi sayılarının olabileceği öngörülmektedir.

Tablo 56 Takoran Vadisi Su Sporları Sayısı

	Kış Sezonu		Bahar Sezonu		Yaz Sezonu	
	Hafta İçi	Hafta Sonu	Hafta İçi	Hafta Sonu	Hafta İçi	Hafta Sonu
Su sporları	10	20	20	40	10	20

ii. Üretim Programı

Takoran Vadisindeki su sporları aletleri bir üretim tesisi olmayıp hizmet sektöründe faaliyet göstermektedir. Hizmet satışı ile ilgili detaylar satış programı bölümünde verilmektedir

iii. Pazarlama Stratejisi (fiyatlandırma, tanıtım ve dağıtım)

Pazarlama ve tanıtım faaliyetleri, turizm sektörünün genelinde olduğu gibi su sporları sektöründe de büyük önem taşımaktadır. Bu amaçla tüm reklam ve tanıtım kanalları, özellikle sosyal medya aktif kullanılacaktır. Ziyaretçilerin sosyal medya üzerinden, henüz tesislerden ayrılmadan

paylaşımlar yapmaları teşvik edilmelidir. Bunun yanında çevre illerde faaliyet gösteren yerel turizm acenteleri ile irtibat kurularak onların kendi şehirlerinde Takoran Vadisinin tanıtımını yapmaları ve tur organize etmeleri teşvik edilecektir. Tesis içerisinde yapılacak farklı organizasyon ve aktivitelerle Takoran Vadisinin cazibesi artırılabilir.

2.4.3. Proje Yeri/Uygulama Alanı

i. Fiziksel ve coğrafi özellikler

Siverek ilçesi dünyanın ilk yerleşim alanlarından biri olan Mezopotamya adı verilen Fırat ve Dicle nehirleri arasında kalan arazi üzerine kurulmuştur.

Fırat Nehri'nin oluşturduğu Takoran Vadisi, Siverek ilçesine 40 kilometre uzaklıktaki Baki Köyü ve etrafındaki köyleri kapsamaktadır. Vadi, bakir doğasıyla görenleri kendine hayran bırakmaktadır.

Zengin bitki örtüsünün yanı sıra kanyonu, şelalesi, ören yerleri, kaya mezarları, tarihi yapıları ve eşsiz görüntüsüyle bölge halkının "saklı cennet" olarak isimlendirdiği vadi, yerli ve yabancı turistlerin de ilgisini çekmeye başlamıştır.

ii. Ekonomik ve Fiziksel Altyapı (hammadde kaynaklarına erişilebilirlik, ulaşım ve haberleşme sistemi, su-elektrik-doğal gaz şebekeleri, arazi kullanımı, yan sanayi, dağıtım ve pazarlama olanakları vb.)

İlçe merkezinin kuzeyi özellikle Takoran Vadisinin olduğu kısımlarda Fırat Vadisi yamaçlarında eğim %10-78 arasında değişmektedir. Bu yamaçlarda fundalık alanlar mevcuttur. Yöre halkının tahribine açık olan bu alan baltalık olarak kullanılmakta ve buradaki meşe birlikleri risk altındadır. Yörede, seyrek olan ağaç formasyonunun bu yamaçlarda azalması, ince olan toprak tabakasını erozyona açık hale getirecektir. Eğimin fazla olduğu bu yamaçlarda yer alan fundalık alanların tahribinin önlenmesi gerekmektedir.

Tarımsal amaçlar için açılan yamaç düzlüklerinin ise meyve bahçesi olarak kullanımı doğru olacaktır. Eğimin arazi kullanımı açısından ortaya çıkardığı bir diğer durum ise toprak oluşumu ve kalınlığıdır. Eğimle toprak oluşumu arasında sıkı bir ilişki vardır. Eğim arttıkça toprak kalınlığı azalırken, eğim azaldıkça toprak kalınlığı artmaktadır. Araştırma sahasında düz ya da hafif eğimli alanlarda toprak derinliği fazla iken, eğimin arttığı alanlarda toprak derinliği azalmaktadır.

iii. Sosyal Altyapı (nüfus, istihdam, gelir dağılımı, sosyal hizmetler, kültürel yapı)

Çalışma alanı olarak Baki Köyü (eski adı Takoran) ve yakın çevresindeki 4 köy olmak üzere 5 köy (Mezra, Divan, Ergen ve Bahçe) belirlenmiştir. Muhtarlardan alınan bilgiye göre, bu 5 köydeki toplam hane sayısı 197 ve nüfus 1320'dir.

Tablo 57 Takoran Vadisi Köy Nüfusları

Köy	Hane Sayısı	Nüfus
Baki	40	250
Ergen	50	270
Divan	30	150
Bahçe	32	350
Mezra	45	300
Toplam	197	1320

Bu köylerden sınırlı sayıda haneden mevsimlik tarım işçiliği yapmak üzere başka yerlere mevsimlik göç yaşanmaktadır. Baki köyünden 5 haneden hanenin gençleri (10-15 kişi), Ergen'den 10-15 evden 40-50 kişi, Mezra'dan 5-10 haneden mevsimlik işçi gitmektedir. Divan'da sadece 1 hanenin mevsimlik tarım işçiliğine gittiği rapor edilmiştir. Bahçe'de böyle bir olay rapor edilmemiştir.

Takoran Vadisinde bulunan beş köyde arazi tarım ve hayvancılık amacıyla kullanılmaktadır. Hububat ekimi temel geçim kaynağı olmayıp araziler meyvecilik ve sebzeçilik içinde kullanılmaktadır.

Hububatın yanı sıra Takoran Vadisinde, başta nar, dut ve incir olmak üzere meyvecilik de ticari amaçla yapılmaktadır. Son zamanlarda susam ve silajlık mısır ekiminin de yapıldığı görülmektedir.

Bölgede hayvancılık önemli geçim kaynaklarındandır. Genellikle büyükbaş hayvanlar sütü için, küçükbaş hayvanlar ise eti için beslenmektedir. Elde edilen sütün peynir yapılmakta ve pazarlanmaktadır. Yukarıdaki tablodan da görülebileceği gibi tüm mahallelerde hayvancılık vardır ve hemen hemen tüm haneler hayvancılık yapmaktadır. Ergen ve Bahçe mahallelerinde, büyükbaş hayvancılık yanında küçükbaş hayvancılık da önemli bir yere sahiptir. Bu iki köyde küçükbaş hayvanların sütünden de yararlanılmaktadır.

Bahçe mahallesinde hayvancılık için önemli bir sorun meraya yol olmaması ve merada hayvanlar için yeterli içme suyu bulunmamasıdır.

Bölgede Siverek ilçesine özgü bir peynir üretilmektedir. Bu peynirin üretiminde kalite standartlarının sağlanması ve uygun bir paketlemenin yapılması durumunda, üretilen peynir turistlere sunulabilecek ve yöre halkının gelirinde artış sağlanabilecektir.

Yörede küçükbaş ve büyükbaş hayvancılık çayır-orman-mera arazilerinin çok kısıtlı olması nedeniyle genelde besicilik şeklinde yapılmaktadır. Konsantre yem bayilerden satın alınmakta ve hayvanlara yedirilmektedir. Yem bitkisi ekilişleri oldukça azdır. Mısır silajı ve yem bitkileri ekimi münavebeli olarak yapılmaktadır. Hayvan besleme açısından tüm köylerde kaliteli kaba yem açığı vardır.

Özellikle Baki köyünde balıkçılık yerel ekonomide önemli bir rol oynamaktadır. On haneden dokuzunun tekne sahibi ve/veya ortağı olduğu tespit edilmiştir. Gezi tekneleri de aynı zamanda balık avlamak için kullanılmaktadır. Nisan ve Temmuz ayları balıklar için üreme dönemi olarak tespit edilmiş olup bu aylarda balık avı yasaklanmıştır. Ancak bu av yasağına uyulmadığı ve aynı zamanda balık satışlarının da devam ettiği ifade edilmiştir.

iv. Kurumsal Yapılar

Şanlıurfa ili, Karacadağ Kalkınma Ajansı bölgesinde olup, Ajans “bölge içi ve bölgeler arası gelişmişlik farkını azaltmaya katkı sağlayan, bölgesel ve ulusal paydaşların hedeflerine ulaşmasında destek veren, kurumsal kapasite geliştirmeyi ön planda tutan ve bölgesinde kalkınma süreçlerine liderlik eden bir kuruluştur.

Şanlıurfa Ticaret Odası; bölgenin ekonomik ve sosyal kalkınmasına katkı sağlama amacı ile üyeleri ve sivil toplum örgütleri ile il ekonomisinin geliitirilmesi için faaliyetlerde bulunan, Şanlıurfa’nın bölgesel ulusal arenada tanıtımını yapan, yatırımlar için altyapı çalışmalarını yürüten kuruluştur.

Harran Üniversitesi bünyesinde 2021 yılı itibariyle; 14 Fakülte, 4 Yüksekokul, 1 Devlet Konservatuvarı, 13 Meslek Yüksekokulu, 3 Enstitü, 15 Araştırma ve Uygulama Merkezi ile faaliyetlerini sürdürmektedir. İlgili bölümlerinde tarım ekonomisiyle ilgili birçok araştırma yapılmaktadır. Tüm bakanlıkların Şanlıurfa ilinde İl Müdürlükleri bulunmaktadır.

GAP: Proje alanı Fırat-Dicle Havzası ile yukarı Mezopotamya ovalarında yer alan 9 ili (Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak) kapsamaktadır. GAP kapsamındaki illerin alan ve nüfus büyüklüğü, Türkiye’nin ortalama % 10,8’ i civarındadır.

GAP’ın temel hedefleri; Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nin sahip olduğu kaynakları değerlendirerek, yöre halkının gelir düzeyini ve yaşam kalitesini yükseltmek, bu Bölge ile diğer bölgeler arasındaki gelişmişlik farkını gidermek, kırsal alandaki verimliliği ve istihdam olanaklarını artırarak ulusal düzeyde ekonomik gelişme ve sosyal istikrar hedeflerine katkıda bulunmaktır.

GAP, 1989 yılında hazırlanan Master Plan ile tarım, sanayi, ulaştırma, eğitim, sağlık, kırsal ve kentsel altyapı yatırımlarını da içine alan bir bölgesel kalkınma projesine dönüşmüştür. Proje, gelecek kuşaklar için kendilerini geliştirebilecekleri bir ortam yaratılmasını amaçlayan sürdürülebilir insani kalkınma felsefesi üzerine kurulmuştur; kalkınmada adalet, katılımcılık, çevre korunması, istihdam, mekansal planlama, alt yapı geliştirilmesi, yatırım uygulamalarında

kamu-özel sektör ve halk katılımının sağlanması GAP'ın temel stratejileridir.

Çok sektörlü, sürdürülebilir insani gelişmeye dayalı, Bölge'nin rekabet gücünü artırmayı, ekonomik ve sosyal bütünleşmeyi güçlendirmeyi hedefleyen, entegre bir bölgesel kalkınma projesi olarak uygulanmakta olan GAP, hazırlandığı dönem dikkate alındığında, bugün ağırlıklı olarak vurgulanan yenilikçi yaklaşımları içeren vizyoner bir bakış açısıyla planlanmıştır.

Siverek Belediyesi: Siverek, Şanlıurfa ilinde bulunan merkez ilçeler dışında en fazla nüfusa sahip ilçedir. 4314 km² lik yüzölçümüne sahip Siverek'te; 151 köy ve 372 mezra bulunmaktadır.

v. Çevresel Etkilerin Ön-değerlendirmesi

Takoran Vadisi'nin kullanıma açılması ile ziyaretçilerden kaynaklı evsel atıkların oluşması öngörülmektedir. Bunun için günübirlik kullanım alanları, seyir terasları, yürüyüş rotaları gibi tüm kullanım alanlarına, uygun sayıda çöp kutusu konulacaktır. Ziyaretçiler tarafından çöp kutularına atılmayan evsel atıklar da düzenli olarak belediye görevlileri tarafından toplanacaktır. Alandan çıkan atık miktarına göre çevre sorunlarına neden olmayacak sıklıkta katı atıkların düzenli olarak toplanması ve en yakın yerel yönetim çöp toplama alanına götürülmesi planlanmaktadır.

Takoran Vadisinde yer alacak olan tuvalet, banyo, lavabo gibi alanların kullanılması ile oluşacak sıvı atıkların da ilgili mevzuatlarda belirtilen özelliklere sahip sızdırmaz fosseptik çukurlar ile kontrolü ve bertarafı sağlanacaktır.

Ziyaretçilerin etrafa verebilecekleri zararlara karşı tesiste yer alan görevlilerce tüm alan sürekli kontrol altında tutulacaktır ve gerekli uyarılar yapılarak çevreye verilecek zararların önüne geçilmesi planlanmaktadır.

vi. Alternatifler, Yer Seçimi ve Arazi Maliyeti (kamulaştırma bedeli)

2.4.4. Teknik Analiz ve Tasarım

i.Kapasite Analizi ve Seçimi

Takoran Vadisinde Fırat Nehri Üzerinde Kano, Yunus Gibi Su Sporları Aletlerinin Turistik Amaçla Kullanımı Projesinin Baki Köyündeki limanda hayata geçirilmesi planlanmaktadır.

ii.Alternatif Teknolojilerin Analizi ve Teknoloji Seçimi

Günümüz turizm aktiviteleri genelde tek amaçlı, tek konseptli değil çok amaçlı, çok konseptli tercih edilmektedir. Turist gittiği noktada bir den çok konsepti ve aktiviteyi yaşamak istiyor. Bu anlamda Takoran Vadisinin cazibesinin artırılması için bu alanın sadece tekne gezintisi için değil bünyesinde farklı konsept ve aktiviteleri barındıran bir yapıda organize edilmesi gerekmektedir.

Bu amaçla gerek yurt içi gerekse yurt dışı örnekler incelendiğinde Takoran Vadisi bünyesinde uygulanabilecek farklı öneriler sunulmaktadır:

- Takoran Vadisi içerisinde muhtelif yerlerde doğa ile uyumlu farklı görsel, sanatsal çalışmalar yapılması,
- Yöresel hediyelik eşyaların ön plana çıkarılması,
- Yürüyüş rotalarının tanıtılması,
- Dalış turizmi, ekoturizm, foto safari ve bisiklet turlarının tanıtımının yapılması,
- Takoran Vadisi içerisinde yürüyüş rotalarının geçtiği uygun yerlere minyatür ahşaptan imal köprüler yapılması ve bu sayede yürüyüş parkurunun zenginleştirilmesi,
- Takoran Vadisi içerisinde muhtelif noktalara ve yine yürüyüş parkurları üzerine Takoran Vadisinde bulunan ağaçlar, bitkiler ve hayvanlar ile ilgili bilgilendirme tabelaları konulması.
- Takoran Vadisine özel bitki örtüsünün yerinde görülmesi için yürüyüş parkurlarının ona göre düzenlenmesi. Örneğin park içerisinde yer alan özel nitelikli ağaçlar mutlaka ziyaretçilere gösterilmelidir.
- Takoran Vadisi içerisinde çocuklara uygun parkurlar belirlenerek ve düzenlenerek çocuk doğa kamplarının organize edilmesi.

iii.Seçilen Teknolojinin Çevresel Etkileri, Koruma Önlemleri ve Maliyeti

Takoran Vadisinde geliştirilmesi planlanan su sporları faaliyetlerinde motorlu aletler değil insan gücü ile çalışan su sporları aletleri satın alınarak ziyaretçilerin kullanımına verilecektir. Ayrıca Vadi bütününde sürdürülebilir, çevreye duyarlı, koruma kullanma dengesi içinde, toplumun giderek artan açık hava rekreasyon gereksinimini düzenli bir şekilde temin edilerek, ziyaretçilerin Takoran Vadisinin kaynak değerlerini yakından tanımasına olanak sağlayacak, doğa sevgisi ve doğal ortamlarda yaşama arzusunu güçlendirecek şekilde planlanacaktır. sayede çevreye duyarlı yapılar ile bölgenin doğal dokusunun ve görsel bütünlüğünün korunması planlanmaktadır.

iv.Teknik Tasarım (süreç tasarımı, makine-donanım, inşaat işleri, arazi düzenleme, yerleşim düzeni, iller bazında dağılım vb.)

Alt ve üst yapı tesislerinin (yol, su, elektrik, kanalizasyon vb.) inşası ve bakım onarımı çalışmalarında ortaya çıkabilecek doğal peyzaj yapısındaki bozulmalar restore edilecektir. Restorasyon çalışmalarında alana özgü bitki türleri kullanılacaktır. Bitkilendirme çalışmaları doğal yapıya uyumlu olarak yapılacaktır.

v.Yatırım Maliyetleri (inşaat, makine-donanım, il bazında dağılımı vb.)

Takoran Vadisinde yapılan hesaplamalar doğrultusunda yatırım maliyeti 200.000 TL'dir. Yatırıma ilişkin detaylı bilgiler aşağıdaki bölümlerde sunulmaktadır.

2.4.5. Proje Girdileri

i. Girdi İhtiyacı (ham ve yardımcı maddeler)

Takoran Vadisinde kurulması planlanan su sporları aletleri kapsamında herhangi bir imalat yapılmayacağından girdi ihtiyacı da bulunmamaktadır.

ii. Girdi Fiyatları ve Harcama Tahmini

-

2.4.6. Organizasyon Yapısı, Yönetim ve İnsan Kaynakları

i. Kuruluşun Organizasyon Yapısı ve Yönetimi

Su sporları aletleri tesisinin işletilmesi için oluşacak masraflar analiz edilmektedir. Su sporları aletleri kapsamında su sporlarından sorumlu bir personel aletlerin kiraya verilmesinden sorumlu olacaktır.

ii. Organizasyon ve Yönetim Giderleri (genel giderler vb.) Bunun için ayrıca bir gider ayrılmayacaktır.

iii. İnsan gücü ihtiyacı ve Tahmini Giderler

Takoran Vadisinde Fırat Nehri Üzerinde Kano, Yunus Gibi Su Sporları Aletlerinin Turistik Amaçla Kullanımı Projesi ile ilgili bir kişinin istihdamı öngörülmektedir.

2.4.7. Proje Yönetimi ve Uygulama Programı

i. Proje Yürütücüsü Kuruluşlar ve Teknik Kapasiteleri

Siverek Belediyesi içinde yer alan Proje Müdürlüğü bünyesinde yer alan personel projenin yürütülmesinde görev alacaktır. Düzenli olarak saha kontrolleri de aynı ekip tarafından ve takipleri yapılacaktır.

ii. Proje Organizasyonu ve Yönetim (karar alma süreci, yapım yöntemi vb.)

Takoran Vadisinde su sporları kiralama işi kurulduktan ve belli bir süre Siverek Belediyesi tarafından işletildikten sonra bu işin organizasyonu ve yönetimi Takoran Vadisinde kurulacak bir kooperatife veya özel bir girişimciye sözleşme ile devredilecektir.

iii. Proje Uygulama Programı (Termin Planı)

Fizibilite çalışması yapılan Takoran Vadisinde su sporları aletleri kullanımının işletmeye geçme süresi en fazla 3 ay olarak planlanmaktadır.

2.4.8. İşletme Dönemi Gelir ve Giderleri

i. Üretimin ve/veya Hizmetin Fiyatlandırılması

Takoran Vadisin aylara göre ziyaretçi sayılarının değişiklik göstereceği düşünülmektedir. Yıl üç sezona bölünerek planlama yapılmaktadır:

Kış sezonu: Aralık, Ocak, Şubat

Bahar sezonu: Mart, Nisan, Mayıs, Ekim, Kasım

Yaz sezonu: Haziran, Temmuz, Ağustos, Eylül Ziyaretçi sayıları hafta içi ve hafta sonu günlerinde de farklılık gösterecektir dolayısıyla her sezonun bir de hafta içi günleri ile hafta sonu günleri kırılımı yapılmaktadır. su sporları aletleri kiralanmasında kişi başı bürüt gelirin 10 TL olacağı öngörülmektedir.

ii. İşletme Gelir ve Giderlerinin Tahmin Edilmesi

Gelir hesapları: Aşağıdaki bölümde verilen fiyatlama ve hacim varsayımlarına göre her bir sezon için tam kapasitede aylık gelir hesapları yapılmaktadır.

Kış sezonu aylık gelir hesabı aşağıdaki Tablo'da verilmektedir. Hafta içi ve hafta sonu için verilen değerler her bir gün içindir. Aylık 22 hafta içi, 8 hafta sonu günü olduğu kabul edilmektedir. Buna göre Aralık, Ocak ve Şubat aylarında aylık 3.800 TL (2.200+1.600), üç aylık ise toplam 11.400 TL (6.600+4.800) gelir elde edileceği öngörülmektedir.

Tablo 58 Su Sporları Kış Sezonu Gelir Tablosu

Hafta İçi		Hafta Sonu	
A	Ay İçindeki Gün Sayısı	22	8
B	Müşteri Sayısı	10	20
C	Bürüt Kişi başı Gelir	10	10
D=AxBxC	Tesis Geliri (Aylık)	2.200	1.600
F=Dx3	Tesis Geliri (3 Aylık)	6.600	4.800

Bahar sezonu aylık gelir hesabı aşağıdaki Tablo'da verilmektedir. Hafta içi ve hafta sonu için

verilen değerler her bir gün içindir. Aylık 22 hafta içi, 8 hafta sonu günü olduğu kabul edilmektedir. Buna göre Mart, Nisan, Mayıs, Ekim, Kasım aylarında aylık 7.600 TL (4.400+3.200), beş aylık ise toplam 38.000 TL (22.000+16.000) gelir elde edileceği öngörülmektedir.

Tablo 59 Su Sporları Bahar Sezonu Gelir Tablosu

	Hafta İçi	Hafta Sonu
A	Ay İçindeki Gün Sayısı	22
B	Müşteri Sayısı	20
C	Bürüt Kişi başı Gelir	10
D=AxBxC	Tesis Geliri (Aylık)	4.400
F=Dx5	Tesis Geliri (5 Aylık)	22.000
		16.000

Yaz sezonu aylık gelir hesabı aşağıdaki Tablo'da verilmektedir. Hafta içi ve hafta sonu için verilen değerler her bir gün içindir. Aylık 22 hafta içi, 8 hafta sonu günü olduğu kabul edilmektedir. Buna göre Haziran, Temmuz, Ağustos, Eylül aylarında aylık 3.800 TL (2.200+1.600), dört aylık ise toplam 15.200 TL (8.800+6.400) gelir elde edileceği öngörülmektedir.

Tablo 60 Su Sporları Yaz Sezonu Gelir Tablosu

	Hafta İçi	Hafta Sonu
A	Ay İçindeki Gün Sayısı	22
B	Müşteri Sayısı	10
C	Bürüt Kişi başı Gelir	10
D=AxBxC	Tesis Geliri (Aylık)	2.200
F=Dx4	Tesis Geliri (4 Aylık)	8.800
		6.400

Su sporları aletleri kiralaması işi ilk açıldığı yıl 64.600 TL gelir elde edeceği, ikinci ve üçüncü yıl sırasıyla gelirini %40 ve %60 artıracığı ve dördüncü yılda %80 artıracığı öngörülmektedir.

Su sporları aletleri kiralaması işinde bakım onarım gideri dışında başka bir masraf kaleminin ortaya çıkacağı öngörülmemektedir. Ancak bunların tesis ekonomisi içinde değerlendirilebileceği toplam gelirin %10'u ile bu giderlerin karşılanabileceği hesaplanmaktadır.

2.4.9. Toplam Yatırım Tutarı ve Yıllara Dağılımı

i. Toplam Yatırım Tutarı (iç ve dış para olarak)

Tablo 61 Takoran Vadisi Su Sporları Yatırım Harcamaları

Sabit Yatırım Harcama Türü	Harcama Tutarı
Arazi Bedeli	0
Sabit Sermaye Yatırımı	200.000
İnşaat İşleri Giderleri	0
Tefrişat ve Donanım	180.000
Genel Giderler	0
Beklenmeyen Giderler	20.000
Toplam	200.000

- Arazi Bedeli (kamulaştırma giderleri)

Takoran Vadisinde Fırat Nehri Üzerinde Kano, Yunus Gibi Su Sporları Aletlerinin Turistik Amaçla Kullanımı Projesi kapsamında yatırımcıların herhangi bir arazi gideri oluşmayacaktır.

- Sabit Sermaye Yatırımı

- Etüt-Proje, Mühendislik ve Kontrollük Giderleri: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- Lisans, Patent, Know-How vb. Giderleri: Herhangi bir lisans, patent, Know-How vb gider bulunmamaktadır.
- Arazi Düzenleme ve Geliştirme Giderleri (peyzaj vb.): Arazi düzenleme gideri olarak Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- Hazırlık Yapıları (şantiye vb.): Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- İnşaat Giderleri (toprak işleri, altyapı, üstyapı, sanat yapıları vb.) : Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- Çevre Koruma Giderleri: Her hangi bir gider öngörülmemektedir.
- Ulaştırma Tesislerine İlişkin Giderler: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.

- Makine-donanım giderleri: Su sporlarının satın alınması için 180.000 TL gibi bir gider öngörülmektedir.
 - Taşıma, Sigorta, İthalat ve Gümrükleme Giderleri: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
 - Montaj Giderleri: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
 - Taşıt Araçları: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
 - Genel Giderler: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
 - İşletmeye Alma Giderleri: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
 - Beklenmeyen Giderler: Beklenmeyen gider olarak 20.000 TL öngörülmektedir.
- **Yatırım Dönemi Faizleri:** Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- **İşletme Sermayesi:** Herhangi bir gider öngörülmemektedir.

2.4.10. Projenin Finansmanı

i. Yürütücü ve İşletmeci Kuruluşların Mali Yapısı

Siverek Belediyesi Stratejik Planında 2020 yılı geliri 157.103.000 TL, 2021 yılı için 172.800.000 TL olarak öngörülmüştür. Bu çerçevede gerekli mali ve yönetsel desteğin güvenle oluşturulabileceği görülmektedir.

ii. Finansman Yöntemi (özkaynak, dış kredi, hibe, YİD vb.)

Takoran Vadisinde Fırat Nehri Üzerinde Kano, Yunus Gibi Su Sporları Aletlerinin Turistik Amaçla Kullanımı Projesi kapsamında kaynağın %90'ının Karacadağ Kalkınma Ajansı veya GAP BKİ'den sağlanması öngörülmektedir.

Yatırımın %10'luk kısmının ise öz kaynaklarından karşılanacağı öngörülmektedir.

iii. Finansman Kaynakları ve Koşulları

Siverek Belediyesi'nin projenin yapımı yönünde yatırım kararı almasıyla Karacadağ Kalkınma Ajansı'na veya GAP BKİ'ye %90, %10 öz kaynak kullanma koşulu ile güdümlü proje desteğine başvuru yapması öngörülmektedir.

iv. Finansman Maliyeti

Yatırımın %10'luk kısmının yani 20.000 TL'nin Siverek Belediyesi'nin öz kaynaklarından karşılaması öngörülmektedir.

v. Finansman Planı

Siverek Belediyesi'nin Takoran Vadisi'nde Bir Yeme –İçme Tesisinin Kurulması Projesi kapsamında yatırım kararı almasıyla Karacadağ Kalkınma Ajansı'na/GAP BKİ'ye, %90 dış destek, %10 öz kaynak kullanma koşulu ile güdümlü proje desteğine başvuru yapılması planlanmaktadır.

2.4.11. Proje Analizi

i. FİNANSAL ANALİZ

1. Finansal Tablolar ve Likidite Analizi

Takoran Vadisinde Fırat Nehri Üzerinde Kano, Yunus Gibi Su Sporları Aletlerinin Turistik Amaçla Kullanımı Projesi kapsamında eksi bir durum çıkmayacağı yatırım yapıldıktan sonra su sporları aletleri kiralaması işinin zarar etmeyeceği öngörülmektedir.

2. İndirgenmiş Nakit Akım Tablosu

Yatırımın nakit akışında herhangi bir indirgenme oranı kullanılmamıştır. Gelir ve giderlerin yıllık enflasyon oranında artacağı, aynı oranın da indirgenme oranı olarak kullanılacağı düşünüldüğünden iki unsurun etkisinin de birbirini götürdüğü kabul edildiğinden her hangi bir indirgenme oranı uygulanmamaktadır.

3. Finansal Fayda-Maliyet Analizi (NBD, İKO vb.)

Net Bugünkü Değer: Yatırımın ekonomik ömrü boyunca sağladığı getirinin bugünkü değerinden, yatırım giderlerinin bugünkü değerinin düşülmesi ile elde edilen farkı ifade eder. Yani net bugünkü değer; yatırımın nakit girişlerinin bugünkü değeri ile nakit çıkışlarının bugünkü değeri arasındaki farka eşittir.

Herhangi bir indirgenme oranı kullanılmamıştır. Gelir ve giderlerin yıllık enflasyon oranında artacağı, aynı oranın da indirgenme oranı olarak kullanılacağı düşünüldüğünden iki unsurun etkisinin de birbirini götürdüğü kabul edildiğinden her hangi bir indirgenme oranı uygulanmamaktadır.

İç karlılık oranı: Bir yatırım projesinin net bugünkü değerini sıfıra eşitleyen diğer bir deyişle nakit girişlerinin bugünkü değerini nakit çıkışlarının bugünkü değerine eşitleyen iskonto oranı olarak tanımlanır. Bu yatırım için İKO %13'dür.

Geri Ödeme Süresi (GÖS), yatırım projelerinin değerlendirilmesinde paranın zaman değerini dikkate almayan statik yöntemlerden birisidir. Yatırımdan sağlanan net nakit akışlarının, yatırım için yapılan harcamaları karşılayabilmesi için geçmesi gerekli olan yıl sayısının belirlenmesi esasına dayanmaktadır.

Bir firmada kara geçiş noktasındaki üretim ve satış miktarı; sabit giderlerin, birim satış fiyatı ile birim değişken gider arasındaki farka bölünmesi ile bulunur. Bu üretim miktarında satış gelirleri üretim giderlerine denk olur. Bu üretim miktarına başa baş noktası ve bu işleme de başa baş noktası analizi denir. Bu yatırımın üçüncü yılsonunda başa baş noktaya geleceği öngörülmektedir.

4. Devlet Bütçesi Üzerindeki Etkisi

Takoran Vadisinde Fırat Nehri Üzerinde Kano, Yunus Gibi Su Sporları Aletlerinin Turistik Amaçla Kullanımı Projesi kapsamında öngörülen proje bütçesinin tamamının devlet bütçesinden elde edileceği ancak uzun vadede yatırımın yerel ekonomiye sağlanan çarpan etkisiyle devlet bütçesine vergi tutarında ciddi katkı sağlayacağı hedeflenmektedir.

i. EKONOMİK ANALİZ

Ekonomik analizin temeli finansal değerlendirmelerin dışında görünmeyen, alternatif veya örtülü maliyet ve faydaların kullanılarak analizlerin yapılmasıdır.

- Ekonomik Maliyetler

Siverek Belediyesi güdümlü proje ile bu proje kapsamında payına düşen 20.000 TL'yi kendi kaynaklarından ödemesi planlanmaktadır. Kurum bu yatırımı yapmasaydı bu kaynağı daha başka önemli bir yerde değerlendirebilirdi. En basitinden bu tutarı bankada faizde değerlendirebilecekti. Ancak yatırımı yapmakla faiz geliri alamayacağı için bu alternatif getiriden yoksun kalacağı için bu bir örtülü maliyettir. Yıllık faiz oranı %20 kabul edildiğinde yıllık yaklaşık 4.000 TL ek bir maliyet ekonomik analiz için değerlendirmeye alınmalıdır.

- Ekonomik Faydalar

Su sporlarının kullanılmaya başlanması ile birlikte Takoran Vadisi yol güzergahı üzerinde bulunan mahalleler olmak üzere, tüm bölge esnafının iş hacminin artması, yeni tesisler kurulması ve istihdamın artması sayesinde bölgede gelir ve refah seviyesinde artış beklenmektedir. Sadece Takoran Vadisi yatırımcısı değil bölge halkı da olumlu yönde etkilenecektir. Yeme-içme tesisi için yapılacak tüm satın almalar bölge ticaretini olumlu yönde etkileyecektir. Bu faydalar doğrudan yatırımın getirisi durumunda olmayıp örtülü, ekonomik faydalar durumundadır. Bu faydaların hesaplanması mümkün olmayıp, Takoran Vadisi yatırımının yıllık gelirinin %20'si kadar olduğu varsayılmaktadır.

- Ekonomik Fayda-Maliyet Analizi (ENBD, EİKO vb.)

Takoran Vadisi su sporları aletleri kiralaması işi finansal analizinde kullanılan NBD tablosu ekonomik maliyet ve ekonomik gelire göre tekrar hesaplanmaktadır. Buna göre Siverek Belediyesinin faiz geliri kaybı 4.000 TL toplam maliyetlerde artış yapılacaktır. Ekonomik fayda olarak da yıllık getiri %20 arttırılacaktır. Bu değer ekonomik net bugünkü değer olmaktadır.

- Maliyet Etkinlik Analizi (karşılaştırmalı birim üretim ve yatırım maliyeti)

Daha çok büyük kamu projelerinde kullanılan maliyet etkinlik analizi, alternatif yöntemler ve yatırım çeşitleri arasında birim üretim ve yatırım maliyetlerinin karşılaştırılması esasına dayanmaktadır. Takoran Vadisi su sporları aletleri kiralaması işi yatırımında farklı yöntem veya yatırım çeşidi öngörülmediğinden bu projede maliyet etkinlik analizi uygulanabilir olarak değerlendirilmemektedir.

- Projenin Diğer Ekonomik Etkileri (katma değer etkisi vb.)

Yatırım sonucu yürütülecek faaliyetler ile, yatırımcı kuruluşun elde edeceği fayda (kar) dışında ekonomiye katkısının hesaplanmasında, ücret ödemeleri, varsa faiz ödemeleri, kira giderleri, dolaylı vergiler ve amortisman giderleri hesaplanır. Bunun dışında personeller için SGK vergileri, bölgeye yapılacak kamu yatırımlarının artması (yol, konaklama, iletişim alt yapı yatırımları vb) ile katma değer sağlaması beklenmektedir.

Katma değer etkisi, bir projenin genel ekonomi üzerindeki genel etkilerini gösteren temel ölçüttür. Katma değer, belirli bir dönem içerisinde yatırım projesinin yaratacağı üretim faktörleri gelirlerinin toplamıdır. Yatırımın ekonomiye katkısının hesaplanmasında, ücret ödemeleri, varsa faiz ödemeleri, kira giderleri, dolaylı vergiler ve amortisman giderleri hesaplanır.

Brüt Katma Değer = Vergiden Önceki Kar + Faiz + Maaş ve Ücretler + Kira Giderleri + Dolaylı Vergiler + Amortismanlar

iii. SOSYAL ANALİZ

1. Sosyal Fayda-Maliyet Analizi

Yapılan odak grup görüşmelerinde şu anki durumda Takoran Vadisinin ziyaretçilerinin büyük oranda Şanlıurfa'dan geldiği anlaşılmaktadır. Takoran Vadisini bir tekne gezi alanı olarak gördükleri bilinmektedir. Su sporları aletleri kiralaması işletilmeye başlaması ile bölgenin cazibesi daha da artabilecektir. Ancak bölgeye gelen ziyaretçi sayısındaki artıştan dolayı bölge halkının da fayda sağlayacağı, gelir düzeylerinde artış olacağı öngörülmektedir

- Takoran Vadisi su sporları aletleri kiralaması işi yatırımı ile öncelikle bölgeye gelecek yerli yabancı turistlerin yerel esnaftan alış-veriş yapmasıyla kırsal kesimin turizmden gelir elde etmesi sağlanacaktır,
- Kırsal alanda yaşayan halk ile kentsel alanda yaşayanlar arasında oluşan ekonomik ve sosyal farkların azaltılmasına katkı sağlanacaktır,
- Yerli ve yabancı turist ile yerli halkın sosyal anlamda kaynaşması ve kültürler arası etkileşimin artmasına katkı sağlanacaktır,
- Takoran Vadisinde su sporları aletleri kiralaması işi yatırımının yapılmasıyla çevre mahallelerde yer alan kişilerin istihdamı planlanmaktadır. Kırsal alandaki göç eğilimlerinin bir istikrara kavuşturulması dengeli ve sürdürülebilir kalkınma hedefiyle uyumlu bir nüfus yapısına ulaşılması sağlanacaktır,
- Kırsal kesimin turizmden elde ettiği gelir ile yaşam kalitelerinin artırılmasına ve refah düzeylerinin yükseltmelerine etki edilecektir,
- Kırsal alanda bulunan mevcut çevresel değerlerin ve doğal kaynakların korunması, geliştirilmesi ve sürdürülebilir gelişiminin sağlanması,
- Kırsal alandaki turizm yatırımlarına bağlı olarak inşaat sektörünün iş hacmi artar. Bu gelişme yörede inşaat sektörüne bağlı yan sektörlerin gelirlerinin artmasına
- Kırsal turizmin gelişmesiyle birlikte, Türkiye’de önemli bir kültürel zenginlik oluşturan geleneksel el sanatları ve diğer hediyelik eşyalar pazarlanarak yöre halkına ek bir gelir sağlamalarına etki edilecektir.

2. Sosyo-kültürel Analiz (katılımcılık, cinsiyet etkisi vb.)

Takoran Vadisi ile bölgenin sosyo kültürel bağlamda gelişimini destekleyecek birçok unsur bulunmaktadır. Öncelikle bölgede yaşayan kırsal kesim halkı için bölgeye yapılacak yatırımlardan faydalanmaları imkânı sağlanacaktır. Ekonomik anlamda gelirleri artan kırsal kesimin yaşam kalitelerinde de refah seviyelerinin artmasına etki edilecektir. Bölgeye gelecek yerli ve yabancı turistler ile kültürel anlamda yeni bağların oluşturulması, yeni kültürel etkileşimlerin yaşanmasına zemin oluşturacaktır. Burada turistlerin tutum ve davranışları ile turisti ağırlayan

toplumun verdiği tepkiler kültürün etkilenmesinde ön plana çıkmaktadır. Katılımcılık ve cinsiyet konusunda doğrudan herhangi bir farkındalık oluşturulması öngörülmemektedir.

3. Projenin Diğer Sosyal Etkileri (istihdama katkı vb.)

Takoran Vadisi su sporları aletleri kiralaması işi ile yatırımın öncelikle yeni bir cazibe merkezi kazandırılacaktır. Kazandırılan turizm tesisinde yer alan konaklama tesisleri ile yerli ve yabancı turistlerin konaklama sürelerinin uzatılması sağlanacaktır. Böylece, kırsalda yaşayanların turizmden gelir elde etmesi sağlanacaktır. Söz konusu yatırım çalışmalarının tamamlanmasıyla Takoran Vadisi, bölgemizin ve ülkemizin en önemli cazibe merkezlerinden biri haline gelebilecektir. Faaliyetlerin çeşitlendirilmesiyle turistlerin geceleme sayıları artırılacak ve bölgeye yakın ilçe merkezleri ve kırsal kesimdekiler başta olmak üzere şanlıurfa ilinde turistlerin konaklama süreleri uzatılacaktır. Böylece, turizm sektöründe faaliyet gösteren oteller, tur acenteleri ve eğlence tesisleri başta olmak üzere bölge esnafı ve yöre halkının turizm gelirlerinden elde ettikleri pay artırılacaktır. Sonuç olarak, proje konusu girişim, bölgenin ekonomik ve sosyal gelişimine olumlu bir etki sağlayacak; refah seviyesinin artmasıyla, bölgenin işsizlik ve buna bağlı dışarıya verilen g sorununun çözümünde de önemli bir rol oynayacaktır.

iv. BÖLGESEL ANALİZ

- Projenin bölgesel düzeydeki doğrudan ve dolaylı etkileri,
- Proje ile öncelikle şanlıurfa'da turistlerin konaklamasına yönelik alternatif bir imkan oluşacaktır. Turistlerin şanlıurfa'da daha çok vakit geçirmesi hedeflenmektedir. Böylece turizmden elde edilecek gelirlerde artış sağlanacaktır.
- Takoran Vadisi'nin turizme kazandırılması ile kırsal kesimin turizme dahil edilmesi ve turizmden gelir sağlanması da hedeflenmektedir.
- Proje ile şanlıurfa'da turizmin gelişmesi, şehirde farklı yatırım alanlarının oluşturulması için örnek teşkil edecektir.
- şanlıurfa'nın turizmden elde ettiği gelir ile diğer bölgeler arasında oluşan bölgesel gelişmişlik farkının azaltılmasına da katkı sağlanacaktır.
- - Yapılacak yatırımlar ile şehrin istihdam oranında artış sağlanacak ve işsizlik oranının

azaltılmasına etki edilecektir.

Turizm alanında yapılacak bu proje ile kurumlar ve yatırımcılar açısından yeni yatırım imkânlarının geliştirilmesi ve bu alanda yapılacak yatırımlarla şehre turizm alanında yapılacak yatırım sayısında artış sağlanacaktır. Birbirini etkileyen sektörlerde aynı zamanda istihdam olanaklarının da artması beklenmektedir. Dolayısıyla bölgenin ekonomik kalkınma ve istihdam oranındaki artış ile bölgesel gelişmişlik farklarının azaltılması da sağlanacaktır.

v. DUYARLILIK ANALİZİ

Bu proje analiz için uygun değildir.

vi. RİSK ANALİZİ

Projenin en önemli risklerinden birisi Takoran Vadisinde su sporları faaliyetlerinin bilinirliğinin az olmasıdır. Bu sebeple su sporları faaliyetlerinin ancak 5. yılda yapılacak tanıtımlar ve ziyaretçilerin memnuniyeti ile tam kapasiteye ulaşılması mümkün görünmektedir. Diğer bir risk ise Takoran Vadisinde yapılacak su sporları faaliyetlerinin fazla olması ile bölgenin doğal dokusuna zarar verici faaliyetlerin meydana gelmesidir. Bu durumun hem Siverek Belediyesinin alacağı önlemler hem de çevreye konulacak uyarıcı levhalar ile turistlerin çevre bilinçlerinin artırılması, dikkatlerinin çekilerek oluşacak zararların önüne geçilmesi hedeflenmektedir. Tüm bu risklerin yanında temel varsayım, ülke ekonomik konjonktürünün yatırım yapmaya elverişli olması ve ülke geneli turizm aktivitesinin zayıflamamasıdır. Böylesi bir durumda Takoran Vadisine gelecek ziyaretçi de de zor bulunacaktır.

2.4.12. Ekler

Tablo 62 Su Sporları Gereksinim Listesi

Proje	Adedi	Malzeme	Adet
Su sporları	1	Su Bisikleti	5
		Kano	10
		Yunus	10

2.5. Mini İpek Yolu Projesi: Siverek - Takoran Vadisi Güzergâhının Mini İpek Yolu Konsepti Çerçevesinde Düzenlenmesi ve Yol Üzerinde Yöresel Ürünlerin ve Hediyeelik Eşyaların Satışının Yapıldığı Satış Birimlerinin Kurulması Projesi Fizibilite Raporu

2.5.1. Projenin Gerekçesi

i. Ulusal ve Bölgesel Düzeyde Talep Analizi

Dünyada ve ülkemizde kırsal turizm ve alternatif turizm türlerinin önemi giderek artmaktadır. İnsanlar kısa süreli de olsa günübirlik veya birkaç günlük aktivitelere zaman ayırmakta ve böylece yerel ve bölgesel ekonominin gelişmesine, istihdamın artmasına ve turistik altyapının gelişmesine katkı sağlamaktadırlar.

Takoran Vadisi eşsiz doğal yapısı, Fırat Kanyonu ile her yıl 20.000'in üzerinde günübirlik ziyaretçiye ev sahipliği yapmaktadır. Bununla birlikte bu günübirlik ziyaretçilerin çoğunluğu tekne ziyareti amacıyla yöreye gelmektedirler. Takoran Vadisinde turistik ve ticari altyapının gelişmemiş olması nedeniyle bu hareketliliğin bölge ekonomisine artı bir değer olarak yansımadığı görülmektedir. Son yıllarda ülkemizin birçok yerinde üretici pazarları, köylü pazarları adı altında yol güzergahları boyunca veya turistik merkezlerde çeşitli doğal ürünler satış birimlerinin yapıldığı ve bu birimlerin ciddi bir ticari harekete neden olduğu görülmektedir.

Elazığ

Giresun - Görele

Resim 16 Yol üstü Yerel Ürün Satış Birimleri

ii. Ulusal ve Bölgesel Düzeyde Gelecekteki Talebin Tahmini

‘Türkiye Turizm Stratejisi–2023 Belgesi’nde belirlenen stratejik yaklaşımlar çerçevesinde yapılacak çalışmaların tamamlanması, geliştirilmesi öngörülen bölgelerdeki altyapı ve konaklama ihtiyaçlarının karşılanması durumunda, 2023 yılında, 63 milyon turist, 86 milyar \$ dış turizm geliri ve turist başına yaklaşık 1350 \$ harcamaya ulaşılması öngörülmektedir.” denilmektedir. Ülke geneli hedeflenen bu hacimsel büyümeden tüm illerin ve bölgelerin de benzer oranda yararlanacağı düşünülmektedir. Bu beklenen turizm genişlemesinden Takoran Vadisinin de alternatif bir nokta olarak payını alması hedeflenmektedir.

- Talebin gelecekteki gelişim potansiyeli ve talebin tahmini.

GAP tarafından hazırlanan “Siverek İlçesi Köylere Hizmet Götürme Birliği Entegre Kırsal Kalkınma Programı Siverek Alt Bölge Kırsal Kalkınma Planı 2012-2023” kapsamında Takoran Vadisi Siverek İlçe bütününde Karacadağ ile birlikte turizm açısından geliştirilmesi gereken bölge olarak tespit edilmiştir. Takoran Vadisinde yapılan tekne turu, olta balıkçılığı, kamp ve trekking aktiviteleri son yıllarda giderek önem kazanmaktadır. Takoran Vadisine gelen günübirlik ziyaretçiler Takoran Vadisi ve civar köylerinde yapılacak Yol Üzerinde Yöresel Ürünlerin ve Hediyeelik Eşyaların Satışının Yapıldığı Satış Birimleri için büyük bir potansiyele sahiptir.

2.5.2. Mal ve/veya Hizmetlerin Satış-Üretim Programı

i. Satış Programı

Takoran Vadisinde “Yol Üzerinde Yöresel Ürünlerin ve Hediyeelik Eşyaların Satışının Yapıldığı Satış Birimleri” altyapısı oluşturulduğunda bu işletmelerin geliri “yöresel ürün”lerin satışından elde edilecektir.

Takoran Vadisinde aylara göre ziyaretçi sayılarının değişiklik göstereceği düşünülmektedir. Yıl üç sezona bölünerek planlama yapılmaktadır: Kış sezonu: Aralık, Ocak, Şubat Bahar sezonu: Mart, Nisan, Mayıs, Ekim, Kasım Yaz sezonu: Haziran, Temmuz, Ağustos, Eylül

Her üç sezon için tahmini ziyaretçi sayıları aşağıdaki Tablo’da verilmektedir. Her sezonun bir de

hafta içi günleri ile hafta sonu günleri kırılımı yapılmaktadır. Tabloda gösterilen sayılar her bir gün için belirtilmektedir. Tablo incelendiğinde en fazla ziyaretçinin bahar döneminde geleceği yaz ve kış sezonunda benzer ziyaretçi sayılarının olabileceği öngörülmektedir.

Tablo 63 Takoran Vadisi Yöresel Satış Birimleri Alışveriş Oranları

	Kış Sezonu		Bahar Sezonu		Yaz Sezonu	
	Hafta İçi	Hafta Sonu	Hafta İçi	Hafta Sonu	Hafta İçi	Hafta Sonu
Yöresel Satış Birimleri	40	80	150	250	40	80

Gelen ziyaretçilerin yöresel ürünlerin satıldığı satış birimlerinden alışveriş yapıp, tekne turuna çıkacağı ve diğer alternatif turizm türlerinden bazılarına katılacağı da planlanmaktadır. Günübirlikçi gelenlerden her dört kişiden birisinin yöresel ürün satış birimlerinden alışveriş yapacağı öngörülmektedir.

ii. Üretim Programı

Takoran Vadisine yol boyu yapılacak yöresel satış birimleri özellikle Takoran Vadisinde üretilen gıda ve hediyelik eşyaların satılacağı ticari birimler olacaktır.

iii. Pazarlama Stratejisi (fiyatlandırma, tanıtım ve dağıtım)

Pazarlama ve tanıtım faaliyetleri, turizm sektörünün genelinde olduğu gibi yerel gıda ürünlerinin satışında da büyük önem taşımaktadır. Bu amaçla tüm reklam ve tanıtım kanalları, özellikle sosyal medya aktif kullanılacaktır. Ziyaretçilerin sosyal medya üzerinden, henüz tesislerden ayrılmadan paylaşımlar yapmaları teşvik edilmelidir. Bunun yanında çevre illerde faaliyet gösteren yerel turizm acenteleri ile irtibat kurularak onların kendi şehirlerinde Takoran Vadisinin tanıtımını yapmaları ve tur organize etmeleri teşvik edilecektir. Tesis içerisinde yapılacak farklı organizasyon ve aktivitelerle Takoran Vadisinin cazibesi artırılabilir.

2.5.3. Proje Yeri/Uygulama Alanı

i. Fiziksel ve coğrafi özellikler

Siverek ilçesi dünyanın ilk yerleşim alanlarından biri olan Mezopotamya adı verilen Fırat ve Dicle nehirleri arasında kalan arazi üzerine kurulmuştur.

Fırat Nehri'nin oluşturduğu Takoran Vadisi, Siverek ilçesine 40 kilometre uzaklıktaki Baki Köyü ve etrafındaki köyleri kapsamaktadır. Vadi, bakir doğasıyla görenleri kendine hayran bırakmaktadır.

Zengin bitki örtüsünün yanı sıra kanyonu, şelalesi, ören yerleri, kaya mezarları, tarihi yapıları ve eşsiz görüntüsüyle bölge halkının "saklı cennet" olarak isimlendirdiği vadi, yerli ve yabancı turistlerin de ilgisini çekmeye başlamıştır.

ii. Ekonomik ve Fiziksel Altyapı (hammadde kaynaklarına erişilebilirlik, ulaşım ve haberleşme sistemi, su-elektrik-doğal gaz şebekeleri, arazi kullanımı, yan sanayi, dağıtım ve pazarlama olanakları vb.)

İlçe merkezinin kuzeyi özellikle Takoran Vadisinin olduğu kısımlarda Fırat Vadisi yamaçlarında eğim %10-78 arasında değişmektedir. Bu yamaçlarda fundalık alanlar mevcuttur. Yöre halkının tahribine açık olan bu alan baltalık olarak kullanılmakta ve buradaki meşe birlikleri risk altındadır. Yörede, seyrek olan ağaç formasyonunun bu yamaçlarda azalması, ince olan toprak tabakasını erozyona açık hale getirecektir. Eğimin fazla olduğu bu yamaçlarda yer alan fundalık alanların tahribinin önlenmesi gerekmektedir.

Tarımsal amaçlar için açılan yamaç düzlüklerinin ise meyve bahçesi olarak kullanımı doğru olacaktır. Eğimin arazi kullanımı açısından ortaya çıkardığı bir diğer durum ise toprak oluşumu ve kalınlığıdır. Eğimle toprak oluşumu arasında sıkı bir ilişki vardır. Eğim arttıkça toprak kalınlığı azalırken, eğim azaldıkça toprak kalınlığı artmaktadır. Araştırma sahasında düz ya da hafif eğimli alanlarda toprak derinliği fazla iken, eğimin arttığı alanlarda toprak derinliği azalmaktadır.

iii. Sosyal Altyapı (nüfus, istihdam, gelir dağılımı, sosyal hizmetler, kültürel yapı)

Çalışma alanı olarak Baki Köyü (eski adı Takoran) ve yakın çevresindeki 4 köy olmak üzere 5 köy (Mezra, Divan, Ergen ve Bahçe) belirlenmiştir. Muhtarlardan alınan bilgiye göre, bu 5 köydeki toplam hane sayısı 197 ve nüfus 1320'dir.

Tablo 64 Takoran Vadisi Köy Nüfusları

Köy	Hane Sayısı	Nüfus
Baki	40	250
Ergen	50	270
Divan	30	150
Bahçe	32	350
Mezra	45	300
Toplam	197	1320

Bu köylerden sınırlı sayıda haneden mevsimlik tarım işçiliği yapmak üzere başka yerlere mevsimlik göç yaşanmaktadır. Baki köyünden 5 haneden hanenin gençleri (10-15 kişi), Ergen'den 10-15 evden 40-50 kişi, Mezra'dan 5-10 haneden mevsimlik işçi gitmektedir. Divan'da sadece 1 hanenin mevsimlik tarım işçiliğine gittiği rapor edilmiştir. Bahçe'de böyle bir olay rapor edilmemiştir.

Takoran Vadisinde bulunan beş köyde arazi tarım ve hayvancılık amacıyla kullanılmaktadır. Hububat ekimi temel geçim kaynağı olmayıp araziler meyvecilik ve sebzeçilik içinde kullanılmaktadır.

Bölgede toplam tarla bitkileri (buğday, arpa) alanı 3000 da ve bölge halkı için önemli bir gelir kaynağı haline gelen nar bahçeleri alanı ise 1865 da'dır. En fazla tarla bitkileri alanına sahip mahalleler 1000'er da ile Ergen ve Divan mahalleleridir. Aynı durum nar bahçeleri için de geçerlidir. Muhtarların ifadesine göre Ergen'de 1000 dekar, Divan'da 700 da nar bahçesi bulunmaktadır. Nar kayda değer bir gelir getirmekte, çoğunluğu ham nar olarak satılmakta, ham olarak satılamayanlar ise nar pekmezi yapıp satılmaktadır. Bölgede turizmin gelişmesi ve gerekli altyapının kurulması halinde nar pekmezinden ve nar suyundan daha fazla gelir elde edilmesi

mümkündür.

Hububatın yanı sıra Takoran Vadisinde, başta nar, dut ve incir olmak üzere meyvecilik de ticari amaçla yapılmaktadır. Son zamanlarda susam ve silajlık mısır ekiminin de yapıldığı görülmektedir.

Baki köyünde; tarımsal olarak nar ve dut ağaçları daha fazla yer kaplamakta olup, narların bir bölümü nar pekmezi olarak, çatlamamış narlarda meyve olarak pazara sunulmaktadır.

Bağcılık eskiden fazla üretim alanına sahipken yağışların azalmasıyla bağ alanlarının da azaldığı ancak son zamanlarda yeni bağ alanlarının kurulduğu belirtilmiştir.

Özellikle karadut bölgede fazla olup, dutun işlenerek dut pekmezi şeklinde pazara sunulduğu gözlemlenmiştir. Baki Köyünde, balıkçılık yerel ekonomide son yıllarda giderek önemini artırmaktadır. Av sezonunda her iki günde bir en az iki ton balığın satıldığı bildirilmiştir.

Takoran Vadisi'nde bulunan köylerde küçükbaş hayvancılık faaliyeti üreticilerin ana uğraş alanlarından biridir. Yörede büyükbaş ve küçükbaş hayvan sayısı aile ölçeğinde bakımı yapılacak kadardır. Divan mahallesinde daha çok sütü için büyükbaş hayvan beslendiği görülmüştür. Küçükbaş hayvan yetiştiriciliğinin bölgede kurbanlık olarak beslendiği ifade edilmiştir. Kurban bayramından yaklaşık altı ay önce alınan kuzular bakılarak kurbanda tüccarlara satılmaktadır.

Tablo 65 Takoran Vadisi Hayvan Varlığı

Mahalle	Büyükbaş		Koyun		Keçi		Arı	
	Hane	Baş	Hane	Baş	Hane	Baş	Hane	Koloni
Baki	35	400	x	x	3	x	-	-
Ergen		500		2000				
Divan	30	900					1	200
Bahçe		150	15	1000	10	500		
Mezra	20	100	10	x				

Toplam	2050	3000	500	200
---------------	-------------	-------------	------------	------------

Bölgede hayvancılık önemli geçim kaynaklarındandır. Genellikle büyükbaş hayvanlar sütü için, küçükbaş hayvanlar ise eti için beslenmektedir. Elde edilen süttten peynir yapılmakta ve pazarlanmaktadır. Yukarıdaki tablodan da görülebileceği gibi tüm mahallelerde hayvancılık vardır ve hemen hemen tüm haneler hayvancılık yapmaktadır. Ergen ve Bahçe mahallelerinde, büyükbaş hayvancılık yanında küçükbaş hayvancılık da önemli bir yere sahiptir. Bu iki köyde küçükbaş hayvanların sütünden de yararlanılmaktadır.

Bahçe mahallesinde hayvancılık için önemli bir sorun meraya yol olmaması ve merada hayvanlar için yeterli içme suyu bulunmamasıdır.

Bölgede Siverek ilçesine özgü bir peynir üretilmektedir. Bu peynirin üretiminde kalite standartlarının sağlanması ve uygun bir paketlenmenin yapılması durumunda, üretilen peynir turistlere sunulabilecek ve yöre halkının gelirinde artış sağlanabilecektir.

Yörede küçükbaş ve büyükbaş hayvancılık çayır-orman-mera arazilerinin çok kısıtlı olması nedeniyle genelde besicilik şeklinde yapılmaktadır. Konsantre yem bayilerden satın alınmakta ve hayvanlara yedirilmektedir. Yem bitkisi ekilişleri oldukça azdır. Mısır silajı ve yem bitkileri ekimi münavebeli olarak yapılmaktadır. Hayvan besleme açısından tüm köylerde kaliteli kaba yem açığı vardır.

Köylerde hayvan barınaklarının çoğu evlere bitişiktir. Eski ahırlarda havalandırma ve aydınlatma koşulları oldukça yetersiz görülmektedir. Ahır içinde buzağılar için ayrı bölmeler genelde planlanmamıştır.

Özellikle Baki köyünde balıkçılık yerel ekonomide önemli bir rol oynamaktadır. On haneden dokuzunun tekne sahibi ve/veya ortağı olduğu tespit edilmiştir. Gezi tekneleri de aynı zamanda balık avlamak için kullanılmaktadır. Nisan ve Temmuz ayları balıklar için üreme dönemi olarak

tespit edilmiş olup bu aylarda balık avı yasaklanmıştır. Ancak bu av yasağına uyulmadığı ve aynı zamanda balık satışlarının da devam ettiği ifade edilmiştir.

Baki ve Mezra mahallelerinde 20-25 tekne ile balıkçılık da yapılmaktadır. Fakat balıkçılar arasında av yasağı, avlanma bölgeleri ve avlanma biçimleri konusunda bir gerilim olduğu gözlemlenmiştir. Bu nedenle, balıkçıların örgütlenme ve avlanma konularında eğitim almalarında yarar vardır.

Baraj yapıldıktan sonra özellikle Baki mahallesinde balıkçılık önemli bir gelir kaynağı haline gelmiştir. Kısım de Mezra mahallesinde balıkçılık vardır. Baki mahallesinde 20 balıkçı teknesi bulunmakta ve bu teknelerden 30 hane yararlanmaktadır. Mezra mahallesinde ise 3 balıkçı teknesi bulunmaktadır. Bu tekneler Atatürk Baraj Gölünde 9. Bölge denen alanda (asma köprüden Çermik'e kadar olan bölge) avlanma iznine sahiptirler. Ancak bu bölgenin kıyısında olan bazı köylerin ahalisi tarafından, yasa dışı olarak, bu balıkçıların avlanması engellenebilmektedir. Balıkçıların temel isteğı bu zorbalığın devlet tarafından engellenmesidir. Bu durum nedeniyle kooperatifçiliğın bir avantajı görülmemekte ve kooperatif kurulmamaktadır.

Baraj gölü balık türleri açısından oldukça zengindir; balık çeşitleri olarak somon, yayın, karagöz, turna, şabut, karaca ve tatlısu hamsisi sayılmaktadır. Avlanan balıklar şirket adı verilen bir toptancı tarafından satın alınmakta ve iki günde bir şirketin kamyonu gelip balıkları almaktadır. Her gelişinde 2 ton kadar balık verilmektedir. Fiyat balığına göre değişmekle birlikte yazın kilosu yaklaşık 8 TL'den, kışın ise 12 TL'den satılmaktadır.

Nisan-Haziran döneminde avlanma yasağı olmasına rağmen denetim olmadığından avlanma devam etmekte ve bu da balık popölasyonunu düşürmektedir. İşin garibi şirket de avlanma yasağı döneminde dahi balık alımına devam etmektedir.

Balıkçılardan birinin söylediğine göre, hem gezi hem de balıkçı tekneleri standartları karşılamamakta ve gezi-avlanma ruhsatına sahip değillerdir. Buna rağmen balıkçılığı sürdürebilmektedirler. Balıkçılardan birinin bunu söylemesi, balıkçılar arasında bir gerginlik

olduğunun da göstergesidir.

iv. Kurumsal Yapılar

Şanlıurfa ili, Karacadağ Kalkınma Ajansı bölgesinde olup, Ajans “bölge içi ve bölgeler arası gelişmişlik farkını azaltmaya katkı sağlayan, bölgesel ve ulusal paydaşların hedeflerine ulaşmasında destek veren, kurumsal kapasite geliştirmeyi ön planda tutan ve bölgesinde kalkınma süreçlerine liderlik eden bir kuruluştur.

Şanlıurfa Ticaret Odası; bölgenin ekonomik ve sosyal kalkınmasına katkı sağlama amacı ile üyeleri ve sivil toplum örgütleri ile il ekonomisinin geliitirilmesi için faaliyetlerde bulunan, Şanlıurfa’nın bölgesel ulusal arenada tanıtımını yapan, yatırımlar için altyapı çalışmalarını yürüten kuruluştur.

Harran Üniversitesi bünyesinde 2021 yılı itibariyle; 14 Fakülte, 4 Yüksekokul, 1 Devlet Konservatuvarı, 13 Meslek Yüksekokulu, 3 Enstitü, 15 Araştırma ve Uygulama Merkezi ile faaliyetlerini sürdürmektedir. İlgili bölümlerinde tarım ekonomisiyle ilgili birçok araştırma yapılmaktadır. Tüm bakanlıkların Şanlıurfa ilinde İl Müdürlükleri bulunmaktadır.

GAP: Proje alanı Fırat-Dicle Havzası ile yukarı Mezopotamya ovalarında yer alan 9 ili (Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak) kapsamaktadır. GAP kapsamındaki illerin alan ve nüfus büyüklüğü, Türkiye’nin ortalama % 10,8’ i civarındadır.

GAP’ın temel hedefleri; Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin sahip olduğu kaynakları değerlendirerek, yöre halkının gelir düzeyini ve yaşam kalitesini yükseltmek, bu Bölge ile diğer bölgeler arasındaki gelişmişlik farkını gidermek, kırsal alandaki verimliliği ve istihdam olanaklarını artırarak ulusal düzeyde ekonomik gelişme ve sosyal istikrar hedeflerine katkıda bulunmaktır.

GAP, 1989 yılında hazırlanan Master Plan ile tarım, sanayi, ulaştırma, eğitim, sağlık, kırsal ve kentsel altyapı yatırımlarını da içine alan bir bölgesel kalkınma projesine dönüşmüştür. Proje, gelecek kuşaklar için kendilerini geliştirebilecekleri bir ortam yaratılmasını amaçlayan

sürdürülebilir insani kalkınma felsefesi üzerine kurulmuştur; kalkınmada adalet, katılımcılık, çevre korunması, istihdam, mekansal planlama, alt yapı geliştirilmesi, yatırım uygulamalarında kamu-özel sektör ve halk katılımının sağlanması GAP'ın temel stratejileridir.

Çok sektörlü, sürdürülebilir insani gelişmeye dayalı, Bölge'nin rekabet gücünü artırmayı, ekonomik ve sosyal bütünleşmeyi güçlendirmeyi hedefleyen, entegre bir bölgesel kalkınma projesi olarak uygulanmakta olan GAP, hazırlandığı dönem dikkate alındığında, bugün ağırlıklı olarak vurgulanan yenilikçi yaklaşımları içeren vizyoner bir bakış açısıyla planlanmıştır.

Siverek Belediyesi: Siverek, Şanlıurfa ilinde bulunan merkez ilçeler dışında en fazla nüfusa sahip ilçedir. 4314 km² lik yüzölçümüne sahip Siverek'te; 151 köy ve 372 mezra bulunmaktadır.

v. Çevresel Etkilerin Ön-değerlendirmesi

Takoran Vadisi'nin kullanıma açılması ile ziyaretçilerden kaynaklı evsel atıkların oluşması öngörülmektedir. Bunun için gününbirlik kullanım alanları, yerel gıda ve hediyelik eşya satış birimleri, yeme içme tesisi, yürüyüş yolları ve seyir terasları gibi tüm kullanım alanlarına, uygun sayıda çöp kutusu konulacaktır. Ziyaretçiler tarafından çöp kutularına atılmayan evsel atıklar da düzenli olarak belediye görevlileri tarafından toplanacaktır. Alandan çıkan atık miktarına göre çevre sorunlarına neden olmayacak sıklıkta katı atıkların düzenli olarak toplanması ve en yakın yerel yönetim çöp toplama alanına götürülmesi planlanmaktadır.

Takoran Vadisinde yer alacak olan tuvalet, banyo, lavabo gibi alanların kullanılması ile oluşacak sıvı atıkların da ilgili mevzuatlarda belirtilen özelliklere sahip sızdırmaz fosseptik çukurlar ile kontrolü ve bertarafı sağlanacaktır.

Ziyaretçilerin etrafa verebilecekleri zararlara karşı tesiste yer alan görevlilerce tüm alan sürekli kontrol altında tutulacaktır ve gerekli uyarılar yapılarak çevreye verilecek zararların önüne geçilmesi planlanmaktadır.

vi. Alternatifler, Yer Seçimi ve Arazi Maliyeti (kamulaştırma bedeli)

2.5.4. Teknik Analiz ve Tasarım

i.Kapasite Analizi ve Seçimi

Siverek - Takoran Vadisi Güzergahının Mini İpek Yolu Konsepti Çerçevesinde Düzenlenmesi ve Yol Üzerinde Yöresel Ürünlerin ve Hediyelik Eşyaların Satışının Yapıldığı Satış Birimlerinin Kurulması Projesi kapsamında iskelenin olduğu yer ve yol boyunca satış birimlerinin yapılması planlanmaktadır.

ii.Alternatif Teknolojilerin Analizi ve Teknoloji Seçimi

Günümüz turizm aktiviteleri genelde tek amaçlı, tek konseptli değil çok amaçlı, çok konseptli tercih edilmektedir. Turist gittiği noktada bir den çok konsepti ve aktiviteyi yaşamak istiyor. Bu anlamda Takoran Vadisinin cazibesinin artırılması için bölgenin sadece tekne gezintisi yapılan bir alan olarak değil, bünyesinde farklı konsept ve aktiviteleri barındıran bir yapıda organize edilmesi gerekmektedir.

Bu amaçla gerek yurt içi gerekse yurt dışı örnekler incelendiğinde Takoran Vadisi bünyesinde uygulanabilecek farklı öneriler sunulmaktadır:

- Takoran Vadisi içerisinde muhtelif yerlerde doğa ile uyumlu farklı görsel, sanatsal çalışmalar yapılması,
- Yöresel hediyelik eşyaların ön plana çıkarılması,
- Yürüyüş rotalarının tanıtılması,
- Dalış turizmi, ekoturizm, foto safari ve bisiklet turlarının tanıtımının yapılması,
- Takoran Vadisi içerisinde yürüyüş rotalarının geçtiği uygun yerlere minyatür ahşaptan imal köprüler yapılması ve bu sayede yürüyüş parkurunun zenginleştirilmesi,
- Takoran Vadisi içerisinde muhtelif noktalara ve yine yürüyüş parkurları üzerine Takoran Vadisinde bulunan ağaçlar, bitkiler ve hayvanlar ile ilgili bilgilendirme tabelaları konulması.

- Takoran Vadisine özel bitki örtüsünün yerinde görülmesi için yürüyüş parkurlarının ona göre düzenlenmesi. Örneğin park içerisinde yer alan özel nitelikli ağaçlar mutlaka ziyaretçilere gösterilmelidir.
- Takoran Vadisi içerisinde çocuklara uygun parkurlar belirlenerek ve düzenlenerek çocuk doğa kamplarının organize edilmesi.

iii.Seçilen Teknolojinin Çevresel Etkileri, Koruma Önlemleri ve Maliyeti

Takoran Vadisi, sürdürülebilir, çevreye duyarlı, koruma kullanma dengesi içinde, toplumun giderek artan açık hava rekreasyon gereksinimini düzenli bir şekilde temin edecek, ziyaretçilerin Takoran Vadisinin kaynak değerlerini yakından tanımasına olanak sağlayacak, doğa sevgisi ve doğal ortamlarda yaşama arzusunu güçlendirecek şekilde planlanacaktır. Takoran Vadisinde az enerji tüketen tasarruflu güneş enerjili aydınlatma sistemleri kullanılacak, aydınlatma armatürleri ve direkleri doğal görüntüyü bozmayacak malzemeden olacak ve görüntü kirliliği yaratmayacak şekilde projelendirilecektir. Günübirlik ve diğer kullanım alanlarına uygun aydınlatma armatürleri yerleştirilecektir. Takoran Vadisi içerisinde yer alan tüm yapılarda çevrenin korunması kapsamında çevresel gerekliliklerin yerine getirilmesi dikkate alınacaktır. Yapılacak yerel ürün satış birimleri, pansiyonlar, seyir terasları, günübirlik alanlar, kamp ve çadır alanları için bölgenin peyzaj dokusuna özel doğal ve doğaya uygun malzeme kullanımı esas olup her birinin yer seçimi hiçbir ağaca zarar vermeyecek şekilde belirlenmiştir. Bu sayede çevreye duyarlı yapılar ile bölgenin doğal dokusunun ve görsel bütünlüğünün korunması planlanmaktadır.

iv. Teknik Tasarım (süreç tasarımı, makine-donanım, inşaat işleri, arazi düzenleme, yerleşim düzeni, iller bazında dağılım vb.)

Alt ve üst yapı tesislerinin (yol, su, elektrik, kanalizasyon vb.) inşası ve bakım onarımı çalışmalarında ortaya çıkabilecek doğal peyzaj yapısındaki bozulmalar restore edilecektir. Restorasyon çalışmalarında alana özgü bitki türleri kullanılacaktır. Bitkilendirme çalışmaları doğal yapıya uyumlu olarak yapılacaktır.

v.Yatırım Maliyetleri (inşaat, makine-donanım, il bazında dağılımı vb.)

Takoran Vadisinde yapılan hesaplamalar doğrultusunda yatırım maliyeti 250.000 TL'dir. Yatırıma ilişkin detaylı bilgiler aşağıdaki bölümlerde sunulmaktadır.

2.5.5. Proje Girdileri

i. Girdi İhtiyacı (ham ve yardımcı maddeler)

Takoran Vadisinde kurulması planlanan yerel ürün satış birimlerinde ahşap malzemeden 10 adet satış birimi yol boyunca alana yerleştirilecektir. Bu birimlerde satışa konu ürünlerin bölgeden temin edilmesine azami dikkat edilecektir. Yöresel ürün satış birimlerinde satılacak ürünler için hammadde ve mamül madde incelemesi yapılabilir.

ii. Girdi Fiyatları ve Harcama Tahmini

Takoran Vadisinde kurulması planlanan yerel ürün satış birimlerinde dut pekmezi, pestil, nar suyu, nar ekşisi, kuru incir, yerel peynir ve gıda ürünleri ile hediyeelik eşya satışları yapılacaktır. Yerel ürün satış birimlerinde sunulacak ürünlerden brüt %60 kar elde edileceği varsayılmaktadır. Yöresel ürünler satış birimlerinde de satış brüt kar hesabı yapılmaktadır.

2.5.6. Organizasyon Yapısı, Yönetim ve İnsan Kaynakları

i. Kuruluşun Organizasyon Yapısı ve Yönetimi

Yerel ürün satış birimlerinin işletilmesi üretim yapan çiftçi ailelerinin sorumluluğuna bırakılacaktır. Özellikle yöreye özgü olmayan ürünlerin satışının yapılmamasına azami özen gösterilecektir. Yerel ürün satış birimlerinde tesisi hem restoran hem de kafeterya olarak hizmet verecek ve aynı zamanda tesisin bir bölümü yöresel ürünlerin satışına tahsis edilecektir.

ii. Organizasyon ve Yönetim Giderleri (genel giderler vb.) Bunun için ayrıca bir gider ayrılmayacaktır.

ii. İnsan gücü İhtiyacı ve Tahmini Giderler

Siverek - Takoran Vadisi Güzergahının Mini İpek Yolu Konsepti Çerçevesinde Düzenlenmesi ve Yol Üzerinde Yöresel Ürünlerin ve Hediyelik Eşyaların Satışının Yapıldığı Satış Birimlerinin Kurulması Projesi kapsamında çiftçilik yapan 10 ailenin bu satış birimlerinde görev alması öngörülmemektedir.

2.5.7. Proje Yönetimi ve Uygulama Programı

i. Proje Yürütücüsü Kuruluşlar ve Teknik Kapasiteleri

Siverek Belediyesi içinde yer alan Proje Müdürlüğü bünyesinde yer alan personel projenin yürütülmesinde görev alacaktır. Düzenli olarak saha kontrolleri de aynı ekip tarafından ve takipleri yapılacaktır.

ii. Proje Organizasyonu ve Yönetim (karar alma süreci, yapım yöntemi vb.)

Takoran Vadisinde bulunan yerel ürün satış birimleri tamamlandıktan sonra organizasyonu ve yönetimi Takoran Vadisinde kurulacak bir kooperatif tarafından gerçekleştirilecektir.

iii. Proje Uygulama Programı (Termin Planı)

Fizibilite çalışması yapılan Takoran Vadisinde yerel ürün satış birimlerinde yerel ürün satış birimlerinin işletmeye geçme süresi en fazla 1 yıl olarak planlanmaktadır.

2.5.8. İşletme Dönemi Gelir ve Giderleri

i. Üretimin ve/veya Hizmetin Fiyatlandırılması

Takoran Vadisin aylara göre ziyaretçi sayılarının değişiklik göstereceği düşünülmektedir. Yıl üç sezona bölünerek planlama yapılmaktadır:

Kış sezonu: Aralık, Ocak, Şubat

Bahar sezonu: Mart, Nisan, Mayıs, Ekim, Kasım

Yaz sezonu: Haziran, Temmuz, Ağustos, Eylül Ziyaretçi sayıları hafta içi ve hafta sonu günlerinde de farklılık gösterecektir dolayısıyla her sezonun bir de hafta içi günleri ile hafta sonu günleri kırılımı yapılmaktadır. yerel ürün satış birimlerinde tesisinde kişi başı brüt gelirin 10 TL olacağı öngörülmektedir.

ii. İşletme Gelir ve Giderlerinin Tahmin Edilmesi

Gelir hesapları: Aşağıdaki bölümde verilen fiyatlama ve hacim varsayımlarına göre her bir sezon için tam kapasitede aylık gelir hesapları yapılmaktadır.

Kış sezonu aylık gelir hesabı aşağıdaki Tablo'da verilmektedir. Hafta içi ve hafta sonu için verilen değerler her bir gün içindir. Aylık 22 hafta içi, 8 hafta sonu günü olduğu kabul edilmektedir. Buna göre Aralık, Ocak ve Şubat aylarında aylık 15.200 TL (8.800+6.400), üç aylık ise toplam 45.600 TL (26.400+19.200) gelir elde edileceği öngörülmektedir.

Tablo 66 Mini İpek Yolu Projesi Kış Sezonu Gelir Tablosu

		Hafta İçi	Hafta Sonu
A	Ay İçindeki Gün Sayısı	22	8
B	Müşteri Sayısı	40	80
C	Brüt Kişi başı Gelir	10	10
D=AxBxC	Tesis Geliri (Aylık)	8.800	6.400
F=Dx3	Tesis Geliri (3 Aylık)	26.400	19.200

Bahar sezonu aylık gelir hesabı aşağıdaki Tablo'da verilmektedir. Hafta içi ve hafta sonu için verilen değerler her bir gün içindir. Aylık 22 hafta içi, 8 hafta sonu günü olduğu kabul edilmektedir. Buna göre Mart, Nisan, Mayıs, Ekim, Kasım aylarında aylık 38.000 TL, beş aylık ise toplam 190.000 TL gelir elde edileceği öngörülmektedir.

Tablo 67 Bahar Sezonu Gelir Tablosu

	Hafta İçi	Hafta Sonu
--	-----------	------------

A	Ay İçindeki Gün Sayısı	22	8
B	Müşteri Sayısı	150	250
C	Bürüt Kişi başı Gelir	10	10
D=AxBxC	Tesis Geliri (Aylık)	33.000	20.000
F=Dx5	Tesis Geliri (5 Aylık)	165.000	100.000

Yaz sezonu aylık gelir hesabı aşağıdaki Tablo’da verilmektedir. Hafta içi ve hafta sonu için verilen değerler her bir gün içindir. Aylık 22 hafta içi, 8 hafta sonu günü olduğu kabul edilmektedir. Buna göre Haziran, Temmuz, Ağustos, Eylül aylarında aylık 15.200 TL (8.800+6.400), dört aylık ise toplam 60.800 TL (35.200+25.600) gelir elde edileceği öngörülmektedir.

Tablo 68 Yaz Sezonu Gelir Tablosu

		Hafta İçi	Hafta Sonu
A	Ay İçindeki Gün Sayısı	22	8
B	Müşteri Sayısı	40	80
C	Bürüt Kişi başı Gelir	10	10
D=AxBxC	Tesis Geliri (Aylık)	8.800	6.400
F=Dx4	Tesis Geliri (4 Aylık)	35.200	25.600

Yerel rn satış birimlerinde tesisinin ilk açıldığı yıl 296.400 TL gelir elde edeceği, ikinci ve üçüncü yıl sırasıyla gelirini %40 ve %60 artıracadı ve dördüncü yılda %80 artıracadı öngörülmektedir. Beşinci yıl ve sonrasında tesisin 2.390.169 TL gelir elde edeceği öngörülmektedir.

Yerel rn satış birimlerinde temizlik sarf malzemesi, elektrik, gıda ve bakım onarım giderlerinin ortaya ıkacadı öngörülmektedir. Ancak bunların tesis ekonomisi içinde değerlendirilebileceği toplam gelirin %10’u ile bu giderlerin karşılanabileceği hesaplanmaktadır.

2.5.9. Toplam Yatırım Tutarı ve Yıllara Dağılımı

i. Toplam Yatırım Tutarı (iç ve dış para olarak)

Tablo 69 Takoran Vadisi Yeme-İçme Tesisi Yatırım Harcamaları

Sabit Yatırım Harcama Türü	Harcama Tutarı
Arazi Bedeli	0
Sabit Sermaye Yatırımı	250.000
İnşaat İşleri Giderleri	100.000
Tefrişat ve Donanım	100.000
Genel Giderler	25.000
Beklenmeyen Giderler	25.000
Toplam	250.000

- Arazi Bedeli (kamulaştırma giderleri)

Takoran Vadisi'nde Bir Yeme –İçme Tesisinin Kurulması Projesi kapsamında yatırımcıların herhangi bir arazi gideri oluşmayacaktır.

- Sabit Sermaye Yatırımı

- Etüt-Proje, Mühendislik ve Kontrollük Giderleri: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- Lisans, Patent, Know-How vb. Giderleri: Herhangi bir lisans, patent, Know-How vb gider bulunmamaktadır.
- Arazi Düzenleme ve Geliştirme Giderleri (peyzaj vb.): Arazi düzenleme gideri olarak Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- Hazırlık Yapıları (şantiye vb.): Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- İnşaat Giderleri (toprak işleri, altyapı, üstyapı, sanat yapıları vb.) : İnşaat giderleri olarak 100.000 TL öngörülmektedir.
- Çevre Koruma Giderleri: Her hangi bir gider öngörülmemektedir.
- Ulaştırma Tesislerine İlişkin Giderler: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- Makine-donanım giderleri: Yaklaşık 10 satış birimi için 100.000 gibi bir harcamanın yapılacağı öngörülmektedir.

- Taşıma, Sigorta, İthalat ve Gümrükleme Giderleri: Her hangi bir gider öngörülmemektedir.
- Montaj Giderleri: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- Taşıt Araçları: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- Genel Giderler: Genel gider olarak 25.000 TL öngörülmektedir.
- İşletmeye Alma Giderleri: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- Beklenmeyen Giderler: Beklenmeyen gider olarak 25.000 TL öngörülmektedir.

- Yatırım Dönemi Faizleri: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.

- İşletme Sermayesi: Tesisin yıllık kapasite öngörülerine göre önceki bölümlerde belirlenen giderler dikkate alınmaktadır. Bu giderlerin tesis faaliyete geçtiği ilk ay için ödenmesi tutarların, tesisten gelir oluşmayacağı varsayımıyla yatırımcının elinde bulundurması, işletme sermayesi olması gerekmektedir.

2.5.10. Projenin Finansmanı

i. Yürütücü ve İşletmeciler Kuruluşların Mali Yapısı

Siverek Belediyesi Stratejik Planında 2020 yılı geliri 157.103.000 TL, 2021 yılı için 172.800.000 TL olarak öngörülmüştür. Bu çerçevede gerekli mali ve yönetsel desteğin güvenle oluşturulabileceği görülmektedir.

ii. Finansman Yöntemi (özkaynak, dış kredi, hibe, YİD vb.)

Siverek - Takoran Vadisi Güzergahının Mini İpek Yolu Konsepti Çerçevesinde Düzenlenmesi ve Yol Üzerinde Yöresel Ürünlerin ve Hediye Eşyaların Satışının Yapıldığı Satış Birimlerinin Kurulması Projesi kapsamında kaynağın %90'ının Karacadağ Kalkınma Ajansı veya GAP BKİ'den sağlanması öngörülmektedir. Yatırımın %10'luk kısmının ise öz kaynaklarından karşılanacağı öngörülmektedir.

iii. Finansman Kaynakları ve Koşulları

Siverek Belediyesi'nin projenin yapımı yönünde yatırım kararı almasıyla Karacadağ Kalkınma Ajansı'na veya GAP BKİ'ye %90, %10 öz kaynak kullanma koşulu ile güdümlü proje desteğine başvuru yapması öngörülmektedir.

iv. Finansman Maliyeti

Yatırımın %10'luk kısmının yani 25.000 TL'nin Siverek Belediyesi'nin öz kaynaklarından karşılaması öngörülmektedir.

v. Finansman Planı

Siverek - Takoran Vadisi Güzergahının Mini İpek Yolu Konsepti Çerçevesinde Düzenlenmesi ve Yol Üzerinde Yöresel Ürünlerin ve Hediyeelik Eşyaların Satışının Yapıldığı Satış Birimlerinin Kurulması Projesi kapsamında yatırım kararı almasıyla Karacadağ Kalkınma Ajansı'na/GAP BKİ'ye, %90 dış destek, %10 öz kaynak kullanma koşulu ile güdümlü proje desteğine başvuru yapılması planlanmaktadır.

2.5.11. Proje Analizi

i. FİNANSAL ANALİZ

1. Finansal Tablolar ve Likidite Analizi

Siverek - Takoran Vadisi Güzergahının Mini İpek Yolu Konsepti Çerçevesinde Düzenlenmesi ve Yol Üzerinde Yöresel Ürünlerin ve Hediyeelik Eşyaların Satışının Yapıldığı Satış Birimlerinin Kurulması Projesi kapsamında eksi bir durum çıkmayacağı yatırım yapıldıktan sonra yerel ürün satış birimlerinde tesisinin zarar etmeyeceği öngörülmektedir.

2. İndirgenmiş Nakit Akım Tablosu

Yatırımın nakit akışında herhangi bir indirgenme oranı kullanılmamıştır. Gelir ve giderlerin yıllık enflasyon oranında artacağı, aynı oranın da indirgenme oranı olarak kullanılacağı düşünüldüğünden iki unsurun etkisinin de birbirini götürdüğü kabul edildiğinden her hangi bir indirgenme oranı uygulanmamaktadır.

3. Finansal Fayda-Maliyet Analizi (NBD, İKO vb.)

Net Bugünkü Değer: Yatırımın ekonomik ömrü boyunca sağladığı getirinin bugünkü değerinden, yatırım giderlerinin bugünkü değerinin düşülmesi ile elde edilen farkı ifade eder. Yani net bugünkü değer; yatırımın nakit girişlerinin bugünkü değeri ile nakit çıkışlarının bugünkü değeri arasındaki farka eşittir.

Her hangi bir indirgenme oranı kullanılmamıştır. Gelir ve giderlerin yıllık enflasyon oranında artacağı, aynı oranın da indirgenme oranı olarak kullanılacağı düşünüldüğünden iki unsurun etkisinin de birbirini götürdüğü kabul edildiğinden her hangi bir indirgenme oranı uygulanmamaktadır.

İç karlılık oranı: Bir yatırım projesinin net bugünkü değerini sıfıra eşitleyen diğer bir deyişle nakit girişlerinin bugünkü değerini nakit çıkışlarının bugünkü değerine eşitleyen iskonto oranı olarak tanımlanır. Bu yatırım için İKO %13'dür.

Geri Ödeme Süresi (GÖS), yatırım projelerinin değerlendirilmesinde paranın zaman değerini dikkate almayan statik yöntemlerden birisidir. Yatırımdan sağlanan net nakit akışlarının, yatırım için yapılan harcamaları karşılayabilmesi için geçmesi gerekli olan yıl sayısının belirlenmesi esasına dayanmaktadır.

Bir firmada kara geçiş noktasındaki üretim ve satış miktarı; sabit giderlerin, birim satış fiyatı ile birim değişken gider arasındaki farka bölünmesi ile bulunur. Bu üretim miktarında satış gelirleri üretim giderlerine denk olur. Bu üretim miktarına başa baş noktası ve bu işleme de başa baş noktası analizi denir. Bu yatırımın üçüncü yıl sonunda başa baş noktaya geleceği öngörülmektedir.

4. Devlet Bütçesi Üzerindeki Etkisi

Siverek - Takoran Vadisi Güzergahının Mini İpek Yolu Konsepti Çerçevesinde Düzenlenmesi ve Yol Üzerinde Yöresel Ürünlerin ve Hediyelik Eşyaların Satışının Yapıldığı Satış Birimlerinin Kurulması

Projesi kapsamında öngörülen proje bütçesinin tamamının devlet bütçesinden elde edileceği ancak uzun vadede yatırımın yerel ekonomiye sağlanan çarpan etkisiyle devlet bütçesine vergi tutarında ciddi katkı sağlayacağı hedeflenmektedir.

i. EKONOMİK ANALİZ

Ekonomik analizin temeli finansal değerlendirmelerin dışında görünmeyen, alternatif veya örtülü maliyet ve faydaların kullanılarak analizlerin yapılmasıdır.

- Ekonomik Maliyetler

Siverek Belediyesi güdümlü proje ile yerel ürün satış birimlerinde yatırımından payına düşen 25.000 TL'yi kendi kaynaklarından ödemesi planlanmaktadır. Kurum bu yatırımı yapmasaydı bu kaynağı daha başka önemli bir yerde değerlendirebilirdi. En basitinden bu tutarı bankada faizde değerlendirebilecekti. Ancak yatırımı yapmakla faiz geliri alamayacağı için bu alternatif getiriden yoksun kalacağı için bu bir örtülü maliyettir. Yıllık faiz oranı %20 kabul edildiğinde yıllık yaklaşık 5.000 TL ek bir maliyet ekonomik analiz için değerlendirmeye alınmalıdır.

- Ekonomik Faydalar

Yapılacak tesis kapsamında başta Takoran Vadisi yol güzergahı üzerinde bulunan mahalleler olmak üzere, tüm bölge esnafının iş hacminin artması, yeni tesisler kurulması ve istihdamın artması sayesinde bölgede gelir ve refah seviyesinde artış beklenmektedir. Sadece Takoran Vadisi yatırımcısı değil bölge halkı da olumlu yönde etkilenecektir. Yerel ürün satış birimleri için yapılacak tüm satın almalar bölge ticaretini olumlu yönde etkileyecektir. Bu faydalar doğrudan yatırımın getirisi durumunda olmayıp örtülü, ekonomik faydalar durumundadır. Bu faydaların hesaplanması mümkün olmayıp, Takoran Vadisi yatırımının yıllık gelirinin %20'si kadar olduğu varsayılmaktadır.

- Ekonomik Fayda-Maliyet Analizi (ENBD, EİKO vb.)

Takoran Vadisi yerel ürün satış birimlerinde yatırımının finansal analizinde kullanılan NBD tablosu ekonomik maliyet ve ekonomik gelire göre tekrar hesaplanmaktadır. Buna göre Siverek Belediyesinin faiz geliri kaybı 5.000 TL toplam maliyetlerde artış yapılacaktır. Ekonomik fayda

olarak da yıllık getiri %20 arttırılacaktır. Bu değer ekonomik net bugünkü değer olmaktadır.

- Maliyet Etkinlik Analizi (karşılaştırmalı birim üretim ve yatırım maliyeti)

Daha çok büyük kamu projelerinde kullanılan maliyet etkinlik analizi, alternatif yöntemler ve yatırım çeşitleri arasında birim üretim ve yatırım maliyetlerinin karşılaştırılması esasına dayanmaktadır. Takoran Vadisi yerel ürün satış birimlerinde yatırımında farklı yöntem veya yatırım çeşidi öngörülmediğinden bu projede maliyet etkinlik analizi uygulanabilir olarak değerlendirilmemektedir.

- Projenin Diğer Ekonomik Etkileri (katma değer etkisi vb.)

Yatırım sonucu yürütülecek faaliyetler ile, yatırımcı kuruluşun elde edeceği fayda (kar) dışında ekonomiye katkısının hesaplanmasında, ücret ödemeleri, varsa faiz ödemeleri, kira giderleri, dolaylı vergiler ve amortisman giderleri hesaplanır. Bunun dışında personeller için SGK vergileri, bölgeye yapılacak kamu yatırımlarının artması (yol, konaklama, iletişim alt yapı yatırımları vb) ile katma değer sağlaması beklenmektedir.

Katma değer etkisi, bir projenin genel ekonomi üzerindeki genel etkilerini gösteren temel ölçüttür. Katma değer, belirli bir dönem içerisinde yatırım projesinin yaratacağı üretim faktörleri gelirlerinin toplamıdır. Yatırımın ekonomiye katkısının hesaplanmasında, ücret ödemeleri, varsa faiz ödemeleri, kira giderleri, dolaylı vergiler ve amortisman giderleri hesaplanır.

Brüt Katma Değer = Vergiden Önceki Kar + Faiz + Maaş ve Ücretler + Kira Giderleri + Dolaylı Vergiler + Amortismanlar

ii. SOSYAL ANALİZ

1. Sosyal Fayda-Maliyet Analizi

Yapılan odak grup görüşmelerinde şu anki durumda Takoran Vadisi ziyaretçilerinin büyük oranda

Şanlıurfa'dan geldiği anlaşılmaktadır. Takoran Vadisini bir tekne gezi alanı olarak gördükleri bilinmektedir. Yerel ürün satış birimlerinin işletilmeye başlanması ile bölgenin cazibesi daha da artabilecektir. Ancak bölgeye gelen ziyaretçi sayısındaki artıştan dolayı bölge halkının da fayda sağlayacağı, gelir düzeylerinde artış olacağı öngörülmektedir

- Takoran Vadisi yerel ürün satış birimlerinde tesisi yatırımı ile öncelikle bölgeye gelecek yerli yabancı turistlerin yerel esnaftan alış-veriş yapmasıyla kırsal kesimin turizmden gelir elde etmesi sağlanacaktır,
- Kırsal alanda yaşayan halk ile kentsel alanda yaşayanlar arasında oluşan ekonomik ve sosyal farkların azaltılmasına katkı sağlanacaktır,
- Yerli ve yabancı turist ile yerli halkın sosyal anlamda kaynaşması ve kültürler arası etkileşimin artmasına katkı sağlanacaktır,
- Takoran Vadisinde yerel ürün satış birimlerinde yatırımının yapılmasıyla çevre mahallelerde yer alan kişilerin istihdamı planlanmaktadır. Kırsal alandaki göç eğilimlerinin bir istikrara kavuşturulması dengeli ve sürdürülebilir kalkınma hedefiyle uyumlu bir nüfus yapısına ulaşılması sağlanacaktır,
- Kırsal kesimin turizmden elde ettiği gelir ile yaşam kalitelerinin artırılmasına ve refah düzeylerinin yükseltmelerine etki edilecektir,
- Kırsal alanda bulunan mevcut çevresel değerlerin ve doğal kaynakların korunması, geliştirilmesi ve sürdürülebilir gelişiminin sağlanması,
- Kırsal alandaki turizm yatırımlarına bağlı olarak inşaat sektörünün iş hacmi artar. Bu gelişme yörede inşaat sektörüne bağlı yan sektörlerin gelirlerinin artmasına
- Kırsal turizmin gelişmesiyle birlikte, Türkiye'de önemli bir kültürel zenginlik oluşturan geleneksel el sanatları ve diğer hediyelik eşyalar pazarlanarak yöre halkına ek bir gelir sağlamalarına etki edilecektir.

2. Sosyo-kültürel Analiz (katılımcılık, cinsiyet etkisi vb.)

Takoran Vadisi ile bölgenin sosyo kültürel bağlamda gelişimini destekleyecek birçok unsur bulunmaktadır. Öncelikle bölgede yaşayan kırsal kesim halkı için bölgeye yapılacak yatırımlardan

faydalanmaları imkânı sağlanacaktır. Ekonomik anlamda gelirleri artan kırsal kesimin yaşam kalitelerinde de refah sevilerinin artmasına etki edilecektir. Bölgeye gelecek yerli ve yabancı turistler ile kültürel anlamda yeni bağların oluşturulması, yeni kültürel etkileşimlerin yaşanmasına zemin oluşturacaktır. Burada turistlerin tutum ve davranışları ile turisti ağırlayan toplumun verdiği tepkiler kültürün etkilenmesinde ön plana çıkmaktadır. Katılımcılık ve cinsiyet konusunda doğrudan herhangi bir farkındalık oluşturulması öngörülmemektedir.

3. Projenin Diğer Sosyal Etkileri (istihdama katkı vb.)

Takoran Vadisi yerel ürün satış birimlerinde yatırımı ile öncelikle yeni bir cazibe merkezi kazandırılacaktır. Kazandırılan turizm tesisinde yer alan konaklama tesisleri ile yerli ve yabancı turistlerin konaklama sürelerinin uzatılması sağlanacaktır. Böylece, kırsalda yaşayanların turizmden gelir elde etmesi sağlanacaktır. Söz konusu yatırım çalışmalarının tamamlanmasıyla Takoran Vadisi, bölgemizin ve ülkemizin en önemli cazibe merkezlerinden biri haline gelebilecektir. Faaliyetlerin çeşitlendirilmesiyle turistlerin geceleme sayıları artırılacak ve bölgeye yakın ilçe merkezleri ve kırsal kesimdekiler başta olmak üzere Şanlıurfa ilinde turistlerin konaklama süreleri uzatılacaktır. Böylece, turizm sektöründe faaliyet gösteren oteller, tur acenteleri ve eğlence tesisleri başta olmak üzere bölge esnafı ve yöre halkının turizm gelirlerinden elde ettikleri pay artırılacaktır. Sonuç olarak, proje konusu girişim, bölgenin ekonomik ve sosyal gelişimine olumlu bir etki sağlayacak; refah seviyesinin artmasıyla, bölgenin işsizlik ve buna bağlı dışarıya verilen göç sorununun çözümünde de önemli bir rol oynayacaktır.

iii. BÖLGESEL ANALİZ

- Projenin bölgesel düzeydeki doğrudan ve dolaylı etkileri,
- Proje ile öncelikle Şanlıurfa'da turistlerin konaklamasına yönelik alternatif bir imkan oluşacaktır. Turistlerin Şanlıurfa'da daha çok vakit geçirmesi hedeflenmektedir. Böylece turizmden elde edilecek gelirlerde artış sağlanacaktır.
- Takoran Vadisi'nin turizme kazandırılması ile kırsal kesimin turizme dahil edilmesi ve turizmden gelir sağlanması da hedeflenmektedir.

- Proje ile Şanlıurfa'da turizmin gelişmesi, şehirde farklı yatırım alanlarının oluşturulması için örnek teşkil edecektir.
- Şanlıurfa'nın turizmden elde ettiği gelir ile diğer bölgeler arasında oluşan bölgesel gelişmişlik farkının azaltılmasına da katkı sağlanacaktır.
- Yapılacak yatırımlar ile şehrin istihdam oranında artış sağlanacak ve işsizlik oranının azaltılmasına etki edilecektir.

Turizm alanında yapılacak bu proje ile kurumlar ve yatırımcılar açısından yeni yatırım imkânlarının geliştirilmesi ve bu alanda yapılacak yatırımlarla şehre turizm alanında yapılacak yatırım sayısında artış sağlanacaktır. Yatırımlar ile birbirine bağlı birçok sektörde (inşaat, mobilya, tekstil vb sektörler) de bu artıştan payını alarak ekonomik anlamda fayda sağlayacaktır. Birbirini etkileyen sektörlerde aynı zamanda istihdam olanaklarının da artması beklenmektedir. Dolayısıyla bölgenin ekonomik kalkınma ve istihdam oranındaki artış ile bölgesel gelişmişlik farklarının azaltılması da sağlanacaktır.

iv. DUYARLILIK ANALİZİ

Duyarlılık analizlerinde finansal durumların belirlenmesinde kullanılan gelir ve gider varsayımlarının olumsuz yönde değişiklik olması halinde sonuçları nasıl etkileyeceği test edilmektedir.

Bu amaçla Takoran Vadisi yerel ürün satış birimlerinde yatırımı için 3 senaryo test edilmektedir. Her senaryo için net bugünkü değer (NBD), iç karlılık oranı (İKO) ve geri ödeme süresi (GÖS) hesaplanmaktadır:

- a- Beklenenden %20 daha az sayıda ziyaretçi gelmesi sonucu gelirlerin %20 düşmesi
- b- Giderlerin %20 artması
- c- Beklenenden %20 daha az sayıda ziyaretçi gelmesi sonucu gelirlerin %20 düşmesi

v. RİSK ANALİZİ

Projenin en önemli risklerinden birisi Takoran Vadisinde kurulacak yerel ürün satış birimlerinin

bilinirliğinin az olmasıdır. Bu sebeple yerel ürün satış birimlerinde ancak 5. yılda tam kapasiteye ulaşılacağı ve tanınırliğının en üst noktaya ulaşacağı planlanmaktadır. Ancak 5 yıl içinde yapılacak tanıtımlar ve ziyaretçilerin memnuniyeti ile tam kapasiteye ulaşılması mümkün görünmektedir. Diğer bir risk ise Takoran Vadisine gelecek ziyaretçi sayısının fazla olması ile bölgenin doğal dokusuna zarar verici faaliyetlerin meydana gelmesidir. Bu durumun hem Siverek Belediyesinin alacağı önlemler hem de çevreye konulacak uyarıcı levhalar ile turistlerin çevre bilinçlerinin artırılması, dikkatlerinin çekilerek oluşacak zararların önüne geçilmesi hedeflenmektedir. Tüm bu risklerin yanında temel varsayım, ülke ekonomik konjonktürünün yatırım yapmaya elverişli olması ve ülke geneli turizm aktivitesinin zayıflamamasıdır. Aksi durumda Takoran Vadisine gelecek ziyaretçi de de zor bulunacaktır.

2.5.12. Ekler

Tablo 70 Mini İpek Yolu Gereksinim Listesi

Mekan	Mekan Adedi	Malzeme	Mekandaki Adet
Yeme	1	Çevre düzenleme	1
İçme Tesisi		10 adet ahşap satış birimi	1

2.6. Takoran Vadisi’nde Bir Yeme –İçme Tesisinin Kurulması Projesi Fizibilite Raporu

2.6.1. Projenin Gerekçesi

i. Ulusal ve Bölgesel Düzeyde Talep Analizi

Takoran Vadisine son yıllarda yıllık 20.000 günlük ziyaretçinin geldiği belirtilmiştir. Gelen ziyaretçilerin birçoğu tekne turu için gelmektedir. Fırat Nehri havzasında son yıllarda yıldızı parlayan Takoran Vadisi turistik tesis altyapısı bakımından oldukça fakirdir.

Son yıllarda dünyada ve ülkemizde kırsal turizm ve alternatif turizm türlerinin turizm pazarı içindeki payı ve önemi giderek artmaktadır. Takoran Vadisi alternatif turizm açısından zengin bir potansiyele sahiptir. Bununla birlikte konaklama ve yeme-içme konusunda bir altyapı bulunmadığı için gelen günübirlik ziyaretçilerin yerel ve bölgesel ekonomiye katkıları çok sınırlı kalmaktadır.

Resim 17 Kırsal Alanda Bir Lokanta

ii. Ulusal ve Bölgesel Düzeyde Gelecekteki Talebin Tahmini

‘Türkiye Turizm Stratejisi–2023 Belgesi’nde belirlenen stratejik yaklaşımlar çerçevesinde yapılacak çalışmaların tamamlanması, geliştirilmesi öngörülen bölgelerdeki altyapı ve konaklama

ihtiyaçlarının karşılanması durumunda, 2023 yılında, 63 milyon turist, 86 milyar \$ dış turizm geliri ve turist başına yaklaşık 1350 \$ harcamaya ulaşılması öngörülmektedir.” denilmektedir. Ülke geneli hedeflenen bu hacimsel büyümeden tüm illerin ve bölgelerin de benzer oranda yararlanacağı düşünülmektedir. Bu beklenen turizm genişlemesinden Takoran Vadisinin de alternatif bir nokta olarak payını alması hedeflenmektedir.

- Talebin gelecekteki gelişim potansiyeli ve talebin tahmini.

GAP tarafından hazırlanan “Siverek İlçesi Köylere Hizmet Götürme Birliği Entegre Kırsal Kalkınma Programı Siverek Alt Bölge Kırsal Kalkınma Planı 2012-2023” kapsamında Takoran Vadisi Siverek İlçe bütününde Karacadağ ile birlikte turizm açısından geliştirilmesi gereken bölge olarak tespit edilmiştir. Takoran Vadisinde yapılan tekne turu, olta balıkçılığı, kamp ve trekking aktiviteleri son yıllarda giderek önem kazanmaktadır. Takoran Vadisine gelen günübirlik ziyaretçiler Takoran Vadisi ve civar köylerinde yapılacak konaklama ve yeme içme tesisleri için büyük bir potansiyele sahiptir.

2.6.2. Mal Ve/Veya Hizmetlerin Satış-Üretim Programı

i. Satış Programı

Takoran Vadisinde beş köyde yeme-içme tesisi altyapısı oluşturulduğunda bu işletmenin geliri de bir kaç noktadan oluşacaktır:

- Yeme içme gelirleri
- Yöresel ürün satış geliri

Takoran Vadisinde aylara göre ziyaretçi sayılarının değişiklik göstereceği düşünülmektedir. Yıl üç sezona bölünerek planlama yapılmaktadır: Kış sezonu: Aralık, Ocak, Şubat Bahar sezonu: Mart, Nisan, Mayıs, Ekim, Kasım Yaz sezonu: Haziran, Temmuz, Ağustos, Eylül

Her üç sezon için tahmini ziyaretçi sayıları aşağıdaki Tablo’da verilmektedir. Her sezonun bir de hafta içi günleri ile hafta sonu günleri kırılımı yapılmaktadır. Tabloda gösterilen sayılar her bir gün için belirtilmektedir. Tablo incelendiğinde en fazla ziyaretçinin bahar döneminde geleceği yaz ve kış sezonunda benzer ziyaretçi sayılarının olabileceği öngörülmektedir.

Tablo 71 Takoran Vadisi Yeme İçme Tesisi Doluluk Oranları

Takoran Vadisi Yeme İçme Tesisi Doluluk Oranları						
	Kış Sezonu		Bahar Sezonu		Yaz Sezonu	
	Hafta İçi	Hafta Sonu	Hafta İçi	Hafta Sonu	Hafta İçi	Hafta Sonu
Yeme-içme Tesisi	20	40	50	100	20	40

Gelen ziyaretçilerin belirli bir oranda yeme içme tesisinden faydalanarak yöresel ürünlerden de alışveriş yapması planlanmaktadır. Gününbirlikçi gelenlerden her dört kişiden birisinin yeme-içme tesisinden ve yöresel ürün satış birimlerinden alışveriş yapacağı öngörülmektedir.

ii. Üretim Programı

Takoran Vadisindeki yeme-içme tesisleri bir üretim tesisi olmayıp hizmet sektöründe faaliyet göstermektedir. Hizmet satışı ile ilgili detaylar satış programı bölümünde verilmektedir

iii. Pazarlama Stratejisi (fiyatlandırma, tanıtım ve dağıtım)

Pazarlama ve tanıtım faaliyetleri, turizm sektörünün genelinde olduğu gibi yeme içme sektöründe de büyük önem taşımaktadır. Bu amaçla tüm reklam ve tanıtım kanalları, özellikle sosyal medya aktif kullanılacaktır. Ziyaretçilerin sosyal medya üzerinden, henüz tesislerden ayrılmadan paylaşımlar yapmaları teşvik edilmelidir. Bunun yanında çevre illerde faaliyet gösteren yerel turizm acenteleri ile irtibat kurularak onların kendi şehirlerinde Takoran Vadisinin tanıtımını yapmaları ve tur organize etmeleri teşvik edilecektir. Tesis içerisinde yapılacak farklı organizasyon ve aktivitelerle Takoran Vadisinin cazibesi artırılabilir.

2.6.3. Proje Yeri/Uygulama Alanı

i. Fiziksel ve coğrafi özellikler

Siverek ilçesi dünyanın ilk yerleşim alanlarından biri olan Mezopotamya adı verilen Fırat ve Dicle nehirleri arasında kalan arazi üzerine kurulmuştur.

Fırat Nehri'nin oluşturduğu Takoran Vadisi, Siverek ilçesine 40 kilometre uzaklıktaki Baki Köyü ve

etrafındaki köyleri kapsamaktadır. Vadi, bakir doğasıyla görenleri kendine hayran bırakmaktadır.

Zengin bitki örtüsünün yanı sıra kanyonu, şelalesi, ören yerleri, kaya mezarları, tarihi yapıları ve eşsiz görüntüsüyle bölge halkının "saklı cennet" olarak isimlendirdiği vadi, yerli ve yabancı turistlerin de ilgisini çekmeye başlamıştır.

ii. Ekonomik ve Fiziksel Altyapı (hammadde kaynaklarına erişilebilirlik, ulaşım ve haberleşme sistemi, su-elektrik-doğal gaz şebekeleri, arazi kullanımı, yan sanayi, dağıtım ve pazarlama olanakları vb.)

İlçe merkezinin kuzeyi özellikle Takoran Vadisinin olduğu kısımlarda Fırat Vadisi yamaçlarında eğim %10-78 arasında değişmektedir. Bu yamaçlarda fundalık alanlar mevcuttur. Yöre halkının tahribine açık olan bu alan baltalık olarak kullanılmakta ve buradaki meşe birlikleri risk altındadır. Yörede, seyrek olan ağaç formasyonunun bu yamaçlarda azalması, ince olan toprak tabakasını erozyona açık hale getirecektir. Eğimin fazla olduğu bu yamaçlarda yer alan fundalık alanların tahribinin önlenmesi gerekmektedir.

Tarımsal amaçlar için açılan yamaç düzlüklerinin ise meyve bahçesi olarak kullanımı doğru olacaktır. Eğimin arazi kullanımı açısından ortaya çıkardığı bir diğer durum ise toprak oluşumu ve kalınlığıdır. Eğimle toprak oluşumu arasında sıkı bir ilişki vardır. Eğim arttıkça toprak kalınlığı azalırken, eğim azaldıkça toprak kalınlığı artmaktadır. Araştırma sahasında düz ya da hafif eğimli alanlarda toprak derinliği fazla iken, eğimin arttığı alanlarda toprak derinliği azalmaktadır.

iii. Sosyal Altyapı (nüfus, istihdam, gelir dağılımı, sosyal hizmetler, kültürel yapı)

Çalışma alanı olarak Baki Köyü (eski adı Takoran) ve yakın çevresindeki 4 köy olmak üzere 5 köy (Mezra, Divan, Ergen ve Bahçe) belirlenmiştir. Muhtarlardan alınan bilgiye göre, bu 5 köydeki toplam hane sayısı 197 ve nüfus 1320'dir.

Tablo 72 Takoran Vadisi Köy Nüfusları

Köy	Hane Sayısı	Nüfus
Baki	40	250
Ergen	50	270
Divan	30	150
Bahçe	32	350
Mezra	45	300
Toplam	197	1320

Bu köylerden sınırlı sayıda haneden mevsimlik tarım işçiliği yapmak üzere başka yerlere mevsimlik göç yaşanmaktadır. Baki köyünden 5 haneden hanenin gençleri (10-15 kişi), Ergen'den 10-15 evden 40-50 kişi, Mezra'dan 5-10 haneden mevsimlik işçi gitmektedir. Divan'da sadece 1 hanenin mevsimlik tarım işçiliğine gittiği rapor edilmiştir. Bahçe'de böyle bir olay rapor edilmemiştir.

Takoran Vadisinde bulunan beş köyde arazi tarım ve hayvancılık amacıyla kullanılmaktadır. Hububat ekimi temel geçim kaynağı olmayıp araziler meyvecilik ve sebzecilik içinde kullanılmaktadır.

Bölgede toplam tarla bitkileri (buğday, arpa) alanı 3000 da ve bölge halkı için önemli bir gelir kaynağı haline gelen nar bahçeleri alanı ise 1865 da'dır. En fazla tarla bitkileri alanına sahip mahalleler 1000'er da ile Ergen ve Divan mahalleleridir. Aynı durum nar bahçeleri için de geçerlidir. Muhtarların ifadesine göre Ergen'de 1000 dekar, Divan'da 700 da nar bahçesi bulunmaktadır. Nar kayda değer bir gelir getirmekte, çoğunluğu ham nar olarak satılmakta, ham olarak satılamayanlar ise nar pekmezi yapıp satılmaktadır. Bölgede turizmin gelişmesi ve gerekli altyapının kurulması halinde nar pekmezinden ve nar suyundan daha fazla gelir elde edilmesi mümkündür.

Hububatın yanı sıra Takoran Vadisinde, başta nar, dut ve incir olmak üzere meyvecilik de ticari amaçla yapılmaktadır. Son zamanlarda susam ve silajlık mısır ekiminin de yapıldığı

görülmektedir.

Baki köyünde; tarımsal olarak nar ve dut ağaçları daha fazla yer kaplamakta olup, narların bir bölümü nar pekmezi olarak, çatlamamış narlarda meyve olarak pazara sunulmaktadır.

Özellikle karadut bölgede fazla olup, dutun işlenerek dut pekmezi şeklinde pazara sunulduğu gözlemlenmiştir. Baki Köyünde, balıkçılık yerel ekonomide son yıllarda giderek önemini artırmaktadır. Av sezonunda her iki günde bir en az iki ton balığın satıldığı bildirilmiştir.

Takoran Vadisi'nde bulunan köylerde küçükbaş hayvancılık faaliyeti üreticilerin ana uğraş alanlarından biridir. Yörede büyükbaş ve küçükbaş hayvan sayısı aile ölçeğinde bakımı yapılacak kadardır. Divan mahallesinde daha çok sütü için büyükbaş hayvan beslendiği görülmüştür. Küçükbaş hayvan yetiştiriciliğinin bölgede kurbanlık olarak beslendiği ifade edilmiştir. Kurban bayramından yaklaşık altı ay önce alınan kuzular bakılarak kurbanda tüccarlara satılmaktadır.

Tablo 73 Takoran Vadisi Hayvan Varlığı

Mahalle	Büyükbaş		Koyun		Keçi		Arı	
	Hane	Baş	Hane	Baş	Hane	Baş	Hane	Koloni
Baki	35	400	x	x	3	x	-	-
Ergen		500		2000				
Divan	30	900					1	200
Bahçe		150	15	1000	10	500		
Mezra	20	100	10	x				
Toplam		2050		3000		500		200

Bölgede hayvancılık önemli geçim kaynaklarından. Genellikle büyükbaş hayvanlar sütü için, küçükbaş hayvanlar ise eti için beslenmektedir. Elde edilen süttten peynir yapılmakta ve pazarlanmaktadır. Yukarıdaki tablodan da görülebileceği gibi tüm mahallelerde hayvancılık vardır ve hemen hemen tüm haneler hayvancılık yapmaktadır. Ergen ve Bahçe mahallelerinde, büyükbaş hayvancılık yanında küçükbaş hayvancılık da önemli bir yere sahiptir. Bu iki köyde

küçükbaş hayvanların sütünden de yararlanılmaktadır.

Bahçe mahallesinde hayvancılık için önemli bir sorun meraya yol olmaması ve merada hayvanlar için yeterli içme suyu bulunmamasıdır.

Bölgede Siverek ilçesine özgü bir peynir üretilmektedir. Bu peynirin üretiminde kalite standartlarının sağlanması ve uygun bir paketlenmenin yapılması durumunda, üretilen peynir turistlere sunulabilecek ve yöre halkının gelirinde artış sağlanabilecektir.

Yörede küçükbaş ve büyükbaş hayvancılık çayır-orman-mera arazilerinin çok kısıtlı olması nedeniyle genelde besicilik şeklinde yapılmaktadır. Konsantre yem bayilerden satın alınmakta ve hayvanlara yedirilmektedir. Yem bitkisi ekilişleri oldukça azdır. Mısır silajı ve yem bitkileri ekimi münavebeli olarak yapılmaktadır. Hayvan besleme açısından tüm köylerde kaliteli kaba yem açığı vardır.

Köylerde hayvan barınaklarının çoğu evlere bitişiktir. Eski ahırlarda havalandırma ve aydınlatma koşulları oldukça yetersiz görülmektedir. Ahır içinde buzağılar için ayrı bölmeler genelde planlanmamıştır.

Özellikle Baki köyünde balıkçılık yerel ekonomide önemli bir rol oynamaktadır. On haneden dokuzunun tekne sahibi ve/veya ortağı olduğu tespit edilmiştir. Gezi tekneleri de aynı zamanda balık avlamak için kullanılmaktadır. Nisan ve Temmuz ayları balıklar için üreme dönemi olarak tespit edilmiş olup bu aylarda balık avı yasaklanmıştır. Ancak bu av yasağına uyulmadığı ve aynı zamanda balık satışlarının da devam ettiği ifade edilmiştir.

Baki ve Mezra mahallelerinde 20-25 tekne ile balıkçılık da yapılmaktadır. Fakat balıkçılar arasında av yasağı, avlanma bölgeleri ve avlanma biçimleri konusunda bir gerilim olduğu gözlemlenmiştir. Bu nedenle, balıkçıların örgütlenme ve avlanma konularında eğitim almalarında yarar vardır.

Baraj yapıldıktan sonra özellikle Baki mahallesinde balıkçılık önemli bir gelir kaynağı haline gelmiştir. Kısmen de Mezra mahallesinde balıkçılık vardır. Baki mahallesinde 20 balıkçı teknesi bulunmakta ve bu teknelerden 30 hane yararlanmaktadır. Mezra mahallesinde ise 3 balıkçı teknesi bulunmaktadır. Bu tekneler Atatürk Baraj Gölünde 9. Bölge denen alanda (asma köprüden Çermik'e kadar olan bölge) avlanma iznine sahiptirler. Ancak bu bölgenin kıyısında olan bazı köylerin ahalisi tarafından, yasa dışı olarak, bu balıkçıların avlanması engellenebilmektedir. Balıkçıların temel isteği bu zorbalığın devlet tarafından engellenmesidir. Bu durum nedeniyle kooperatifçiliğin bir avantajı görülmemekte ve kooperatif kurulmamaktadır.

iv. Kurumsal Yapılar

Şanlıurfa ili, Karacadağ Kalkınma Ajansı bölgesinde olup, Ajans "bölge içi ve bölgeler arası gelişmişlik farkını azaltmaya katkı sağlayan, bölgesel ve ulusal paydaşların hedeflerine ulaşmasında destek veren, kurumsal kapasite geliştirmeyi ön planda tutan ve bölgesinde kalkınma süreçlerine liderlik eden bir kuruluştur.

Şanlıurfa Ticaret Odası; bölgenin ekonomik ve sosyal kalkınmasına katkı sağlama amacı ile üyeleri ve sivil toplum örgütleri ile il ekonomisinin geliştirilmesi için faaliyetlerde bulunan, Şanlıurfa'nın bölgesel ulusal arenada tanıtımını yapan, yatırımlar için altyapı çalışmalarını yürüten kuruluştur.

Harran Üniversitesi bünyesinde 2021 yılı itibarıyla; 14 Fakülte, 4 Yüksekokul, 1 Devlet Konservatuarı, 13 Meslek Yüksekokulu, 3 Enstitü, 15 Araştırma ve Uygulama Merkezi ile faaliyetlerini sürdürmektedir. İlgili bölümlerinde tarım ekonomisiyle ilgili birçok araştırma yapılmaktadır. Tüm bakanlıkların Şanlıurfa ilinde İl Müdürlükleri bulunmaktadır.

GAP: Proje alanı Fırat-Dicle Havzası ile yukarı Mezopotamya ovalarında yer alan 9 ili (Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak) kapsamaktadır. GAP kapsamındaki illerin alan ve nüfus büyüklüğü, Türkiye'nin ortalama % 10,8' i civarındadır.

GAP'ın temel hedefleri; Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin sahip olduğu kaynakları değerlendirerek,

yöre halkının gelir düzeyini ve yaşam kalitesini yükseltmek, bu Bölge ile diğer bölgeler arasındaki gelişmişlik farkını gidermek, kırsal alandaki verimliliği ve istihdam olanaklarını artırarak ulusal düzeyde ekonomik gelişme ve sosyal istikrar hedeflerine katkıda bulunmaktır.

GAP, 1989 yılında hazırlanan Master Plan ile tarım, sanayi, ulaştırma, eğitim, sağlık, kırsal ve kentsel altyapı yatırımlarını da içine alan bir bölgesel kalkınma projesine dönüşmüştür. Proje, gelecek kuşaklar için kendilerini geliştirebilecekleri bir ortam yaratılmasını amaçlayan sürdürülebilir insani kalkınma felsefesi üzerine kurulmuştur; kalkınmada adalet, katılımcılık, çevre korunması, istihdam, mekansal planlama, alt yapı geliştirilmesi, yatırım uygulamalarında kamu-özel sektör ve halk katılımının sağlanması GAP'ın temel stratejileridir.

Çok sektörlü, sürdürülebilir insani gelişmeye dayalı, Bölge'nin rekabet gücünü artırmayı, ekonomik ve sosyal bütünleşmeyi güçlendirmeyi hedefleyen, entegre bir bölgesel kalkınma projesi olarak uygulanmakta olan GAP, hazırlandığı dönem dikkate alındığında, bugün ağırlıklı olarak vurgulanan yenilikçi yaklaşımları içeren vizyoner bir bakış açısıyla planlanmıştır.

Siverek Belediyesi: Siverek, Şanlıurfa ilinde bulunan merkez ilçeler dışında en fazla nüfusa sahip ilçedir. 4314 km² lik yüzölçümüne sahip Siverek'te; 151 köy ve 372 mezra bulunmaktadır.

v. Çevresel Etkilerin Ön-değerlendirmesi

Takoran Vadisi'nin kullanıma açılması ile ziyaretçilerden kaynaklı evsel atıkların oluşması öngörülmektedir. Bunun için günübirlik kullanım alanları, kır lokantası, yürüyüş yolları ve manzara seyir noktaları gibi tüm kullanım alanlarına, uygun sayıda çöp kutusu konulacaktır. Ziyaretçiler tarafından çöp kutularına atılmayan evsel atıklar da düzenli olarak belediye görevlileri tarafından toplanacaktır. Alandan çıkan atık miktarına göre çevre sorunlarına neden olmayacak sıklıkta katı atıkların düzenli olarak toplanması ve en yakın yerel yönetim çöp toplama alanına götürülmesi planlanmaktadır.

Takoran Vadisinde yer alacak olan tuvalet, banyo, lavabo gibi alanların kullanılması ile oluşacak

sıvı atıkların da ilgili mevzuatlarda belirtilen özelliklere sahip sızdırmaz fosseptik çukurlar ile kontrolü ve bertarafı sağlanacaktır.

Ziyaretçilerin etrafa verebilecekleri zararlara karşı tesiste yer alan görevlilerce tüm alan sürekli kontrol altında tutulacaktır ve gerekli uyarılar yapılarak çevreye verilecek zararların önüne geçilmesi planlanmaktadır.

vi. Alternatifler, Yer Seçimi ve Arazi Maliyeti (kamulaştırma bedeli)

2.6.4. Teknik Analiz ve Tasarım

i. Kapasite Analizi ve Seçimi

Takoran Vadisi'nde Bir Yeme –İçme Tesisinin Kurulması Projesi için Baki Köyünde bir yeme-içme tesisinin yapılması planlanmaktadır.

ii. Alternatif Teknolojilerin Analizi ve Teknoloji Seçimi

Günümüz turizm aktiviteleri genelde tek amaçlı, tek konseptli değil çok amaçlı, çok konseptli tercih edilmektedir. Turist gittiği noktada bir den çok konsepti ve aktiviteyi yaşamak istiyor. Bu anlamda Takoran Vadisinin cazibesinin artırılması için sadece piknik yapılan dinlenme alanı olarak değil, bünyesinde farklı konsept ve aktiviteleri barındıran bir yapıda organize edilmesi gerekmektedir.

Bu amaçla gerek yurt içi gerekse yurt dışı örnekler incelendiğinde Takoran Vadisi bünyesinde uygulanabilecek farklı öneriler sunulmaktadır:

- Takoran Vadisi içerisinde muhtelif yerlerde doğa ile uyumlu farklı görsel, sanatsal çalışmalar yapılması,
- Yöresel hediyelik eşyaların ön plana çıkarılması,
- Yürüyüş rotalarının tanıtılması,

- Dalış turizmi, ekoturizm, foto safari ve bisiklet turlarının tanıtımının yapılması,
- Takoran Vadisi içerisinde yürüyüş rotalarının geçtiği uygun yerlere minyatür ahşaptan imal köprüler yapılması ve bu sayede yürüyüş parkurunun zenginleştirilmesi,
- Takoran Vadisi içerisinde muhtelif noktalara ve yine yürüyüş parkurları üzerine Takoran Vadisinde bulunan ağaçlar, bitkiler ve hayvanlar ile ilgili bilgilendirme tabelaları konulması.
- Takoran Vadisine özel bitki örtüsünün yerinde görülmesi için yürüyüş parkurlarının ona göre düzenlenmesi. Örneğin park içerisinde yer alan özel nitelikli ağaçlar mutlaka ziyaretçilere gösterilmelidir.
- Takoran Vadisi içerisinde çocuklara uygun parkurlar belirlenerek ve düzenlenerek çocuk doğa kamplarının organize edilmesi.

iii. Seçilen Teknolojinin Çevresel Etkileri, Koruma Önlemleri ve Maliyeti

Takoran Vadisi, sürdürülebilir, çevreye duyarlı, koruma kullanma dengesi içinde, toplumun giderek artan açık hava rekreasyon gereksinimini düzenli bir şekilde temin edecek, ziyaretçilerin Takoran Vadisinin kaynak değerlerini yakından tanımasına olanak sağlayacak, doğa sevgisi ve doğal ortamlarda yaşama arzusunu güçlendirecek şekilde planlanacaktır. Takoran Vadisinde az enerji tüketen tasarruflu güneş enerjili aydınlatma sistemleri kullanılacak, aydınlatma armatürleri ve direkleri doğal görüntüyü bozmayacak malzemeden olacak ve görüntü kirliliği yaratmayacak şekilde projelendirilecektir. Günöbirlik ve diğör kullanım alanlarına uygun aydınlatma armatürleri yerleştirilecektir. Takoran Vadisi içerisinde yer alan tüm yapılarda çevrenin korunması kapsamında çevresel gerekliliklerin yerine getirilmesi dikkate alınacaktır. Yapılacak yeme-içme tesisi, pansiyonlar, günöbirlik alanlar, kamp ve çadır alanları için bölgenin peyzaj dokusuna özel doğal ve doğaya uygun malzeme kullanımı esas olup her birinin yer seçimi hiçbir ağaca zarar vermeyecek şekilde belirlenmiştir. Bu sayede çevreye duyarlı yapılar ile bölgenin doğal dokusunun ve görsel bütönlüğünün korunması planlanmaktadır.

iv.Teknik Tasarım (süreç tasarımı, makine-donanım, inşaat işleri, arazi düzenleme, yerleşim düzeni, iller bazında dağılım vb.)

Alt ve üst yapı tesislerinin (yol, su, elektrik, kanalizasyon vb.) inşası ve bakım onarımı çalışmalarında ortaya çıkabilecek doğal peyzaj yapısındaki bozulmalar restore edilecektir. Restorasyon çalışmalarında alana özgü bitki türleri kullanılacaktır. Bitkilendirme çalışmaları doğal yapıya uyumlu olarak yapılacaktır.

v.Yatırım Maliyetleri (inşaat, makine-donanım, il bazında dağılımı vb.)

Takoran Vadisinde yapılan hesaplamalar doğrultusunda yatırım maliyeti 200.000 TL'dir. Yatırıma ilişkin detaylı bilgiler 8.bölümde sunulmaktadır.

2.6.5. Proje Girdileri

i. Girdi İhtiyacı (ham ve yardımcı maddeler)

Takoran Vadisinde kurulması planlanan yeme içme tesisinde herhangi bir imalat yapılmayacağından girdi ihtiyacı da bulunmamaktadır. Tesiste temizlik, bakım onarım, yakıt gibi emtialar tüketilmekte olup bunlar hammadde veya yardımcı madde olarak değil, sarf malzemesi olarak değerlendirilmektedir. Yöresel ürün satış birimlerinde satılacak ürünler için hammadde ve mamül madde incelemesi yapılabilir. Yemeklerde kullanılmak üzere çok çeşitli gıda maddesi alınacaktır. Yöresel ürün satış birimlerinde ise doğal ve yerel ürünlerin satışı yapılacaktır.

ii. Girdi Fiyatları ve Harcama Tahmini

Takoran Vadisinde kurulması planlanan yeme içme tesisinde yemek yapılacak, sıcak ve soğuk içecek servisinde bulunulacaktır. Yapılacak yemekler için ayrı ayrı satış fiyatı belirlenecektir. Hazırlanan ve yeme içme için sunulacak ürünlerden brüt %60 kar elde edileceği varsayılmaktadır. Yöresel ürünler satış birimlerinde de satış brüt kar hesabı yapılmaktadır.

2.6.6. Organizasyon Yapısı, Yönetim ve İnsan Kaynakları

i. Kuruluşun Organizasyon Yapısı ve Yönetimi

Yeme içme tesisinin işletilmesi için oluşacak masraflar analiz edilmektedir. Yeme-içme tesisi hem restoran hem de kafeterya olarak hizmet verecek ve aynı zamanda tesisin bir bölümü yöresel ürünlerin satışına tahsis edilecektir.

ii. Organizasyon ve Yönetim Giderleri (genel giderler vb.) Bunun için ayrıca bir gider ayrılmayacaktır.

ii. İnsan gücü İhtiyacı ve Tahmini Giderler

Takoran Vadisi'nde Turistik Standartlarda Bir Yeme –İçme Tesisinin Kurulması Projesi ile ilgili beş kişinin istihdamı öngörülmemektedir.

2.6.7. Proje Yönetimi ve Uygulama Programı

i. Proje Yürütücüsü Kuruluşlar ve Teknik Kapasiteleri

Siverek Belediyesi içinde yer alan Proje Müdürlüğü bünyesinde yer alan personel projenin yürütülmesinde görev alacaktır. Düzenli olarak saha kontrolleri de aynı ekip tarafından ve takipleri yapılacaktır.

ii. Proje Organizasyonu ve Yönetim (karar alma süreci, yapım yöntemi vb.)

Takoran Vadisinde bulunan yeme-ime tesisi tamamlandıktan sonra organizasyonu ve yönetimi Takoran Vadisinde kurulacak bir kooperatif tarafından gerçekleştirilecektir.

iii. Proje Uygulama Programı (Termin Planı)

Fizibilite çalışması yapılan Takoran Vadisinde yeme-içme tesisinin işletmeye geçme süresi en fazla 2 yıl olarak planlanmaktadır.

2.6.8. İşletme Dönemi Gelir ve Giderleri

i. Üretimin ve/veya Hizmetin Fiyatlandırılması

Takoran Vadisin aylara göre ziyaretçi sayılarının değişiklik göstereceği düşünülmektedir. Yıl üç sezona bölünerek planlama yapılmaktadır:

Kış sezonu: Aralık, Ocak, Şubat

Bahar sezonu: Mart, Nisan, Mayıs, Ekim, Kasım

Yaz sezonu: Haziran, Temmuz, Ağustos, Eylül Ziyaretçi sayıları hafta içi ve hafta sonu günlerinde de farklılık gösterecektir dolayısıyla her sezonun bir de hafta içi günleri ile hafta sonu günleri kırılımı yapılmaktadır. Yeme içme tesisinde kişi başı brüt gelirin 5 TL olacağı öngörülmektedir.

ii. İşletme Gelir ve Giderlerinin Tahmin Edilmesi

Gelir hesapları: Aşağıdaki bölümde verilen fiyatlama ve hacim varsayımlarına göre her bir sezon için tam kapasitede aylık gelir hesapları yapılmaktadır.

Kış sezonu aylık gelir hesabı aşağıdaki Tablo'da verilmektedir. Hafta içi ve hafta sonu için verilen değerler her bir gün içindir. Aylık 22 hafta içi, 8 hafta sonu günü olduğu kabul edilmektedir. Buna göre Aralık, Ocak ve Şubat aylarında aylık 15.200 TL (8.800+6.400), üç aylık ise toplam 45.600 TL (26.400+19.200) gelir elde edileceği öngörülmektedir.

Tablo 74 Yeme İçme Tesis Kış Sezonu Gelir Tablosu

		Hafta İçi	Hafta Sonu
A	Ay içindeki Gün Sayısı	22	8
B	Müşteri Sayısı	20	40
C	Brüt Kişi başı Gelir	20	20
D=AxBxC	Tesis Geliri (Aylık)	8.800	6.400
F=Dx3	Tesis Geliri (3 Aylık)	26.400	19.200

Bahar sezonu aylık gelir hesabı aşağıdaki Tablo'da verilmektedir. Hafta içi ve hafta sonu için verilen değerler her bir gün içindir. Aylık 22 hafta içi, 8 hafta sonu günü olduğu kabul edilmektedir. Buna göre Mart, Nisan, Mayıs, Ekim, Kasım aylarında aylık 38.000 TL, beş aylık ise toplam 190.000 TL gelir elde edileceği öngörülmektedir.

Tablo 75 Yeme İçme Tesisi Bahar Sezonu Gelir Tablosu

		Hafta İçi	Hafta Sonu
A	Ay İçindeki Gün Sayısı	22	8
B	Müşteri Sayısı	50	100
C	Bürüt Kişi başı Gelir	20	20
D=AxBxC	Tesis Geliri (Aylık)	22.000	16.000
F=Dx5	Tesis Geliri (5 Aylık)	110.000	80.000

Yaz sezonu aylık gelir hesabı aşağıdaki Tablo'da verilmektedir. Hafta içi ve hafta sonu için verilen değerler her bir gün içindir. Aylık 22 hafta içi, 8 hafta sonu günü olduğu kabul edilmektedir. Buna göre Haziran, Temmuz, Ağustos, Eylül aylarında aylık 15.200 TL, dört aylık ise toplam 60.800 TL gelir elde edileceği öngörülmektedir.

Tablo 76 Yeme İçme Tesisi Yaz Sezonu Gelir Tablosu

		Hafta İçi	Hafta Sonu
A	Ay İçindeki Gün Sayısı	22	8
B	Müşteri Sayısı	20	40
C	Bürüt Kişi başı Gelir	20	20
D=AxBxC	Tesis Geliri (Aylık)	8.800	6.400
F=Dx4	Tesis Geliri (4 Aylık)	35.200	25.600

Yeme içme tesisinin ilk açıldığı yıl 296.400 TL gelir elde edeceği, ikinci ve üçüncü yıl sırasıyla gelirini %40 ve %60 artıracığı ve dördüncü yılda %80 artıracığı öngörülmektedir. Beşinci yıl ve sonrasında tesisin 2.390.169 TL gelir elde edeceği öngörülmektedir.

Yeme içme tesisinde temizlik sarf malzemesi, elektrik, gıda ve bakım onarım giderlerinin ortaya çıkacağı öngörülmektedir. Ancak bunların tesis ekonomisi içinde değerlendirilebileceği toplam gelirin %10'u ile bu giderlerin karşılanabileceği hesaplanmaktadır.

2.6.9. Toplam Yatırım Tutarı ve Yıllara Dağılımı

i. Toplam Yatırım Tutarı (iç ve dış para olarak)

Tablo 77 Takoran Vadisi Yeme-İçme Tesisi Yatırım Harcamaları

Sabit Yatırım Harcama Türü	Harcama Tutarı
Arazi Bedeli	0
Sabit Sermaye Yatırımı	200.000
İnşaat İşleri Giderleri	150.000
Tefrişat ve Donanım	50.000
Genel Giderler	25.000
Beklenmeyen Giderler	25.000
Toplam	250.000

- Arazi Bedeli (kamulaştırma giderleri)

Takoran Vadisi'nde Bir Yeme –İçme Tesisinin Kurulması Projesi kapsamında yatırımcıların herhangi bir arazi gideri oluşmayacaktır.

- Sabit Sermaye Yatırımı

- Etüt-Proje, Mühendislik ve Kontrollük Giderleri: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- Lisans, Patent, Know-How vb. Giderleri: Herhangi bir lisans, patent, Know-How vb gider bulunmamaktadır.
- Arazi Düzenleme ve Geliştirme Giderleri (peyzaj vb.): Arazi düzenleme gideri olarak Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- Hazırlık Yapıları (şantiye vb.): Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- İnşaat Giderleri (toprak işleri, altyapı, üstyapı, sanat yapıları vb.) : İnşaat giderleri olarak 150.000 TL öngörülmektedir.
- Çevre Koruma Giderleri: Her hangi bir gider öngörülmemektedir.

- Ulaştırma Tesislerine İlişkin Giderler: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
 - Makine-donanım giderleri: Yaklaşık 100 m² kapalı ve 200 m² açık alanın tefrişatı için 50.000 TL gibi bir harcamanın yapılacağı öngörülmektedir.
 - Taşıma, Sigorta, İthalat ve Gümrükleme Giderleri: Her hangi bir gider öngörülmemektedir.
 - Montaj Giderleri: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
 - Taşıt Araçları: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
 - Genel Giderler: Genel gider olarak 25.000 TL öngörülmektedir.
 - İşletmeye Alma Giderleri: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
 - Beklenmeyen Giderler: Beklenmeyen gider olarak 25.000 TL öngörülmektedir.
- Yatırım Dönemi Faizleri: Herhangi bir gider öngörülmemektedir.
- İşletme Sermayesi: Tesisin yıllık kapasite öngörülerine göre önceki bölümlerde belirlenen giderler dikkate alınmaktadır. Bu giderlerin tesis faaliyete geçtiği ilk ay için ödenmesi tutarların, tesisten gelir oluşmayacağı varsayımıyla yatırımcının elinde bulundurması, işletme sermayesi olması gerekmektedir.

2.6.10. Projenin Finansmanı

i. Yürütücü ve İşletmeciler Kuruluşların Mali Yapısı

Siverek Belediyesi Stratejik Planında 2020 yılı geliri 157.103.000 TL, 2021 yılı için 172.800.000 TL olarak öngörülmüştür. Bu çerçevede gerekli mali ve yönetsel desteğin güvenle oluşturulabileceği görülmektedir.

ii. Finansman Yöntemi (özkaynak, dış kredi, hibe, YİD vb.)

Takoran Vadisi'nde Bir Yeme –İçme Tesisinin Kurulması Projesi kapsamında kaynağın %90'ının Karacadağ Kalkınma Ajansı veya GAP BKİ'den sağlanması öngörülmektedir.

Yatırımın %10'luk kısmının ise öz kaynaklarından karşılanacağı öngörülmektedir.

iii. Finansman Kaynakları ve Koşulları

Siverek Belediyesi'nin projenin yapımı yönünde yatırım kararı almasıyla Karacadağ Kalkınma Ajansı'na veya GAP BKİ'ye %90, %10 öz kaynak kullanma koşulu ile güdümlü proje desteğine başvuru yapması öngörülmektedir.

iv. Finansman Maliyeti

Yatırımın %10'luk kısmının yani 25.000 TL'nin Siverek Belediyesi'nin öz kaynaklarından karşılaması öngörülmektedir.

v. Finansman Planı

Siverek Belediyesi'nin Takoran Vadisi'nde Bir Yeme –İçme Tesisinin Kurulması Projesi kapsamında yatırım kararı almasıyla Karacadağ Kalkınma Ajansı'na/GAP BKİ'ye, %90 dış destek, %10 öz kaynak kullanma koşulu ile güdümlü proje desteğine başvuru yapılması planlanmaktadır.

2.6.11. Proje Analizi

i. FİNANSAL ANALİZ

1. Finansal Tablolar ve Likidite Analizi

Takoran Vadisi'nde Bir Yeme –İçme Tesisinin Kurulması Projesi kapsamında eksi bir durum çıkmayacağı yatırım yapıldıktan sonra yeme –içme tesisinin zarar etmeyeceği öngörülmektedir.

2. İndirgenmiş Nakit Akım Tablosu

Yatırımın nakit akışında herhangi bir indirgenme oranı kullanılmamıştır. Gelir ve giderlerin yıllık enflasyon oranında artacağı, aynı oranın da indirgenme oranı olarak kullanılacağı düşünüldüğünden iki unsurun etkisinin de birbirini götürdüğü kabul edildiğinden her hangi bir indirgenme oranı uygulanmamaktadır.

3. Finansal Fayda-Maliyet Analizi (NBD, İKO vb.)

Net Bugünkü Değer: Yatırımın ekonomik ömrü boyunca sağladığı getirinin bugünkü değerinden, yatırım giderlerinin bugünkü değerinin düşülmesi ile elde edilen farkı ifade eder. Yani net bugünkü değer; yatırımın nakit girişlerinin bugünkü değeri ile nakit çıkışlarının bugünkü değeri

arasındaki farka eşittir.

Her hangi bir indirgenme oranı kullanılmamıştır. Gelir ve giderlerin yıllık enflasyon oranında artacağı, aynı oranın da indirgenme oranı olarak kullanılacağı düşünüldüğünden iki unsurun etkisinin de birbirini götürdüğü kabul edildiğinden her hangi bir indirgenme oranı uygulanmamaktadır.

İç karlılık oranı: Bir yatırım projesinin net bugünkü değerini sıfıra eşitleyen diğer bir deyişle nakit girişlerinin bugünkü değerini nakit çıkışlarının bugünkü değerine eşitleyen iskonto oranı olarak tanımlanır. Bu yatırım için İKO %13'dür.

Geri Ödeme Süresi (GÖS), yatırım projelerinin değerlendirilmesinde paranın zaman değerini dikkate almayan statik yöntemlerden birisidir. Yatırımdan sağlanan net nakit akışlarının, yatırım için yapılan harcamaları karşılayabilmesi için geçmesi gerekli olan yıl sayısının belirlenmesi esasına dayanmaktadır.

Bir firmada kara geçiş noktasındaki üretim ve satış miktarı; sabit giderlerin, birim satış fiyatı ile birim değişken gider arasındaki farka bölünmesi ile bulunur. Bu üretim miktarında satış gelirleri üretim giderlerine denk olur. Bu üretim miktarına başa baş noktası ve bu işleme de başa baş noktası analizi denir. Bu yatırımın üçüncü yılsonunda başa baş noktaya geleceği öngörülmektedir.

4. Devlet Bütçesi Üzerindeki Etkisi

Takoran Vadisi'nde Bir Yeme –İçme Tesisinin Kurulması Projesi kapsamında öngörülen proje bütçesinin tamamının devlet bütçesinden elde edileceği ancak uzun vadede yatırımın yerel ekonomiye sağlanan çarpan etkisiyle devlet bütçesine vergi tutarında ciddi katkı sağlayacağı hedeflenmektedir.

i. EKONOMİK ANALİZ

Ekonomik analizin temeli finansal değerlendirmelerin dışında görünmeyen, alternatif veya örtülü

maliyet ve faydaların kullanılarak analizlerin yapılmasıdır.

- Ekonomik Maliyetler

Siverek Belediyesi güdümlü proje ile yeme içme tesisi yatırımından payına düşen 25.000 TL'yi kendi kaynaklarından ödemesi planlanmaktadır. Kurum bu yatırımı yapmasaydı bu kaynağı daha başka önemli bir yerde değerlendirebilirdi. En basitinden bu tutarı bankada faizde değerlendirebilecekti. Ancak yatırımı yapmakla faiz geliri alamayacağı için bu alternatif getiriden yoksun kalacağı için bu bir örtülü maliyettir. Yıllık faiz oranı %20 kabul edildiğinde yıllık yaklaşık 5.000 TL ek bir maliyet ekonomik analiz için değerlendirmeye alınmalıdır.

- Ekonomik Faydalar

Yapılacak tesis kapsamında başta Takoran Vadisi yol güzergahı üzerinde bulunan mahalleler olmak üzere, tüm bölge esnafının iş hacminin artması, yeni tesisler kurulması ve istihdamın artması sayesinde bölgede gelir ve refah seviyesinde artış beklenmektedir. Sadece Takoran Vadisi yatırımcısı değil bölge halkı da olumlu yönde etkilenecektir. Yeme-içme tesisi için yapılacak tüm satın almalar bölge ticaretini olumlu yönde etkileyecektir. Bu faydalar doğrudan yatırımın getirisi durumunda olmayıp örtülü, ekonomik faydalar durumundadır. Bu faydaların hesaplanması mümkün olmayıp, Takoran Vadisi yatırımının yıllık gelirinin %20'si kadar olduğu varsayılmaktadır.

- Ekonomik Fayda-Maliyet Analizi (ENBD, EİKO vb.)

Takoran Vadisi yeme-içme tesisi yatırımının finansal analizinde kullanılan NBD tablosu ekonomik maliyet ve ekonomik gelire göre tekrar hesaplanmaktadır. Buna göre Siverek Belediyesinin faiz geliri kaybı 5.000 TL toplam maliyetlerde artış yapılacaktır. Ekonomik fayda olarak da yıllık getiri %20 arttırılacaktır. Bu değer ekonomik net bugünkü değer olmaktadır.

- Maliyet Etkinlik Analizi (karşılaştırmalı birim üretim ve yatırım maliyeti)

Daha çok büyük kamu projelerinde kullanılan maliyet etkinlik analizi, alternatif yöntemler ve yatırım çeşitleri arasında birim üretim ve yatırım maliyetlerinin karşılaştırılması esasına dayanmaktadır. Takoran Vadisi yeme-içme tesisi yatırımında farklı yöntem veya yatırım çeşidi

öngörülmediğinden bu projede maliyet etkinlik analizi uygulanabilir olarak değerlendirilmemektedir.

- Projenin Diğer Ekonomik Etkileri (katma değer etkisi vb.)

Yatırım sonucu yürütülecek faaliyetler ile, yatırımcı kuruluşun elde edeceği fayda (kar) dışında ekonomiye katkısının hesaplanmasında, ücret ödemeleri, varsa faiz ödemeleri, kira giderleri, dolaylı vergiler ve amortisman giderleri hesaplanır. Bunun dışında personeller için SGK vergileri, bölgeye yapılacak kamu yatırımlarının artması (yol, konaklama, iletişim alt yapı yatırımları vb) ile katma değer sağlaması beklenmektedir.

Katma değer etkisi, bir projenin genel ekonomi üzerindeki genel etkilerini gösteren temel ölçüttür. Katma değer, belirli bir dönem içerisinde yatırım projesinin yaratacağı üretim faktörleri gelirlerinin toplamıdır. Yatırımın ekonomiye katkısının hesaplanmasında, ücret ödemeleri, varsa faiz ödemeleri, kira giderleri, dolaylı vergiler ve amortisman giderleri hesaplanır.

Brüt Katma Değer = Vergiden Önceki Kar + Faiz + Maaş ve Ücretler + Kira Giderleri + Dolaylı Vergiler + Amortismanlar

ii. SOSYAL ANALİZ

1. Sosyal Fayda-Maliyet Analizi

Yapılan odak grup görüşmelerinde şu anki durumda Takoran Vadisinin ziyaretçilerinin büyük oranda Şanlıurfa'dan geldiği anlaşılmaktadır. Takoran Vadisini bir tekne gezi alanı olarak gördükleri bilinmektedir. Yeme içme tesisinin işletilmeye başlaması ile bölgenin cazibesi daha da artabilecektir. Ancak bölgeye gelen ziyaretçi sayısındaki artıştan dolayı bölge halkının da fayda sağlayacağı, gelir düzeylerinde artış olacağı öngörülmektedir

- Takoran Vadisi yeme-içme tesisi yatırımı ile öncelikle bölgeye gelecek yerli yabancı turistlerin yerel esnaftan alış-veriş yapmasıyla kırsal kesimin turizmden gelir elde etmesi sağlanacaktır,

- Kırsal alanda yaşayan halk ile kentsel alanda yaşayanlar arasında oluşan ekonomik ve sosyal farkların azaltılmasına katkı sağlanacaktır,
- Yerli ve yabancı turist ile yerli halkın sosyal anlamda kaynaşması ve kültürler arası etkileşimin artmasına katkı sağlanacaktır,
- Takoran Vadisinde yeme-içme tesisi yatırımının yapılmasıyla çevre mahallelerde yer alan kişilerin istihdamı planlanmaktadır. Kırsal alandaki göç eğilimlerinin bir istikrara kavuşturulması dengeli ve sürdürülebilir kalkınma hedefiyle uyumlu bir nüfus yapısına ulaşılması sağlanacaktır,
- Kırsal kesimin turizmden elde ettiği gelir ile yaşam kalitelerinin artırılmasına ve refah düzeylerinin yükseltmelerine etki edilecektir,
- Kırsal alanda bulunan mevcut çevresel değerlerin ve doğal kaynakların korunması, geliştirilmesi ve sürdürülebilir gelişiminin sağlanması,
- Kırsal alandaki turizm yatırımlarına bağlı olarak inşaat sektörünün iş hacmi artar. Bu gelişme yörede inşaat sektörüne bağlı yan sektörlerin gelirlerinin artmasına
- Kırsal turizmin gelişmesiyle birlikte, Türkiye’de önemli bir kültürel zenginlik oluşturan geleneksel el sanatları ve diğer hediyelik eşyalar pazarlanarak yöre halkına ek bir gelir sağlamalarına etki edilecektir.

2. Sosyo-kültürel Analiz (katılımcılık, cinsiyet etkisi vb.)

Takoran Vadisi ile bölgenin sosyo kültürel bağlamda gelişimini destekleyecek birçok unsur bulunmaktadır. Öncelikle bölgede yaşayan kırsal kesim halkı için bölgeye yapılacak yatırımlardan faydalanmaları imkânı sağlanacaktır. Ekonomik anlamda gelirleri artan kırsal kesimin yaşam kalitelerinde de refah seviyelerinin artmasına etki edilecektir. Bölgeye gelecek yerli ve yabancı turistler ile kültürel anlamda yeni bağların oluşturulması, yeni kültürel etkileşimlerin yaşanmasına zemin oluşturacaktır. Burada turistlerin tutum ve davranışları ile turisti ağırlayan toplumun verdiği tepkiler kültürün etkilenmesinde ön plana çıkmaktadır. Katılımcılık ve cinsiyet konusunda doğrudan herhangi bir farkındalık oluşturulması öngörülmemektedir.

3. Projenin Diğer Sosyal Etkileri (istihdama katkı vb.)

Takoran Vadisi yeme-içme tesisi yatırımı ile öncelikle yeni bir cazibe merkezi kazandırılacaktır. Kazandırılan turizm tesisinde yer alan konaklama tesisleri ile yerli ve yabancı turistlerin konaklama sürelerinin uzatılması sağlanacaktır. Böylece, kırsalda yaşayanların turizmden gelir elde etmesi sağlanacaktır. Söz konusu yatırım çalışmalarının tamamlanmasıyla Takoran Vadisi, bölgemizin ve ülkemizin en önemli cazibe merkezlerinden biri haline gelebilecektir. Faaliyetlerin çeşitlendirilmesiyle turistlerin geceleme sayıları artırılacak ve bölgeye yakın ilçe merkezleri ve kırsal kesimdekiler başta olmak üzere Şanlıurfa ilinde turistlerin konaklama süreleri uzatılacaktır. Böylece, turizm sektöründe faaliyet gösteren oteller, tur acenteleri ve eğlence tesisleri başta olmak üzere bölge esnafı ve yöre halkının turizm gelirlerinden elde ettikleri pay artırılacaktır. Sonuç olarak, proje konusu girişim, bölgenin ekonomik ve sosyal gelişimine olumlu bir etki sağlayacak; refah seviyesinin artmasıyla, bölgenin işsizlik ve buna bağlı dışarıya verilen göç sorununun çözümünde de önemli bir rol oynayacaktır.

iii. BÖLGESEL ANALİZ

- Projenin bölgesel düzeydeki doğrudan ve dolaylı etkileri,
- Proje ile öncelikle Şanlıurfa'da turistlerin konaklamasına yönelik alternatif bir imkan oluşacaktır. Turistlerin Şanlıurfa'da daha çok vakit geçirmesi hedeflenmektedir. Böylece turizmden elde edilecek gelirlerde artış sağlanacaktır.
- Takoran Vadisi'nin turizme kazandırılması ile kırsal kesimin turizme dahil edilmesi ve turizmden gelir sağlanması da hedeflenmektedir.
- Proje ile Şanlıurfa'da turizmin gelişmesi, şehirde farklı yatırım alanlarının oluşturulması için örnek teşkil edecektir.
- Şanlıurfa'nın turizmden elde ettiği gelir ile diğer bölgeler arasında oluşan bölgesel gelişmişlik farkının azaltılmasına da katkı sağlanacaktır.
- - Yapılacak yatırımlar ile şehrin istihdam oranında artış sağlanacak ve işsizlik oranının azaltılmasına etki edilecektir.

Turizm alanında yapılacak bu proje ile kurumlar ve yatırımcılar açısından yeni yatırım imkânlarının

geliştirilmesi ve bu alanda yapılacak yatırımlarla şehre turizm alanında yapılacak yatırım sayısında artış sağlanacaktır. Yatırımlar ile birbirine bağlı birçok sektörde (inşaat, mobilya, tekstil vb sektörler) de bu artıştan payını alarak ekonomik anlamda fayda sağlayacaktır. Birbirini etkileyen sektörlerde aynı zamanda istihdam olanaklarının da artması beklenmektedir. Dolayısıyla bölgenin ekonomik kalkınma ve istihdam oranındaki artış ile bölgesel gelişmişlik farklarının azaltılması da sağlanacaktır.

iv. DUYARLILIK ANALİZİ

Duyarlılık analizlerinde finansal durumların belirlenmesinde kullanılan gelir ve gider varsayımlarının

olumsuz yönde değişiklik olması halinde sonuçları nasıl etkileyeceği test edilmektedir.

Bu amaçla Takoran Vadisi yeme-içme tesisi yatırımı için 3 senaryo test edilmektedir. Her senaryo için net bugünkü değer (NBD), iç karlılık oranı (İKO) ve geri ödeme süresi (GÖS) hesaplanmaktadır:

- a- Beklenenden %20 daha az sayıda ziyaretçi gelmesi sonucu gelirlerin %20 düşmesi
- b- Giderlerin %20 artması
- c- Beklenenden %20 daha az sayıda ziyaretçi gelmesi sonucu gelirlerin %20 düşmesi

v. RİSK ANALİZİ

Projenin en önemli risklerinden birisi Takoran Vadisinde kurulacak yeme-içme tesisinin bilinirliğinin az olmasıdır. Bu sebeple yeme-içme tesisinin ancak 5. yılda tam kapasiteye ulaşacağı planlanmaktadır. Ancak 5 yıl içinde yapılacak tanıtımlar ve ziyaretçilerin memnuniyeti ile tam kapasiteye ulaşılması mümkün görünmektedir. Diğer bir risk ise Takoran Vadisine gelecek ziyaretçi sayısının fazla olması ile bölgenin doğal dokusuna zarar verici faaliyetlerin meydana gelmesidir. Bu durumun hem Siverek Belediyesinin alacağı önlemler hem de çevreye konulacak uyarıcı levhalar ile turistlerin çevre bilinçlerinin artırılması, dikkatlerinin çekilerek oluşacak zararların önüne geçilmesi hedeflenmektedir. Tüm bu risklerin yanında temel varsayım, ülke ekonomik konjonktürünün yatırım yapmaya elverişli olması ve ülke geneli turizm aktivitesinin

zayıflamamasıdır. Aksi durumda Takoran Vadisine gelecek ziyaretçi de de zor bulunacaktır.

2.6.12. Ekler

Tablo 78 Takoran Vadisi Yeme-İçme Tesisi Yatırımı Harcamaları

Mekan	Mekan Adedi	Malzeme	Mekandaki Adet
Yeme İçme Tesisi	1	4 Kişilik 10 adet Masa Sandalye	1
		TV	1
		Şofben	1
		Buzdolabı	1
		Tost Makinası	1
		Ocaklı Fırın	1
		Çay Makinası	1
		Kahve Makinası	1
		12 kişilik 5 adet tabak takımı	1
		12 kişilik 5 adet çatal bıçak takımı	1
		Tencere Takımı	1

**“Bu çalışmanın içeriğinden sadece Siverek Belediyesi sorumludur
ve bu içeriğın herhangi bir şekilde T.C. Sanayi ve Teknoloji
Bakanlığının veya Karacadağ Kalkınma Ajansının görüş ya da
tutumunu yansıttığı mütalaa edilemez.”**

TAKORAN VADİSİ SÜRDÜRÜLEBİLİR EKOLOJİK TURİZMİ GELİŞTİRMEK VE UYGULAMAK FİZİBİLİTE PROJESİ

"Bu çalışmanın içeriğinden sadece Siverek Belediyesi sorumludur ve bu içeriğin herhangi bir şekilde T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının veya Karacadağ Kalkınma Ajansının görüş ya da tutumunu yansıttığı mütalaa edilemez."

Camikebir Mahallesi 17. Sokak No:3 Siverek Belediyesi ŞANLIURFA/Siverek
0414 552 11 26-12 00 bilgi@siverek.bel.tr